

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PIŁAWA GÓRNA NA LATA 2015 – 2020

INSTYTUT BADAWCZY IPC SPÓŁKA Z O.O.
KWIECIEŃ 2016

Spis treści

Wstęp	3
1. Kierunki rozwoju gminy istotne z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych.....	6
1.1 Strategia Rozwoju Gminy na lata 2014 – 2020.....	6
1.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna	10
1.3 Strategia rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020	15
1.4 Program Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020.....	21
1.5 Ocena efektów rewitalizacji prowadzonej w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2007 – 2014	24
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	27
2.1 Diagnoza zjawisk społecznych	30
Demografia	30
Bezrobocie	32
Ubóstwo	35
Bezpieczeństwo i przestępczość.....	40
Edukacja.....	43
Opieka zdrowotna	47
Uczestnictwo w życiu kulturalnym	48
Uczestnictwo w życiu politycznym	52
Organizacje pozarządowe.....	53
2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej	55
2.3. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej	59
Gospodarka odpadami	59
Stan wód powierzchniowych.....	62
Stan wód podziemnych	62
Czystość wody pitnej	63
Stan powietrza	63
Klimat akustyczny	65
Jakość gleb.....	65
Promieniowanie elektromagnetyczne	66
Dostęp do infrastruktury telekomunikacyjnej.....	66
Analiza form ochrony przyrody i zagrożeń	67
2.4. Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	71
Infrastruktura sportowo-rekreacyjna	71
Obiekty dziedzictwa kultury	75
2.5. Diagnoza zjawisk w sferze technicznej	77

Komunikacja	77
Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.....	78
Infrastruktura przeciwpowodziowa	78
Mieszkalnictwo.....	82
3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji	86
3.1. Stan kryzysowy	86
3.2. Obszar zdegradowany	111
3.3. Obszar rewitalizacji.....	113
4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	122
5. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań.....	126
6. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Lista A)	130
7. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Lista B).....	140
8. Mechanizmy zapewnienia komplementarności.....	150
9. Indykatywne ramy finansowe	154
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji.....	156
11. System realizacji programu rewitalizacji	159
12. System monitoringu	161
13. Załączniki	164
13.1 Wykaz zabytków nieruchomych, obszarów zabytkowych i zabytków archeologicznych	164
13.2 Raport z badań ilościowych.....	170
1. Charakterystyka osób badanych	170
2. Wyniki badania	172
2.1. Postulowane obszary rewitalizacji na terenie Piławy Górnej.....	172
2.2. Negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji	178
2.3. Elementy związane z jakością życia na obszarze rewitalizacji.....	180
2.4. Pożądane efekty rewitalizacji	182
2.5. Istotność problemu rewitalizacji	184
3. Kluczowe wnioski	186
13.3 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	191
13.4 Załączniki graficzne.....	192
14. Spis fotografii, map, tabel, wykresów	197
15. Zespół autorski	201

Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego.

Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jego otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą.

Po drugie proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej, tj. być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze miasta, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej,
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;

7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Oznacza to, że sam proces powinien być tak zaplanowany, aby umożliwić czynny udział wybranych grup społecznych i tzw. aktorów rozwoju lokalnego. Udział interesariuszy powinien zostać zaplanowany zarówno na etapie tworzenia programu rewitalizacji, jak również na etapie jego realizacji, w tym ewaluacji. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji wskazany jest udział interesariuszy zarówno na etapie diagnozy, jak również planowania poszczególnych celów i działań rewitalizacyjnych.

Program rewitalizacji realizowany na poziomie gminy wpisuje się w szereg założeń krajowych dokumentów strategicznych:

<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego</p> <p>II. 4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej</p> <p>II. 4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego</p> <p>Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych</p> <p>Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.</p> <p>Wspieranie rozwoju ośrodków o znaczeniu lokalnym w zakresie działań rewitalizacyjnych, rozbudowy infrastruktury, zwłaszcza komunikacyjnej, a także poprawy usług użyteczności publicznej i innych funkcji niezbędnych dla inicjowania procesów rozwojowych na poziomie lokalnym.</p>
<p>Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki.</p> <p>Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy.</p> <p>Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców.</p> <p>Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020</p>	<p>Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	<p>Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.</p>
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.	<p>Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.</p> <p>Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię.</p> <p>Cel 3. Poprawa stanu środowiska.</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność).</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność).</p> <p>Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).</p>
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich.</p> <p>Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p>
Narodowy Plan Rewitalizacji	<p>Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.</p>
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	<p>Cel 2: Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.</p> <p>Cel 4: Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.</p> <p>Cel 5: Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych.</p> <p>Cel 6: Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.</p> <p>Cel 7: Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.</p> <p>Cel 8: Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.</p>

1. Kierunki rozwoju gminy istotne z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych

1.1 Strategia Rozwoju Gminy na lata 2014 – 2020

Strategia rozwoju gminy jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. W dokumencie wskazywana jest wizja rozwoju gminy, ale także cele strategiczne i operacyjne, zadania strategiczne i sposoby realizacji. Proces przygotowania dokumentu bazuje na dokładnym i szczegółowym rozpoznaniu zasobów gminy, zarówno infrastrukturalnych, finansowych, jak i ludzkich czy przyrodniczych. Ułatwia to wyznaczenie celów możliwych do osiągnięcia w określonym horyzoncie czasowym.

W toku przeprowadzonych prac w *Strategii Rozwoju Gminy Piława Górna na lata 2014-2020* ustalono następującą wizję miasta: *Gmina Piława Górna miejscem zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańcom poprzez stworzenie warunków rozwoju, zamieszkania, pracy i wypoczynku. Otwarta na potrzeby zmieniającego się otoczenia z uwzględnieniem partycypacji społecznej i konsensusu na rzecz dobra wspólnego i działań prorozwojowych.* Sposobem urzeczywistnienia zakładanej wizji jest sformułowana misja: *Poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie przedsiębiorczości poprzez optymalne wykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego, walorów przyrodniczych oraz zasobów naturalnych.*

Powyższa wizja i misja miasta Piława Górna będzie realizowana za pośrednictwem celów strategicznych i przyporządkowanych im celów operacyjnych i zadań, wyznaczonych na podstawie przeprowadzonej analizy danych zastanych oraz analizy SWOT. W przyjętej *Strategii Rozwoju Gminy Piława Górna 2014-2020* szczególny nacisk położono na kwestie związane z rozwojem lokalnej gospodarki, a także poprawy jakości życia mieszkańców (w tym warunków rozwoju, pracy i wypoczynku) oraz rozwoju społeczeństwa i integracji wspólnoty lokalnej.

Tabela 1. Cele strategiczne, operacyjne i zadania Strategii Rozwoju Gminy Piława Górna na lata 2014-2020

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie
I. Wzmocnienie trwałego rozwoju lokalnego gospodarki.	1.1. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości	1.1.1 Ogłoszenie konkursu „Przedsiębiorca Roku Piławy Górnej”.
		1.1.2 Kampanie informacyjne na temat szkoleń dla przedsiębiorców i rolników w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych.
		1.1.3 Kampanie informacyjne na temat szkoleń i warsztatów w zakresie organizacji i prowadzenia działalności gospodarczej.
		1.1.4 Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia.
		1.1.5 Stwarzanie warunków do rozwoju mikro i małej przedsiębiorczości poprzez między innymi stworzenie lokalnego inkubatora przedsiębiorczości.
	1.2. Rozwój rekreacji i turystyki	1.2.1 Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych.
		1.2.2 Tworzenie miejsc noclegowych.
		1.2.3. Budowa ścieżek pieszo – rowerowych.
		1.2.4 Zwiększenie ilości atrakcji turystycznych gminy poprzez rozbudowę i modernizację bazy wypoczynkowej, sportowej i rekreacyjnej.
		1.2.5 Organizacja otwartych imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i regionalnym.
	1.3. Promocja gospodarcza, inwestycyjna i turystyczna gminy	1.3.1 Opracowanie i wdrożenie planu promocji miasta.
		1.3.2 Internetowy Link Dla Przedsiębiorców.
		1.3.3 Opracowanie profesjonalnych materiałów informacyjno – promocyjnych.
		1.3.4 Prowadzenie aktywnych form poszukiwania inwestorów.
		1.3.5 Wprowadzenie standardów obsługi inwestorów w urzędzie.
		1.3.6 Konkurs na opracowanie logo, hasła i maskotki miasta.

		1.3.7 Udział w targach, festynach i wystawach regionalnych, krajowych i zagranicznych.	
		1.3.8 Opracowanie i lokalizacja tablic informacyjnych dotyczących zasobów kulturowych i przyrodniczych.	
II. Poprawa jakości życia mieszkańców oraz warunków rozwoju pracy, wypoczynku.	2.1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych	2.1.1 Nowoczesna infrastruktura sportowo rekreacyjna w tym: Budowa pełnowymiarowej hali sportowej przy szkole podstawowej.	
		2.1.2 Ochrona substancji gminnej w tym poprawa stanu technicznego budynków poprzez modernizację i rewitalizację: budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej, rewitalizację substancji zabytkowej na terenie gminy, terenów zielonych, parku miejskiego, rewitalizacja pl. Piastów Śląskich wraz z powstaniem izby pamięci Dom Braci Morawskich.	
		2.1.3 Dążenie do ochrony środowiska naturalnego poprzez: budowę kanalizacji, rekultywację działek i wykorzystywanie odpadów pokamieniarskich, stworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w celu racjonalnego gospodarowania odpadami komunalnymi.	
		2.1.4 Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.	
		2.1.5 Budowa i przebudowa dróg gminnych (w tym chodniki, parkingi, oświetlenie, ograniczniki prędkości, ścieżki rowerowe).	
		2.1.6 Tworzenie centrum informacyjnego i lokalnego inkubatora przedsiębiorczości.	
		2.1.7 Budowa lub adaptacja istniejących obiektów na cele mieszkaniowe (mieszkania socjalne i komunalne).	
		2.2. Aktywizacja społeczności lokalnej	2.2.1 Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.
			2.2.2 Wzmocnienie działań w zakresie: profilaktyki AA, profilaktyki przeciwnarkotykowej, profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, porad psychologa w placówkach oświatowych gminy, porad prawnych dla mieszkańców gminy.

III Rozwój społeczeństwa i integracja wspólnoty lokalnej.	3.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	3.1.2 Stworzenie platformy współpracy i wymiany informacji z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie naszego powiatu oraz z organizacjami z miast partnerskich, w ramach współpracy zagranicznej.	
		3.1.3 Stworzenie programu likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.	
		3.1.4 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych.	
		3.1.5 Promocja zdrowia.	
		3.1.6 Kontynuacja działań z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, z problemem uzależnień i przemocy.	
		3.2. Zwiększenie dostępu do Internetu i informacji w przestrzeni publicznej	3.2.1 Zwiększenie dostępu do Internetu wśród mieszkańców Piławy Górnej.
			3.2.2 Szkolenia przy wsparciu środków finansowych zewnętrznych w celu popularyzowania technologii teleinformatycznych.
			3.2.3 Gminne punkty dostępu do Internetu.
			3.2.4 Edukacja dorosłych i dzieci w zakresie bezpieczeństwa w sieci.

1.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna

Gmina Piława Górna posiada *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piławy Górnej* oraz uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące niemal cały obszar miasta.

Przeprowadzona w 2008 roku *Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego* wykazała konieczność zmiany ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna*, uchwalonego uchwałą nr 239/98 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 16 czerwca 1998 r., wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr 111/XIX/2008 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 28 maja 2008 r. Zmiana *Studium* została sporządzona na podstawie uchwały nr 25/VIII/2011 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 27 kwietnia 2011 r., a została przyjęta uchwałą nr 158/XLII/2013 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 28 października 2013 r.

Głównym celem *Zmiany studium* było wskazanie optymalnych dla miasta kierunków zagospodarowania przestrzennego, wyznaczonych w oparciu o dokonaną analizę istniejącego zainwestowania i aktualnych uwarunkowań rozwojowych miasta. W *Zmianie studium* uwzględniono także zapisy aktualnych dokumentów planistycznych poziomu krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i lokalnego.

Zmiana studium powinna przyczynić się do właściwego kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście, czego efektem ma być przede wszystkim:

- zrównoważony rozwój funkcjonalno-przestrzenny miasta,
- poprawa ładu przestrzennego,
- poprawa stanu jakości wszystkich elementów miejscowego środowiska,
- zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych i walorów krajobrazowych miasta,
- utrzymanie równowagi przyrodniczej,
- ochrona historycznego dziedzictwa kulturowego miasta,
- usprawnienie układu komunikacyjnego miasta,
- modernizacja i rozbudowa wyposażenia infrastrukturalnego miasta,
- podniesienie standardu życia i bezpieczeństwa mieszkańców,
- wzrost dochodów mieszkańców i różnicowanie źródeł ich uzyskiwania,
- dywersyfikacja i intensyfikacja potencjału gospodarczego miasta,
- rozwój funkcji usługowej miasta w randze lokalnego ośrodka usługowego oraz funkcji turystycznej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w *Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna*, określono:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;

- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- 5) kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych oraz obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 12) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- 13) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Uwzględniając istniejącą strukturę funkcjonalną miasta Piława Górna, w *Zmianie studium* przypisano mu następujące wiodące funkcje rozwojowe:

- eksploatacja złóż kopalin,
- funkcja produkcyjno-usługowa w zakresie przemysłu kamieniarskiego,
- lokalny ośrodek usługowy, z ukierunkowaniem na obsługę mieszkańców miasta, ludności zamieszkującej obszary sąsiadujące oraz turystów,
- funkcja rolnicza, z ukierunkowaniem na wprowadzenie zasad rolnictwa ekologicznego,
- funkcja leśna, z ukierunkowaniem na ochronę istniejących zasobów leśnych i możliwości ich powiększenia.

Ukształtowana struktura funkcjonalno-przestrzenna Piławy Górnej, poszerzona o tereny projektowanej zabudowy i zagospodarowania, pozwoliła na wyodrębnienie w granicach miasta dwóch zasadniczych obszarów funkcjonalnych: urbanizacyjnego i ekologicznego.

Obszar urbanizacyjny obejmuje swym zasięgiem tereny istniejącej i projektowanej zabudowy oraz zagospodarowania zawarte w następujących rejonach miasta: rejonie śródmiejskim, zachodnim rejonie miasta, dzielnicy Kośmin, dzielnicy Kopanica oraz rejonie eksploatacji złoża migmatytu i amfibolitu „Piława Górna” wraz z zespołem obiektów i urządzeń towarzyszących.

Obszar ekologiczny miasta tworzą natomiast tereny wyłączane spod zabudowy i trwałego zagospodarowania, tj. przede wszystkim: tereny rolnicze, z zakazem zabudowy i trwałego zagospodarowania oraz tereny lasów ochronnych o funkcji wodochronnej.

Oba obszary są wzajemnie powiązane: obszar ekologiczny stanowi otulinę obszaru urbanizacyjnego, ale w obszarze urbanizacyjnym występują również tereny o funkcjach ekologicznych. Należą do nich:

- tereny istniejącej i projektowanej zieleni urządzonej o funkcji rekreacyjnej i izolacyjnej,
- tereny istniejącej zieleni niskiej i zadrzewień łąkowych, stanowiące biologiczną obudowę powierzchniowych wód płynących; wymagające zachowania i ochrony,
- tereny istniejących ogrodów działkowych,
- teren istniejącego i projektowanego cmentarza komunalnego,

- część wód powierzchniowych płynących.

Obszar urbanizacyjny miasta podzielono na zróżnicowane strefy zabudowy, w ramach których wydzielono tereny o różnym przeznaczeniu podstawowym (ze wskazaniem kierunków zagospodarowania i użytkowania):

1. Strefa mieszkaniowa, tworzona przez:

- tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;

2. Strefa usługowa, tworzona przez:

- tereny istniejącej i projektowanej, wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej o charakterze centrotwórczym,
- tereny istniejącej i projektowanej zabudowy usługowej oraz zagospodarowania usługowego,
- tereny istniejących i projektowanych parkingów samochodowych, zespołów garażowych i usług komunikacyjnych;

3. Strefa produkcyjna, tworzona przez:

- tereny istniejących ośrodków obsługi w gospodarstwach rolno – hodowlanych,
- teren istniejącej, powierzchniowej eksploatacji udokumentowanego złoża migmatytu i amfibolitu „Piława Górna”; w granicach obszaru górniczego ustanowionego decyzją koncesyjną, wraz z terenem projektowanego jego poszerzenia, w granicach projektowanego obszaru górniczego,
- teren istniejącego zakładu przerobczego, projektowanego zespołu obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, obiektów i urządzeń przeładunkowych, obsługujących zakład górniczy kopalni „Piława Górna I” z dopuszczeniem usług komercyjnych wraz z drogą komunikacją wewnętrzną i obsługą komunikacji kolejowej,
- tereny istniejącej i projektowanej aktywności gospodarczej;

4. Strefa infrastruktury technicznej, tworzona przez:

- teren istniejących obiektów i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia,
- teren istniejącej biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków,
- teren projektowanego składowiska odpadów poprodukcyjnych z zakładów kamieniarskich,
- teren użytkowanego obecnie składowiska i wylewiska odpadów poprodukcyjnych z zakładów kamieniarskich, wymagający rekultywacji w kierunku leśnym i wodnym po zaprzestaniu obecnego sposobu użytkowania terenu,
- teren istniejącej stacji redukcyjno-pomiarowej gazu I stopnia;

5. Strefa komunikacyjna, tworzona przez:

- teren zamknięty – teren linii kolejowej nr 137 o znaczeniu państwowym, wraz ze stacją kolejową i bocznicą,
- teren zamknięty – teren linii kolejowej nr 310, na której ruch pasażerski i towarowy jest zawieszony,

- istniejąca droga wojewódzka nr 382 – droga klasy głównej,
- istniejące i projektowanej drogi i ulice klasy zbiorczej,
- istniejące i projektowane drogi i ulice klasy lokalnej,
- istniejące i projektowane drogi i ulice klasy dojazdowej,
- ciągi pieszo – jezdne.

Oprócz wyznaczonych dla każdego typu terenu kierunków zagospodarowania i użytkowania, przy planowaniu przestrzennym obowiązujące są również występujące formy ochrony konserwatorskiej, środowiskowej, przyrodniczej, przeciwpowodziowej i sanitarnej.

W *Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna* obszar miasta został podzielony na 4 jednostki planistyczne. Podział ten został stworzony na podstawie obrębów geodezyjnych, dzięki czemu zachowano kompatybilność dokumentu planistycznego z zasobami geodezyjnymi. W ramach każdej jednostki planistycznej wyodrębniono obszary urbanizacyjne i ekologiczne, a dla każdego terenu określono: symbol, lokalizację, istniejącą formę użytkowania, podstawowe przeznaczenie określone w zmianie studium oraz obowiązujące dla terenu ograniczenia i wytyczne realizacyjne:

- Jednostka planistyczna 01 Południe – obejmująca swoim zasięgiem południowo-zachodnią część obszaru miasta,
- Jednostka planistyczna 02 Północ – obejmująca swoim zasięgiem północno-zachodnią część obszaru miasta,
- Jednostka planistyczna 03 Kośmin – obejmująca swoim zasięgiem północno-wschodnią część obszaru miasta,
- Jednostka planistyczna 04 Kopanica – obejmująca swoim zasięgiem południowo-wschodnią część obszaru miasta.

Zgodnie z zapisami *Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna* przyczynkiem do zrównoważonego rozwoju gminy powinny być następujące cele strategiczne:

- zahamowanie negatywnych procesów demograficznych związanych z zaznaczającym się od lat spadkiem liczby ludności miasta, małym procentowym udziałem ludności zawodowo czynnej i z bezrobociem; zwłaszcza ludzi młodych,
- modernizacja i rozbudowa struktury usługowej miasta w zakresie usług oświaty, kultury, zdrowia oraz turystycznej bazy noclegowo-gastronomicznej i sportowo-rekreacyjnej,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej miasta,
- modernizacja i usprawnienie układu komunikacji drogowej,
- rozwój przedsiębiorczości lokalnej i poszerzenie ofert miejscowego rynku pracy,
- poprawa stanu jakości miejscowego środowiska, dbałość o jego czystość i edukację ekologiczną ludności miasta,
- rewitalizacja zabytkowych zespołów zabudowy,
- aktywna promocja miasta w skali powiatu, regionu i kraju,
- stworzenie podstaw społeczeństwa obywatelskiego,
- dbałość o porządek w mieście i bezpieczeństwo jego mieszkańców,
- zwalczanie zjawisk patologicznych w postaci alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- przeciwdziałanie zagrożeniu powodziowym.

Natomiast podstawą rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy Piława Górna powinny być:

- utrwalone historyczne tradycje miasta jako ośrodka przemysłowego i lokalnego ośrodka usługowego,
- efektywne wykorzystanie poziomu edukacyjnego i kwalifikacji zawodowych mieszkańców w wieku produkcyjnym,
- rozwój górnictwa wydobywczego w oparciu o miejscowe zasoby złoża migmatytu i amfibolitu „Piława Górna”,
- rozwój produkcji kamieniarskiej w oparciu o eksploatowane lokalne złoża kopalin skalnych w Piławie Górnej, Guminie i Przedborowej,
- rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory krajobrazowe i wartości środowiska kulturowego a także położone w sąsiedztwie miasta atrakcyjne krajobrazowo i przyrodniczo obszary chronione (Park Krajobrazowy Gór Sowich, Ślązański Park Krajobrazowy, Obszary Chronionego Krajobrazu: „Góry Bardzkie i Sowie” i „Wzgórza Niemczańsko – Strzelińskie”, specjalne obszary ochrony siedlisk „Natura 2000” oraz rezerваты przyrody),
- rozwój funkcji rolniczej w oparciu o rozległe arealty wartościowych kompleksów glebowych z ukierunkowaniem na uprawy polowe warzywnictwo i sadownictwo, z wdrożeniem zasad rolnictwa ekologicznego,
- rozwój funkcji usługowej miasta,
- aktywna współpraca władz miast z organizacjami pozarządowymi na szczeblu powiatu i regionu a także nawiązaniu szerokich kontaktów z partnerami zagranicznymi,
- pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej.

Z punktu widzenia opracowywanego *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Piława Górna na lata 2015 – 2020* istotne są również zapisy zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna* dotyczące **obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji**.

Przekształceń funkcjonalnych na terenie miasta wymagają przede wszystkim obszary istniejącej wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej; z ukierunkowaniem na rozwój funkcji usługowej o charakterze centrotwórczym. W granicach miasta nie stwierdzono występowania terenów wymagających rehabilitacji, natomiast do objęcia pracami rekultywacyjnymi wytypowano:

- tereny poeksploatacyjne, po zaprzestaniu eksploatacji złoża migmatytu i amfibolitu „Piława Górna” w 2035 r., kierunek rekultywacji: wodny i leśny; ale dopuszcza się również inne kierunki rekultywacji,
- teren funkcjonującego obecnie wylewiska i składowiska odpadów poprodukcyjnych z zakładów kamieniarskich, po zaprzestaniu jego użytkowania; kierunek rekultywacji: leśny i wodny,
- teren dawnego składowiska odpadów poprodukcyjnych z zakładów kamieniarskich; kierunek rekultywacji: leśny,
- teren projektowanego składowiska odpadów poprodukcyjnych z zakładów kamieniarskich, po zakończeniu ich użytkowania; kierunek rekultywacji: leśny i wodny.

1.3 Strategia rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020

Gmina Piława Górna jest partnerem projektu *Partnerstwo JST Ziemi Dzierżoniowskiej – wspólnie w stronę zrównoważonego rozwoju*. Jest to projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach konkursu na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (edycja 2) z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013. Projekt ma charakter partnerski i jest realizowany wspólnie z Gminą Miejską Dzierżoniów (liderem projektu), Powiatem Dzierżoniowskim, Gminą Bielawa, Gminą Pieszycy, Gminą Wiejską Dzierżoniów, Gminą Wiejską Łągiewniki i Gminą Miejsko-Wiejską Niemcza.

Głównym celem projektu było stworzenie i uruchomienie efektywnego mechanizmu długofalowej współpracy w zakresie partnerskiego diagnozowania i rozwiązywania problemów całego obszaru funkcjonalnego, tj. Partnerstwa JST Powiatu Dzierżoniowskiego, jak również przygotowanie partnerstwa do pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020.

Zakres projektu obejmował opracowanie dokumentu: *Strategia Rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020* oraz czterech programów sektorowych:

- Program Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020,
- Program Zwiększania Retencyjności Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020,
- Program aktywności społeczno-zawodowej na rzecz kształtowania świadomości innowacyjnej i przedsiębiorczej mieszkańców Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020,
- Program Rozwoju Transportu Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020.

Opracowane dokumenty będą służyć do podejmowania decyzji strategicznych w celu rozwiązywania wspólnych problemów i wskazywać kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego partnerstwa, a w konsekwencji do podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru funkcjonalnego.

Strategia Rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020 określa głównie kierunki rozwoju tego obszaru w kontekście nowej perspektywy finansowej 2014-2020. W dokumencie określono wizję, misję, priorytety, cele strategiczne, operacyjne i zadania, które pozwolą osiągnąć na terenie Ziemi Dzierżoniowskiej optymalne warunki rozwoju. Priorytetami na lata 2014-2020 mają być zagadnienia związane z rozwojem konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki, integracją komunikacyjną, wysoką jakością usług publicznych, inwestycjami w kapitał ludzki, dbałością o wysoką jakość środowiska i ład przestrzenny oraz odpowiednim zarządzaniem rozwojem Ziemi Dzierżoniowskiej.

Tabela 2. Cele strategiczne, priorytety, cele operacyjne i zadania Strategii Rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020

Cel strategiczny	Priorytet	Cele operacyjne	Zadania
I. Tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki.	1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka Ziemi Dzierżoniowskiej.	1.1 Rozwój stref aktywności gospodarczej w oparciu o markę Ziemi Dzierżoniowskiej.	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych (wspólne planowanie przestrzenne, uzbrojenie terenów).
		1.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w kluczowych branżach Ziemi Dzierżoniowskiej.	2. Aktywna promocja gospodarcza w oparciu o markę Ziemi Dzierżoniowskiej.
			1. Powołanie i utworzenie technoinkubatora przedsiębiorczości Ziemi Dzierżoniowskiej – wspierającego wchodzenie na rynek innowacyjnych technologii, w szczególności z udziałem nowopowstałych firm. pakietu ułatwień dla
			2. Opracowanie i wdrożenie rozwoju przedsiębiorczości, w tym mechanizmów wspierających rozwój i dojrzewanie firm.
			3. Wspieranie i realizacja wspólnych projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądaných branż.
		1.3 Budowa i promocja w oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne oraz markę turystyczną Ziemi Dzierżoniowskiej.	4. Wspieranie i rozwój współpracy w zakresie edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej, przy wykorzystaniu zasobów Ziemi Dzierżoniowskiej (szkoły, przedsiębiorcy, otoczenie biznesu).
			5. Wspieranie powiązań gospodarczych (klastry) oraz wspieranie tworzenia specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach.
			6. Stworzenie programu edukacyjnego dla różnych poziomów nauczania, związanego z przedsiębiorczością
		1.4 Wspieranie rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.	1. Identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych.
			2. Wspólna promocja i informacja turystyczna oraz kulturalna (w tym: aplikacja mobilna, CIT).
			3. Modernizacja i rozwój infrastruktury turystycznej i agroturystycznej, w tym szlaków turystycznych, rowerowych, pieszych, samochodowych oraz wsparcie rozwoju bazy turystycznej (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna).
			1. „Skarbiec Ziemi Dzierżoniowskiej” – marketing produktu lokalnego (wsparcie procesów „wchodzenia” na rynek, produkcji oraz sprzedaży).
2. Tworzenie lokalnych obiegów gospodarczych wykorzystujących produkty lokalne (rolnictwo, turystyka, usługi).			
3. Zachowanie i poprawa rolniczej przestrzeni produkcyjnej (np. wspieranie działań scalania gruntów).			

		1.5 Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.	<p>1. Tworzenie warunków do wykorzystania i rozwoju energii odnawialnej (tworzenie programów dofinansowania OZE, MPZP, rozpoznanie zasobów geotermalnych, małe przydomowe turbiny wiatrowe).</p> <p>2. Wspieranie i tworzenie elektrowni fotowoltaicznych.</p> <p>3. Rozpoznanie i ocena możliwości produkcji, zbiórki i transportu surowców do produkcji biomasy i biogazu.</p>
II. Poprawa dostępności komunikacyjnej Ziemi Dzierżoniowskiej	2. Ziemia Dzierżoniowska zintegrowana komunikacyjnie.	2.1 Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej Ziemi Dzierżoniowskiej.	<p>1. Działania na rzecz modernizacji bezpośrednich połączeń kolejowych Dzierżoniowa z Wrocławiem: a. Dzierżoniów – Wrocław, b. Głogów – Legnica – Jawor – Świdnica – Dzierżoniów – Kamieniec Ząbkowicki – Nysa.</p> <p>2. Działania na rzecz realizacji inwestycji budowy drogi ekspresowej S8 (Wrocław – Łagiewniki – Kłodzko – granica państwa).</p> <p>3. Współpraca z powiatami ząbkowickim, kłodzkim oraz świdnickim na rzecz uruchomienia kolejowej pętli sowiogórskiej.</p>
		2.2 Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej obszaru Ziemi Dzierżoniowskiej.	<p>1. Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej, z uwzględnieniem terenów inwestycyjnych wraz z określeniem korytarzy komunikacyjnych dla pojazdów wysoko tonażowych – w tym budowa obwodnicy Dzierżoniowa.</p> <p>2. Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów rekreacyjnych (komunikacja publiczna, infrastruktura drogowa, parkingowa, np. parkingi podgórskie, mobilne punkty widokowe).</p> <p>3. Integracja komunikacji zbiorowej na całym obszarze Ziemi Dzierżoniowskiej.</p> <p>4. Budowa regionalnego centrum przesiadkowego w miejscu obecnego dworca PKP w Dzierżoniowie.</p> <p>5. Tworzenie spójnego systemu sieci ścieżek rowerowych i pieszych.</p> <p>6. Modernizacja gruntowych dróg rolnych.</p> <p>7. Realizacja założeń Programu Rozwoju Transportu Ziemi Dzierżoniowskiej.</p>
		2.3 Poprawa jakości komunikacji zbiorowej.	<p>1. Modernizacja i rozwój infrastruktury transportowej z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>2. Poprawa jakości taboru komunikacji zbiorowej (normy ekologiczne, efektywność ekonomiczna, wymogi osób niepełnosprawnych).</p>

			3. Optymalizacja rozkładu jazdy do potrzeb mieszkańców (np. zakładów pracy, szkół).
III. Poprawa dostępności i jakości usług publicznych	3. Wysoka jakość usług publicznych Ziemi Dzierżoniowskiej.	3.1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.	1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodnokanalizacyjnej. 2. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu. 3. Lobbowanie na rzecz rozbudowy sieci gazowej.
		3.2 Rozwój infrastruktury społecznej.	1. Rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej, w tym pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Rozbudowa modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej i zdrowotnej. 3. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, seniorami oraz osobami niepełnosprawnymi. 4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej. 5. Realizacja zadań wynikająca z Programu aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz kształtowania świadomości innowacyjnej i przedsiębiorczej mieszkańców Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020.
		3.3 Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego.	1. Wyznaczanie terenów pod budownictwo komunalne w planach zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem danych demograficznych. 2. Wspieranie realizacji projektów budownictwa komunalnego. 3. Wspieranie innych form budownictwa.
		3.4 Poprawa dostępności i jakości świadczenia usług publicznych.	1. Rozwój i wdrożenie systemu e-usług dla całej Ziemi Dzierżoniowskiej. 2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego. 3. Wdrożenie skoordynowanych programów w zakresie profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz wdrożenie badań screeningowych w populacji dzieci i młodzieży. 4. Optymalizacja sieci przedszkoli oraz zapewnienie wystarczającej drożności systemu edukacji przedszkolnej. 5. Poprawa opieki zdrowotnej.
		3.5 Ziemia Dzierżoniowska przyjazna rodzinie.	1. Karta dużej rodziny. 2. Wzmacnianie systemu wsparcia dla rodziny.

			<ul style="list-style-type: none"> 3. Karta seniora. 4. Stworzenie programu wsparcia osób kończących edukację.
IV. Tworzenie warunków do rozwoju kapitału ludzkiego	4. Ziemia Dzierżoniowska inwestująca w kapitał ludzki.	4.1 Wysoka jakość edukacji i wychowania.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Rozwój kształcenia zawodowego - szkolnictwo zawodowe ukierunkowane na potrzeby lokalne i zawody przyszłości – poprawa jakości kształcenia praktycznego. 2. Wspieranie i utworzenie doradztwa zawodowego na poziomie gimnazjum w partnerstwie z biznesem. 3. Nauka przedsiębiorczości od przedszkola w tym kreowanie nowoczesnych programów kształcenia. 4. Promowanie i wspieranie zdrowego i aktywnego trybu życia. 5. Wspieranie i prowadzenie kształcenia ustawicznego. 6. Promowanie lokalnego patriotyzmu oraz budowanie tożsamości wśród mieszkańców Ziemi Dzierżoniowskiej. 7. Wspieranie rozwoju edukacji od przedszkola do szkół ponadgimnazjalnych. 8. Rozwój edukacji ekologicznej na wszystkich szczeblach kształcenia.
		4.2 Wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie rozwoju i integracja organizacji pozarządowych (w tym działalność inkubatora NGO). 2. Rozwój mechanizmów ekonomii społecznej, w tym rozwój spółdzielni socjalnych, centrów integracji społecznych. 3. Wspieranie rozwoju wolontariatu. 4. Inicjowanie działań integrujących aktywność obywatelską (np. budżet obywatelski). 5. Wykorzystanie potencjału społecznego seniorów - centra integracji dla seniorów. 6. Wykorzystanie potencjału młodych - utworzenie i wspieranie działalności młodzieżowych rad gmin. 7. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej (w związku ze zmianami przepisów dotyczących placówek opiekuńczo – wychowawczych).
V. Zagospodarowanie i ład przestrzenny	5. Wysokiej jakości środowisko i ład przestrzenny.	5.1 Zachowanie i ochrona środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Eliminacja niskiej emisji, m. in poprzez budowę, modernizację kotłowni lokalnych oraz modernizację, rozbudowę infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej oraz wsparcie dla inwestorów

		5.2 Poprawa ładu przestrzennego oraz rewitalizacja terenów zdegradowanych.	indywidualnych związane ze zmianą sposobu ogrzewania.
			2. Działania na rzecz poprawy energooszczędności.
			3. Rekultywacja składowisk odpadów.
			4. Realizacja zadań wynikających z obowiązków ochrony przyrody – w szczególności na obszarach podlegających ochronie.
			5. Realizacja działań dot. bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
			6. Realizacja zadań wynikających z Programu zwiększania Retencyjności Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020.
			1. Współpraca i integracja planowania przestrzennego.
			2. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.
			3. Poprawa estetyki, stanu technicznego obiektów i terenów zdegradowanych.
			4. Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, parków, placów zabaw, siłowni zewnętrznych etc. – we współpracy ze społecznością lokalną.
5. Realizacja zadań wynikających z Programu Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020.			
VI. Budowa i zarządzanie marką Ziemia Dzierżoniowska	6. Efektywne i partnerskie zarządzanie rozwojem Ziemi Dzierżoniowskiej.	6.1 Budowa rozpoznawalnej marki Ziemia Dzierżoniowska np. w oparciu o potencjał kobiet.	1. Określenie i kreacja tożsamości marki Ziemi Dzierżoniowskiej (warsztaty strategiczne, logo wraz z Systemem Identyfikacji Wizualnej, program/strategia marki).
			2. Wdrożenie elementów SIW na obszarze Ziemi Dzierżoniowskiej.
		6.2 Zarządzanie marką Ziemia Dzierżoniowska.	1. Powołanie i organizacja jednostki odpowiedzialnej za zarządzanie i wdrożenie marki – np. Stowarzyszenia Ziemi Dzierżoniowskiej, spółki z o.o., etc.
			2. Budowa samorządowej, społecznej i gospodarczej akceptacji dla działań budowy marki - integracja i współpraca instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli biznesu.
			3. Strategiczne zarządzanie marką oraz projektami kluczowymi dla Ziemi Dzierżoniowskiej poprzez stałą współpracę samorządu, organizacji pozarządowych oraz biznesu.

1.4 Program Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020

Program Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020 jest jednym z dokumentów strategicznych opracowanych w ramach projektu pn. *Partnerstwo JST Ziemi Dzierżoniowskiej – wspólnie w stronę zrównoważonego rozwoju*, określającym ramy działań służących odnowie zdegradowanych obszarów w powiecie dzierżoniowskim. *Program Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020* jest wyrazem zintegrowanego podejścia do rozwoju miast i obszarów wiejskich, w ramach którego aspekty społeczne, gospodarcze i przestrzenne ujmowane są w sposób holistyczny. Dokument ma stanowić wieloletni ramowy program działań w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej, zmierzających do wyprowadzenia rewitalizowanych obszarów z sytuacji kryzysowej i stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju.

Punktem wyjścia do określenia celów i kierunków działań w ramach *Programu Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020* było przeprowadzenie diagnozy stanu i charakterystyki obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej Ziemi Dzierżoniowskiej. Diagnoza została przeprowadzona za pomocą techniki desk-research, na podstawie dostępnych publicznych danych statystycznych, w oparciu o zdefiniowane wskaźniki: poziom obciążenia demograficznego (udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem), poziom ubóstwa (udział osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców), poziom bezrobocia (udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności ogółem) oraz poziom przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców).

W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wyodrębniono obszary przeznaczone do rewitalizacji. Wśród obszarów o szczególnych problemach społecznych i gospodarczych (stwierdzonych na podstawie wysokich wartości dodatnich ww. wskaźników) – znalazło się centrum miasta Piława Górna¹. Natomiast w wyniku konsultacji społecznych obszar przeznaczony do rewitalizacji poszerzono o tereny wokół centrum. Ostateczny zasięg obszarów do rewitalizacji przedstawia poniższa mapa:

¹ Gminę miejską Piława Górna podzielono na 5 obszarów do analizy: centrum, Kośmin, tereny na wschód i zachód od ul. Groszowieckiej, tereny na północ od ul. Sienkiewicza.

społecznej i gospodarczej, w oparciu o priorytetowe typy projektów (programy i działania), które przyczynią się do osiągnięcia celów rewitalizacji.

Sfera przestrzenna:

- Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszarów kryzysowych jako narzędzia rozwoju turystyki i promocji regionu
- Poprawa jakości opracowań planistycznych jako sposobu nadania jasnych ram prawnych rozwoju przestrzennego regionu
- Rozwój mieszkalnictwa, usług kultury oraz innych usług dla mieszkańców, a także stanu infrastruktury technicznej na potrzeby podnoszenia jakości życia na obszarach kryzysowych

Typy projektów:

- Przestrzeń publiczna
- Ład przestrzenny
- Remonty i modernizacje
- Infrastruktura techniczna
- Integracja przestrzenna

Strefa społeczna:

- Zahamowanie trendów depopulacyjnych i poprawa struktury wiekowej mieszkańców obszarów problemowych dotkniętych problemami demograficznymi
- Rozwój zasobów ludzkich i ograniczenie występowania patologii społecznych na obszarach problemowych
- Aktywizacja osób bezrobotnych, w szczególności kobiet na obszarach problemowych.

Typy projektów:

- Dzieci i młodzież
- Osoby starsze
- Bezrobotni
- Najubożsi
- Integracja społeczna

Strefa gospodarcza:

- Wzrost konkurencyjności i komplementarności przedsiębiorstw działających na obszarach problemowych w oparciu o tradycję i nowoczesność
- Integracja lokalnych przedsiębiorców i rozwój małej przedsiębiorczości, w szczególności na obszarach problemowych

Typy projektów:

- Aktywizacja
- Integracja
- Kreatywność
- Integracja gospodarcza

1.5 Ocena efektów rewitalizacji prowadzonej w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2007 – 2014

Gmina Piława Górna dysponuje uchwalonym w 2010 roku *Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Piława Górna*. Opracowanie *Programu* miało na celu wyznaczenie wyodrębnionego obszaru miasta (tzw. obszaru interwencji/obszaru wsparcia), w którym skoncentrowane są problemy społeczno-gospodarcze, w tym występuje degradacja przestrzeni miejskiej. Na wyznaczonym terenie za konieczne uznano podjęcie kompleksowych działań zarówno w sferze przestrzennej, jak i technicznej, społecznej i ekonomicznej. Zgodnie z przyjętymi założeniami, stworzenie warunków do zmian, w oparciu o uwarunkowania endogeniczne, pozwoli wyprowadzić obszar zdegradowany ze stanu kryzysowego, co umożliwi równomierny i kompleksowy rozwój całego obszaru miasta przy zachowaniu jego odrębnych, równie ważnych funkcji.

Przeprowadzone analizy i diagnozy pozwoliły na zidentyfikowanie głównych problemów występujących na terenie miasta Piława Górna oraz celów lokalnego programu rewitalizacji. Znalazły się wśród nich:

- Znaczna część gminnych zasobów mieszkaniowych posiada niską jakość. Stan techniczny wielu obiektów/budynków jest niezadowalający i wymaga remontów, w tym kapitalnych. Dotyczy to głównie budynków zbudowanych przed 1989 rokiem.
- Wiele mieszkań/budynków mieszkalnych jest niedostatecznie wyposażona w urządzenia techniczno-sanitarne. Obiekty te wymagają modernizacji.
- Na obszarze gminy największe zagrożenia dla środowiska płyną z emisji zanieczyszczeń do powietrza i zbyt małej ilości kanalizacji sanitarnej. Na terenie gminy znajdują się zakłady, które są uciążliwe dla środowiska. Dominuje wśród nich branża kamieniarska i producent opakowań na materiały sypkie. Na niekorzystny stan środowiska wpływa również niska emisja, spowodowana w większości stosowaniem węgla i koks do ogrzewania mieszkań.
- Stan obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy jest niezadowalający. Wiele z nich wymaga remontów kapitalnych: odnowienia elewacji, osuszania, remontów dachów, itp.
- W gminie Piława Górna występuje wysoka stopa długotrwałego bezrobocia (wysoki udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym).
- Niski jest wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej – stosunkowo mała liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców gminy.

Natomiast cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Piława Górna określono następująco:

- Poprawa warunków zamieszkania w istniejących, często zabytkowych budynkach mieszkalnych oraz podniesienie atrakcyjności obecnie zaniedbanej przestrzeni publicznej miasta poprzez działania realizowane w zidentyfikowanym obszarze wsparcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Piława Górna. Podejmowane działania powinny mieć na uwadze dbałość o stan środowiska naturalnego oraz potrzebę kreowania aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców miasta.

- Rewitalizacja/odnowa stanu fizycznego przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie struktur społeczno-ekonomicznych w celu włączenia zaniedbanego obszaru miasta Piława Górna w pozytywne zjawiska zachodzące w przestrzeni regionu oraz podniesienie poziomu życia mieszkańców.

Monitoring programu rewitalizacji prowadzony jest w oparciu o 5 wskaźników:

- Powierzchnia użytkowa budynków adoptowanych na potrzeby mieszkaniowe
- Powierzchnia poddana renowacji w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych
- Liczba budynków mieszkalnych poddanych renowacji
- Liczba osób zamieszkujących budynki mieszkalne odnowione w ramach priorytetu
- Liczba osób zamieszkujących budynki po adaptacji na cele mieszkaniowe.

Obszar wsparcia w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Piława Górna* został wyznaczony w oparciu o trzy kryteria: wysoką stopę długotrwałego bezrobocia, niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej oraz porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego. Na podstawie powyższych analiz wskaźnikowych wyznaczono tzw. obszar wsparcia, obejmujący centrum miasta Piława Górna, zwłaszcza budynki znajdujące się przy głównych ciągach komunikacyjnych, wzdłuż których historycznie rozwijała się zabudowa miasta. Ostatecznie do obszaru rewitalizacji włączono obszar następujących ulic:

- ul. Bohaterów Getta od nr 1 do nr 14,
- ul. Budowlanych od nr 1 do nr 12,
- ul. Fabryczna od nr 1 do nr 11,
- ul. Gospodarcza od nr 1 do nr 2,
- ul. Kasztanowa od nr 2B do nr 2C,
- ul. Kolejowa od nr 2 do nr 10,
- ul. Kosynierów od nr 6 do nr 8,
- ul. Kościuszki od nr 1 do nr 5,
- ul. Kościńska od nr 1 do nr 57,
- ul. Kwiatowa od nr 1 do nr 2,
- ul. Ligocka nr 2,
- ul. Ludowa nr 5,
- ul. Łąkowa od nr 2 do nr 3,
- ul. Mickiewicza od nr 1 do nr 3,
- ul. Niecała od nr 4 do nr 10,
- ul. Okrzei od nr 23 do nr 44,
- ul. Osiedle Młyńskie od nr 1 do nr 79,
- ul. Osiedlowa od nr 2 do nr 4,
- ul. Partyzantów od nr 1 do nr 2,
- ul. Piastowska od nr 1 do nr 24,
- ul. Piastowska od nr 25 do nr 54,
- ul. Piastowska od nr 55 do nr 82,
- ul. Plac Piastów Śląskich od nr 1 do nr 11,
- ul. Rolnicza od nr 1 do nr 2,
- ul. Struga od nr 3 do nr 4,
- ul. Wiejska nr 1,
- ul. Wrocławska od nr 2 do nr 12.

W wyznaczonym obszarze wsparcia zamieszkiwało 3 047 osób, tj. 45,5% ludności miasta, zaś liczba budynków znajdujących się na tym terenie wynosiła 282, tj. 38,1% budynków mieszkalnych w mieście.

Większość wyznaczonych budynków powstała przez 1989 rokiem, w obrębie obszaru wsparcia znajdowało się ich 277, co stanowiło 57,7% wszystkich budynków mieszkalnych wybudowanych przez 1989 rokiem w Piławie Górnej.

W ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Piława Górna* do realizacji wybrano jeden projekt: *Renowacja zespołu budynków mieszkalnych zlokalizowanych w Piławie Górnej przy ul. Piastowskiej nr 9, 11A, 25, 27, 33, 45, 50, 52, 67*. Celem ogólnym projektu była poprawa warunków zamieszkania w istniejących budynkach mieszkalnych oraz podniesienie atrakcyjności obecnie zaniedbanej przestrzeni publicznej miasta – w zidentyfikowanym obszarze wsparcia *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Piława Górna*.

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Gmina Piława Górna jest położona w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie dzierżoniowskim. Piława Górna sąsiaduje z gminą Niemcza (od północy i zachodu) i gminą wiejską Dzierżonów (od północnego wschodu), a także gminą Ząbkowice Śląskie (od południa). Siedzibą gminy jest miasto Piława Górna. Prawa miejskie Piława Górna uzyskała 18 lipca 1962 roku, po połączeniu trzech miejscowości – Piławy, Kośmina i Kopanicy.

Zgodnie z regionalizacją fizykogeograficzną wg. Prof. J. Kondrackiego gmina Piława Górna znajduje się w obszarze:

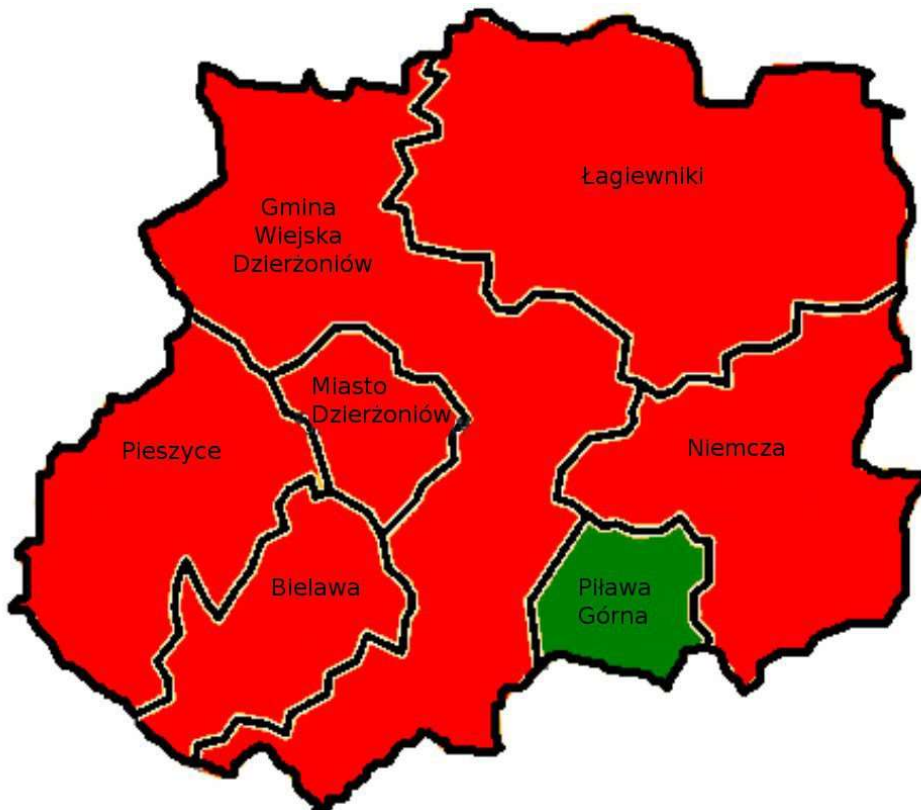
1. podobszar: Pozaalpejska Europa Środkowa
 - 1.1. prowincja: Masyw Czeski
 - 1.1.1. podprowincja: Sudety z Przedgórzem Sudeckim
 - 1.1.1.1. makroregion: Przedgórze Sudeckie
 - 1.1.1.1.1. mezoregiony:
 - 1.1.1.1.1.1. Obniżenie Podsudeckie (zachodnia część obszaru miasta):
 - 1.1.1.1.1.1.1. Mikroregion: Kotlina Dzierżoniowska
 - 1.1.1.1.1.1.2. Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie (wschodnia część obszaru miasta):
 - 1.1.1.1.1.1.2.1. Mikroregion: Wzgórza Gilowskie (w północnej części obszaru miasta)
 - 1.1.1.1.1.1.2.2. Mikroregion: Wzgórza Gumińskie (we wschodniej części obszaru miasta, ze szczytem Grzybowiec – 364 m n.p.m.)
 - 1.1.1.1.1.1.2.3. Mikroregion: Wzgórza Bielawskie (w południowej części miasta, z bezimiennymi szczytami i Parkową Górą – 354 m n.p.m.).

Mapa 2. Położenie powiatu dzierzoniowskiego na tle województwa dolnośląskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Piława Górna 2014-2020

Mapa 3. Położenie gminy Piława Górna na tle powiatu dzierzoniowskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Piława Górna 2014-2020

Mapa 4. Plan miasta Piława Górna

Źródło: www.pilawaqorna.pl

2.1 Diagnoza zjawisk społecznych

Demografia

Według danych na dzień 18 listopada 2015 roku liczba ludności miasta Piława Górna wynosiła 6 601 osób², w tym 6 425 zameldowanych na stałe i 176 zameldowanych tymczasowo. Piława Górna, podobnie jak cały kraj, doświadcza negatywnych zjawisk w sferze demograficznej. Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba ludności w gminie zmniejszyła się ogółem o 137 osób, tj. o 2,0%. Spadek dotyczył wyłącznie stałych mieszkańców miasta i wynosił 3,6%. Odmiennym tendencjom podlegała liczba czasowych mieszkańców Piławy Górnej. W latach 2010-2015 liczba osób czasowo zameldowanych na terenie gminy wzrosła niemal o 150%, przy czym w przypadku kobiet wzrost był ponad trzykrotny, a w przypadku mężczyzn – dwukrotny.

Struktura ludności według płci w Piławie Górnej wykazuje cechy nadmiernej feminizacji. W listopadzie 2015 roku na terenie gminy zamieszkiwało ogółem 3 137 mężczyzn i 3 464 kobiety, co oznacza udział obu płci w ogóle ludności na poziomie 47,5% i 52,5%. Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba kobiet i mężczyzn w gminie zmniejszyła się w sumie o 137 osób, w tym okresie ubyło 72 mieszkańców i 65 mieszkanki gminy. Liczbowa przewaga kobiet w gminie przekłada się bezpośrednio na wartość współczynnika feminizacji. W Piławie Górnej wynosi on 109, co oznacza, iż na 100 mężczyzn przypada 109 kobiet.

Tabela 3. Liczba mieszkańców Piławy Górnej w latach 2010 i 2015 (z podziałem na płeć i rodzaj zameldowania)

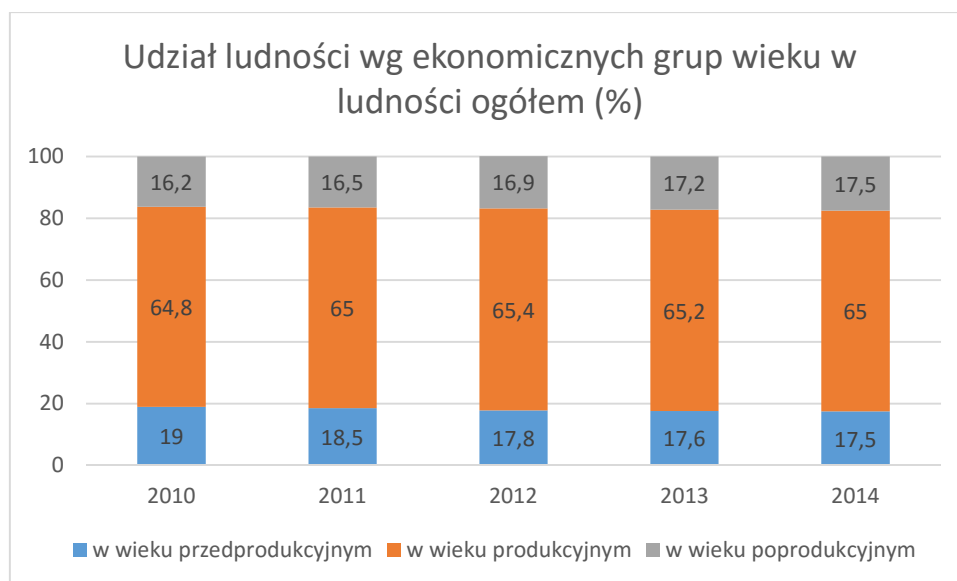
		31.12.2010	18.11.2015	Zmiana
stali mieszkańcy	kobiety	3 499	3 370	-3,7%
	mężczyźni	3 168	3 055	-3,6%
	Razem	6 667	6 425	-3,6%
czasowi mieszkańcy	kobiety	30	94	213,3%
	mężczyźni	41	82	100,0%
	Razem	71	176	147,9%
Ogółem		6 738	6 601	-2,0%

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

Pod względem ekonomicznych grup wieku wśród ludności miasta Piława Górna dominują osoby w wieku produkcyjnym, stanowiące w 2014 roku 65% mieszkańców gminy. Odsetek ten, z nieznacznymi wahaniami, utrzymuje się od 2010 roku. Natomiast o powolnym starzeniu się społeczeństwa gminy świadczy malejący udział dzieci i młodzieży (tj. ludności w wieku przedprodukcyjnym) w ogólnej liczbie mieszkańców – spadło on z 19% w 2010 roku do 17,5% w 2014 roku. Towarzyszy mu rosnący udział osób starszych, tj. w wieku poprodukcyjnym, który zwiększył się w tym okresie z 16,2% do 17,5%.

² Należy wziąć pod uwagę, iż informacje o liczbie ludności bazują na danych meldunkowych i mogą nie odzwierciedlać faktycznej sytuacji demograficznej w gminie. O tym, że liczba ludności zameldowanej w Piławie Górnej różni się od liczby ludności faktycznie zamieszkałej na terenie gminy świadczą m.in. „deklaracje śmieciowe”. Liczba mieszkańców zadeklarowana w związku z wprowadzeniem nowego systemu zbierania odpadów wynosiła w 2014 roku – 4 989 osób, tj. znacznie poniżej wartości wynikającej z danych meldunkowych.

Wykres 1. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w latach 2010-2014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

O stanie gminy wiele mówią wskaźniki demograficzne. Potwierdzają one sygnalizowane już wyżej zjawiska, głównie starzenie się społeczeństwa i ubytek ludności. W mieście zawieranych jest coraz mniej małżeństw, obniża się liczba urodzeń żywych na 1000 ludności przy utrzymującym się na wysokim poziomie wskaźniku zgonów na 1000 mieszkańców, co skutkuje ujemnym przyrostem naturalnym. W latach 2010-2011 przyrost naturalny w gminie był minimalnie dodatni, jednak kolejne lata przyniosły spadek do wartości ujemnych (-1,3 w 2014 roku).

Piławę Górną cechuje również ujemne saldo migracji, co oznacza, że więcej osób z niej wyjeżdża niż do niej przyjeżdża w celu zamieszkania. Najniższe saldo migracji na 1000 osób wystąpiło w 2013 roku i wynosiło -9,4, w kolejnym roku ukształtowało się na poziomie -2,7. Również w przypadku salda migracji zagranicznych na 1000 ludności wskaźnik dla gminy niemal rokrocznie przyjmował wartości ujemne.

Tabela 4. Podstawowe wskaźniki demograficzne w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
urodzenia żywe na 1000 ludności	10,2	9,1	7,4	9,2	8,2
zgony na 1000 ludności	9,8	8,23	11,24	10,41	9,59
przyrost naturalny na 1000 ludności	0,4	0,9	-3,8	-1,2	-1,3
małżeństwa na 1000 ludności	5,1	5,1	4,7	4,2	4
saldo migracji na 1000 osób	-5,1	-5,1	-1,3	-9,4	-2,7
saldo migracji zagranicznych na 1000 osób	-1,61	-0,15	0	-1,19	-0,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Bezrobocie

Według stanu na koniec listopada 2015 roku liczba bezrobotnych z terenu miasta Piława Górna zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dzierżoniowie wynosiła 280 osób, tj. 4,4% ogółu ludności gminy. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych znajdowało się 118 osób pozostających bez zatrudnienia dłużej niż 2 lata. Tym samym odsetek bezrobotnych długotrwale w ogóle ludności gminy kształtował się na poziomie 1,8%. Jedna trzecia bezrobotnych z terenu Piławy Górnej zarejestrowanych w PUP w Dzierżoniowie w listopadzie 2015 roku nie posiadała kwalifikacji zawodowych (95 osób), a co dziesiąty nie posiadał doświadczenia zawodowego (29 osób).

Pod względem liczebności najwięcej bezrobotnych zamieszkiwało w Piławie Górnej na ulicy Piastowskiej (69 osób), znacznie mniej było ich na kolejnych ulicach: Sienkiewicza (22 osoby), Staszica (21 osób), Okrzei, Placu Piastów Śląskich (po 13 osób), Bolesława Chrobrego, Osiedlu Młyńskim i Wąskiej (po 11 osób).

Natomiast najwięcej bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców odnotowano w przypadku ulic: Partyzantów (27,3%), Ligockiej (25%) i Rolniczej (22,2%), a także Poziomkowej, Żytniej i Kosynierów (po 14,3%), Bohaterów Getta (13,3%) oraz Cichej (12,5%).

Tabela 5. Bezrobotni z terenu gminy Piława Górna według stanu na koniec listopada 2015 roku (z podziałem na ulice)

		długotrwale bezrobotni	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	ogółem	% mieszkańców
1	Bohaterów Getta	1	0	0	2	13,3%
2	Bolesława Chrobrego	6	0	1	11	3,2%
3	Budowlanych	3	1	0	7	3,4%
4	Cicha	1	0	0	2	12,5%
5	Dalsza	0	0	0	0	0,0%
6	Fabryczna	5	2	1	7	5,1%
7	Gospodarcza	0	0	0	0	0,0%
8	Górna	0	1	0	3	7,1%
9	Herbaciana	2	0	0	2	2,3%
10	Kasztanowa	0	0	0	0	0,0%
11	Kilińskiego	2	0	2	3	3,3%
12	Kolejowa	2	1	0	2	4,5%
13	Kosynierów	1	0	1	1	14,3%
14	Kościuszki	1	1	0	2	5,9%
15	Kośmińska	2	3	1	8	3,8%
16	Krótką	0	2	0	3	3,9%
17	Kwiatowa	1	2	0	3	6,5%
18	Leśna	2	1	1	5	8,8%
19	Ligocka	1	0	0	1	25,0%
20	Liliowa	4	1	0	6	7,2%
21	Limanowskiego	3	2	3	6	4,6%
22	Lipowa	2	1	0	3	3,3%
23	Ludowa	0	0	0	0	0,0%
24	Łąkowa	0	0	0	0	0,0%
25	Makowa	0	0	0	0	0,0%

26	Mała	3	3	0	5	7,1%
27	Mickiewicza	0	0	0	0	0,0%
28	Młynarska	1	2	1	7	3,3%
29	Niecała	1	1	0	2	8,0%
30	Nowa	1	0	0	1	2,6%
31	Okrzei	6	6	0	13	4,2%
32	Osiedle Małe	1	1	0	2	2,4%
33	Osiedle Młyńskie	6	7	1	11	4,5%
34	Osiedle Nowe	0	0	0	0	0,0%
35	Osiedlowa	0	0	0	0	0,0%
36	Partyzantów	0	3	1	3	27,3%
37	Piastowska	25	27	6	69	5,9%
38	Plac Piastów Śląskich	8	3	0	13	3,4%
39	Polna	0	0	0	3	4,2%
40	Poziomkowa	0	0	0	2	14,3%
41	Rolnicza	0	1	0	2	22,2%
42	Rumiankowa	0	0	0	1	7,1%
43	Sąsiedzka	2	1	0	3	7,1%
44	Sienkiewicza	10	6	6	22	3,8%
45	Słoneczna	0	0	0	0	0,0%
46	Staszica	6	8	3	21	3,5%
47	Stawowa	1	1	0	1	3,0%
48	Struga	0	0	0	0	0,0%
49	Szkolna	1	0	0	2	2,5%
50	Tulipanowa	0	0	0	2	2,9%
51	Wąska	5	3	0	11	5,2%
52	Wiejska	0	1	0	1	7,7%
53	Wrocławska	2	1	0	2	8,7%
54	Ząbkowicka	0	0	0	0	0,0%
55	Zielona	0	1	1	3	7,7%
56	Żytnia	0	1	0	1	14,3%
	RAZEM	118	95	29	280	4,4%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie

Kierunek zmian liczby bezrobotnych w Piławie Górnej był zróżnicowany na przestrzeni lat 2010-2014. Początkowo następował spadek, do 503 osób w grudniu 2011 roku, a następnie wzrost, do maksymalnej wartości 569 osób w grudniu 2012 roku. W latach kolejnych bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dzierżoniowie ubywało – na koniec 2014 roku liczba bezrobotnych z terenu gminy wynosiła 413 osób, zaś w październiku 2015 roku spadła do najniższego poziomu, tj. 258 osób. Problemатyczny jest natomiast fakt, że przeważająca większość bezrobotnych z terenu gminy nie posiada prawa do zasiłku, a zjawisko to pogłębia się z każdym rokiem. W grudniu 2010 roku osoby bez prawa do zasiłku stanowiły 67,8% zarejestrowanych bezrobotnych, a w październiku 2015 roku aż 82,2%.

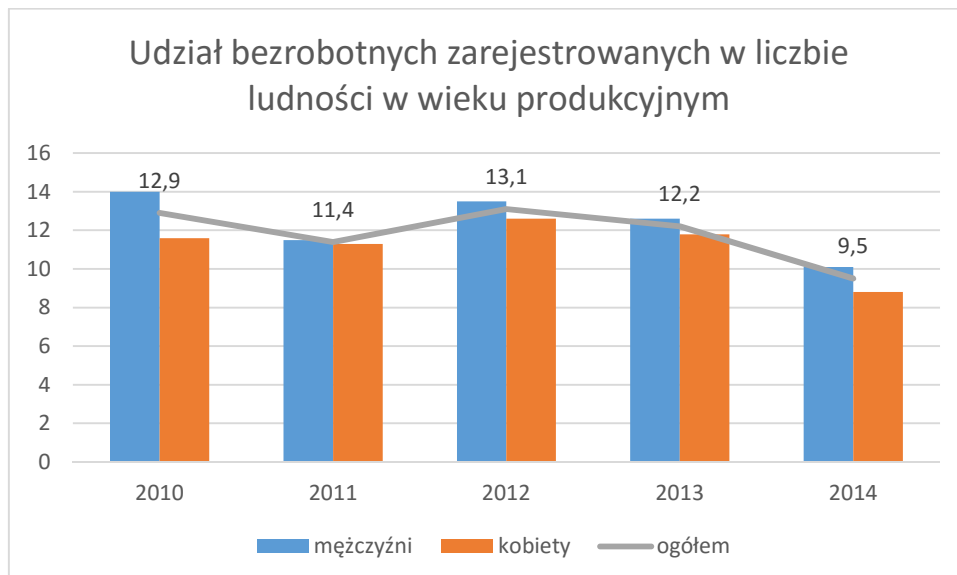
Tabela 6. Bezrobotni z terenu gminy Piława Górna w latach 2010-2015

	XII.2010	XII.2011	XII.2012	XII.2013	XII.2014	X.2015
bezrobotni	569	503	569	533	413	258
bezrobotni bez prawa do zasiłku	386	336	372	388	300	212
% bezrobotnych bez prawa do zasiłku	67,8%	66,8%	65,4%	72,8%	72,6%	82,2%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie

Zmiany liczby bezrobotnych w Piławie Górnej w latach 2010-2014 odzwierciedla również odsetek bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W 2010 roku udział bezrobotnych w ogólnej ludności w wieku produkcyjnym gminy wynosił 12,9%, w 2012 roku wzrósł do 13,1%, by w kolejnych latach spadać, aż do osiągnięcia poziomu 9,5% w 2014 roku. Przez cały okres między rokiem 2010 a 2014 udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie kobiet w wieku produkcyjnym był niższy niż udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie mężczyzn w wieku produkcyjnym. W obu przypadkach maksymalne wartości odnotowano w 2012 roku (12,6% dla kobiet i 13,5% dla mężczyzn), zaś minimalne – w 2014 roku (8,8% i 10,1%).

Wykres 2. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Piławie Górnej w latach 2010-2014 (z podziałem na płeć)

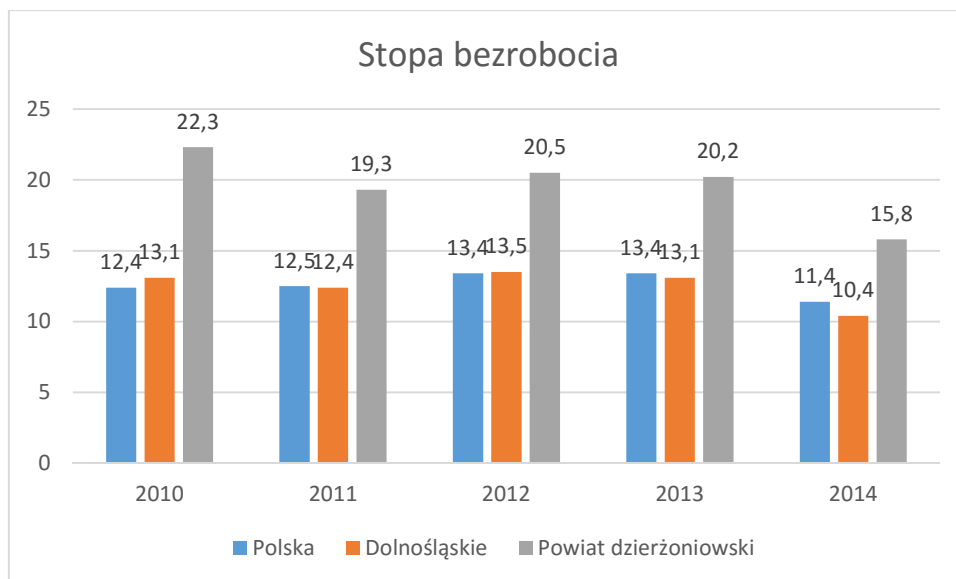

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Obserwowany odpływ bezrobotnych związany był z ożywieniem na rynku pracy, spowodowanym większą ilością ofert pracy. W 2015 roku pracowników z Piławy Górnej najczęściej poszukiwały firmy Amazon i Starion. Urząd Miasta w Piławie Górnej zorganizował w 2015 roku 6 giełd pracy. Odbyły się one 18 marca, 1 lipca, 14 września, 15 października, 19 października i 10 listopada. Dodatkowo przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Dzierżoniowie UM w Piławie Górnej zatrudnił w 2015 roku łącznie 26 osób, w tym 6 osób w ramach prac społecznie użytecznych, 12 osób w ramach robót publicznych, 4 osoby w ramach prac interwencyjnych i 4 osoby w ramach stażu.

Obserwowane zmniejszenie się liczby bezrobotnych w gminie odzwierciedlało tendencje występujące w powiecie dzierżoniowskim, województwie dolnośląskim oraz całym kraju. We wszystkich jednostkach stopa bezrobocia wykazywała tendencję malejącą. W przypadku powiatu dzierżoniowskiego spadek w 2014 roku wyniósł 6,5% w porównaniu do 2010 roku. W skali Dolnego Śląska było to 2,7%, natomiast w całym kraju – 1,0%.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie dzierzoniowskim, województwie dolnośląskim i kraju w latach 2010-2014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Ubóstwo

Realizatorem zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta Piława Górna jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej. Siedziba OPS znajduje się przy ul. Piastowskiej 69. Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się sprawami z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z Funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz pomocy materialnej dla uczniów (stypendia), a w ramach swojej działalności realizuje zadania wynikające z przepisów zawartych w obowiązujących aktach prawnych:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
2. ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
3. ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
4. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych,
5. ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty,
6. Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 - 2020",
7. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie³.

W celu pomocy osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, Ośrodek współpracuje z szeregiem organizacji i jednostek (m.in. z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, sądem, prokuraturą, policją, placówkami oświatowymi, placówkami służby zdrowia), a przedstawiciele OPS są także członkami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piławie Górnej.

³ Za: http://www.ops-pilawagorna.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=116%3Ainformacja-osrodek-2015&Itemid=28 (16.12.2015)

Liczba beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w 2015 roku wynosiła 169 osób. Dostępne dane potwierdzają obserwowany od kilku lat ubytek beneficjentów pomocy społecznej. W porównaniu z 2013 rokiem liczba osób korzystających z pomocy w 2015 roku zmniejszyła się o 15 osób, tj. o 8,2%.

Osoby objęte pomocą społeczną w Piławie Górnej zamieszkują najczęściej na ulicy Piastowskiej (69 osób), znacznie mniej jest mieszkańców ulic: Sienkiewicza (12 osób), Placu Piastów Śląskich i Bolesława Chrobrego (po 11 osób). W przypadku pozostałych ulic liczba beneficjentów pomocy społecznej nie przekracza kilku osób. Natomiast na 29 ulicach Piławy Górnej w ogóle nie zamieszkują osoby korzystające w 2015 roku z usług ośrodka pomocy społecznej.

Tabela 7. Beneficjenci Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w latach 2013-2015 (z podziałem na ulice)

		2013	2014	2015	Zmiana
1	Bohaterów Getta	1	0	1	0
2	Bolesława Chrobrego	10	8	11	1
3	Budowlanych	7	4	2	-5
4	Cicha	2	1	0	-2
5	Dalsza	0	0	0	0
6	Fabryczna	8	7	4	-4
7	Gospodarcza	0	0	0	0
8	Górna	1	1	2	1
9	Herbaciana	0	1	1	1
10	Kasztanowa	0	0	0	0
11	Kilińskiego	4	6	5	1
12	Kolejowa	1	0	0	-1
13	Kosynierów	0	0	0	0
14	Kościuszki	0	0	0	0
15	Koźmińska	3	4	4	1
16	Krótką	2	2	2	0
17	Kwiatowa	3	2	3	0
18	Leśna	0	0	0	0
19	Ligocka	0	0	0	0
20	Liliowa	0	1	1	1
21	Limanowskiego	4	4	3	-1
22	Lipowa	4	5	3	-1
23	Ludowa	0	0	0	0
24	Łąkowa	0	0	0	0
25	Makowa	0	0	0	0
26	Mała	4	4	5	1
27	Mickiewicza	0	0	0	0
28	Młynarska	2	3	0	-2
29	Niecała	0	0	0	0
30	Nowa	0	0	0	0
31	Okrzei	6	5	3	-3
32	Osiedle Małe	0	0	0	0
33	Osiedle Młyńskie	2	2	1	-1
34	Osiedle Nowe	1	2	1	0
35	Osiedlowa	0	0	0	0

36	Partyzantów	1	1	1	0
37	Piastowska	69	62	69	0
38	Plac Piastów Śląskich	9	12	11	2
39	Polna	3	3	4	1
40	Poziomkowa	0	1	0	0
41	Rolnicza	0	0	0	0
42	Rumiankowa	0	0	0	0
43	Sąsiedzka	5	5	5	0
44	Sienkiewicza	12	9	12	0
45	Słoneczna	0	0	0	0
46	Staszica	8	8	5	-3
47	Stawowa	0	0	0	0
48	Struga	0	1	0	0
49	Szkolna	3	2	0	-3
50	Tulipanowa	0	0	0	0
51	Wąska	8	8	7	-1
52	Wiejska	0	2	2	2
53	Wrocławska	0	0	0	0
54	Ząbkowicka	0	0	0	0
55	Zielona	0	0	0	0
56	Żytnia	1	1	1	0
	RAZEM	184	177	169	-15

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

Najwyższy udział beneficjentów pomocy społecznej w ogóle mieszkańców wystąpił w 2015 roku na ulicy Wiejskiej i wynosił 15,4%. Nieznacznie niższe odsetki uzyskano na ulicy Żytniej (14,3%) i Sąsiedzkiej (11,9%). W przypadku pozostałych ulic, na których zamieszkiwali beneficjenci pomocy społecznej, udział w ogólnej liczbie stałych mieszkańców tych ulic wahał się od 1,0% (ul. Okrzei i ul. Budowlanych) do 9,1% (ul. Partyzantów). Natomiast w całym mieście udział beneficjentów pomocy społecznej w ogóle ludności kształtował się w 2015 roku na poziomie 2,6%.

Tabela 8. Beneficjenci Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w ogóle stałych mieszkańców w 2015 roku (z podziałem na ulice)

		liczba beneficjentów	liczba mieszkańców	udział beneficjentów w ogóle mieszkańców
1	Bohaterów Getta	1	15	6,7%
2	Bolesława Chrobrego	11	349	3,2%
3	Budowlanych	2	207	1,0%
4	Cicha	0	16	0,0%
5	Dalsza	0	23	0,0%
6	Fabryczna	4	138	2,9%
7	Gospodarcza	0	17	0,0%
8	Górna	2	42	4,8%
9	Herbaciana	1	88	1,1%
10	Kasztanowa	0	17	0,0%
11	Kilińskiego	5	90	5,6%
12	Kolejowa	0	44	0,0%

13	Kosynierów	0	7	0,0%
14	Kościuszki	0	34	0,0%
15	Kośmińska	4	208	1,9%
16	Krótką	2	76	2,6%
17	Kwiatowa	3	46	6,5%
18	Leśna	0	57	0,0%
19	Ligocka	0	4	0,0%
20	Liliowa	1	83	1,2%
21	Limanowskiego	3	131	2,3%
22	Lipowa	3	91	3,3%
23	Ludowa	0	5	0,0%
24	Łąkowa	0	7	0,0%
25	Makowa	0	42	0,0%
26	Mała	5	70	7,1%
27	Mickiewicza	0	16	0,0%
28	Młynarska	0	213	0,0%
29	Niecała	0	25	0,0%
30	Nowa	0	38	0,0%
31	Okrzei	3	312	1,0%
32	Osiedle Małe	0	85	0,0%
33	Osiedle Młyńskie	1	247	0,4%
34	Osiedle Nowe	1	95	1,1%
35	Osiedlowa	0	38	0,0%
36	Partyzantów	1	11	9,1%
37	Piastowska	69	1179	5,9%
38	Plac Piastów Śląskich	11	385	2,9%
39	Polna	4	72	5,6%
40	Poziomkowa	0	14	0,0%
41	Rolnicza	0	9	0,0%
42	Rumiankowa	0	14	0,0%
43	Sąsiedzka	5	42	11,9%
44	Sienkiewicza	12	584	2,1%
45	Słoneczna	0	12	0,0%
46	Staszica	5	605	0,8%
47	Stawowa	0	33	0,0%
48	Struga	0	18	0,0%
49	Szkolna	0	79	0,0%
50	Tulipanowa	0	70	0,0%
51	Wąska	7	212	3,3%
52	Wiejska	2	13	15,4%
53	Wrocławska	0	23	0,0%
54	Ząbkowicka	0	28	0,0%
55	Zielona	0	39	0,0%
56	Żytnia	1	7	14,3%
	Razem	169	6425	2,6%

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

Najczęściej występującymi powodami udzielenia pomocy społecznej w gminie Piława Górna są ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc

w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz uzależnienia: alkoholizm lub narkomania.

Pomoc społeczna w Piławie Górnej najczęściej przyjmowała postać dożywiania i zasiłków celowych. W 2015 roku z posiłków korzystało 95 dzieci z 46 rodzin, zaś zasiłki celowe przyznano 96 osobom. Znacznie rzadziej mieszkańcom gminy przysługiwały zasiłki okresowe (56 osób) czy stałe (37 osób). Liczba rodzin wielodzietnych korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiła 11, natomiast liczba założonych „niebieskich kart” – 30 (od 2011 roku).

Mieszkańcy miasta, których dochód nie przekracza, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, 150% kryterium dochodowego, po zgłoszeniu do pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej mogą skorzystać z oferty jadalni. Punkt Żywieniowy znajduje się przy ul. Limanowskiego 3 i można w nim spożyć ciepły posiłek.

Ponadto w mieście funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, mieszczący się przy ul. Sienkiewicza 32, w budynku Biblioteki Publicznej. W Punkcie można bezpłatnie uzyskać porady i konsultacje dotyczące:

- Informacji o sposobach i metodach leczenia odwykowego.
- Informacji o interwencji administracyjnej wobec nadużywających alkoholu i narkotyków.
- Informacji o sposobie zgłoszenia osoby uzależnionej do leczenia.
- Informacji o prowadzonych terapiach osób uzależnionych od alkoholu.
- Informacji o konsultacjach indywidualnych i rodzinnych w związku z problemami narkomanii.
- Motywacji do leczenia odwykowego⁴.

Politykę społeczną gminy Piława Górna określa dokument *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2017* (przyjęty Uchwałą Nr 138/XXXIV/2013 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 23 kwietnia 2013 roku) oraz uzupełniające ją programy, które są instrumentami w określonych sferach polityki społecznej:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Piławie Górnej na lata 2013-2015,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piławie Górnej na lata 2015-2020,
- Strategia Oświaty Gminy Piława Górna na lata 2013-2017,
- Program współpracy gminy Piława Górna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015 i 2016.

Diagnozy przeprowadzone na potrzeby opracowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2017* pozwoliły zidentyfikować najważniejsze obszary problemowe w sferze społecznej, występujące w gminie Piława Górna oraz kategorie najbardziej zagrożone problemami społecznymi. Do obszarów problemowych należą: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia oraz infrastruktura i zasoby ludzkie, zaś do kategorii osób zagrożonych: dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych i patologicznych, rodziny niepełne, osoby bezrobotne (szczególnie długookresowo bezrobotne i o niskich kwalifikacjach), osoby niepełnosprawne, długotrwale i ciężko chore oraz osoby uzależnione i ich rodziny.

⁴ Za: Wieści z Piławy Górnej, Nr 10(105)/2015

Celem głównym *Strategii* jest wzmocnienie potencjału społecznego mieszkańców Piławy Górnej dla przeciwdziałania występowania problemów i kwestii społecznych. Cel ten zostanie za pośrednictwem celów strategicznych i zadań:

1. Aktywna walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym:
 - 1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych
 - 1.2. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży
 - 1.3. Wsparcie ekonomii społecznej dla rozwiązania problemu wykluczenia społecznego
2. Stwarzanie rodzinom warunków do właściwej realizacji ich funkcji:
 - 2.1. Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych we właściwej realizacji ich funkcji
 - 2.2. Wsparcie rodziców w łączeniu obowiązków rodzinnych i zawodowych
3. Rozwój lokalnego rynku pracy i zwalczanie bezrobocia:
 - 3.1. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości
 - 3.2. Aktywizacja osób bezrobotnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy
4. Promocja zdrowego trybu życia i profilaktyka uzależnień:
 - 4.1. Promocja zdrowia
 - 4.2. Profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży
 - 4.3. Rozwijanie terapii uzależnień
5. Wsparcie edukacji jako czynnika rozwoju dzieci i młodzieży oraz wyrównywania szans życiowych
 - 5.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i integracja młodzieży zagrożonej marginalizacją społeczną poprzez stworzenie systemu wsparcia edukacyjnego
 - 5.2. Rozwój indywidualnych zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży
6. Aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz rozwiązywania problemów społecznych:
 - 6.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
 - 6.2. Rozwój wolontariatu oraz promocja aktywności społecznej
7. Podnoszenie jakości usług społecznych:
 - 7.1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
 - 7.2. Doskonalenie współpracy z innymi jednostkami administracji i organizacjami pozarządowymi dla bardziej efektywnego rozwiązywania problemów społecznych.

Bezpieczeństwo i przestępczość

Instytucjami zapewniającymi bezpieczeństwo na terenie gminy Piława Górna są Policja i Ochotnicza Straż Pożarna. Działania funkcjonariuszy policji i członków OSP warunkują odpowiedni poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta.

Posterunek Policji w Piławie Górnej zlokalizowany przy ul. Piastowskiej 1 jest jednostką podległą Komendzie Powiatowej Policji w Dzierżonowie. Na podstawie statystyk policyjnych można stwierdzić, iż liczbę przestępstw popełnianych w Piławie Górnej charakteryzuje roczna fluktuacja. W 2013 roku odnotowano 67 przestępstw, w 2014 roku liczba ta spadła do 59 przestępstw, natomiast w okresie od 1 stycznia do 26 listopada 2015 roku zaistniało 69 przestępstw. Lokalizacja popełnianych przestępstw

w latach 2013-2015 była podobna, najczęściej powtarzającymi się ulicami, na których zaistniały przestępstwa kryminalne, są ulice: Bolesława Chrobrego, Fabryczna, Kościńska, Młynarska, Osiedle Młyńskie, Piastowska, Plac Piastów Śląskich, Sienkiewicza, Staszica, Szkolna, Wąska i Wiejska.

Tabela 9. Lokalizacja zaistniałych przestępstw na terenie miasta Piława Górna w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
ogółem	67	59	65
kradzież z włamaniem	Staszica	Plac Piastów Śląskich	Piastowska
	Sienkiewicza	Osiedle Nowe	Sienkiewicza
	Szkolna	Piastowska	Mała
	Osiedle Młyńskie	Bolesława Chrobrego	Młynarska
	Groszowiecka	Sienkiewicza	Fabryczna
	Piastowska	Osiedle Młyńskie	Osiedle Nowe
	Młynarska	Wąska	
	Mickiewicza		
kradzież mienia	Osiedle Młyńskie	Sienkiewicza	Sienkiewicza
	Bolesława Chrobrego	Limanowskiego	Okrzei
	Sienkiewicza	Młynarska	Groszowiecka
	Piastowska	Mickiewicza	Kościuszki
	Kościńska	Piastowska	Budowlanych
	Wiejska	Kościńska	Bolesława Chrobrego
	Staszica	Wąska	Stawowa
		Bolesława Chrobrego	Staszica
		Szkolna	Wiejska
	Krótką	Kościuszki	
		Poziomkowa	
uszkodzenie mienia	Piastowska	Piastowska	Kościńska
	Osiedle Młyńskie	Osiedle Młyńskie	Ząbkowicka
	Mała	Sienkiewicza	Piastowska
	Bolesława Chrobrego	Bolesława Chrobrego	Osiedle Młyńskie
	Fabryczna	Kilińskiego	Sienkiewicza
		Plac Piastów Śląskich	
rozbój, bójka, pobicie	Sienkiewicza	Stawowa	Piastowska
	Limanowskiego	Piastowska	Wąska
	Staszica	Osiedle Młyńskie	Sienkiewicza
	Piastowska	Fabryczna	
inne przestępstwa kryminalne	Piastowska	Osiedle Nowe	Piastowska
	Sienkiewicza	Fabryczna	Wiejska
	Plac Piastów Śląskich	Piastowska	Sąsiedzka
	Bolesława Chrobrego	Wąska	Sienkiewicza
	Staszica	Lipowa	Bolesława Chrobrego
	Młynarska	Staszica	Plac Piastów Śląskich
	Osiedle Młyńskie	Wiejska	Szkolna
	Fabryczna	Kościńska	Okrzei
	Wąska	Plac Piastów Śląskich	Kilińskiego
	Niecała	Młynarska	Stawowa
	Okrzei	Kilińskiego	Fabryczna
	Ząbkowicka		Staszica

	Struga		
	Kośmińska		

Źródło: Posterunek Policji w Piławie Górnej

W latach 2013-2015 na terenie miasta Piławy Górnej nie stwierdzono przestępstw związanych z pokątnym handlem alkoholem. W przypadku przestępstw przeciwko rodzinie do 26 listopada 2015 roku w Piławie Górnej odnotowano 7 przypadków znęcania się nad rodziną. W latach poprzednich liczba zaistniałych przestępstw z tej kategorii była niższa i wynosiła 6 w 2014 roku i 3 w 2013 roku. Wzrost dotyczył również liczby postępowań w ramach procedury *Niebieska Karta*. W 2013 roku policjanci przeprowadzili 5 postępowań w ramach procedury NK, natomiast w latach 2014-2015 (do 26 listopada 2015 roku) liczba ta wzrosła do 10 postępowań.

Tabela 10. Lokalizacja zaistniałych przestępstw przeciwko rodzinie na terenie miasta Piława Górna w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
przestępstwa przeciwko rodzinie	3	6	7
	Piastowska	Piastowska	Piastowska
	Staszica	Kośmińska	Sąsiedzka
	Wąska	Staszica	Szkolna
		Wąska	Osiedle Młyńskie
		Polna	Krótką
			Sienkiewicza
postępowania w ramach procedury Niebieska Karta	5	10	10
	Piastowska	Piastowska	Sienkiewicza
	Staszica	Kośmińska	Sąsiedzka
	Osiedle Młyńskie	Wąska	Kośmińska
	Wąska	Makowa	Szkolna
		Staszica	Piastowska
		Polna	Osiedle Młyńskie
		Sienkiewicza	Krótką
			Polna

Źródło: Posterunek Policji w Piławie Górnej

Poprawie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy sprzyja również funkcjonujący monitoring. Miejski system monitoringu składa się z 9 kamer monitorujących oraz zestawu monitorująco-rejestrującego znajdującego się na piławskim Posterunku Policji. Osobny monitoring prowadzony jest w gminnych placówkach oświatowych: Szkole Podstawowej i Gimnazjum.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Piławy Górnej czuwa również *Ochotnicza Straż Pożarna w Piławie Górnej*, mająca swoją siedzibę przy ul. Polnej 5. Członkowie OSP uczestniczą w akcjach pożarniczych oraz innych sytuacjach kryzysowych (np. wypadkach drogowych). Na wyposażeniu jednostki OSP w Piławie Górnej pozostaje m.in. nowoczesny samochód ratowniczo-gaśniczy Mercedes Benz Atego GBA 4,5, zakupiony w 2012 roku przy finansowym udziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Urzędu Marszałkowskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony i Gminy Piława Górna⁵.

⁵ Za:

http://www.pilawagorna.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=58&artykul=748&akcja=artykul
(18.12.2015)

Edukacja

Sieć szkolnictwa publicznego w Piławie Górnej obejmuje trzy placówki oświatowe:

- Przedszkole Publiczne w Piławie Górnej, ul. A. Mickiewicza 5
- Szkoła Podstawowa im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, ul. T. Kościuszki 1
- Gimnazjum im. Zesłańców Sybiru, ul. Wiejska 2

Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Piławie Górnej na przestrzeni ostatnich lat fluktuowała, przyjmując wartości niższe i wyższe. Najliczniejszy okazał się rok szkolny 2013/2014, gdy edukacją przedszkolną objęto 175 dzieci, zaś najmniej jest ich w obecnym roku szkolnym, 2015/2016 (146 dzieci). Jest to poziom zbliżony do tego osiągniętego w roku szkolnym 2010/2011 (147 dzieci) i roku szkolnym 2012/2013 (148 dzieci).

Tabela 11. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Piławie Górnej

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
liczba uczniów	147	167	148	175	168	146
liczba oddziałów	6	7	6	7	7	6
liczba uczniów na oddział	24,5	23,9	24,7	25	24,0	24,3

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

W roku szkolnym 2015/2016 do Szkoły Podstawowej im. K.K. Baczyńskiego w Piławie Górnej uczęszcza 346 uczniów, dla których utworzono 16 oddziałów. Liczba uczniów w obecnym roku szkolnym jest niższa niż w poprzednim, ale jednocześnie wyższa niż w krytycznym 2013/2014, gdy do placówki uczęszczało jedynie 302 uczniów.

Tabela 12. Liczba uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. K.K. Baczyńskiego w Piławie Górnej

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
liczba uczniów	381	349	329	302	351	346
liczba oddziałów	17	16	14	13	15	16
liczba uczniów na oddział	22,4	21,8	23,5	23,2	23,2	21,6

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

W przypadku Gimnazjum im. Zesłańców Sybiru w Piławie Górnej najwięcej uczniów odnotowano w roku szkolnym 2013/2014 – 191 osób. W kolejnych latach liczba uczniów malała, do 145 w roku szkolnym 2015/2016. Jest to liczba wyraźnie niższa niż w początkowych latach analizowanego okresu (2010-2012), gdy do gimnazjum w Piławie Górnej uczęszczało ponad 180 uczniów.

Tabela 13. Liczba uczniów uczęszczających do Gimnazjum im. Zesłańców Sybiru w Piławie Górnej

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
liczba uczniów	188	183	176	191	166	145
liczba oddziałów	9	9	8	9	8	7
liczba uczniów na oddział	20,9	20,3	22	21,2	20,7	20,7

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

Stan bazy dydaktycznej placówek oświatowych w gminie oceniany jest jako dobry, placówki posiadają odpowiednią bazę lokalową. Placówki szkolne oferują liczne zajęcia pozalekcyjne, w ich zasobach znajdują się sale lekcyjne, komputerowe, świetlice, biblioteki, gabinety pedagoga szkolnego i inne. Przy szkole podstawowej zlokalizowany jest plac zabaw wybudowany w ramach programu „Radosna Szkoła”. Przy szkołach funkcjonują również uczniowskie kluby sportowe (Klub Sportowy „Orzeł”, Uczniowski Klub Sportowy „Sporty Modelarskie i Rekreacja”).

Oprócz wskazanych powyżej jednostek oświatowych prowadzonych przez gminę Piława Górna, w mieście znajdują się placówki, dla których organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie. Są to placówki opiekuńczo-wychowawcze (Domy Dziecka) oraz placówka edukacyjno-oświatowa (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego).

W Piławie Górnej zlokalizowane są jednostki *Powiatowego Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach*. Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania jest wielofunkcyjną całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą, publiczną jednostką budżetową prowadzoną przez Powiat Dzierżoniowski. W mieście funkcjonują:

- Dom Dziecka nr 2, ul. Sienkiewicza 80
- Dom Dziecka nr 3, ul. Sienkiewicza 80b
- Dom Dziecka nr 4, ul. Sienkiewicza 80a⁶

Natomiast w skład *Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. ks. Jana Twardowskiego* przy ul. Szkolnej 6 w Piławie Górnej wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Nr 2
- Gimnazjum Nr 2
- Szkoła Przystosowująca do Pracy

Przy SOSW w Piławie Górnej funkcjonuje również świetlica szkolna, grupy wychowawcze oraz warsztat terapii zajęciowej⁷.

W 2013 roku Rada Miejska w Piławie Górnej (uchwała Nr 145/XXXVI/2013 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 25 czerwca 2013 r.) przyjęła *Strategię Oświaty Gminy Piława Górna na lata 2013-2017*. W dokumencie strategicznym znalazła się szczegółowa diagnoza stanu obecnej infrastruktury oświatowej w Piławie Górnej, jak również cele i zadania w zakresie polityki oświatowej gminy w perspektywie najbliższych lat. Cele i zadania sformułowane w Strategii Oświaty Gminy Piława Górna na lata 2013-2017 obejmują:

1. Cel strategiczny I. Umożliwienie każdemu dziecku osiągnięcia sukcesu na miarę indywidualnych zdolności i zainteresowań.

- 1.1. Cel operacyjny 1. Nauczyciele/wychowawcy prowadzą dodatkowe zajęcia rozwijające zainteresowania i indywidualne zdolności dzieci i młodzieży

Zadania:

1. Analiza wyników egzaminów zewnętrznych i osiągnięć uczniów/wychowanków w celu określenia wytycznych doskonalenia warsztatu pracy nauczycieli.
2. Opracowanie oferty zajęć pozalekcyjnych w oparciu o analizę potrzeb oraz ocenę stopnia indywidualnych predyspozycji i umiejętności uczniów.

⁶ Za: <http://www.pow.dzierzoniow.pl/pow/pomoc-spoeczna/dom-dziecka> (08.12.2015)

⁷ Za: <http://bip.pow.dzierzoniow.pl/pl/bip/oswiata/soswwpg> (08.12.2015)

3. Opracowanie oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów/wychowanków stanowiących podstawę aplikowania o środki zewnętrzne (Kuratorium Oświaty, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Środki Unii Europejskiej) lub w oparciu o środki własne.

1.2. Cel operacyjny 2. Szkoły/przedszkole podejmują międzynarodową współpracę z placówkami oświatowymi miast partnerskich

Zadania:

1. Organizacja szkoleń językowych dla nauczycieli w celu zaangażowania jak największej ich liczby we współpracę międzynarodową.
2. Wspieranie rozwoju językowego uczniów/wychowanków poprzez organizację dodatkowych zajęć języków obcych.
3. Stosowanie technologii informatycznych na wszystkich zajęciach dydaktycznych jako narzędzia informacji i komunikacji.
4. Wspieranie inicjatywy dyrektorów placówek oświatowych gminy w zakresie organizowania oraz uczestnictwa kadry pedagogicznej w „międzynarodowych letnich szkołach”, na zasadach wymiany doświadczeń, form i metod nauczania.
5. Wzmocnienie współpracy międzynarodowej z placówkami zagranicznymi w zakresie dydaktyki – organizacja wymiany uczniów/wychowanków w celu uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych.
6. Organizacja spotkań, konferencji oraz udział we wspólnych projektach, we współpracy z zagranicznymi placówkami oświatowymi.

2. Cel strategiczny II. Szkoły/przedszkole rozwijają postawy prozdrowotne, proekologiczne i prospołeczne.

2.1. Cel operacyjny 1. Nauczyciele/wychowawcy realizują programy edukacji zdrowotnej

Zadania:

1. Przeprowadzenie analizy programów profilaktyki pod względem spójności z programami gminnymi i powiatowymi.
2. Organizacja zajęć dydaktycznych z zakresu edukacji zdrowotnej.
3. Organizacja zajęć dydaktycznych z zakresu bezpieczeństwa i pierwszej pomocy.

2.2. Cel operacyjny 2. Nauczyciele/wychowawcy kształtują wśród dzieci i młodzieży postawy odpowiedzialności za obecny i przyszły stan środowiska.

Zadania:

1. Organizacja zajęć dydaktycznych z zakresu ochrony środowiska.
2. Organizacja zajęć dydaktycznych na poziomie gimnazjum z zakresu edukacji ekologicznej.
3. Prowadzenie dodatkowych zajęć kształtujących wśród dzieci i młodzieży postaw odpowiedzialności za obecny i przyszły stan środowiska naturalnego.

2.3. Cel operacyjny 3. Organizacja zajęć kształtujących umiejętności prospołeczne i przeciwdziałanie występowaniu wśród dzieci i młodzieży zachowań nieakceptowanych społecznie.

Zadania:

1. Zatrudnianie doradców metodycznych z przedmiotów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych oraz organizacja konsultacji w zakresie oligofrenopedagogiki i kształcenia specjalnego.
 2. Wprowadzenie metod rozwiązywania sytuacji konfliktowych w szkole.
 3. Prowadzenie zajęć dodatkowych kształtujących umiejętności prospołeczne.
 4. Organizacja zajęć dydaktycznych w gimnazjum z zakresu kryzysów dzieci i młodzieży w okresie dojrzewania.
 5. Organizacja zajęć dydaktycznych o zagrożeniach cywilizacyjnych.
- 2.4. Cel operacyjny 4. Szkoły/przedszkole współpracują z instytucjami i organizacjami lokalnymi biorąc udział w życiu społecznym i kulturalnym gminy.

Zadania:

1. Wzbogacenie oferty organizacji wypoczynku letniego i zimowego dla uczniów/wychowanków zamieszkałych na terenie Gminy Piława Górna przy współpracy z instytucjami kultury w gminie.
 2. Opracowanie i wdrożenie harmonogramu cyklicznych imprez i spotkań gminnych ze wspólnym udziałem wszystkich placówek związanych z edukacją i kulturą oraz organizacji pozarządowych.
 3. Organizacja dodatkowych zajęć dydaktycznych z zakresu budowania społeczeństwa obywatelskiego i świadomości prawnej.
3. Cel strategiczny III. Unowocześnienie bazy edukacyjnej oraz wzmocnienie procesów zarządczych dla stworzenia wszechstronnej, nowoczesnej i bezpiecznej edukacji dla każdego dziecka.

- 3.1. Cel operacyjny 1. Unowocześnienie i inwestycje w bazę edukacyjną Gminy Piława Górna.

Zadania:

1. Przeprowadzenie modernizacji przedszkolnego placu zabaw w Przedszkolu Publicznym.
2. Adaptacja pomieszczeń po Ośrodku Pomocy Społecznej na sale pobytu dziennego dzieci.
3. Wymiana instalacji elektrycznej w Przedszkolu Publicznym.
4. Wykonanie II etapu wymiany oświetlenia i budowy sieci strukturalnej LAN w budynku A wraz z malowaniem korytarzy i sal lekcyjnych w Szkole Podstawowej.
5. Budowa pełnowymiarowej hali sportowej przy budynku A w Szkole Podstawowej.
6. Wymiana pionów kanalizacyjnych oraz remont sanitariatów w budynku B w Szkole Podstawowej.
7. Modernizacja sali gimnastycznej w Gimnazjum.
8. Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych w Gimnazjum.
9. Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w Gimnazjum.
10. Przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli z zakresu pozyskiwania środków unijnych i metod nauczania służących osiągnięciu założonych celów.
11. Przeprowadzenie oceny stanu kontroli zarządczej w zakresie stosowania zasad etycznych i organizacji pracy placówek oświatowych.

Opieka zdrowotna

Sieć placówek świadczących usługi ochrony zdrowia na terenie miasta Piława Górna nie jest rozbudowana. Tworzą ją:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Rodzinna „Familia”, ul. Piastowska 2:
 - Poradnie (gabinety) lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej
 - Poradnia (gabinet) pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej
 - Poradnia (gabinet) położnej podstawowej opieki zdrowotnej
 - Gabinet diagnostyczno-zabiegowy
 - Punkt szczepień
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SAL-MED” s.c., ul. Świdnicka 37a, Dzierżoniów:
 - Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej Szkoła Podstawowa w Piławie Górnej, ul. T. Kościuszki 1
 - Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej Gimnazjum w Piławie Górnej, ul. Wiejska 2
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „TUTOR” s.j., ul. Lotnicza 5, Bielawa:
 - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Piławie Górnej – gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dla dzieci, ul. Szkolna 6
- Apteki:
 - Piastowska, ul. Piastowska 40
 - Pod Aniołem, pl. Piastów Śląskich 2
- Prywatne praktyki specjalistyczne i stomatologiczne
- Indywidualne praktyki pielęgniarskie
- Pielęgniarska opieka długoterminowa

Na podstawie powyższych informacji można stwierdzić, iż istniejąca sieć placówek medycznych nie zaspokaja w pełni potrzeb mieszkańców miasta w zakresie ochrony zdrowia. Jednostki świadczące usługi ochrony zdrowia zapewniają mieszkańcom gminy przede wszystkim podstawową opiekę medyczną, mocno ograniczone są usługi lekarzy specjalistów, szczególnie w ramach kontraktów z NFZ. Z tego powodu leczenie specjalistyczne mieszkańców prowadzone jest przeważnie poza terenem gminy (m.in. w Dzierżoniowie, Bielawie, Wrocławiu), co utrudnia i ogranicza dostęp społeczności lokalnej do usług medycznych.

Uczestnictwo w życiu kulturalnym

Głównym organizatorem życia kulturalnego na terenie miasta Piława Górna jest **Miejski Ośrodek Kultury i Biblioteka (MOKiB)**⁸. Podstawowym celem działalności MOKiB jest rozwijanie i zaspakajanie potrzeb kulturalnych, edukacyjnych, czytelniczych i informacyjnych społeczeństwa oraz rozwój kultury, a także upowszechnianie wiedzy i nauki. Do podstawowych zadań jednostki należy:

1. rozpoznanie, rozbudzenie oraz zaspokojenie zainteresowań i potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy, w tym czytelniczych,
2. prowadzenie Biblioteki,
3. tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, zainteresowania wiedzą i sztuką,
4. tworzenie warunków dla rozwoju folkloru i rękodzieła ludowego,
5. kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze,
6. organizowanie twórczego spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży, dorosłych, ze szczególnym wskazaniem na seniorów i osoby niepełnosprawne,
7. kontynuowanie i tworzenie tradycji kulturalnych wyróżniających miasto Piława Górna i region.

Powyższe zadania realizowane są przede wszystkim poprzez organizowanie:

- zespołowego uczestnictwa w kulturze,
- różnorodnych form edukacji kulturalnej, oświatowej, turystycznej,
- form indywidualnej aktywności kulturalnej, w tym za pośrednictwem multimedialnych, ogólnokrajowej sieci internetowej oraz innych nośników i łączności elektronicznych,
- imprez kulturalnych,
- działalności kinowej,
- działalności Biblioteki,
- inne zadania dla zaspokojenia potrzeb czytelników oraz służące szeroko pojętej promocji Piławy Górnej i regionu.

Przy Ośrodku Kultury (ul. Piastowska 40) funkcjonują zespoły artystyczne: zespół kabaretowo-estradowy „Siwy Włós”, Chór Miejski Discantus, Orkiestra Dęta, Kapela Miejska, Zespół „Górzanie” oraz Słoneczny Teatr Zabawy. Prowadzone są zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym:

- Zajęcia teatralne
- Sekcja plastyczna
- Zajęcia gry na gitarze
- Grupa taneczna
- Klub górski

W ośrodku kultury organizowane są ponadto zajęcia fitness oraz seanse filmowe w odremontowanej w 2014 roku sali widowiskowo-kinowej.

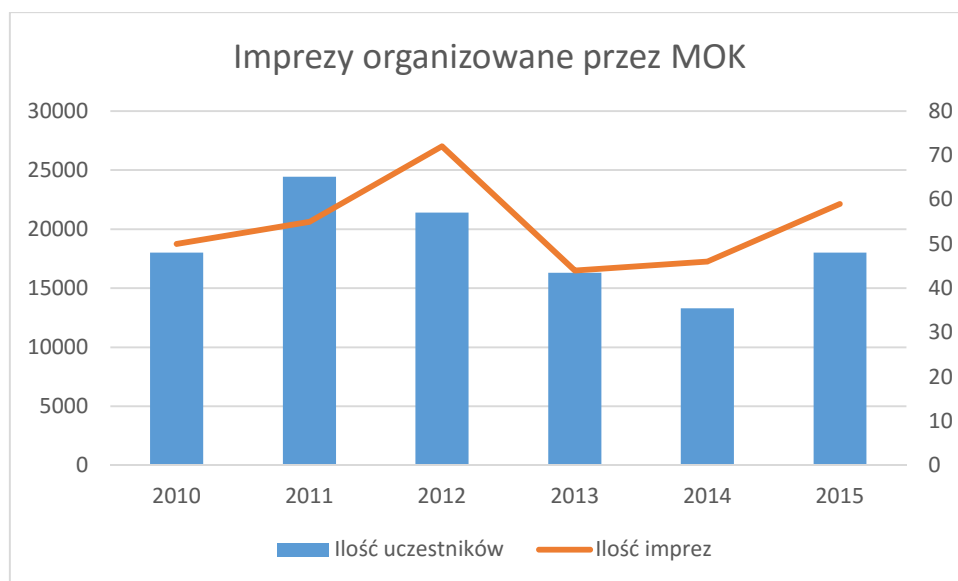
Oprócz zajęć w ramach sekcji, MOK w Piławie Górnej organizuje i współorganizuje zróżnicowane wydarzenia i imprezy, odbywające się w budynku MOK, na Stadionie Miejskim oraz w Bibliotece Publicznej. W 2015 roku miały miejsce m.in. XXII Wojewódzkie Spotkania Artystyczne Klubów Seniora,

⁸ Miejski Ośrodek Kultury i Biblioteka w Piławie Górnej powstał z połączenia dwóch samorządowych instytucji kultury: Miejskiego Ośrodka Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Piławie Górnej (Uchwała Nr 19/VI/2015 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 25 lutego 2015 r.)

VI edycja „Pokaż Talent”, XX Dni Piławy Górnej, a także liczne imprezy i spotkania okolicznościowe, konkursy, wystawy, wycieczki oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych.

Liczba imprez i uczestników imprez organizowanych przez MOK w Piławie Górnej kształtowała się w latach 2010-2015 na zróżnicowanym poziomie. Rekordowy okazał się rok 2012, gdy w 72 imprezach udział wzięło ponad 21 tys. osób. Więcej uczestników (mimo niższej liczby imprez) odnotowano tylko w 2011 roku – niemal 24,5 tys. osób. Natomiast w 2015 roku (do 27 listopada) MOK zorganizował 59 imprez, w których udział wzięło 18 tys. osób.

Wykres 4. Liczba imprez i uczestników imprez organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Piławie Górnej w latach 2010⁹-2015¹⁰

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

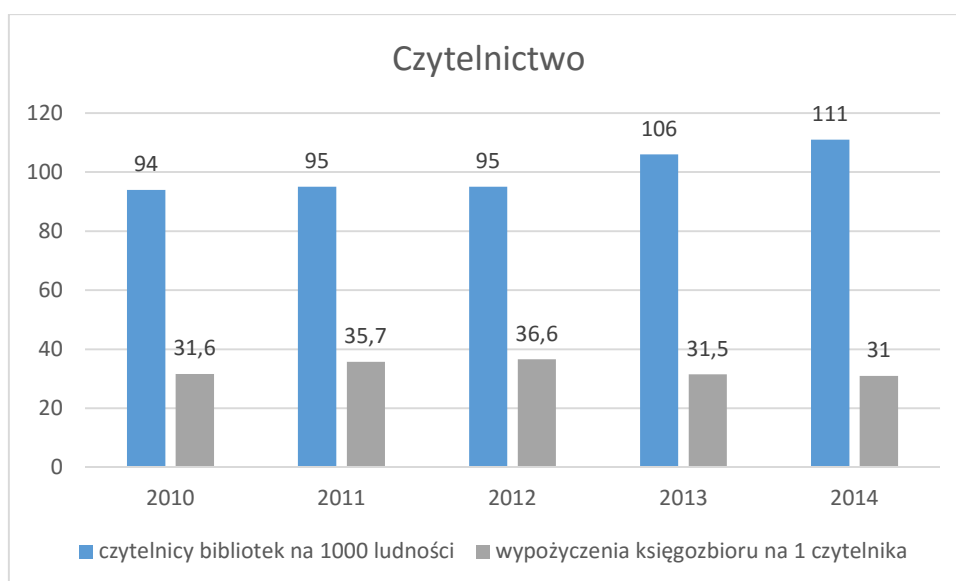
Zadania z zakresu działalności kulturalno-oświatowej w mieście pełni także Biblioteka Publiczna mieszcząca się przy ul. Sienkiewicza 32. Znajduje się w niej dział dla dorosłych, dział dziecięcy oraz czytelnia. W bibliotece również odbywają się liczne imprezy i uroczystości, w tym okolicznościowe, wystawy, konkursy, akcje i spotkania autorskie, a także lekcje biblioteczne dla uczniów.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego liczebność księgozbioru piławskiej biblioteki w 2014 roku można określić na 21 031 woluminów, a liczbę czytelników w ciągu roku – 738 osób. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gmina mogła poszczycić się 111 czytelnikami biblioteki publicznej, tj. najwięcej od 2010 roku. W 2014 roku czytelnicy piławskiej biblioteki dokonali 22 891 wypożyczeń, co oznacza, że przeciętny czytelnik wypożyczył w ciągu roku 31 woluminów. Powyższe dane pozwalają stwierdzić, iż wzrostowi liczby czytelników w gminie towarzyszy spadek liczby wypożyczanych przez nich książek.

⁹ Dane szacunkowe

¹⁰ Dane szacunkowe na dzień 27.11.2015

Wykres 5. Podstawowe dane dotyczące czytelnictwa w Piławie Górnej w latach 2010-2014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Według danych Biblioteki Publicznej w Piławie Górnej liczba czytelników wg stanu na dzień 23.11.2015 roku wynosiła 718 osób. Sytuacja w zależności od ulicy zamieszkania czytelników jest zróżnicowana. Najwięcej czytelników zamieszkuje na ul. Piastowskiej – jest to 156 osób, tj. 13,2% stałych mieszkańców tej ulicy. Tym samym więcej niż co piąty czytelnik biblioteki (21,7%) jest zameldowany na stałe na ul. Piastowskiej. Znaczna liczba osób zapisanych do piławskiej biblioteki zamieszkuje także na ul. Staszica (71 osób), ul. Sienkiewicza (63 osoby), Placu Piastów Śląskich (48 osób), ul. Bolesława Chrobrego (39 osób), ul. Młynarskiej (32 osoby), ul. Wąskiej (28 osób), ul. Budowlanych (26 osób), Osiedlu Młyńskim (25 osób) oraz ul. Okrzei (24 osoby).

Wśród wszystkich ulic istniejących w Piławie Górnej, w 18 przypadkach nie odnotowano żadnego czytelnika biblioteki. Są to ulice: Bohaterów Getta, Dalsza, Gospodarcza, Kosynierów, Kościuszki, Ludowa, Łąkowa, Mickiewicza, Niecała, Partyzantów, Poziomkowa, Rolnicza, Sąsiedzka, Słoneczna, Wrocławska, Ząbkowicka, Zielona i Żytnia. Natomiast do ulic, w których występował najwyższy udział czytelników wśród stałych mieszkańców, należą ulice: Ligocka (50%), Makowa (35,7%), Rumiankowa (35,7%), Cicha (31,3%), Wiejska (30,8%), Osiedlowa (23,7%), Stawowa (18,2%), Mała (15,7%), Kilińskiego (15,6%), Kwiatowa (15,2%) i Młynarska (15%).

Tabela 14. Czytelnicy Biblioteki Publicznej w Piławie Górnej wg stanu na dzień 23.11.2015 r.

		liczba czytelników	% czytelników	% czytelników wśród stałych mieszkańców
1	Bohaterów Getta	0	0,0%	0,0%
2	Bolesława Chrobrego	39	5,4%	11,2%
3	Budowlanych	26	3,6%	12,6%
4	Cicha	5	0,7%	31,3%
5	Dalsza	0	0,0%	0,0%
6	Fabryczna	18	2,5%	13,0%
7	Gospodarcza	0	0,0%	0,0%
8	Górna	6	0,8%	14,3%
9	Herbaciana	6	0,8%	6,8%
10	Kasztanowa	2	0,3%	11,8%

11	Kilińskiego	14	1,9%	15,6%
12	Kolejowa	3	0,4%	6,8%
13	Kosynierów	0	0,0%	0,0%
14	Kościuszki	0	0,0%	0,0%
15	Kośmińska	18	2,5%	8,7%
16	Krótką	11	1,5%	14,5%
17	Kwiatowa	7	1,0%	15,2%
18	Leśna	2	0,3%	3,5%
19	Ligocka	2	0,3%	50,0%
20	Liliowa	3	0,4%	3,6%
21	Limanowskiego	6	0,8%	4,6%
22	Lipowa	10	1,4%	11,0%
23	Ludowa	0	0,0%	0,0%
24	Łąkowa	0	0,0%	0,0%
25	Makowa	15	2,1%	35,7%
26	Mała	11	1,5%	15,7%
27	Mickiewicza	0	0,0%	0,0%
28	Młynarska	32	4,5%	15,0%
29	Niecała	0	0,0%	0,0%
30	Nowa	4	0,6%	10,5%
31	Okrzei	24	3,3%	7,7%
32	Osiedle Małe	10	1,4%	11,8%
33	Osiedle Młyńskie	25	3,5%	10,1%
34	Osiedle Nowe	8	1,1%	8,4%
35	Osiedlowa	9	1,3%	23,7%
36	Partyzantów	0	0,0%	0,0%
37	Piastowska	156	21,7%	13,2%
38	Plac Piastów Śląskich	48	6,7%	12,5%
39	Polna	10	1,4%	13,9%
40	Poziomkowa	0	0,0%	0,0%
41	Rolnicza	0	0,0%	0,0%
42	Rumiankowa	5	0,7%	35,7%
43	Sąsiedzka	0	0,0%	0,0%
44	Sienkiewicza	63	8,8%	10,8%
45	Słoneczna	0	0,0%	0,0%
46	Staszica	71	9,9%	11,7%
47	Stawowa	6	0,8%	18,2%
48	Struga	2	0,3%	11,1%
49	Szkolna	5	0,7%	6,3%
50	Tulipanowa	4	0,6%	5,7%
51	Wąska	28	3,9%	13,2%
52	Wiejska	4	0,6%	30,8%
53	Wrocławska	0	0,0%	0,0%
54	Ząbkowicka	0	0,0%	0,0%
55	Zielona	0	0,0%	0,0%
56	Żytnia	0	0,0%	0,0%

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górzej

Funkcję kulturalną w mieście pełni również remiza strażacka, działająca przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Piławie Górnej. Jest ona miejscem integrowania się społeczności lokalnej i aktywizacji społecznej mieszkańców gminy.

Uczestnictwo w życiu politycznym

Poziom uczestnictwa w życiu politycznym określa m.in. frekwencja wyborcza. Z tego powodu, aby dokonać oceny uczestnictwa mieszkańców miasta Piława Górna w życiu politycznym analizie poddano frekwencję wyborczą w wyborach prezydenckich, parlamentarnych i samorządowych.

Wybory prezydenckie to wybory, w których Polacy uczestniczą najchętniej. Zjawisko to dotyczy także mieszkańców gminy Piława Górna. Niezależnie od jednostki administracyjnej najwyższą frekwencję odnotowano w wyborach prezydenckich w 2000 roku – w przypadku Piławy Górnej były to jedyne wybory, w których uczestniczyła więcej niż połowa uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy (59,11%). W kolejnych latach zainteresowanie wyborami znacznie się obniżyło (o kilkanaście punktów procentowych), przy czym konsekwentnie Piława Górna charakteryzowała się najniższą frekwencją wyborczą na tle powiatu, województwa i kraju. Ogólnie można zauważyć, iż mieszkańcy województwa dolnośląskiego głosują rzadziej niż mieszkańcy Polski, mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego rzadziej niż mieszkańcy województwa, a mieszkańcy Piławy Górnej rzadziej niż mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego. W 2015 roku w I turze wyborów prezydenckich wzięło udział 41,87% obywateli gminy (przy 48,96% frekwencji w kraju), zaś w II turze frekwencja wzrosła do 46,43% (przy 55,34% w kraju).

Tabela 15. Frekwencja w wyborach prezydenckich w latach 2000, 2005, 2010 i 2015

	2000	2005		2010		2015	
		pierwsze głosowanie	ponowne głosowanie	pierwsze głosowanie	ponowne głosowanie	pierwsze głosowanie	ponowne głosowanie
Polska	61,12%	49,74%	50,99%	54,94%	55,31%	48,96%	55,34%
Dolnośląskie	60,60%	48,13%	49,26%	53,57%	52,38%	47,56%	53,28%
Dzierżoniowski	59,54%	45,25%	45,97%	49,54%	48,74%	44,73%	49,49%
Piława Górna	59,11%	41,19%	42,30%	47,29%	45,99%	41,87%	46,43%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Wybory parlamentarne cieszą się mniejszym zainteresowaniem obywateli niż wybory Prezydenta RP, o czym świadczy niższa frekwencja wyborcza. W 2015 roku w wyborach parlamentarnych uczestniczyło 40,94% uprawnionych do głosowania mieszkańców Piławy Górnej. Oznacza to, że podobnie jak w przypadku wyborów prezydenckich, na tle powiatu, województwa i kraju miasto wyróżnia się negatywnie – najniższą frekwencją wyborczą. Sytuacja taka występowała podczas wszystkich wyborów parlamentarnych od 2001 roku.

Tabela 16. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w latach 2001, 2005, 2007, 2011 i 2015

	2001	2005	2007	2011	2015*
Polska	46,29%	40,57%	53,88%	48,92%	50,92%
Dolnośląskie	44,98%	38,55%	53,58%	47,70%	49,42%
Dzierżoniowski	44,67%	36,25%	48,95%	43,15%	44,80%
Piława Górna	43,25%	32,59%	45,83%	38,60%	40,94%

*dane z godz. 17:30

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Zgodnie z ogólnopolską tendencją najniższa frekwencja wyborcza występuje w wyborach samorządowych. Niemniej jednak w przypadku wyborów samorządowych z 2006, 2010 i 2014 roku gmina Piława Górna charakteryzowała się przeważnie wyższą frekwencją wyborczą niż średnia powiatowa, wojewódzka i krajowa. W 2014 roku w ponownym głosowaniu w wyborach samorządowych uczestniczyło 34,83% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta, podczas gdy w powiecie dzierzoniowskim było to 31,85%, w województwie dolnośląskim – 29,51%, a w całym kraju – 32,33%. Mimo tych pozytywnych tendencji, również w Piławie Górnej frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych z 2014 roku była niższa niż z lat ubiegłych.

Tabela 17. Frekwencja w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014

	2006		2010		2014	
	pierwsze głosowanie	ponowne głosowanie	pierwsze głosowanie	ponowne głosowanie	pierwsze głosowanie	ponowne głosowanie
Polska	45,99%	39,56%	47,32%	35,31%	39,28%	32,33%
Dolnośląskie	45,00%	39,00%	45,22%	34,80%	35,99%	29,51%
Dzierżoniowski	44,02%	31,50%	42,03%	32,76%	34,40%	31,85%
Piława Górna	43,27%	41,55%	48,18%	41,97%	35,85%	34,83%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Organizacje pozarządowe

W 2015 roku na terenie miasta Piława Górna zarejestrowanych było pięć organizacji pozarządowych, w tym trzy podmioty o sportowym profilu działalności i jedna jednostka straży pożarnej:

- Klub Sportowy „Piławianka”, ul. Piastowska 15a,
- Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł”, ul. T. Kościuszki 1,
- Uczniowski Klub Sportowy „Sporty Modelarskie i Rekreacja” w Piławie Górnej, ul. Wiejska 2,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Piławie Górnej, ul. Polna 5,
- Partnerstwo na rzecz Piławy, ul. Zielona 9¹¹.

Ponadto na terenie miasta aktywną działalność prowadzą oddziały organizacji ogólnopolskich: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Oddział Dolnośląski, Oddział Miejski Piława Górna przy ul. T. Kościuszki 1 (Środowiskowe Ognisko Wychowawcze) oraz Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Piławie Górnej, przy ul. Piastowska 40. Gmina Piława Górna współpracuje również z prężnie działającymi oddziałami Caritas i Polskiego Czerwonego Krzyża.

Gmina Piława Górna dysponuje *Programem Współpracy Gminy Piława Górna z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014, poz. 1118 ze zmianami) na lata 2015 i 2016* przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej Nr 212/LVII/2014 z 28 października 2014 r. Celem głównym programu jest *rozwój i rozszerzanie form współpracy Gminy Piława Górna z organizacjami pozarządowymi na rzecz szerszego zaspokajania potrzeb oraz poprawy warunków podnoszenia poziomu życia mieszkańców.*

¹¹ Za: Baza organizacji pozarządowych Stowarzyszenia KLON/JAWOR (http://bazy.ngo.pl/search/wyniki.asp?wyniki=1&kryt_nazwa=&kryt_miasto=piława+górna&kryt_woj=&kryt_ola=&kryt_typ_instyt_multi=17&baza=1&szukanie=zaawans1), 15.12.2015

W *Programie* wskazane są priorytetowe zadania publiczne, które mogą być zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym. W dokumencie obowiązującym w latach 2015-2016 uwzględniono wśród nich:

1. Wspieranie różnorodnych form upowszechniania kultury fizycznej i sportu wraz z rozwojem i poprawą bazy sportowej na terenie miasta.
2. Wspieranie różnorodnych form upowszechniania kultury o zasięgu lokalnym i regionalnym.
3. Wspieranie imprez sportowo-rekreacyjnych.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej z zakresie walki z patologiami społecznymi wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem problemu alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie.
5. Organizacja zajęć pozalekcyjnych.
6. Organizacja wypoczynku, w tym z uwzględnieniem programów profilaktycznych.
7. Wspieranie różnorodnych kół zainteresowań i ciekawych zajęć kultury fizycznej.
8. Pomoc społeczna i działania na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych oraz będących w trudnej sytuacji życiowej.
9. Pomoc najuboższym i działania na rzecz zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.
10. Wzbogacenie oferty kulturalnej miasta, połączone ze wspieraniem piławskich środowisk artystycznych.
11. Wspieranie lokalnych tradycji kulturowych.
12. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie zwiększenia aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.
13. Wspieranie programów dożywiania na terenie Gminy.
14. Działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, wspieranie alternatywnych form opieki dla dzieci do 3 roku życia.
15. Wspieranie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej.
16. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony bezdomnych zwierząt oraz zwierząt podlegających ścisłej ochronie.
17. Wspieranie inicjatyw promocyjnych podejmowanych we współpracy z krajowymi i zagranicznymi regionami partnerskimi.
18. Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji projektów dofinansowywanych ze środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich.
19. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach poprawy bezpieczeństwa na terenie Gminy.
20. Współpraca w ramach udostępniania obiektów gminnych przy organizowaniu imprez sportowych i rekreacyjnych.
21. Współpraca w ramach publikacji ważnych informacji o działaniach podejmowanych przez Gminę oraz organizacje pożytku publicznego na stronie internetowej gminy oraz gazecie lokalnej.
22. Wspieranie organizacji spotkań grup nieformalnych, przekazywanie dobrych praktyk oraz wypracowywanie projektów służących lokalnej społeczności.
23. Współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych przy tworzeniu lokalnych inkubatorów dla organizacji pozarządowych.

Na realizację *Programu współpracy* w latach 2015 i 2016 przeznaczono środki finansowe w wysokości 450 000,00 zł. W oparciu o *Program Współpracy Gminy Piława Górna z organizacjami pozarządowymi na lata 2015-2016* organizacje pozarządowe w 2015 roku realizowały zadania w zakresie kultury fizycznej, przeciwdziałania patologiom społecznym, dożywiania, organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz pomocy społecznej.

2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej

Gmina Piława Górna, podobnie jak inne miejscowości Ziemi Dzierżoniowskiej, w mocnym stopniu odczuła konsekwencje przemian ustrojowych i gospodarczych, jakie miały miejsce w latach 90. XX wieku. Zlikwidowane zostały wówczas państwowe zakłady działające w branży odzieżowej, włókienniczej i kamieniarskiej, dające zatrudnienie wielu mieszkańcom miasta. Trudną sytuację gospodarczą gminy w tym okresie odzwierciedlała stopa bezrobocia na poziomie prawie 30%. Lata kolejne przyniosły poprawę sytuacji gospodarczej w mieście, powstało wiele prywatnych zakładów, których profil działalności często pokrywał się z profilem produkcyjnym zlikwidowanych zakładów. Tym samym dla krajobrazu Piławy Górnej nadal charakterystyczne są liczne zakłady kamieniarskie (miasto jest jednym z największych w Polsce ośrodków przemysłu kamieniarskiego) i firmy krawieckie/odzieżowe, ale także rozwinięte w oparciu o dobre gleby rolnictwo i kopalnia kruszyw.

Na terenie miasta znajdują się **złoża** kamieni łamanych i blocznych:

- Sjenitu – zarejestrowane złożo o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 238 tys. t
- Amfibolitu – eksploatowane złożo o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 75 521 tys. t, a przemysłowych – 10 560 tys. t. Wydobycie w 2014 roku wyniosło 567 tys. t.
- Migmatytu – eksploatowane złożo o zasobach geologicznych bilansowych na poziomie 196 159 tys. t, a przemysłowych – 1 503 tys. t. Wydobycie w 2014 roku wyniosło 1 503 tys. t¹².

Dla udokumentowanego złoża amfibolitu i migmatytu „Piława Górna” został ustanowiony obszar górniczy „Piława Górna I” o powierzchni 45,7486 ha i teren górniczy „Piława Górna I” o powierzchni 320,7150 ha. W granicach miasta znajduje się wschodnia część obszaru i terenu górniczego, pozostała jest zlokalizowana w Piławie Dolnej (gmina wiejska Dzierżonów) oraz Gilowie (gmina Niemcza).

Eksploatację udokumentowanych złóż amfibolitu i migmatytu „Piława Górna” prowadzi firma PGS Sp. z o.o. (Polskie Górnictwo Skalne). PGS Sp. z o.o. przejęła Kopalnię Piława Górna za pośrednictwem spółki celowej Kompania Górnicza w sierpniu 2015 roku od syndyka masy upadłościowej Dolnośląskich Surowców Skalnych (DSS). Kruszywa wydobywane w kopalni Piława Górna wykorzystywane są głównie w budownictwie infrastrukturalnym, a odbiorcami są największe spółki sektora budowlanego w Polsce, jak Skanska, Strabag, Mostostal Warszawa, Budimex, PBG, Hydrobudowa czy Polimex¹³.

Dodatkowo w obrębie miasta, w dzielnicy Kośmin, znajduje się część terenu górniczego złoża sjenitu „Kośmin”. Zgodnie jednak z decyzją koncesyjną obszar górniczy, zakład górniczy, jak i samo złożo zlokalizowane są w granicach administracyjnych wsi Gumin (gmina Niemcza).

Bardzo dobre **gleby** sprzyjają rozwojowi rolnictwa w obrębie Piławy Górnej. Na obszarze wyznaczonym administracyjnymi granicami gminy dominują użytki rolne (1754 ha, tj. 83,8% powierzchni), głównie pola uprawne (1554 ha, tj. 88,6% użytków rolnych i 74,2% powierzchni gminy). Większość gruntów ornych (ok. 70%) położona jest na bardzo dobrych glebach I, II i III klasy i z uwagi na bardzo dobrą jakość gleb gospodarstwa rolne w gminie nastawione są głównie na produkcję roślinną. Wśród prowadzonych upraw przeważają pszenica, jęczmień, pszenżyto i kukurydza, natomiast największe kompleksy użytków rolnych zlokalizowane są w graniach strukturalnych Centrum i Kośmina.

¹² Za: M. Szuflicki, A. Malon, M. Tymiński (red.), Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce wg stanu na 31 XII 2014 r., Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015

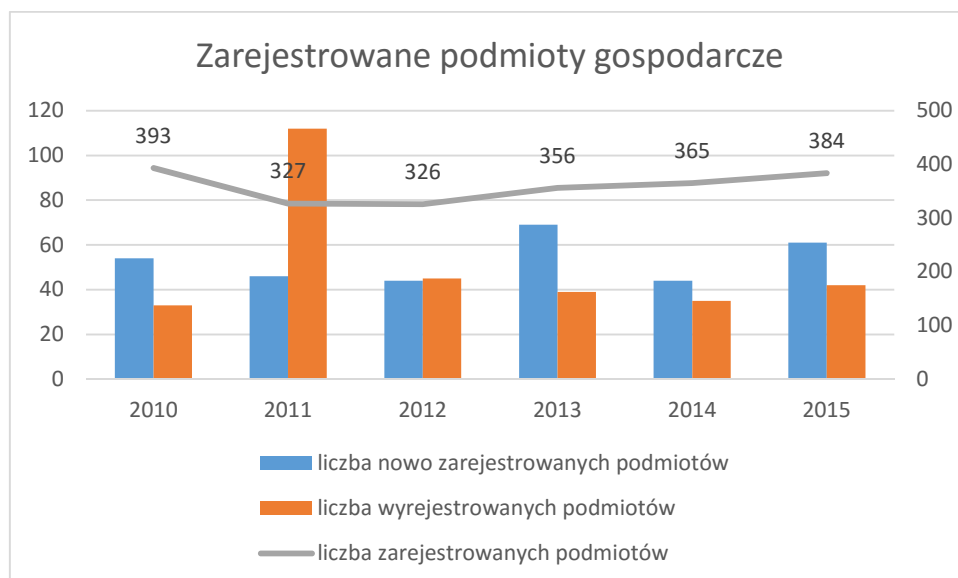
¹³ Za: <http://www.pgs.com.pl/pgs/o-nas/przejecie> (18.12.2015)

Miasto Piława Górna należy do obszarów o bardzo niskim poziomie **lesistości**, wynoszącym 2,9%. Ogółem w 2014 roku w obrębie gminy znajdowało się 61,59 ha lasów, w tym 60,86 ha lasów publicznych i 0,73 ha lasów prywatnych. Zdecydowana większość lasów publicznych należy do Skarbu Państwa (60,16 ha) w zarządzie Lasów Państwowych (56,96 ha) w Nadleśnictwie Świdnica. Lasy w obrębie miasta zostały uznane za lasy ochronne HCVP 4.1 o funkcji wodochronnej, pełniące rolę lasów ochronnych w sytuacjach krytycznych. Znajdują się w zasięgu I strefy uszkodzeń przemysłowych¹⁴.

Liczba **podmiotów gospodarczych**, które wskazały miejsce wykonywania działalności gospodarczej na terenie Piławy Górnej według stanu na 26 listopada 2015 roku wynosiła 384 jednostki. Na przestrzeni lat liczba podmiotów gospodarczych w mieście podlegała zmiennym tendencjom. Po osiągnięciu minimum w latach 2011-2012 (326-327 podmiotów), liczba zarejestrowanych w gminie przedsiębiorstw stopniowo wzrastała, nadal jednak nie osiągnięto maksymalnego poziomu z 2010 roku, gdy w mieście funkcjonowały 393 podmioty gospodarcze.

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów wahała się od 44 (2011 i 2014 rok) do 69 (2013 rok), zaś liczba wyrejestrowanych – od 33 (2010 rok) do 112 (2011 rok). Od 1 stycznia do 26 listopada 2015 roku w Piławie Górnej nastąpiło 61 zarejestrowań nowych podmiotów gospodarczych i 42 wyrejestrowania.

Wykres 6. Podmioty gospodarcze, które wskazały miejsce wykonywania działalności gospodarczej w Piławie Górnej w latach 2010-2015¹⁵

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

W większości przypadków liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na poszczególnych ulicach Piławy Górnej nie uległa zmianom w 2015 roku. Jakikolwiek zmiany nastąpiły jedynie na 27 ulicach, w tym na 25 ulicach odnotowano rejestrację nowych podmiotów, zaś na 16 ulicach – wyrejestrowania. Zarówno nowe zarejestrowania jak i wyrejestrowania w 2015 roku najczęściej dotyczyły podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na ul. Piastowskiej. W okresie od 1 stycznia do

¹⁴ Zgodnie z decyzją nr 2 Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu z dnia 19 stycznia 2011 r. w sprawie uznania lasów o szczególnych warunkach przyrodniczych (HCVF – High Conservation Value Forest).

¹⁵ Dane według stanu na 26.11.2015 r.

26 listopada na tej ulicy powstało 15 nowych przedsiębiorstw (24,6% ogółu), zlikwidowano zaś 11 firm (26,2% ogółu).

Tabela 18. Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych w Piławie Górnej w okresie od 1 stycznia do 26 listopada 2015 roku

		Nowo zarejestrowane podmioty		Wyrejestrowane podmioty	
		Liczba	%	Liczba	%
1	Bolesława Chrobrego	3	4,9%	7	16,7%
2	Budowlanych	2	3,3%	0	0,0%
3	Cicha	0	0,0%	1	2,4%
4	Fabryczna	2	3,3%	1	2,4%
5	Kilińskiego	1	1,6%	0	0,0%
6	Kośmińska	5	8,2%	3	7,1%
7	Krótką	1	1,6%	0	0,0%
8	Liliowa	2	3,3%	0	0,0%
9	Limanowskiego	2	3,3%	0	0,0%
10	Lipowa	1	1,6%	2	4,8%
11	Mała	2	3,3%	0	0,0%
12	Młynarska	5	8,2%	4	9,5%
13	Niecała	1	1,6%	0	0,0%
14	Okrzei	3	4,9%	0	0,0%
15	Osiedle Małe	1	1,6%	1	2,4%
16	Osiedle Młyńskie	0	0,0%	2	4,8%
17	Piastowska	15	24,6%	11	26,2%
18	Plac Piastów Śląskich	1	1,6%	3	7,1%
19	Polna	1	1,6%	1	2,4%
20	Sąsiedzka	1	1,6%	0	0,0%
21	Sienkiewicza	4	6,6%	1	2,4%
22	Staszica	2	3,3%	1	2,4%
23	Szkolna	2	3,3%	0	0,0%
24	Tulipanowa	1	1,6%	0	0,0%
25	Wąska	2	3,3%	2	4,8%
26	Wrocławska	0	0,0%	1	2,4%
27	Ząbkowicka	1	1,6%	1	2,4%
	ŁĄCZNIE	61	100,0%	42	100,0%

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

Większość podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy należy do sektora prywatnego i są to przeważnie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Pod względem przedmiotu działalności wśród piławskich firm dominują podmioty działające w sekcji C, przetwórstwo przemysłowe (w tym większość w dziale 23, tj. produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, m.in. cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia), a także sekcji G, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz sekcji L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

Miasto Piława Górna dysponuje terenami inwestycyjnymi o powierzchni 6,9074 ha, położonymi na gruntach stanowiących własność gminy. Zlokalizowane są one przy ul. A. Struga, ul. Młynarskiej, ul. Osiedlowej i ul. H. Sienkiewicza/ul. Lipowej:

- ulica Struga, pow. 0,3578 ha – przeznaczenie w planie: teren stacji paliw
- ulica Struga, pow. 0,8013 ha – przeznaczenie w planie: teren zakwaterowania zbiorowego - motel
- ulica Struga, pow. 1,8735 ha – przeznaczenie w planie: teren działalności usługowo-produkcyjnej (z wyłączeniem usług bytowych i publicznych)
- ulica Młynarska, pow. 0,3239 ha – przeznaczenie w planie: teren usług bytowych i publicznych
- ulica Osiedlowa, pow. ok. 1,8900 ha – przeznaczenie w planie: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- ulica Sienkiewicza-Lipowa, pow. 1,6609 ha – przeznaczenie w planie: teren projektowanych usług komercyjnych z zakresu rekreacji.

W obrębie gminy znajduje się także Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK” Sp. z o.o. Podstrefa Piława Górna obejmuje dwa kompleksy (Kompleks 1 i Kompleks 2) o łącznej powierzchni 17,31 ha i znajduje się w obrębie ewidencyjnym Północ¹⁶. Podstrefa cechuje się bardzo korzystnym położeniem geopolitycznym oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturą transportową i teleinformatyczną.

¹⁶ Za: Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wałbrzyskiej specjalnej strefy ekonomicznej, Dz. U. z dnia 29 lipca 2015 r. poz. 1055

2.3. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej

Gmina Piława Górna nie posiada aktualnego Programu Ochrony Środowiska. Stosowny dokument zostanie opracowany w 2016 roku.

Gospodarka odpadami¹⁷

Zgodnie z obowiązującym prawem, od 1 lipca 2013 r. gmina Piława Górna jest podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie nowego systemu gospodarowania odpadami. Według Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego gmina wchodzi w skład regionu południowego, co oznacza, że zmieszane odpady komunalne z terenu gminy przeznaczone do składowania mogą być kierowane do wskazanych regionalnych instalacji:

- Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych: ul. Ceglana 10, Bielawa; Zawiszów 5, Świdnica
- Przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – kompostownia: ul. Ceglana 10, Bielawa; Zawiszów 5, Świdnica
- Składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – składowisko: Zawiszów 5, Świdnica; Ścinawka Dolna, Radków
- Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionów gospodarki odpadami komunalnymi:
 - Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych:
 - Przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów: ul. Jerzmanowska 4-6, Wrocław; ul. Słowackiego, Jawor; Ściegny-Kostrzyca, Mysłakowice; ul. Karguła i Pawlaka 16, Lubomierz; ul. Zielona 30, Lubawka.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2013 r. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, składowisko odpadów Byszów – Gilów, na które wcześniej były kierowane odpady z terenu Piławy Górnej, zostało zamknięte. Obecnie wszystkie odpady z terenu gminy trafiają do Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Bielawie (RIPOK) Ekologicznego Centrum Odzysku odpadów ECO Bielawa (ul. Ceglana 10).

Miasto Piława Górna posiada uregulowany system gromadzenia i wywozu odpadów komunalnych; wraz z jej segregacją na miejscu. Z terenu gminy odbierane są odpady komunalne zmieszane oraz odpady komunalne zbierane w sposób selektywny. Selektywna zbiórka odpadów dotyczy następujących frakcji:

1. Makulatura (papier i tektura)
2. Szkło
3. Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe
4. Odpady zielone, ulegające biodegradacji
5. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
6. Odpady wielkogabarytowe
7. Zużyte opony z wyłączeniem opon pojazdów ciężarowych, ciągników i maszyn rolniczych
8. Odpady rozbiórkowe i budowlane
9. Odzież i tekstylia

¹⁷ Za: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Piława Górna za 2014 rok.

10. Odpady niebezpieczne, w tym: olej, rozpuszczalniki, farby, alkalia, termometry rtęciowe, smary, kwasy, baterie, akumulatory, świetlówki oraz przeterminowane leki, tonery i tusze drukarskie i inne
11. Odpady specyficzne, w tym: chemikalia różnego rodzaju, baterie, styropian z wyłączeniem zdemontowanych z budynków dociepleń, detali elewacyjnych i innych elementów budowlanych oraz świetlówki i inne.

Selektywnie zbierane odpady gromadzone są przez mieszkańców gminy w kolorowych workach:

- żółty: tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale
- niebieski: papier i tektura
- zielony: opakowania szklane

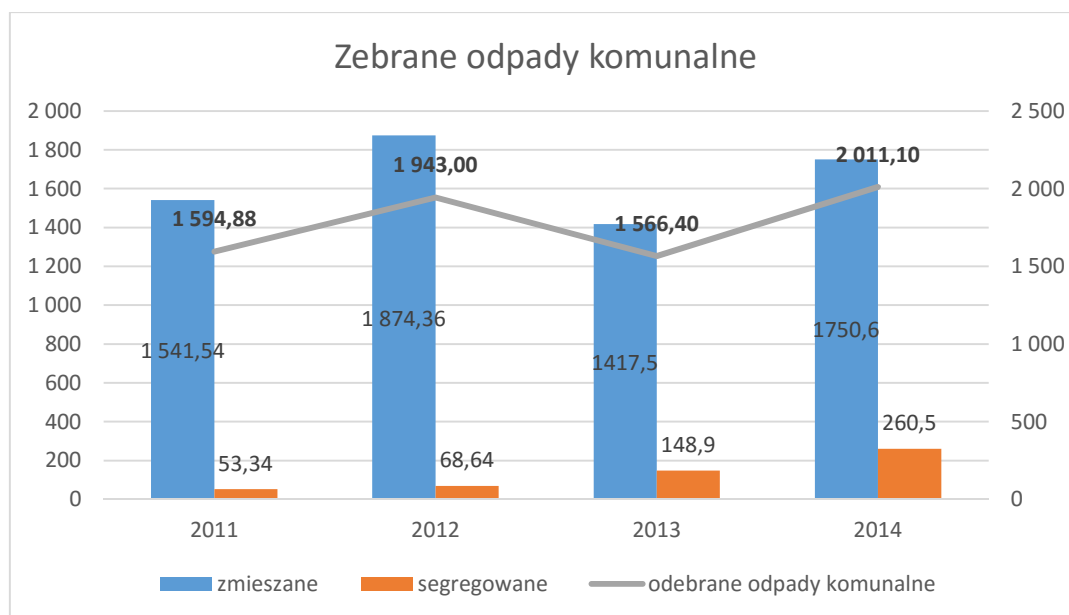
Na terenie miasta ustawionych jest ok. 60 kompletów pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Zbiorowy system selektywnej zbiórki odpadów obowiązuje na terenie zabudowy wielomieszkaniowej i polega na gromadzeniu w osobnych pojemnikach tworzących gniazdo segregacyjne różnych rodzajów odpadów: makulatury, szkła białego, szkła kolorowego i plastiku.

W nieruchomościach zamieszkiwanych przez mieszkańców w Piławie Górnej ustawiono 882 pojemników na odpady komunalne (o zróżnicowanej pojemności, głównie 110/120 l), natomiast w nieruchomościach niezamieszkałych – 165 pojemników.

Dodatkowo na terenie miasta znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (ul. Młynarska), prowadzony przez Zakład Usług Komunalnych Tadeusz Drozdowski z Pieszyc. Do PSZOK-u można oddawać za darmo odpady zielone, papier, szkło, plastik, stare meble, zużyte opony (niewielka ilość), gruz (niewielka ilość), chemikalia czy zużyty sprzęt elektroniczny. W mieście organizowane są również cykliczne zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów wielkogabarytowych, w wyznaczonych punktach prowadzona jest zbiórka przeterminowanych leków i zużytych baterii. Istnieje ponadto możliwość kompostowania odpadów zielonych z nieruchomości zamieszkałych w przydomowych kompostownikach.

W 2014 roku na terenie gminy Piława Górna wytworzono 2 011,1 Mg odpadów, w tym 1 750,6 Mg odpadów zmieszanych i 260,5 Mg odpadów segregowanych. Masa zebranych odpadów z terenu gminy w latach 2011-2014 wykazywała cechy zmienności, widoczny jest natomiast stały wzrost ilości odbieranych odpadów segregowanych. W 2010 roku zebrano w mieście 53,34 Mg odpadów segregowanych, podczas gdy w 2014 roku była to masa niemal pięciokrotnie wyższa. Tym samym udział odpadów segregowanych w ogóle zbieranych odpadów komunalnych w gminie wzrósł z 3,3% do 13%.

Wykres 7. Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Piława Górna w latach 2011-2014

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Piława Górna za 2014 rok

Miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminie wnoszona jest przez właścicieli nieruchomości do 30 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc (w przypadku lutego jest to dzień 28), zaś stawka opłaty za gospodarowanie odpadami jest zależna od wybranego sposobu zbierania odpadów:

- 15,00 zł za mieszkańca,
- 12,00 zł za mieszkańca, jeżeli odpady komunalne zbierane i odbierane są w sposób selektywny¹⁸. Selektywne zbieranie odpadów prowadzi 42,3% mieszkańców gminy Piława Górna.

Sprawnie funkcjonujący system odpadów sprawił, że w gminie osiągnięte zostały wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych określone *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych* (Dz. U. z 2012 r., Nr 645):

- Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła: poziom określony na 2014 rok: 14%; poziom osiągnięty w gminie Piława Górna – 19%,
- Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych: poziom określony na 2014 rok: 38%; poziom osiągnięty w gminie Piława Górna – 100%,
- Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.: poziom określony na 2014 rok: 50%; poziom osiągnięty w gminie Piława Górna – 0%.

¹⁸ Za: Uchwała nr 24/VII/2015 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 118/XXVIII/2012 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 20.12.2012 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki takiej opłaty oraz ustalenia stawki za pojemnik o określonej pojemności.

Stan wód powierzchniowych

Głównym ciekim wodnym przepływającym przez teren gminy jest rzeka Piława, dopływ Bystrzycy.

W ocenie stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w 2014 roku prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu uwzględniono JCWP *Piława od źródła do Gniłego Potoku* (kod PLRW60006134489), stanowiących część scalonej części wód Piława. Wody JCWP *Piława od źródła do Gniłego Potoku* zostały ocenione jako silnie zmieniona część wód o złym stanie. W oparciu o prowadzony monitoring wody Piławy zostały sklasyfikowane w V klasie w aspekcie elementów biologicznych (zły stan/potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód), w II klasie pod względem elementów hydromorfologicznych (stan/potencjał dobry lub niższy) oraz poniżej potencjału dobrego w zakresie elementów fizykochemicznych. Pod względem potencjału ekologicznego JCWP *Piława od źródła do Gniłego Potoku* zostały sklasyfikowane jako wody o złym potencjale ekologicznym¹⁹.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń rzeki Piławy są spływy obszarowe z terenów rolniczych i zurbanizowanych oraz ścieki komunalne i przemysłowe z Piławy Górnej, Pieszyc i Dzierżoniowa²⁰.

Stan wód podziemnych²¹

Monitoring jakości wód podziemnych na terenie województwa dolnośląskiego prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie. Obejmuje badania jakości zwykłych wód podziemnych i wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami.

Obszar miasta Piława Górna znajduje się w zasięgu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr 113. W 2014 roku na terenie gminy nie znajdował się punkt pomiarowy monitoringu jakości jednolitych części wód podziemnych. Na podstawie badań w ramach monitoringu diagnostycznego w 2014 roku w punkcie pomiarowym w Jodłowniku wody JCWPd 113 roku zaliczono do wód reprezentujących dobry stan chemiczny (klasa jakości II).

¹⁹ Za: Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2014, Zestawienie tabelaryczne danych do klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego rzek w JCWP – ocena za 2014 r. – województwo dolnośląskie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/wody-powierzchniowe/stan-czystosci-wod/>, 18.12.2015)

²⁰ Za: Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015.

²¹ Za: Ocena stanu czystości wód podziemnych województwa dolnośląskiego Rok 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/wody-podziemne/oceny/>, 18.12.2015)

Czystość wody pitnej²²

Badanie jakości wody pitnej w Piławie Górnej zostało przeprowadzone w 2014 roku i obejmowało ocenę jakości wody z wodociągów oraz ciepłej wody użytkowej. W przypadku wodociągu publicznego (zarządzanego przez Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie) do badania laboratoryjnego pobrano 7 próbek wody do badania fizykochemicznego i 6 próbek wody do badania mikrobiologicznego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W wyniku przeprowadzonych analiz zakwestionowano 2 próbki – w jednym przypadku przyczyną była ponadnormatywna zawartość żelaza, w drugim – przekroczenie dopuszczalnej ilości bakterii *E. coli*. Po działaniach naprawczych podjętych przez WiK Sp. z o.o. przeprowadzono kolejne badania laboratoryjne w wyniku których stwierdzono, że parametry wody są zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. nr 61, poz. 417 z późn. zm.). Tym samym stan piławskiego wodociągu w 2014 roku oceniono jako dobry.

W 2014 roku badaniu poddano również ciepłą wodę użytkową. Do badania ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii z grupy *Legionella* pobrano próbkę z Domu Dziecka przy ul. Sienkiewicza. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono skolonizowania instalacji wody ciepłej bakteriami z grupy *Legionella*.

Stan powietrza²³

Monitoring powietrza na terenie województwa dolnośląskiego prowadzony jest w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w oparciu o sieć stacji i punktów pomiarowych rozmieszczonych na terenie całego województwa.

Ocena jakości powietrza prowadzona jest pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu:

- ochrony zdrowia ludzi:
 - benzen C₆H₆,
 - dwutlenek azotu NO₂,
 - dwutlenek siarki SO₂,
 - tlenek węgla CO,
 - ozon O₃,
 - pył zawieszony PM₁₀,
 - ołów Pb w pyle PM₁₀,
 - arsen As w pyle PM₁₀,
 - nikiel Ni w pyle PM₁₀,
 - kadm Cd w pyle PM₁₀,
 - benzo(a)piren w pyle PM₁₀,
 - pył zawieszony PM_{2.5}

²² Za:

http://www.pilawagorna.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=58&dzialy=58&akcja=artykul&artykul=1568 (18.12.2015)

²³ Za: Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2014 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/powietrze/oceny/>, 18.12.2015)

- ochrony roślin:
 - dwutlenek siarki SO₂,
 - tlenki azotu NO_x,
 - ozon O₃.

Dla celów oceny jakości powietrza pod kątem spełnienia ww. kryteriów, Dolny Śląsk został podzielony na strefy. Piława Górna, wraz z powiatem dzierzoniowskim, znajduje się w strefie dolnośląskiej oznaczonej kodem PL0204.

W powiecie dzierzoniowskim w 2014 roku znajdował się tylko jeden stały punkt pomiarowy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Był on zlokalizowany w Dzierżonowie na ul. Piłsudskiego, gdzie znajduje się stacja prowadząca pomiary automatycznie. Piława Górna nie była objęta pomiarami mającymi na celu ocenę jakości powietrza.

W odniesieniu do kryteriów w celu ochrony zdrowia ludzi w stacji pomiarowej w Dzierżonowie w 2014 roku nie stwierdzono przekroczeń w zakresie zanieczyszczeń gazowych SO₂ i NO₂ dla pomiarów stężeń 1-godzinnych. Odnotowano natomiast przekroczenie wartości kryterialnych w przypadku zanieczyszczeń pyłowych (PM10) dla stężeń 1-godzinnych. Przekroczenia dopuszczalnej normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM10 w Dzierżonowie występowały przez 55 dni w 2014 roku, podczas gdy dopuszczalna liczba przekroczeń wynosi 35 dni. Przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń 24-godzinnego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10 występowały w Dzierżonowie również w 2015 roku²⁴.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin w strefie dolnośląskiej obserwowany był wysoki poziom stężenia ozonu, natomiast na niskim poziomie pozostawały stężenia dwutlenku siarki i tlenków azotu.

Dane WIOŚ we Wrocławiu wskazują, że największym problemem w skali województwa jest poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym (PM10 i PM2.5) oraz benzo(a)pirenem. Główne przyczyny takich zanieczyszczeń to emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń (szczególnie w kotlinach), a także m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

W przypadku Piławy Górnej negatywne zjawiska wpływające na zanieczyszczenia powietrza kumulują się w środkowej części miasta oraz w dzielnicy Kośmin, a do głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza należą:

- „niska emisja” zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych w sezonie grzewczym przez lokalne kotłownie opalane tradycyjnie opałem stałym,
- praca licznych w mieście zakładów kamieniarskich, głównie tych gdzie obróbka surowca odbywa się na zewnątrz obiektów kubaturowych,
- powierzchniowa eksploatacja złóż kopalin w obrębie obszaru górniczego „Piława Górna I” wraz z zakładem przeróbczym i zakładu górniczego „Kośmin”, położonego w bezpośrednim sąsiedztwie granic miasta,
- transport samochodowy i kolejowy; szczególnie transport ciężki urobku z kamieniołomów i wyrobów kamieniarskich oraz transport hurtowy innych materiałów i towarów,

²⁴ Za: Informacja o przekroczeniach i ryzyku przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/powietrze/oceny/>, 18.12.2015)

- natężony ruch samochodów osobowych²⁵.

Klimat akustyczny

Badania monitoringowe klimatu akustycznego w powiatach województwa dolnośląskiego są prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Pomiar hałasu na terenie powiatu dzierzoniowskiego był prowadzony w 2009 i 2013 roku. Jedynie w 2009 roku jeden z punktów pomiarowych był zlokalizowany w Piławie Górnej, na ul. Bolesława Chrobrego. Wykazał on wówczas poziom natężenia hałasu na linii zabudowy w wielkości LAeq – 66,4 dB, przy wartości dopuszczalnej dla pory dnia wynoszącej 65 dB²⁶.

Do głównych źródeł hałasu na terenie Piławy Górnej zalicza się:

- natężony ruch samochodowy, zwłaszcza transport ciężki,
- prace związane z obróbką kamienia prowadzoną na zewnątrz obiektów produkcyjnych zakładów kamieniarskich.

Działania te skutkują przekroczeniami dopuszczalnego poziomu hałasu w obrębie miasta, przede wszystkim w zabudowie mieszkaniowej. Znaczną uciążliwość akustyczną powoduje również ciężki transport surowca z kopalni (szczególnie dla mieszkańców Kośmina i wschodnich obrzeży gminy). Terenom miasta nie zagraża z kolei hałas spowodowany natężonym ruchem samochodowym w ciągu drogi wojewódzkiej nr 382, gdyż przebiega ona w znacznym oddaleniu od zabudowy miasta²⁷.

Jakość gleb²⁸

W ramach monitoringu jakości gleb prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu realizowana jest ocena jakości gleb użytkowanych rolniczo oraz identyfikacja terenów, na których wystąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi.

W 2014 roku na terenie gminy nie znajdował się żaden punkt pomiarowy, z którego pobierano próbki gleb. Najbliższy taki obszar obejmował teren wokół ciepłowni Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Dzierzoniowie. Do badania pobrano wówczas próbki z 6 punktów pomiarowych, zlokalizowanych na terenie ogródków działkowych i pól uprawnych w okolicy ciepłowni. W pobranych próbach gleb nie stwierdzono zanieczyszczenia metalami ciężkimi, tj. nie wystąpiły przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi, niklu, rtęci i arsenu. W jednym z punktów (nr 1) przekroczone zostało stężenie benzo(a)pirenu. Natomiast we wszystkich próbkach niska była zawartość siarki siarczanowej (I stopień).

²⁵ Za: Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna, Załącznik nr 1a do Uchwały nr 158/XLII/2013 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 28 października 2013 r.

²⁶ Za: Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w roku 2014 i Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w roku 2009, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/halas/stan-klimatu-akustycznego/>, 18.12.2015)

²⁷ Za: Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna, Załącznik nr 1a do Uchwały nr 158/XLII/2013 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 28 października 2013 r.

²⁸ Za: Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2014 roku obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/gleby/oceny/>, 18.12.2015)

Promieniowanie elektromagnetyczne

W 2014 roku na terenie powiatu dzierzoniowskiego, w tym gminy Piława Górna, nie był zlokalizowany żaden z 45 punktów pomiarowo-kontrolnych wytypowanych do badania poziomów pól elektromagnetycznych w województwie dolnośląskim. Najbliższe punkty znajdowały się w powiecie świdnickim. Natomiast w żadnym z przebadanych w województwie punktów pomiarowo-kontrolnych nie stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych natężeń pól elektromagnetycznych²⁹.

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy, podobnie jak w innych ośrodkach, są:

- stacje bazowe telefonii bezprzewodowej,
- napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia,
- urządzenia powszechnego użytku (m.in.: kuchenki mikrofalowe, telefony komórkowe, telewizory, monitory, promienniki podczerwieni i ultrafioletu)

W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowych stosowane są bardzo dobre zabezpieczenia przed niekorzystnym promieniowaniem elektromagnetycznym do środowiska, co sprawia, że ryzyko zagrażające zdrowiu ludzi jest znikome. Natomiast wzdłuż napowietrznej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV, relacji Świebodzice – Ząbkowice Śląskie, promieniowanie elektroenergetyczne o natężeniu szkodliwym dla zdrowia ludzi zajmuje pas terenu o szerokości 70 m (2 x 35 m licząc w poziomie od osi linii w obu kierunkach). Dla napowietrznych linii elektroenergetycznych o napięciu 20 kV szerokość tego pasa wynosi 22 m (2 x 11 m licząc w poziomie od osi linii w obu kierunkach)³⁰.

Dostęp do infrastruktury telekomunikacyjnej

Mieszkańcy Piławy Górnej mają dobry dostęp do infrastruktury telekomunikacyjnej, zarówno w postaci telefonii stacjonarnej, jak i telefonii komórkowej i Internetu. Obszar gminy jest objęty zasięgiem wszystkich operatorów sieci komórkowych w Polsce, zaś dostęp do Internetu oferowany jest przede wszystkim przez Orange Polska S.A. (wcześniej TP S.A.), a także operatorów lokalnych i sieci telefonii komórkowej.

W trosce o mieszkańców gminy niemogących uzyskać dostępu do Internetu na zasadach komercyjnych, Urząd Gminy Piława Górna od 2013 roku prowadzi projekt pn. *Internet szansą rozwoju Gminy Piława Górna*. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków EFRR w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion. Dofinansowanie, które gmina Piława Górna otrzymała na realizację projektu, wynosi 444 000 zł. Realizowany projekt zapewnienia dostępu do szerokopasmowego Internetu i umożliwia zakup komputerów z niezbędnym oprogramowaniem, a także gwarantuje pomoc techniczną przy instalowaniu sprzętu w domu i serwis w trakcie eksploatacji. Beneficjentami projektu są gospodarstwa domowe z Piławy Górnej (30 uczestników) oraz gminne instytucje: szkoła

²⁹ Za: Badania poziomów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w roku 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/promieniowanie-elektromagnetyczne/pomiary-i-oceny/>, 18.12.2015)

³⁰ Za: Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna, Załącznik nr 1a do Uchwały nr 158/XLII/2013 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 28 października 2013 r.

podstawowa, gimnazjum, przedszkole i Gminne Centrum Informacji. W podległych jednostkach stworzone zostały punkty nieodpłatnego dostępu do Internetu. W ramach projektu beneficjenci – mieszkańcy gminy Piława Górna – mają zapewniony bezpłatny dostęp do Internetu oraz laptopy do własnej dyspozycji, gminne jednostki otrzymały zaś laptopy z oprogramowaniem oraz drukarki laserowe³¹. Czas trwania projektu *Internet szansą rozwoju Gminy Piława Górna* przewidziany był do 30 listopada 2015, jednak umowy z uczestnikami projektu zostały przedłużone o kolejne 5 lat.

Analiza form ochrony przyrody i zagrożeń

Zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody* na terenie Polski wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów.

Spółród wyróżnionych form ochrony przyrody na terenie gminy Piława Górna występują: obszar Natura 2000, pomniki przyrody oraz gatunki chronione fauny i flory.

Część kompleksu leśnego w gminie Piława Górna (ok. 34,67 ha), położonego w zasięgu Wzgórz Gilowskich, znajduje się w granicach **Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Wzgórze Niemczańskie”** (PLH 020082). Obejmuje on w pełni zalesiony obszar w północno-zachodniej części miasta, między linią kolejową a północną granicą miasta. W zachodniej części chronionego obszaru w granicach miasta znajduje się teren górniczy (ok. 11 ha) udokumentowanego złoża migmatytu i amfibolitu „Piława Górna I”.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Wzgórze Niemczańskie” jest elementem europejskiej sieci ekologicznej o znaczeniu wspólnotowym, wyróżniającym się cennymi przyrodniczo siedliskami leśnymi oraz bogato reprezentowaną florą i fauną. Obszar obejmuje Wzgórze: Krzyżowe, Gilowskie, Gumińskie i enklawę Wzgórz Dębowych, południkowe pasma (do 418 m n.p.m.) w zachodniej części Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich. Wzgórze te mają bardzo skomplikowaną budowę geologiczną - generalnie tworzą je skały metamorficzne. Wzgórze rozcinają kilkudziesięciometrowe, stromościenne wąwozy skalne. Grzbiety są zalesione, a w dolinach występują miejscowości i użytki rolne – 23% powierzchni, łąki – 2%. Lasy iglaste zajmują 12% terenu, liściaste – 37%, a mieszane – 26% obszaru. Na zboczach i w części wierzchołkowej wzgórz rosną dąbrowy oraz grądy – młode drzewostany. W okolicy Niemczy, na Wzgórzach Dębowych występują starodrzewy buczyn. W dolinach cieków i wokół stawów wykształciły się łąki wiązowo-jesionowe i olszowo-jesionowe.

Ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej), w tym siedliska priorytetowe (*):

- murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*)*
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
- żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*)

³¹ Za:

http://www.pilawagorna.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=58&dzialy=58&akcja=artykul&artykul=1041 (18.12.2015)

- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*)
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) *

Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe (*):

- ptaki: bączek, czapla biała, bocian czarny, bocian biały, trzmielojad, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, jarzębatka, muchołówka białoszyja, gąsiorek, ortolan,
- ssaki: mopek, nocek duży, nocek Bechsteina, wydra,
- ryby: piskorz,
- bezkręgowce: trzepla zielona, czerwoczyk nieparek, modraszek nausitous³².

Na podstawie odrębnych przepisów indywidualną formą ochrony przyrody w postaci **pomników przyrody** objęte są wybrane okazy pojedynczych drzew lub ich grupy na terenie gminy Piława Górna. Należą do nich:

- topola biała, rosnąca przy ul. Kolejowej 25 w odległości 40 m od budynku (obręb Kośmin),
- lipa drobnolistna, rosnąca w dzielnicy Kośmin, przy sklepie (obręb Kośmin),
- grab pospolity, rosnący przy ul. H. Sienkiewicza 96, w parku, 40 m od pałacu (obręb Północ),
- jesion wyniosły, rosnący przy ul. H. Sienkiewicza 96, w parku, na skraju polany w odległości 50 m od pałacu i 50 m od cieku (obręb Północ),
- grupa 4 drzew: kasztanowców białych, rosnących przy ul. H. Sienkiewicza 96, wzdłuż kamiennego muru w kierunku zabudowań gospodarczych (obręb Północ),
- grupa 2 drzew: kasztanowców białych, rosnących przy ul. H. Sienkiewicza 96, wzdłuż polany w odległości 50 m od pałacu (obręb Północ).

W *Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna* wskazano kolejne okazy drzew, predestynowane do objęcia indywidualną forą ochrony przyrody w postaci pomników przyrody:

- grupa 2 buków czerwonych, rosnących przy ul. Piastowskiej 53-55,
- jesion wyniosły, rosnący przy ul. H. Sienkiewicza 18,
- buk zwyczajny, rosnący na działce przedszkola miejskiego przy ul. S. Staszica.

Ww. dokumencie zaproponowano również utworzenie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego. Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy ma obejmować obszar położony w obrębie doliny Ligockiego Potoku, w południowo – wschodniej części miasta. Obszar ten cechuje się dużymi wartościami przyrodniczymi i krajobrazowymi oraz kulturowymi. Znajdują się tu siedliska roślin i zwierząt chronionych oraz 3 stanowiska zabytków archeologicznych. Należą do nich:

- osada kultury przeworskiej, w chronologicznym odniesieniu z okresu wpływów rzymskich,
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, w chronologicznym odniesieniu z okresu wpływów rzymskich i ślad osadnictwa z późnego średniowiecza,
- osada wczesnego średniowiecza i ślad osadnictwa z późnego średniowiecza.

³² Za: <http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=obszar&id=970> (08.12.2015)

Miasto Piława Górna jest obszarem występowania **chronionych gatunków roślin i zwierząt**³³. Wśród gatunków *roślin* objętych ochroną, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. (Dz. U. z dnia 20 stycznia 2012 r. poz. 81), na terenie gminy występują dwa gatunki roślin objęte ochroną częściową: kopytnik pospolity i porzeczka czarna oraz jeden gatunek objęty ochroną ścisłą: kruszczyk szerokolistny. Wykaz ten uzupełniają inne gatunki roślin chronionych występujące na terenie miasta:

- konwalia majowa (ochrona częściowa),
- przytulia (marzanka) wonna (ochrona częściowa),
- stokłosa Benekena (gatunek rzadki, ginący na Dolnym Śląsku),
- naparstnica zwyczajna (ochrona ścisła),
- buławik mieczolistny (ochrona ścisła),
- janowiec ciernisty (gatunek rzadki, ginący na Dolnym Śląsku),
- podkolan biały (ochrona ścisła),
- miodownik melisowaty (ochrona ścisła),
- pierwiosnek lekarski (ochrona częściowa),
- barwinek pospolity (ochrona częściowa).

Wśród gatunków *zwierząt* objętych ochroną zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. nr 237, poz. 1419), na terenie gminy występują:

- ropucha szara (ochrona ścisła),
- rzekotka drzewna (ochrona ścisła),
- żaba trawna (ochrona ścisła),
- żaba śmieszka (ochrona ścisła),
- żaba jeziorkowa (ochrona ścisła),
- żaba wodna (ochrona ścisła),
- traszka zwyczajna (ochrona ścisła),
- padalec zwyczajny (ochrona ścisła),
- jaszczurka zwinka (ochrona ścisła),
- jaszczurka żyworodka (ochrona ścisła),
- gacek brunatny (ochrona ścisła),
- mroczek późny (ochrona ścisła),
- nocek rudy (ochrona ścisła),
- borowiec wielki (ochrona ścisła),
- karlik malutki (ochrona ścisła),
- jeż zachodni (ochrona ścisła),
- śliz (ochrona ścisła).

Ochroną ścisłą otoczone są również występujące na terenie gminy poniższe gatunki *ptaków*:

- bocian biały,
- jarząb,
- krogulec,
- cyraneczka,
- świergotek łąkowy,

³³ Wg. *Inwentaryzacji przyrodniczej miasta Piława Górna, za: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna.*

- czyż,
- pluszcz,
- kruk,
- kobuz,
- pustułka,
- krętogłów,
- srokosz,
- słowik szary,
- pliszka górską,
- białozytka,
- dzięcioł zielony,
- remiz,
- kłaskawka,
- czajka,
- płomykówka,
- jaskółka brzegówka,
- kuropatwa (ochrona łowiecka gatunku).

Do chronionych gatunków ptaków występujących na terenie gminy Piława Górna należą również: trzmiełojad, ortolan, jarzębatka, muchówka białoszyja oraz dzierzba gąsiorek.

2.4. Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Położenie gminy Piława Górna we wschodniej części Kotliny Dzierżoniowskiej na obrzeżach Wzgórz Strzelińsko-Niemczańskich sprawia, że jest to teren bardzo atrakcyjny krajoznawczo i turystycznie. Obszar gminy cechuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, a trzy pasma górskie przebiegające przez jej teren (Wzgórze Bielawskie, Wzgórze Gilowskie, Wzgórze Gumińskie) oraz bliskość Gór Sowich stwarzają doskonałe warunki do rozwoju **turystyki**.

Potencjał turystyczny gminy jest obecnie niewykorzystany. Brak jest infrastruktury turystycznej, w tym hoteli, moteli czy innych miejsc noclegowych. W Piławie Górnej niewiele jest również wyznaczonych szlaków turystycznych, pieszych czy rowerowych. Obszar gminy przecinają:

- Szlak niebieski Wzgórze Niemczańskie: Piława Górna PKP - Ligota Mała - Przerzeczyn-Zdrój - Podlesie - Ruszkowice - Przetęcz nad Błotnicą
- Szlak czarny Wzgórze Niemczańsko-Strzelińskie: Piława Dolna - Piława Górna (Zbocza Grzybowca) - w poprzek Grzbietu Wzgórz Gumińskich - Przerzeczyn Zdrój - Podlesie - Ostra Góra - Ruszkowice - Kawia Góra (Łysica) - Ciepłowodny - Zameczny Potok - Krzelków - Jasłówek - Lipa - Ziębice

Dodatkowo w mieście wyznaczony został 6 km szlak rowerowy, łączący zabytkowe miejsca i interesujące obiekty w Piławie Górnej. Szlak rozpoczyna się i kończy na Placu Piastów Śląskich, prowadząc ulicami Staszica, Sienkiewicza, Lipową, Okrzei i polną drogą. Wycieczka ścieżką rowerową w Piławie Górnej umożliwi odwiedzenie takich miejsc, jak m.in. kamieniołomy, pałac Oberhoff, stacja PKP, Park Miejski czy punkt widokowy na Grzybowcu³⁴.

Bardzo ważny ze względu na rozwój turystyczny regionu jest udział gminy Piława Górna w *Stowarzyszeniu Geopark Wzgórze Niemczańsko-Strzelińskie*. Promuje ono m.in. rozwój zaliczanej do turystyki kwalifikowanej geoturystyki, czyli turystyki związanej z geologią stosowaną, ochroną przyrody nieożywionej i edukacją geologiczną. Warunki geologiczne obszaru, na którym położona jest gmina, w szczególny sposób predestynują miasto do rozwoju turystyki opartej na obiektach geologicznych³⁵.

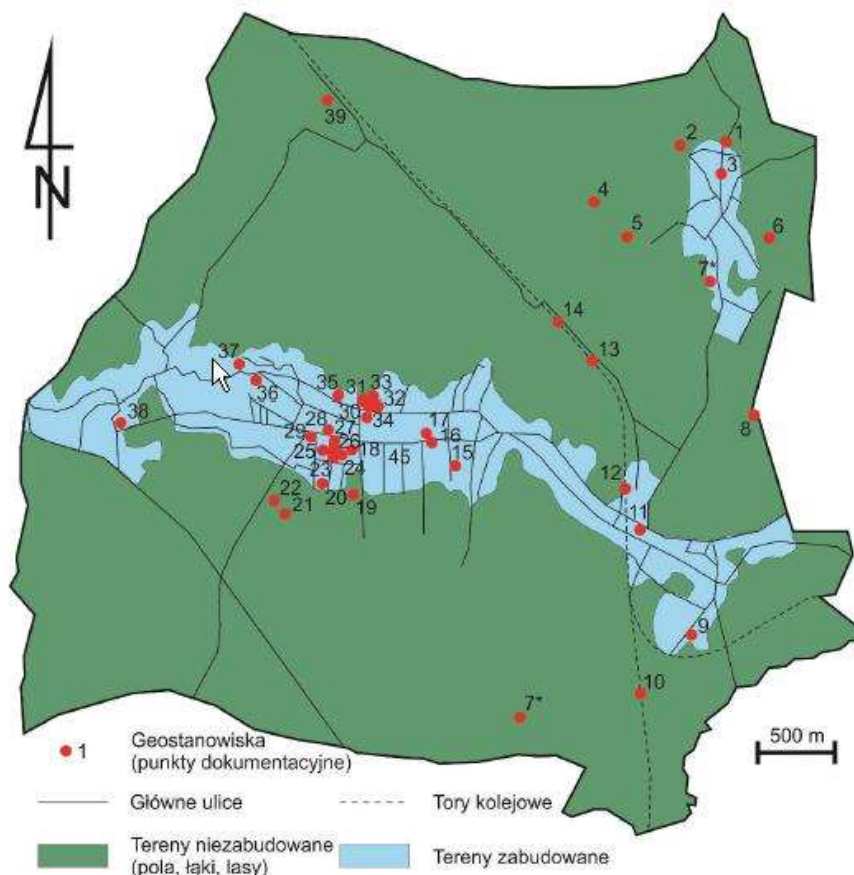
Na potrzeby zaprojektowania Miejskiej Trasy Geoturystycznej w Piławie Górnej przeprowadzono inwentaryzację punktów dokumentacyjnych, w której opisano 39 miejsc, mogących przyciągać amatorów coraz popularniejszej formy spędzania wolnego czasu, jaką jest geoturystyka. Koncentracja zinwentaryzowanych geopunktów występuje w centrum Piławy Górnej, pewne zagęszczenie stwierdzono także na obszarze Kośmina, zaś pojedyncze punkty znajdują się na terenie Kalinowa, Kopanicy oraz na terenach niezabudowanych.

³⁴ Za: http://www.pilawagorna.pl/asp/pliki/informacie/trasa_rowerowa.pdf (18.12.2015)

³⁵ Za:

http://www.pilawagorna.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=58&artykul=2036&akcja=artykul (14.01.2015)

Mapa 5. Mapa ilustrująca rozmieszczenie zinwentaryzowanych obiektów geoturystycznych (geostanowisk) na terenie gminy miejskiej Piława Górna.

Źródło: Inwentaryzacja stanowisk na potrzeby opracowania Miejskiej Trasy Geoturystycznej w Piławie Górnej

Wśród najciekawszych geostanowisk na terenie Piławy Górnej wymieniono: miejsca upadku dwóch fragmentów meteorytu „Gnadenfrei” (17 maja 1879 roku), punkt widokowy i nieczynny łom mylonitów oraz kopalnię „Piława Górna”, a także obiekty użyteczności publicznej, do budowy których użyto cenne kopaliny, np. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Piławie Górnej (przy budowie którego wykorzystano dolnośląskie skały magmowe: granodioryt z Koźmina i granit ze Strzegomia oraz dolnośląskie skały osadowe: piaskowiec) czy Kościół św. Marcina w Piławie Górnej z Tours i krzyż pokutny (gdzie wykorzystano migmatyt z Piławy Górnej i gąbzy narzutowe, granodioryt z Koźmina, marmur śląski i piaskowiec dolnośląski). Powyższe geopunkty stanowią podstawę opracowania Miejskiej Trasy Geoturystycznej w Piławie Górnej³⁶.

W mieście znajdują się **tereny zielone**, będące miejscem wypoczynku i rekreacji mieszkańców. Do wartościowych zespołów zieleni w Piławie Górnej można zaliczyć:

- Park miejski o powierzchni ok. 6,3 ha w rejonie ul. Szkolnej, z enklawą starego cmentarza wspólnoty Bracia Morawscy,
- Park miejski przy ul. Bolesława Chrobrego,
- Park pałacowy o powierzchni ok. 3,8 ha przy ul. H. Sienkiewicza 96,
- Zieleń cmentarna w obrębie starej części cmentarza przy u. H. Sienkiewicza,

³⁶ Za: Inwentaryzacja stanowisk na potrzeby opracowania Miejskiej Trasy Geoturystycznej w Piławie Górnej, dr Grzegorz Gil, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, grudzień 2015.

- Przedwojenny stary cmentarz w dzielnicy Kośmin,
- Dwurzędową aleję w ciągu ul. Wiejskiej,
- Zespół zieleni w obrębie Placu Piastów Śląskich.

Tereny zieleni miejskiej w granicach administracyjnych Piławy Górnej zajmują obszar o powierzchni niemal 50 550 m². Dominują wśród nich trawniki (40 987,1 m²), zlokalizowane w większości w Parku przy ul. Os. Nowe (II i III cz.). Alejki zajmują w mieście powierzchnię 7 525 m², zaś klomby i rabaty – 2 037,6 m². Tereny zieleni miejskiej uzupełniają żywopłoty o długości 2 119 mb, z czego więcej niż połowa (1 250 mb) znajduje się przy ul. Groszowieckiej.

Tabela 19. Tereny zieleni miejskiej w Piławie Górnej

Lp.	Adres	tereny zieleni miejskiej				
		razem	klomby i rabaty (m ²)	tawniki (m ²)	alejki (m ²)	żywopłoty (mb)
1	Park przy ul. os. Nowe III cz.	17296	0	14896	2400	0
2	Park przy ul. os. Nowe II cz.	16628	0	14648	1980	0
3	pl. Piastów Śląskich	5161	799	1815	2547	190
4	Oś. Nowe	4863	0	4863		
5	Osiedlowa	30	30			
6	Piastowska - Limanowskiego (przy moście)	7	7			
7	Piastowska 2	24	24			50
8	Piastowska -Polna	796	651		145	
9	Piastowska 5	172		172		
10	Piastowska 7,9	89		59	30	87
11	Piastowska 11	90,8	42,8	48		35
12	Piastowska 14	20	20			18
13	Piastowska 37	418,1		378,1	40	
14	Piastowska 43	67,2	67,2			70
15	Piastowska 45	86		86		85
16	Piastowska 48	0				30
17	Piastowska 50a	20		20		
18	Piastowska 52					40
19	Piastowska 82	194,2	34,2	160		50
20	Piastowska 61	306,4	38,4	248	20	25
21	Piastowska 29	189	15	174		
22	Piastowska 69	1447		1447		50
23	Kilińskiego	34	14	20		28
24	Leśna	300		300		
25	Staszica (przy schodach)	13	13			
26	Budowlanych (przy parkingu)	200	150	50		
27	Młynarska 17	775		412	363	31
28	Młynarska 2	1090	102	988		
29	Młynarska (przy wjeździe)	30	30			
30	Nowa	0				80
31	Chrobrego	203		203		
32	Groszowiecka	0				1250
	Razem:	50549,7	2037,6	40987,1	7525	2119

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

Stan terenów zielonych w Piławie Górnej jest oceniany jako średni. Potrzeby inwestycyjne w tej sferze są znaczne, wymagane są nowe nasadzenia i uzupełnienia drzew i krzewów (ozdobnych

i żywopłotowych), a także montaż tzw. małej architektury (ławki, kosze na śmieci). Renowacji wymaga również Park Miejski w Piławie Górnej.

Infrastrukturę terenów zielonych w gminie uzupełniają lasy oraz pomniki przyrody w formie pojedynczych drzew czy grup drzew.

Infrastrukturę sportową na terenie Piławy Górnej tworzą boiska sportowe zlokalizowane na terenach gminnych na ulicach: Herbacianej, Okrzei, Kościńskiej, osiedlu Młyńskim i w parku przy ul. Bolesława Chrobrego. Życie sportowe w gminie koncentruje się wokół obiektów KS „Piławianka” oraz „Orlika”.

Klub Sportowy „Piławianka” dysponuje dwoma boiskami sportowymi, w tym jednym z bieżnią lekkoatletyczną i kortem tenisowym. Działalność KS „Piławianka” skupia się na sekcjach piłki nożnej i tenisa, istnieje również możliwość gry w koszykówkę, tenisa stołowego czy szachy. Zajęcia sportowe prowadzone są również w uczniowskich klubach sportowych: „Orzeł” (przy Szkole Podstawowej) i „Sporty Modelarskie i Rekreacja” (przy Gimnazjum).

Przy Szkole Podstawowej w Piławie Górnej znajduje się „Orlik”. Kompleks „Orlika” obejmuje boisko piłkarskie, boisko wielofunkcyjne i stół do ping-ponga, a także zaplecze szatniowo-logistyczne. Bezpłatnie można użytkować sprzęt sportowy do badmintonu, koszykówki, piłki nożnej, siatkówki i tenisa stołowego oraz uczestniczyć w zajęciach i imprezach prowadzonych przez trenerów-animatorów³⁷.

W pobliżu „Orlika” znajduje się plenerowe centrum rekreacji w Piławie Górnej. Jest to kompleks sportowy o powierzchni 972,64 m², obejmujący siłownię plenerową oraz skatepark. Siłownia plenerowa jest wyposażona w 8 urządzeń sprzyjających aktywności na świeżym powietrzu i poprawie kondycji fizycznej społeczności lokalnej. Do dyspozycji mieszkańców Piławy Górnej są: biegacz podwójny, wioślarz, orbitrek, wahadło z twisterem, atlas do ćwiczeń brzucha, prasa nożna z riderem, prostownik pleców z ławką oraz stanowisko do wyciskania siedząc³⁸. Skatepark z kolei obejmuje dziesięć elementów wykonanych w technologii monolitycznej, umożliwiających wykonywanie różnych akrobacji skateboardingowych. Infrastrukturę plenerowego centrum rekreacji uzupełnia plac zabaw dla najmłodszych mieszkańców oraz elementy tzw. „małej architektury” (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery). Siłownia plenerowa i skatepark są dostępne dla wszystkich chętnych, a korzystanie z obiektów jest darmowe³⁹.

Na bieżąco utrzymywane są w gminie również place zabaw dla dzieci, położone na ul. Herbacianej, Limanowskiego, Okrzei, Kościńskiej, w parkach: przy ul. Bolesława Chrobrego i przy ul. Osiedle Nowe oraz na Osiedlu Młyńskim.

³⁷ Za: <https://naszorlik.pl/pilawa-gorna-kosciuszki> (18.12.2015)

³⁸ Za:

http://www.pilawagorna.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=58&dzialy=58&akcja=artykul&artykul=1966 (18.12.2015)

³⁹ Za:

http://www.pilawagorna.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=58&dzialy=58&akcja=artykul&artykul=1824 (18.12.2015)

Obiekty dziedzictwa kultury

Miejski charakter gminy Piława Górna spowodował, iż na jej terenie występuje dużo obiektów o historycznym znaczeniu, mogących stanowić bazę dla rozwoju turystyki. W *Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna* ustalono ochronę konserwatorską dla następujących obszarów i obiektów architektury i budownictwa:

- historycznego układu urbanistycznego Osady Braci Morawskich,
- historycznego układu urbanistycznego, obejmującego teren dawnej wsi Piława Górna i obszar miejski z XIX i początków XX w.; w tym historyczną zabudowę przemysłową,
- historycznego układu ruralistycznego dawnej wsi Kośmin,
- historycznego układu ruralistycznego dawnej wsi Kopanica,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla Osady Braci Morawskich,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla średniowiecznej wsi Piława Górna, w granicach nowożytnego siedliska,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla średniowiecznej wsi Kośmin, w granicach nowożytnego siedliska,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla średniowiecznej wsi Kopanica, w granicach nowożytnego siedliska,
- stanowisk zabytków archeologicznych, wpisanych do rejestru,
- pozostałych stanowisk zabytków archeologicznych, niewpisanych do rejestru,
- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru,
- zabytków nieruchomych ujętych w gminnej ewidencji.

Według danych pochodzących z rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa na listę zabytków nieruchomych wpisano następujące obiekty z gminy Piława Górna:

- kościół par. pw. św. Marcina, ul. Sienkiewicza 30, XVI, k. XIX, nr rej.: A/1737/1366 z 13.08.1965. Kościół wzmiankowany w 1335 roku, przez lata był kościołem pomocniczym dla parafii św. Katarzyny z Piławy Dolnej.
- d. Dom Braci Morawskich, ob. mieszkalny, pl. Piastów Śląskich 4, 1746, 1884, nr rej.: A/5905 z 14.03.2014
- zespół pałacowy, ul. Sienkiewicza 36, poł. XIX: pałac, nr rej.: A/4493/916/Wł z 30.12.1982 oraz park (ogród tarasowy przy pałacu), nr rej.: A/4494/980/Wł z 27.12.1983. Zespół dworsko-pałacowy Gladishof został wzniesiony w XVIII wieku, następnie przebudowany w XIX wieku w stylu neogotyckim. Wokół pałacu znajduje się park z tarasowym układem zieleni. Pałac potocznie nazywany jest „zamczyskiem”, obecnie stanowi własność prywatną.
- d. gimnazjum Braci Morawskich, obecnie ośrodek szkolno-wychowawczy, ul. Szkolna 6, 1894-96, nr rej.: A/1012 z 28.05.2007⁴⁰. Jest to trójskrzydłowy gmach wybudowany w latach 1894-1896.

Poza ww. obiektami na terenie gminy znajdują się liczne budynki wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu oraz Gminnej Ewidencji Zabytków. Należą do nich między innymi:

- Zespół zabytkowy dworca kolejowego z końca XIX w., zlokalizowany we wschodniej części miasta (ul. Kolejowa 6),

⁴⁰ Za: http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/stan%20na%2030.09.2015/DLN-rej.pdf (07.12.2015)

- Wiatrak typu „holender” z XVIII wieku usytuowany na Górze Wiatracznej (ul. Nowa 5),
- Krzyż pokutny z II poł. XVII wieku znajdujący się przy kościele św. Marcina (ul. Sienkiewicza 30),
- Szkoła Seydlitza – wybudowana w latach 1905-1907 przez Związek Szkół Zinzendorf jako Seydlitz-Schule. Od 1999 roku jest siedzibą gimnazjum (ul. Wiejska 2),
- Pałac Oberhof – zespół pałacowo-folwarczny wybudowany pod koniec XVIII wieku, w miejscu wcześniejszego dworu. Do czasów obecnych zachowały się zabudowania gospodarcze, dom oficjalistów dworskich, gorzelnia i browar (ul. Bolesława Chrobrego 32),
- Osiedle Braci Morawskich – dobrze zachowane osiedle ewangelickiej wspólnoty Braci Morawskich wybudowane w latach 1744-1754 (najstarsza część osiedla nazywana „starym Gnadenfrei”). Obejmuje plac Piastów Śląskich z otaczającymi go budynkami:
 - Dom Sióstr zbudowany w latach 1743-1750 (pl. Piastów Śląskich 5),
 - Dom Wdów pochodzący z II połowy XVIII wieku (pl. Piastów Śląskich 9)
 - Dom Wdowców wybudowany w 1743 roku (ul. Piastowska 80)
 - Dom Braci wybudowany w 1746 roku (pl. Piastów Śląskich 4)
 - d. cmentarz Braci Morawskich, obecnie część parku miejskiego,
- Zespół pałacowo-parkowy – zlokalizowany na osi rynku, na wzgórzu. Jego centrum jest pałac fabrykancki z eklektyczną, bardzo urozmaiconą bryłą.

Oprócz budynków, na terenie gminy Piława Górna zlokalizowane są również obszary zabytkowe oraz zabytki archeologiczne. Pełen wykaz zabytków miasta Piława Górna został umieszczony w Załączniku.

2.5. Diagnoza zjawisk w sferze technicznej

Komunikacja

Układ komunikacyjny na terenie gminy Piława Górna tworzą drogi oraz linie kolejowe. Na układ komunikacji **kolejowej** w mieście składają się:

- linia kolejowa nr 137, relacji: Katowice – Legnica (tzw. Podsudecka Magistrala Kolejowa),
- linia kolejowa nr 310, relacji: Kobierzyce – Piława Górna (ruch towarowy i pasażerski jest obecnie zawieszony).

Sieć **drogowa** na terenie Piławy Górnej to 57 ulic o łącznej długości 35,67 km. Przez teren gminy nie przebiega droga krajowa. Układ komunikacji drogowej w mieście tworzą: droga wojewódzka, droga powiatowa oraz drogi gminne, a także sieć dróg dojazdowych i wewnętrznych:

- Droga wojewódzka nr 382 (zarządca: Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu), łącząca granicę polsko-czeską ze Strzegomiem (Stanowice – Świdnica – Dzierżonów – Ząbkowice Śląskie – Chałupki – Paczków). W obrębie miasta obejmuje 3,3 km odcinek ul. A. Struga. DW 382 w Piławie Górnej w całości wymaga remontu i modernizacji.
- Droga powiatowa nr 3004D (zarządca: Zarząd Dróg Powiatowych w Dzierżonowie), łącząca Jodłownik z granicą powiatu dzierżonowskiego (Jodłownik – Ostrzeszowice – Kietlice – Owiesno – Piława Górna – Przerzeczyn Zdrój – Podlesie – granica powiatu (Cieptowody). W gminie Piława Górna droga 3004D prowadzi przez ulice Groszowiecką, Piastowską i Bolesława Chrobrego – łącznie 6,5 km. Droga powiatowa nr 3004 wymaga remontu na 0,80 km odcinku ul. Piastowskiej.
- Drogi gminne – obejmują 53 ulice o łącznej długości 25,87 km, w tym:
 - 20,5 km o nawierzchni bitumicznej
 - 2,26 km o nawierzchni z kostki prefabrykowanej
 - 0,30 km o nawierzchni żwirowej
 - 2,82 km o nawierzchni gruntowej

Dzięki dokonany w ostatnich latach inwestycjom (2010-2015) stan techniczny wielu odcinków dróg gminnych w Piławie Górnej uległ poprawie. Aktualnie z ogólnej liczby istniejących w mieście dróg modernizacji wymagają nawierzchnie ulic o łącznej długości 9,3 km oraz modernizacji i przebudowy wymagają ulice o łącznej długości 2 km.

Organizatorem publicznego transportu zbiorowego dla gminy Piława Górna jest ZKM Bielawa (linie 30, 31, 31 bis, 35, 36), usługi przewozu osób świadczą PKS Dzierżonów oraz prywatni przewoźnicy. Natomiast przejazdy pasażerskie obejmujące stację kolejową PKP Piława Górna obsługiwane są przez Koleje Dolnośląskie, a oferta połączeń kolejowych dotyczy przejazdów w kierunku Legnicy (4 połączenia dziennie), Kłodzka (2 połączenia dziennie) i Kudowy Zdrój (2 połączenia dziennie)⁴¹.

⁴¹ Wg rozkładu jazdy PKP z dn. 14.12.2015 r. (http://rozkład-pkp.pl/pl/sq?maxJourneys=10&input=5102743&REQStationSOF=excludeStationAttribute%3BM-&disableEquivs=yes&date=14.12.15&dateStart=14.12.15&REQJourneyDate=14.12.15&time=00%3A00&REQJourneyTime=00%3A00&boardType=dep&GUIREQProduct_0=on&GUIREQProduct_1=on&GUIREQProduct_2=on&GUIREQProduct_3=on&maxJourneys=10&dateEnd=14.12.15&advancedProductMode=&start=#focus)

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Właścicielem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie miasta Piława Górna są Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie, obsługująca również inne gminy Ziemi Dzierżoniowskiej: Dzierżoniów (gmina miejska i wiejska), Bielawę, Pieszycę i Niemczę. Spółka Wodociągi i Kanalizacja jest odpowiedzialna za dostawę wody i odbiór ścieków.

Zaopatrzenie w wodę gminy Piława Górna prowadzone jest z wykorzystaniem ujęć głębinowych przy ul. Bolesława Chrobrego 1 i ul. Okrzei. Woda pobierana ze studni głębinowych uzdatniana jest w Zakładzie Uzdatniania Wody NOWAR przy ul. Bolesława Chrobrego i rozprowadzana po mieście siecią rozdzielczą. System uzupełnia zbiornik wyrównawczy usytuowany przy ul. Szkolnej, na terenie parku miejskiego na Parkowej Górze. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 21,4 km, a liczba ludności objętej siecią wodociągową – 6 111 osób.

Miasto Piława Górna posiada również zorganizowany system odprowadzania ścieków bytowych oraz wód opadowych i roztopowych przy udziale:

- mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków usytuowanej przy ul. Sienkiewicza 94. Jest to oczyszczalnia kompaktowa SUPERBOS-1000 o przepustowości maksymalnej 1,67 tys. m³/dobę. Wydajność oczyszczalni wynosi 7 600 RLM.
- sieci kanalizacji sanitarnej,
- sieci kanalizacji deszczowej.

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy ma długość 15,5 km, natomiast liczba mieszkańców miasta objętych siecią kanalizacyjną wynosi 5 212 osób. Brak kanalizacji sanitarnej występuje na ulicy Sienkiewicza (na odcinku od Piławy Dolnej do ul. Dalszej) oraz osiedlu Kośmin.

Gmina Piława Górna wspiera mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2015 roku wpłynęły 3 wnioski od zainteresowanych mieszkańców, którzy otrzymali dofinansowanie z gminy w wysokości połowy kosztów budowy przydomowej oczyszczalni ścieków.

Gmina posiada aktualny dokument określający planowane przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne dotyczące urządzeń wodociągowych. *Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych dla Gminy Piława Górna na lata 2015-2016* został przyjęty Uchwałą nr 17/V/2015 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 26 stycznia 2015 roku. Przedstawiony przez Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie *Plan* uwzględnia plany inwestycyjne gminy Piława Górna oraz potrzeby modernizacyjne i rozwojowe spółki WiK dotyczące urządzeń wodociągowych na lata 2015-2016. Dzięki realizacji zaplanowanych inwestycji poprawi się zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę.

Infrastruktura przeciwpowodziowa⁴²

Gmina Piława Górna przynależy do Regionu Środkowej Odry, a przez jej obszar (kulminacjami Wzgórz Bielawskich i Wzgórz Gilowskich) przebiega dział wodny między dorzeczami lewobrzeżnych dopływów Odry: Bystrzycy i Ślęży. Większość terenu gminy stanowi zlewnię rzeki Piławy, prawobrzeżnego dopływu Bystrzycy, do której uchodzi w 494,09 km.

⁴² Na podstawie: *Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna oraz Program Zwiększenia Retencyjności Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020.*

Mapa 6. Położenie zlewni rzeki Piławy na tle podziału administracyjnego powiatu dzierzoniowskiego.

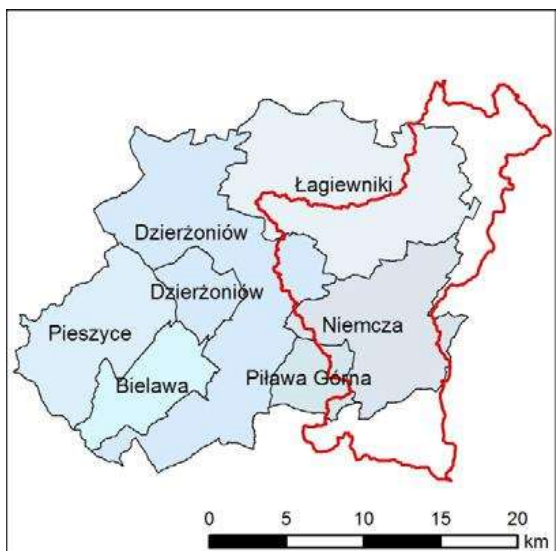

Źródło: Program Zwiększenia Retencyjności Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020

Niewielkie obszary gminy stanowią zlewnię dorzecza Ślęzy:

- w dzielnicy Kośmin: bezimienny, prawobrzeżny dopływ Piekelnego Potoku, który jest lewobrzeżnym dopływem Ślęzy,
- w dzielnicy Kopanica: Ligocki Potok, lewobrzeżny dopływ Szklarki, która jest lewobrzeżnym dopływem Ślęzy.

Mapa 7. Położenie zlewni rzeki Ślęzy na tle podziału administracyjnego powiatu dzierzoniowskiego.

Źródło: Program Zwiększenia Retencyjności Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020

Za stan rzeki Piławy odpowiada Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. W 2012 roku instytucja odpowiedzialna za stan rzeki zleciła wykonanie remontu zabudowy regulacyjnej rzeki, na odcinku od ul. Górnej do ul. Wąskiej. Działania na rzecz poprawy stanu koryta rzeki Piławy podejmowane były również przez władze gminy w ramach organizowanych prac interwencyjnych i robót publicznych. Polegały one na m.in. wycinaniu roślinności z dna i brzegów rzeki czy odspojeniu

namułu z dna rzeki. Z ochroną przeciwpowodziową na terenie gminy związane były również prowadzone prace melioracyjne. W latach 2011-2014 gmina uzyskała 108 902 zł dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego na ręczne i mechaniczne oczyszczenie 9 km rowów melioracyjnych; dodatkowo dokonano konserwacji 105 mb rowów. Ponadto w latach 2012-2014 w ramach programu współpracy „Bezrobotni dla gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej”, za pośrednictwem pracowników interwencyjnych wyznaczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżonowie, wykonano prace melioracyjne na niemal 13 km rowów melioracyjnych i 6,3 km cieków rzeki Ślęza. Działania w ramach programu „Bezrobotni dla gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej” były kontynuowane w 2015 roku – na okres od 11 maja do 30 października zaplanowano oczyszczenie ponad 9 km rowów i 2,56 km odcinek rzeki Ślęza⁴³.

Aktualnie obowiązującym dokumentem określającym zagrożenie powodziowe w obrębie gminy Piława Górna jest obejmujące 110 tomów *Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Bystrzycy* przyjęte Uchwałą nr 88/XIV/2007 Rady Miejskiej w Piławie Górnej z dnia 28 grudnia 2007 r. Studium obejmuje analizy dotyczące głównych cieków zlewni rzeki Bystrzycy, tj. Bystrzycy, Strzegomki, Piławy, Pełcznicy i Czarnej Wody oraz 33 mniejszych cieków wodnych (Kłobia, Otluczyna, Złota Woda, Rybna, Jedlina, Jaworzyna, Walimka, Złotnica, Witoszowski Potok, Rogoźnica, Bielawica, Brzęczek, Pieszycki Potok, Kłomnica, Miła, Gniły Potok, Włóczka, Bojanicka Woda, Jabłoniec, Strzeblowski Potok, Sulistrowicki Potok, Chwaliszówka, Czyżynka, Czarnucha, Olszański Potok, Szymanowski Potok, Poniatówka, Szczawnik, Lubiechowska Woda, Milikówka, Tarnawka, Niestusz, Karczycki Potok).

Analizy zagrożenia powodziowego można dokonać również za pomocą map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego sporządzonych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej na potrzeby opracowania Planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) – są one dostępne w postaci geoportalu na stronie internetowej <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>.

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy tworzy zwłaszcza rzeka Piława, która w granicach miasta stanowi jednolitą część wód powierzchniowych (JCWP) „Piława od źródła do Gniłego Potoku”, o europejskim kodzie PLRW 60006134489, która stanowi część scalonej części wód powierzchniowych (SCWP) Piława SO0807. Według typologii abiotycznej rzeka Piława od źródła do Gniłego Potoku to potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i utworach lessopodobnych.

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią w granicach miasta Piława Górna obejmuje dno doliny rzeki Piławy. Wyznaczony obszar szczególnego zagrożenia powodzią został uwzględniony na rysunku *Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna* i pokrywa się z zasięgiem zalewu powodziowego o prawdopodobieństwie występowania Q1% (raz na 100 lat) oraz Q10% (raz na 10 lat).

Na podstawie inwentaryzacji stanu technicznego i przydatności istniejących urządzeń wodnych dla potrzeb małej retencji dokonanej w *Programie Zwiększenia Retencyjności Ziemi Dzierżonowskiej na lata 2014-2020* można wskazać, co następuje:

- Na terenie miasta Piława Górna nie występują urządzenia wodne przydatne dla potrzeb kształtowania zdolności retencyjnych.
- Na terenie miasta Piława Górna powierzchnia obszarów zmeliorowanych urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych wynosi 617 ha, w tym 519 ha gruntów ornych i 98 ha

⁴³ Za:

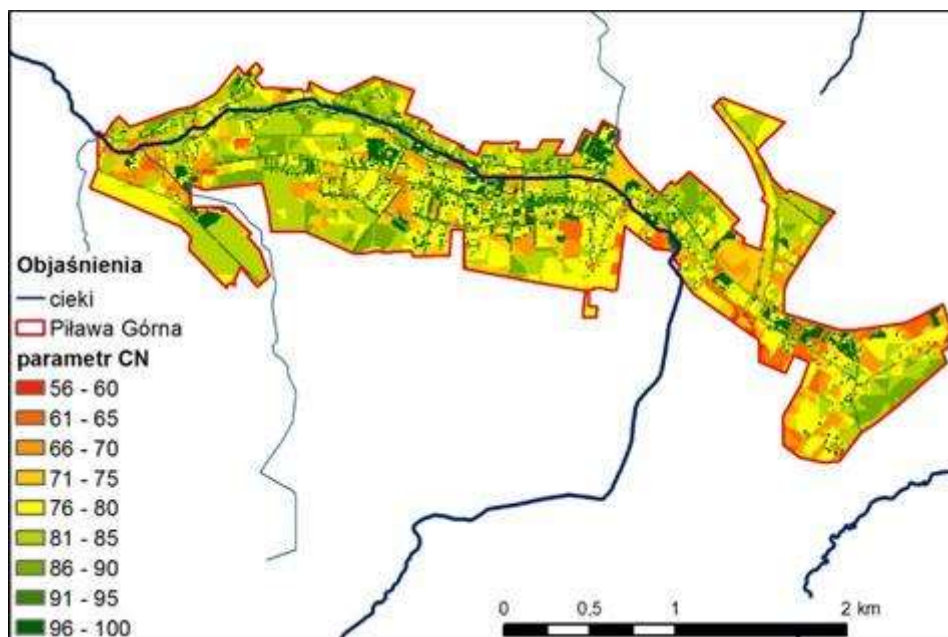
http://www.pilawagorna.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&sub=0&subsub=0&menu=58&dzialy=58&akcja=artykul&artykul=1836 (18.12.2015)

użytków zielonych. Sieć drenarska obejmuje 518 ha użytków rolnych, w tym 465 ha na gruntach ornych i 53 ha na użytkach zielonych. Całkowita długość urządzeń melioracji wodnych szczegółowych rowów i rurociągów w obrębie miasta Piława Górna wynosi 35,5 km.

- Na terenie miasta Piława Górna zlokalizowanych jest 16 zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 0,8 ha. Powierzchnia zbiorników wodnych waha się od 100 m² do 2600 m². Zidentyfikowane zbiorniki wodne położone są w większości w bliskim sąsiedztwie Piławy lub jej dopływów, część ma charakter przepływowy. Na terenie miasta nie występują stawy rybne.
- Na terenie miasta Piława Górna nie występują suche zbiorniki wodne.
- Na terenie miasta Piława Górna nie występują tereny mokradłowe.

Brzegi rzeki Piławy w obrębie miasta Piława Górna zostały częściowo umocnione. Umocnienia mają przeważnie postać betonowych murów oporowych. Miasto cechuje się niskimi zdolnościami retencyjnymi. Wartość bezwymiarowego parametru CN wynosi w zlewni od 56 do 100 przy wartości średniej 80,9. Wartości parametru CN uzależnione są od rodzaju gleb, sposobu użytkowania terenu zlewni, stanu uwilgotnienia gleby i ukształtowania terenu⁴⁴.

Mapa 8. Ocena aktualnych zdolności retencyjnych na obszarze zlewni

Źródło: Program Zwiększenia Retencyjności Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020

Dla całości obszaru Ziemi Dzierżoniowskiej jako kierunki działań dla zwiększenia retencyjności wskazano szereg zabiegów:

1. Zwiększanie retencji glebowej poprzez upowszechnianie w gospodarce rolnej właściwych zabiegów i metod zalecanych przez Kodeks dobrej praktyki rolniczej.
2. Ograniczenie spływu powierzchniowego i zwiększenie zasilania wód podziemnych poprzez upowszechnianie w gospodarce rolnej sposobów użytkowania oraz agrotechnicznych zabiegów przeciwoerozyjnych zalecanych przez Kodeks dobrej praktyki rolniczej (prowadzenie orki wzdłuż warstwic – w poprzek spadku; wprowadzenie zakrzaczeń, miedz wzdłuż warstwic).

⁴⁴ Parametr CN (Curve Number) przyjmuje wartości od 0 do 100, przy czym CN=100 oznacza stan pełnego uwilgotnienia zlewni (opad efektywny jest równy opadowi całkowitemu).

3. Weryfikacja istniejących rowów i urządzeń wodnomelioracyjnych oraz budowa i właściwa eksploatacja nowych (konserwacja i utrzymanie drożności rowów melioracyjnych i systemów drenarskich).
4. Zwiększanie lesistości kosztem wyłączenia z produkcji rolniczej gruntów marginalnych o niskiej wartości przyrodniczej.
5. Tworzenie i ochrona zadrzewień śródpolnych oraz stref buforowych i miedz na terenach o intensywnej produkcji rolnej i wysokiej jakości bonitacyjnej gleb.
6. Zachowanie lub odtwarzanie roślinności pasów brzegowych wzdłuż cieków i rowów odwadniających w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń biogenych.
7. Tworzenie i ochrona śródpolnych oczek wodnych.
8. Odtwarzanie i ochrona przed zabudową terenów zalewowych.
9. Zachowanie i ochrona naturalnych koryt rzecznych na obszarach niezabudowanych.
10. Zachowanie bądź odtwarzanie naturalnych terenów retencyjnych (torfowiska, łąki wilgotne).
11. Mała retencja w lasach (weryfikacja i konserwacja istniejących obiektów i urządzeń wodnomelioracyjnych oraz budowa i właściwa eksploatacja nowych; wykorzystanie mikrorzeźby terenu do kumulowania zasobów wodnych; rewitalizacja cieków i odtwarzanie zbiorników wodnych, zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych bagien, trzęsawisk, mszarów i torfowisk).
12. Mała retencja na terenach zurbanizowanych.

Mieszkalnictwo⁴⁵

W 2014 roku na terenie gminy Piława Górna znajdowały się 754 budynki mieszkalne. Zasoby mieszkaniowe w mieście tworzyło 2 420 mieszkań, liczących łącznie 8 303 izb o powierzchni 152 117 m². Zasoby mieszkaniowe gminy w niewielkim tempie, ale stale powiększają się. W porównaniu do 2010 roku liczba budynków mieszkalnych wzrosła o 3,7%, a mieszkań o 2,2%. O wzroście zasobów mieszkaniowych Piławy Górnej świadczy również wskaźnik liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców: między 2010 a 2014 rokiem wzrósł on o 13 mieszkań (z 348,1 do 361,1). Nieznacznie zwiększyła się również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (o 0,9 m², do 22,7 m²), zaś przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania utrzymywała się na poziomie 63 m².

Tabela 20. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w gminie Piława Górna w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
budynki mieszkalne	727	744	747	747	754
zasoby mieszkaniowe					
mieszkania	2369	2371	2413	2413	2420
izby	8144	8156	8264	8264	8303
powierzchnia użytkowa mieszkań	148981	149255	151249	151249	152117
wskaźniki					
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	62,9	63	62,7	62,7	62,9
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	21,9	22	22,4	22,6	22,7
mieszkania na 1000 mieszkańców	348,1	349,9	357,5	360,4	361,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

⁴⁵ Za: Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Piława Górna na lata 2014-2018.

Jednym z zadań własnych gminy jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej o niskich dochodach – wiąże się to z przeciwdziałaniem bezdomności mieszkańców. Planowaną politykę mieszkaniową gminy określono w dokumencie *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Piława Górna na lata 2014-2018*.

Mieszkaniowy zasób gminy w 2013 roku tworzyły 422 lokale o łącznej powierzchni 17 805,93 m². Lokale mieszkalne położone są w 113 budynkach, w tym w 12 budynkach będących w całości własnością gminy (79 lokali) oraz w 101 budynkach stanowiących współwłasność gminy i innych osób fizycznych (343 lokale). Wśród lokali należących do gminy znajduje się 20 lokali socjalnych o łącznej powierzchni 439,27 m². W perspektywie najbliższych lat, dzięki przekwalifikowaniu lokali mieszkalnych, liczba lokali socjalnych w gminie ma wzrosnąć do 30 (w 2018 roku).

Na rok 2014 zaplanowana była sprzedaż 15 lokali mieszkalnych, co przyczyniło się do ustabilizowania mieszkaniowego zasobu gminy na poziomie 407 lokali. Sprzedaż objęła lokale znajdujące się w tzw. budynkach wspólnotowych.

Tabela 21. Lokale mieszkalne stanowiące mieszkaniowy zasób gminy z prognozą do 2018 roku

	30.11.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Lokale stanowiące mieszkaniowy zasób gminy						
ogółem	422	407	407	407	407	407
lokale mieszkalne	402	387	387	382	382	377
lokale socjalne	20	20	20	25	25	30
Lokale mieszkalne przekwalifikowane na lokale socjalne						
	x	x	x	5	x	5
Sprzedane lokale mieszkalne						
	x	15	0	0	0	0
Własność lokali						
100% własność gminy	79	79	79	79	79	79
współwłasność gminy	343	328	328	328	328	328
Własność budynków						
100% własność gminy	12	12	12	12	12	12
współwłasność gminy	101	98	98	98	98	98

Źródło: Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Piława Górna na lata 2014-2018

Analiza potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Piławy Górnej spełniających kryteria do najmu lokali komunalnego, w tym socjalnego, została przeprowadzona na podstawie projektów list osób/rodzin uprawnionych do otrzymania lokali mieszkalnych. Wykazano, iż w 2014 roku na przydział mieszkania oczekiwało łącznie 46 rodzin/osób, w tym:

- 30 rodzin/osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu mieszkalnego,
- 7 rodzin/osób zakwalifikowanych do wymiany zajmowanych lokali mieszkalnych z uwagi na przegęszczenie powierzchni mieszkalnej,
- 8 osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu socjalnego,

- 1 osoba zakwalifikowana do otrzymania lokalu socjalnego, w związku z realizacją wyroku sądu o eksmisję.

Natomiast zaplanowany na 2014 rok przydział obejmował 12 lokali, w tym 7 lokali mieszkalnych, 2 lokale z tytułu przegęszczenia i 3 lokale socjalne. Zgodnie z opracowanym planem do 2018 roku liczba rodzin/osób ujętych na listach przydziałów mieszkań ma zmniejszyć się do 44, natomiast przydział lokali wzrośnie do 15.

Stan techniczny budynków tworzących mieszkaniowy zasób gminy jest zróżnicowany. Większość budynków w mieście została wybudowana przez 1945 rokiem, co w połączeniu z wieloletnimi zaniedbaniami inwestycyjnymi i organizacyjnymi, sprawia, że stan techniczny budynków wymaga znacznej poprawy. Dokonany przegląd techniczny pozwolił stwierdzić, że wiele lokali mieszkalnych i socjalnych w gminie wymaga pilnych remontów, obejmujących: wymianę instalacji elektrycznej, gazowej i c.o., wodno-kanalizacyjnej, remonty lub budowę nowych pieców kaflowych, wymianę podłóg oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Licznych interwencji wymaga także stan posesji i zaplecza budynków komunalnych i budynków wspólnot mieszkaniowych.

W latach 2011-2014 na bieżące utrzymanie oraz remonty mieszkaniowego zasobu gminy wydatkowano 1 426 193 zł, które wykorzystano na:

- Wymianę oraz remonty kapitalne pokryć dachowych na 19 budynkach
- Remonty elewacji (w tym: remont częściowy) 7 budynków
- Wymianę drzwi frontowych w 13 budynkach
- Remonty instalacji wodno-kanalizacyjnych w 6 budynkach
- Budowę przyłączy do kanalizacji sanitarnej do 11 budynków
- Remonty instalacji elektrycznych w lokalach komunalnych lub w częściach wspólnych w 36 budynkach
- Remonty instalacji gazowych w lokalach komunalnych lub w częściach wspólnych w 17 budynkach
- Przewieszenie lub postawienie pieców grzewczych w 30 lokalach komunalnych w budynkach
- Wykonanie etażowego ogrzewania gazowego w 4 lokalach komunalnych w budynku Pl. Piastów Śląskich 6
- Przemurowanie kominów lub montaż wkładów kominowych w 25 budynkach⁴⁶

Mimo podejmowanych działań i inwestycji, zasoby mieszkaniowe gminy nadal cechuje niski standard techniczny i deficyt ilościowy. Stan techniczny większości budynków oceniany jest jako dostateczny (w 2013 roku było to 99 budynków na 113 istniejących) – są to budynki, w których elementy konstrukcji są w dobrym stanie, naprawy, konserwacji lub wymiany wymagają natomiast inne elementy budynku (np. wymiana okien, konserwacja pokrycia dachowego, wymiana instalacji wewnętrznych).

Plan remontów budynków i lokali stanowiących mieszkaniowy zasób gminy na lata 2014-2018 uwzględnia priorytety przyjęte dla uzyskania poprawy stanu technicznego zasobu mieszkaniowego i podniesienia standardu warunków mieszkaniowych. Priorytet przyznano robotom, które usuwają istniejący obecnie stan zagrożenia i od których zależy bezpieczeństwo mieszkańców. W planie uwzględniono również potrzeby w zakresie wykonania ulepszeń lokali mieszkalnych m.in. poprzez wykonywanie przyłączy i wewnętrznych instalacji wodno-kanalizacyjnych, gazowych, elektrycznych czy centralnego ogrzewania. Modernizacje i remonty budynków prowadzone są również w ramach funkcjonującego programu *Poprawa estetyki miasta* (m.in. remonty elewacji budynków mieszkalnych,

⁴⁶ Za: Raport o stanie miasta Piława Górna 2010-2014

dachów, kominów, i in.). Z pomocy finansowej mogą skorzystać wspólnoty mieszkaniowe funkcjonujące w budynkach z udziałem gminy.

3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

3.1. Stan kryzysowy

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- *gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub*
- *środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub*
- *przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub*
- *technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.*

Do negatywnych zjawisk społecznych, występujących na obszarze gminy Piława Górna należą:

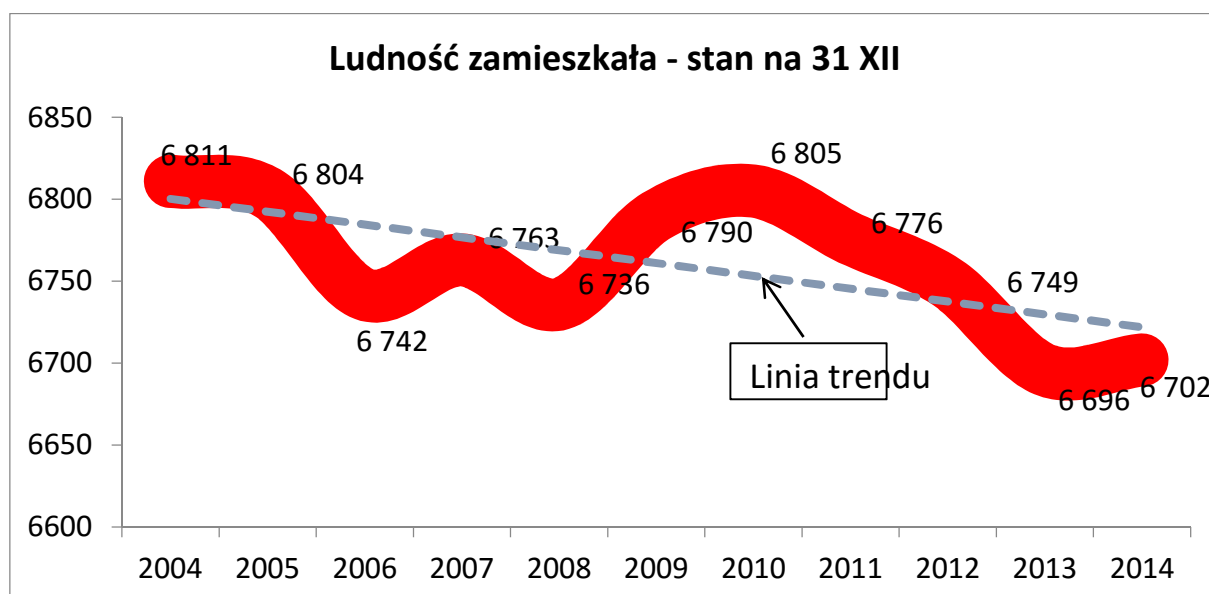
Niekorzystne zjawiska demograficzne, związane z depopulacją oraz starzeniem się społeczeństwa gminy.

Piława Górna, podobnie jak cały kraj, doświadcza negatywnych zjawisk w sferze demograficznej. Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba ludności w gminie zmniejszyła się ogółem o 137 osób, tj. o 2,0%. Spadek dotyczył wyłącznie stałych mieszkańców miasta i wynosił 3,6%.

Należy wziąć pod uwagę, iż informacje o liczbie ludności bazują na danych meldunkowych i mogą nie odzwierciedlać faktycznej sytuacji demograficznej w gminie. O tym, że liczba ludności zameldowanej w Piławie Górnej różni się od liczby ludności faktycznie zamieszkałej na terenie gminy świadczą m.in. „deklaracje śmieciowe”. Liczba mieszkańców zadeklarowana w związku z wprowadzeniem nowego systemu zbierania odpadów wynosiła w 2014 roku – 4 989 osób, tj. znacznie poniżej wartości wynikającej z danych meldunkowych.

Spadek liczby ludności gminy Piława Górna obserwowany był w dłuższej perspektywie czasu, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 8. Ludność zamieszkała w gminie Piława Górna na przestrzeni lat 2004 – 2014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

O stanie gminy wiele mówią wskaźniki demograficzne, które wskazują na starzenie się społeczeństwa i ubytek ludności. W mieście zawieranych jest coraz mniej małżeństw, obniża się liczba urodzeń żywych na 1000 ludności przy utrzymującym się na wysokim poziomie wskaźniku zgonów na 1000 mieszkańców, co skutkuje ujemnym przyrostem naturalnym. W latach 2010-2011 przyrost naturalny w gminie był minimalnie dodatni, jednak kolejne lata przyniosły spadek do wartości ujemnych (-1,3 w 2014 roku).

Piławę Górną cechuje również ujemne saldo migracji, co oznacza, że więcej osób z niej wyjeżdża niż do niej przyjeżdża w celu zamieszkania. Najniższe saldo migracji na 1000 osób wystąpiło w 2013 roku i wynosiło -9,4, w kolejnym roku ukształtowało się na poziomie -2,7. Również w przypadku salda migracji zagranicznych na 1000 ludności wskaźnik dla gminy niemal rokrocznie przyjmował wartości ujemne.

Tabela 22. Podstawowe wskaźniki demograficzne w latach 2010-2014

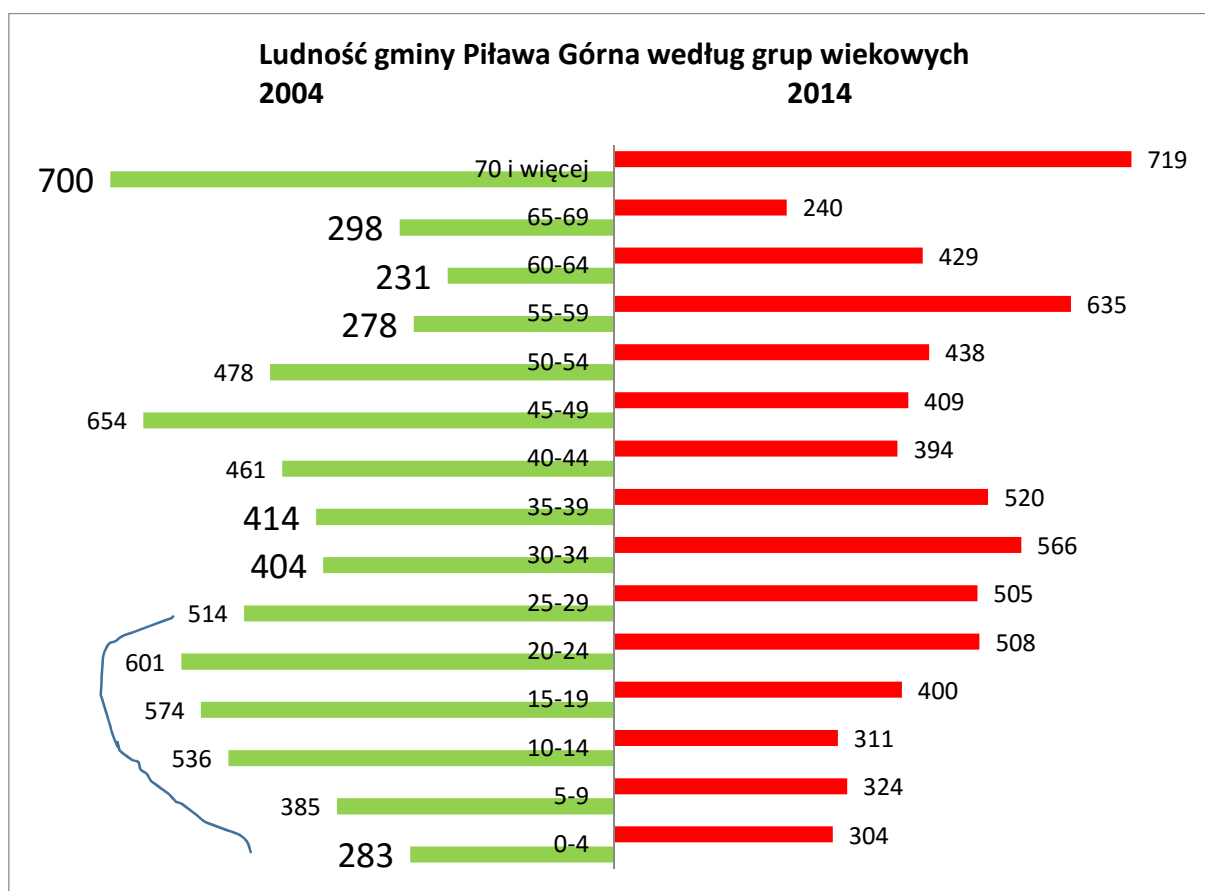
	2010	2011	2012	2013	2014
urodzenia żywe na 1000 ludności	10,2	9,1	7,4	9,2	8,2
zgony na 1000 ludności	9,8	8,23	11,24	10,41	9,59
przyrost naturalny na 1000 ludności	0,4	0,9	-3,8	-1,2	-1,3
małżeństwa na 1000 ludności	5,1	5,1	4,7	4,2	4
saldo migracji na 1000 osób	-5,1	-5,1	-1,3	-9,4	-2,7
saldo migracji zagranicznych na 1000 osób	-1,61	-0,15	0	-1,19	-0,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Zachodzące zmiany demograficzne w gminie Piława Górna obrazuje poniższy wykres, który przedstawia strukturę ludności wg wieku (liczbę ludności kategorii wieku co 4 lata). Szczególnie widoczna w 2004 roku była malejąca liczba osób w kategoriach wiekowych poniżej 10 roku życia. W 2014 roku liczba ludności w najmłodszych kategoriach wiekowych ustabilizowała się na stałym,

niskim poziomie. W najbliższej przyszłości (5-10 lat) oczekiwane jest przejście bardzo licznej grupy osób w wieku 55-59 do kategorii osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 9. Ludność gminy Piława Górna według grup wiekowych w 2004 i 2014 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Bezrobocie.

Według stanu na koniec listopada 2015 roku liczba bezrobotnych z terenu miasta Piława Górna zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dzierżonowie wynosiła 280 osób, tj. 4,4% ogółu ludności gminy. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych znajdowało się 118 osób pozostających bez zatrudnienia dłużej niż 2 lata. Tym samym odsetek bezrobotnych długotrwale w ogóle ludności gminy kształtował się na poziomie 1,8%. Jedna trzecia bezrobotnych z terenu Piławy Górnej zarejestrowanych w PUP w Dzierżonowie w listopadzie 2015 roku nie posiadała kwalifikacji zawodowych (95 osób), a co dziesiąty nie posiadał doświadczenia zawodowego (29 osób).

Pod względem liczebności najwięcej bezrobotnych zamieszkiwało w Piławie Górnej na ulicy Piastowskiej (69 osób), znacznie mniej było ich na kolejnych ulicach: Sienkiewicza (22 osoby), Staszica (21 osób), Okrzei, Placu Piastów Śląskich (po 13 osób), Bolesława Chrobrego, Osiedlu Młyńskim i Wąskiej (po 11 osób).

Natomiast najwięcej bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców odnotowano w przypadku ulic: Partyzantów (27,3%), Ligockiej (25%) i Rolniczej (22,2%), a także Poziomkowej, Żytniej i Kosynierów (po 14,3%), Bohaterów Getta (13,3%) oraz Cichej (12,5%).

Początkowo następował spadek, do 503 osób w grudniu 2011 roku, a następnie wzrost, do maksymalnej wartości 569 osób w grudniu 2012 roku. W latach kolejnych bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dzierżoniowie ubywało – na koniec 2014 roku liczba bezrobotnych z terenu gminy wynosiła 413 osób, zaś w październiku 2015 roku spadła do najniższego poziomu, tj. 258 osób. Problematiczny jest natomiast fakt, że przeważająca większość bezrobotnych z terenu gminy nie posiada prawa do zasiłku, a zjawisko to pogłębia się z każdym rokiem. W grudniu 2010 roku osoby bez prawa do zasiłku stanowiły 67,8% zarejestrowanych bezrobotnych, a w październiku 2015 roku aż 82,2%.

Tabela 23. Bezrobotni z terenu gminy Piława Górna w latach 2010-2015

	XII.2010	XII.2011	XII.2012	XII.2013	XII.2014	X.2015
bezrobotni	569	503	569	533	413	258
bezrobotni bez prawa do zasiłku	386	336	372	388	300	212
% bezrobotnych bez prawa do zasiłku	67,8%	66,8%	65,4%	72,8%	72,6%	82,2%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie

Zmiany liczby bezrobotnych w Piławie Górnej w latach 2010-2014 odzwierciedla również odsetek bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W 2010 roku udział bezrobotnych w ogólnej ludności w wieku produkcyjnym gminy wynosił 12,9%, w 2012 roku wzrósł do 13,1%, by w kolejnych latach spadać, aż do osiągnięcia poziomu 9,5% w 2014 roku.

Ubóstwo.

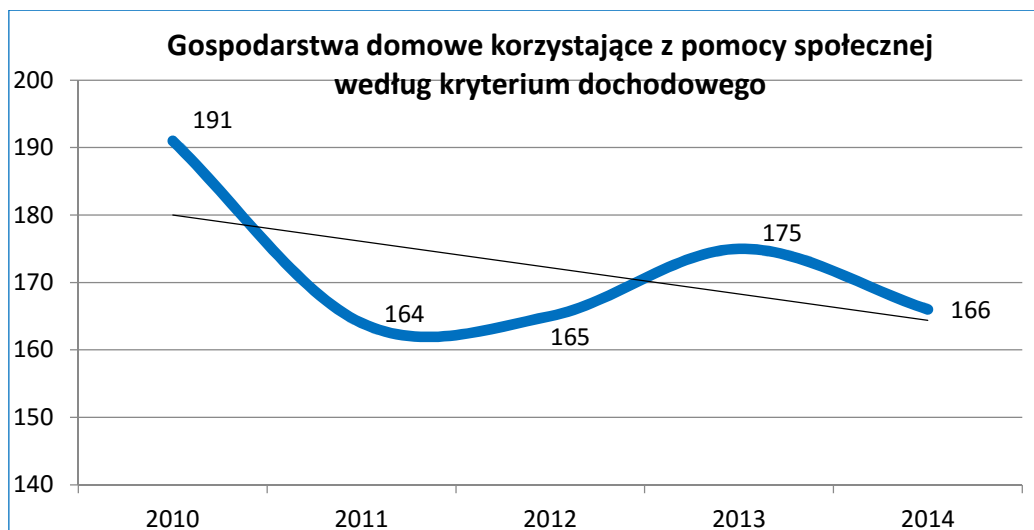
Diagnozy przeprowadzone na potrzeby opracowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2017* pozwoliły zidentyfikować najważniejsze obszary problemowe w sferze społecznej, występujące w gminie Piława Górna oraz kategorie najbardziej zagrożone problemami społecznymi. Do obszarów problemowych należą: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia oraz infrastruktura i zasoby ludzkie, zaś do kategorii osób zagrożonych: dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych i patologicznych, rodziny niepełne, osoby bezrobotne (szczególnie długookresowo bezrobotne i o niskich kwalifikacjach), osoby niepełnosprawne, długotrwale i ciężko chore oraz osoby uzależnione i ich rodziny.

Liczba beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w 2015 roku wynosiła 169 osób. Dostępne dane potwierdzają obserwowany od kilku lat ubytek beneficjentów pomocy społecznej. W porównaniu z 2013 rokiem liczba osób korzystających z pomocy w 2015 roku zmniejszyła się o 15 osób, tj. o 8,2%.

Osoby objęte pomocą społeczną w Piławie Górnej zamieszkują najczęściej na ulicy Piastowskiej (69 osób), znacznie mniej jest mieszkańców ulic: Sienkiewicza (12 osób), Placu Piastów Śląskich i Bolesława Chrobrego (po 11 osób). W przypadku pozostałych ulic liczba beneficjentów pomocy społecznej nie przekracza kilku osób. Natomiast na 29 ulicach Piławy Górnej w ogóle nie zamieszkują osoby korzystające w 2015 roku z usług ośrodka pomocy społecznej.

Poniższy wykres wskazuje na trend spadkowy liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego.

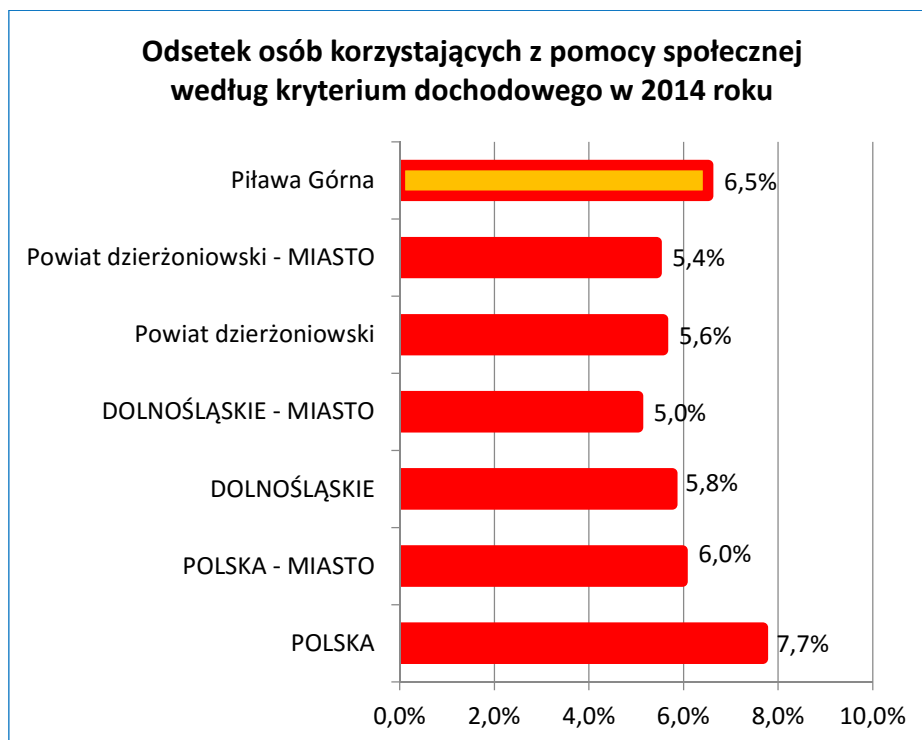
Wykres 10. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w gminie Piława Górna wg kryterium dochodowego

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Wg danych GUS odsetek osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w gminie Piława w 2014 roku, wynoszący 6,5%, był wyższy od danych notowanych dla województwa dolnośląskiego (5,8%) oraz powiatu dzierzoniowskiego (5,6%) oraz niższy od danych notowanych w skali kraju (7,7%).

Wykres 11. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w 2014 roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

Przestępczość.

Na podstawie statystyk policyjnych można stwierdzić, iż liczbę przestępstw popełnianych w Piławie Górnej charakteryzuje roczna fluktuacja. W 2013 roku odnotowano 67 przestępstw, w 2014 roku liczba ta spadła do 59 przestępstw, natomiast w okresie od 1 stycznia do 26 listopada 2015 roku zaistniało 69 przestępstw. Lokalizacja popełnianych przestępstw w latach 2013-2015 była podobna, najczęściej powtarzającymi się ulicami, na których zaistniały przestępstwa kryminalne, są ulice: Bolesława Chrobrego, Fabryczna, Kościńska, Młynarska, Osiedle Młyńskie, Piastowska, Plac Piastów Śląskich, Sienkiewicza, Staszica, Szkolna, Wąska i Wiejska.

W latach 2013-2015 na terenie miasta Piławy Górnej nie stwierdzono przestępstw związanych z pokątnym handlem alkoholem. W przypadku przestępstw przeciwko rodzinie do 26 listopada 2015 roku w Piławie Górnej odnotowano 7 przypadków znęcania się nad rodziną. W latach poprzednich liczba zaistniałych przestępstw z tej kategorii była niższa i wynosiła 6 w 2014 roku i 3 w 2013 roku. Wzrost dotyczył również liczby postępowań w ramach procedury *Niebieska Karta*. W 2013 roku policjanci przeprowadzili 5 postępowań w ramach procedury NK, natomiast w latach 2014-2015 (do 26 listopada 2015 roku) liczba ta wzrosła do 10 postępowań.

Niedostateczne uczestnictwo w życiu kulturalnym, politycznym oraz społecznym.

Według danych Biblioteki Publicznej w Piławie Górnej liczba czytelników wg stanu na dzień 23.11.2015 roku wynosiła 718 osób. Sytuacja w zależności od ulicy zamieszkania czytelników jest zróżnicowana. Najwięcej czytelników zamieszkuje na ul. Piastowskiej – jest to 156 osób, tj. 13,2% stałych mieszkańców tej ulicy. Tym samym więcej niż co piąty czytelnik biblioteki (21,7%) jest zameldowany na stałe na ul. Piastowskiej. Znaczna liczba osób zapisanych do piławskiej biblioteki zamieszkuje także na ul. Staszica (71 osób), ul. Sienkiewicza (63 osoby), Placu Piastów Śląskich (48 osób), ul. Bolesława Chrobrego (39 osób), ul. Młynarskiej (32 osoby), ul. Wąskiej (28 osób), ul. Budowlanych (26 osób), Osiedlu Młyńskim (25 osób) oraz ul. Okrzei (24 osoby).

Wśród wszystkich ulic istniejących w Piławie Górnej, w 18 przypadkach nie odnotowano żadnego czytelnika biblioteki. Są to ulice: Bohaterów Getta, Dalsza, Gospodarcza, Kosynierów, Kościuszki, Ludowa, Łakowa, Mickiewicza, Niecała, Partyzantów, Poziomkowa, Rolnicza, Sąsiedzka, Stoneczna, Wrocławska, Ząbkowicka, Zielona i Żytia. Natomiast do ulic, w których występował najwyższy udział czytelników wśród stałych mieszkańców, należą ulice: Ligocka (50%), Makowa (35,7%), Rumiankowa (35,7%), Cicha (31,3%), Wiejska (30,8%), Osiedlowa (23,7%), Stawowa (18,2%), Mała (15,7%), Kilińskiego (15,6%), Kwiatowa (15,2%) i Młynarska (15%).

Poziom uczestnictwa w życiu politycznym określa m.in. frekwencja wyborcza. Z tego powodu, aby dokonać oceny uczestnictwa mieszkańców miasta Piława Górna w życiu politycznym analizie poddano frekwencję wyborczą w wyborach prezydenckich, parlamentarnych i samorządowych.

Wybory prezydenckie to wybory, w których Polacy uczestniczą najchętniej. Zjawisko to dotyczy także mieszkańców gminy Piława Górna. Niezależnie od jednostki administracyjnej najwyższą frekwencję odnotowano w wyborach prezydenckich w 2000 roku – w przypadku Piławy Górnej były to jedyne wybory, w których uczestniczyła więcej niż połowa uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy (59,11%). W kolejnych latach zainteresowanie wyborami znacznie się obniżyło (o kilkanaście punktów procentowych), przy czym konsekwentnie Piława Górna charakteryzowała się najniższą frekwencją wyborczą na tle powiatu, województwa i kraju. Ogólnie można zauważyć, iż mieszkańcy województwa dolnośląskiego głosują rzadziej niż mieszkańcy Polski, mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego rzadziej

niż mieszkańcy województwa, a mieszkańcy Piławy Górnej rzadziej niż mieszkańcy powiatu dzierzoniowskiego. W 2015 roku w I turze wyborów prezydenckich wzięło udział 41,87% obywateli gminy (przy 48,96% frekwencji w kraju), zaś w II turze frekwencja wzrosła do 46,43% (przy 55,34% w kraju).

Wybory parlamentarne cieszą się mniejszym zainteresowaniem obywateli niż wybory Prezydenta RP, o czym świadczy niższa frekwencja wyborcza. W 2015 roku w wyborach parlamentarnych uczestniczyło 40,94% uprawnionych do głosowania mieszkańców Piławy Górnej. Oznacza to, że podobnie jak w przypadku wyborów prezydenckich, na tle powiatu, województwa i kraju miasto wyróżnia się negatywnie – najniższą frekwencją wyborczą. Sytuacja taka występowała podczas wszystkich wyborów parlamentarnych od 2001 roku.

Ponadto do negatywnych zjawisk występujących na obszarze gminy Piława Górna należą:

W sferze gospodarczej – niska aktywność osób w wieku produkcyjnym w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości.

Miasto Piława Górna charakteryzowało się wyraźnie niższymi wskaźnikami liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób w porównaniu do kraju, województwa, jak również powiatu dzierzoniowskiego. W 2014 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym 9 mieszkańców Piławy Górnej prowadziło działalność gospodarczą. W tym czasie wskaźnik dla kraju wynosił 12,2 osób, województwa 12,7, a powiatu dzierzoniowskiego 10,4. Od 2010 roku w gminie Piława Górna wskaźnik przedsiębiorczości nie uległ zasadniczym zmianom.

Tabela 24. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

Jednostka terytorialna	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	11,9	11,6	11,9	12,1	12,2
POLSKA - MIASTO	13,9	13,6	13,8	14,1	14,2
DOLNOŚLĄSKIE	12,3	12,0	12,3	12,6	12,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	13,6	13,2	13,6	13,8	13,9
Powiat dzierzoniowski	10,2	10,1	10,1	10,3	10,4
Powiat dzierzoniowski - MIASTO	-	-	10,5	10,6	10,7
Piława Górna	8,8	8,5	8,4	9,2	9,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/Bank Danych Lokalnych

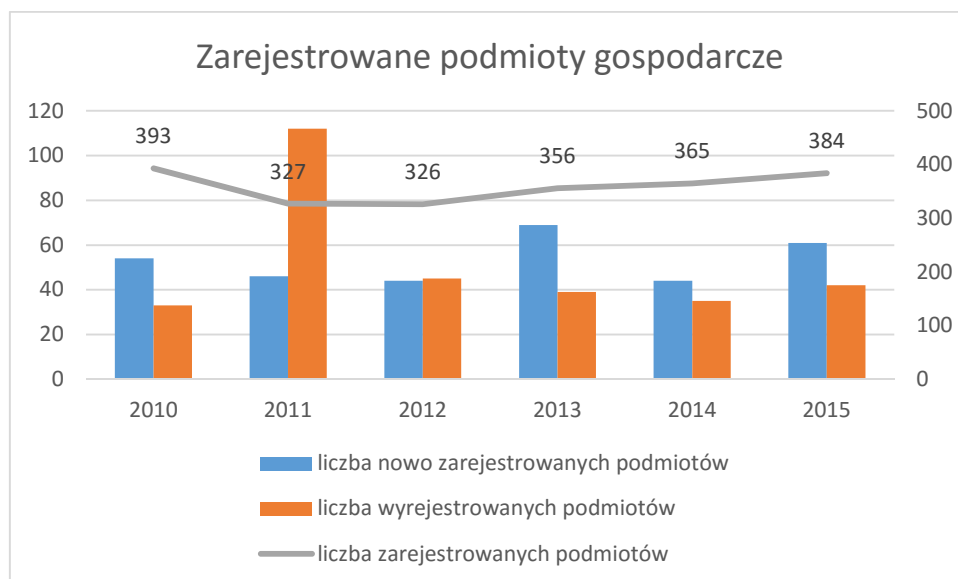
W sferze gospodarczej – niska konkurencyjność lokalnej gospodarki.

Gmina Piława Górna, podobnie jak inne miejscowości Ziemi Dzierżoniowskiej, w mocnym stopniu odczuła konsekwencje przemian ustrojowych i gospodarczych, jakie miały miejsce w latach 90. XX wieku. Zlikwidowane zostały wówczas państwowe zakłady działające w branży odzieżowej, włókienniczej i kamieniarskiej, dające zatrudnienie wielu mieszkańcom miasta. Trudną sytuację gospodarczą gminy w tym okresie odzwierciedlała stopa bezrobocia na poziomie prawie 30%. Lata kolejne przyniosły poprawę sytuacji gospodarczej w mieście, powstało wiele prywatnych zakładów, których profil działalności często pokrywał się z profilem produkcyjnym zlikwidowanych zakładów. Tym samym dla krajobrazu Piławy Górnej nadal charakterystyczne są liczne zakłady kamieniarskie (miasto jest jednym z największych w Polsce ośrodków przemysłu kamieniarskiego) i firmy krawieckie/odzieżowe, ale także rozwinięte w oparciu o dobre gleby rolnictwo i kopalnia kruszywu.

Liczba **podmiotów gospodarczych**, które wskazały miejsce wykonywania działalności gospodarczej na terenie Piławy Górnej według stanu na 26 listopada 2015 roku wynosiła 384 jednostki. Na przestrzeni lat liczba podmiotów gospodarczych w mieście podlegała zmiennym tendencjom. Po osiągnięciu minimum w latach 2011-2012 (326-327 podmiotów), liczba zarejestrowanych w gminie przedsiębiorstw stopniowo wzrastała, nadal jednak nie osiągnięto maksymalnego poziomu z 2010 roku, gdy w mieście funkcjonowały 393 podmioty gospodarcze.

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów wahała się od 44 (2011 i 2014 rok) do 69 (2013 rok), zaś liczba wyrejestrowanych – od 33 (2010 rok) do 112 (2011 rok). Od 1 stycznia do 26 listopada 2015 roku w Piławie Górnej nastąpiło 61 zarejestrowań nowych podmiotów gospodarczych i 42 wyrejestrowania.

Wykres 12. Podmioty gospodarcze, które wskazały miejsce wykonywania działalności gospodarczej w Piławie Górnej w latach 2010-2015⁴⁷

Źródło: Urząd Miasta w Piławie Górnej

W większości przypadków liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na poszczególnych ulicach Piławy Górnej nie uległa zmianom w 2015 roku. Jakikolwiek zmiany nastąpiły jedynie na 27 ulicach, w tym na 25 ulicach odnotowano rejestrację nowych podmiotów, zaś na 16 ulicach – wyrejestrowania. Zarówno nowe zarejestrowania jak i wyrejestrowania w 2015 roku najczęściej dotyczyły podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na ul. Piastowskiej. W okresie od 1 stycznia do

⁴⁷ Dane według stanu na 26.11.2015 r.

26 listopada na tej ulicy powstało 15 nowych przedsiębiorstw (24,6% ogółu), zlikwidowano zaś 11 firm (26,2% ogółu).

Większość podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy należy do sektora prywatnego i są to przeważnie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Pod względem przedmiotu działalności wśród piławskich firm dominują podmioty działające w sekcji C, przetwórstwo przemysłowe (w tym większość w dziale 23, tj. produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, m.in. cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia), a także sekcji G, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz sekcji L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej – niezadowolający stan terenów zielonych.

W mieście znajdują się **tereny zielone**, będące miejscem wypoczynku i rekreacji mieszkańców. Do wartościowych zespołów zieleni w Piławie Górnej można zaliczyć:

- Park miejski o powierzchni ok. 6,3 ha w rejonie ul. Szkolnej, z enklawą starego cmentarza wspólnoty Bracia Morawscy,
- Park miejski przy ul. Bolesława Chrobrego,
- Park pałacowy o powierzchni ok. 3,8 ha przy ul. H. Sienkiewicza 96,
- Zieleń cmentarną w obrębie starej części cmentarza przy u. H. Sienkiewicza,
- Przedwojenny stary cmentarz w dzielnicy Kośmin,
- Dwurzędową aleję w ciągu ul. Wiejskiej,
- Zespół zieleni w obrębie Placu Piastów Śląskich.

Tereny zieleni miejskiej w granicach administracyjnych Piławy Górnej zajmują obszar o powierzchni niemal 50 550 m². Dominują wśród nich trawniki (40 987,1 m²), zlokalizowane w większości w Parku przy ul. Os. Nowe (II i III cz.). Alejki zajmują w mieście powierzchnię 7 525 m², zaś klomby i rabaty – 2 037,6 m². Tereny zieleni miejskiej uzupełniają żywopłoty o długości 2 119 mb, z czego więcej niż połowa (1 250 mb) znajduje się przy ul. Groszowieckiej.

Największym obszarem zieleni w obrębie miasta jest Park miejski, z powierzchnią ok. 6,3 ha, znajdujący się w rejonie ul. Szkolnej, z enklawą starego cmentarza wspólnoty Bracia Morawscy. Wizja lokalna przeprowadzona ww. parku wykazała degradację i zły stan infrastruktury rekreacyjnej takiej jak ścieżki, miejsca odpoczynku, ławki, śmietniki. Z uwagi na położenie tego obszaru zieleni w centralnej przestrzeni miasta oraz jego powierzchnię, stanowi on najważniejszy obszar rekreacji dla mieszkańców miasta. Zwraca uwagę szczególnie degradacja zachodniej części parku, posiadającej unikatowe wartości przyrodnicze oraz historyczne (miejsce, gdzie produkowano rakiety V1, V2). Obejmuje ona wyniesiony, zalesiony obszar, o charakterze zbliżonym do naturalnego. Na jego obszarze znajdują się zabezpieczone bunkry oraz punkt widokowy. Kiedyś na tym terenie istniała ścieżka zdrowia. W sąsiedztwie tej części parku miejskiego zlokalizowany jest ośrodek szkolno-wychowawczy. Część środkowa parku to część wypoczynkowa z zarysem alejek. Istniejące ścieżki tworzyły w przeszłości promenadę. Konieczne jest odnowienie układu alejek. Na tym terenie znajduje się plac zabaw, który wymaga odnowienia i ogrodzenia. W części wschodniej parku miejskiego znajduje się ciekawe miejsce historyczne, byłe Lapidarium Braci Morawskich, które wymaga zabezpieczenia miejsca oraz oznakowania turystycznego. W odniesieniu do całego parku konieczne jest odtworzenie alejek, budowa ławek oraz oświetlenia.

Fot. 1. Zachodnia część parku miejskiego w Piławie Górnej

Źródło: Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. (autor: M. Karłowski)

Fot. 2. Centralna część parku miejskiego w Piławie Górnej

Źródło: Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. (autor: M. Karłowski)

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej – niezadawalający stan obiektów zabytkowych.

Miejski charakter gminy Piława Górna spowodował, iż na jej terenie występuje dużo obiektów o historycznym znaczeniu, mogących stanowić bazę dla rozwoju turystyki. W *Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piława Górna* ustalono ochronę konserwatorską dla następujących obszarów i obiektów architektury i budownictwa:

- historycznego układu urbanistycznego Osady Braci Morawskich,
- historycznego układu urbanistycznego, obejmującego teren dawnej wsi Piława Górna i obszar miejski z XIX i początków XX w.; w tym historyczną zabudowę przemysłową,
- historycznego układu ruralistycznego dawnej wsi Kośmin,
- historycznego układu ruralistycznego dawnej wsi Kopanica,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla Osady Braci Morawskich,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla średniowiecznej wsi Piława Górna, w granicach nowożytnego siedliska,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla średniowiecznej wsi Kośmin, w granicach nowożytnego siedliska,
- obszaru obserwacji archeologicznej wyznaczonego dla średniowiecznej wsi Kopanica, w granicach nowożytnego siedliska,
- stanowisk zabytków archeologicznych, wpisanych do rejestru,
- pozostałych stanowisk zabytków archeologicznych, niewpisanych do rejestru,
- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru,
- zabytków nieruchomości ujętych w gminnej ewidencji.

Według danych pochodzących z rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa na listę zabytków nieruchomości wpisano następujące obiekty z gminy Piława Górna:

- kościół par. pw. św. Marcina, ul. Sienkiewicza 30, XVI, k. XIX, nr rej.: A/1737/1366 z 13.08.1965. Kościół wzmiankowany w 1335 roku, przez lata był kościołem pomocniczym dla parafii św. Katarzyny z Piławy Dolnej.
- d. Dom Braci Morawskich, ob. mieszkalny, pl. Piastów Śląskich 4, 1746, 1884, nr rej.: A/5905 z 14.03.2014
- zespół pałacowy, ul. Sienkiewicza 36, poł. XIX: pałac, nr rej.: A/4493/916/Wł z 30.12.1982 oraz park (ogród tarasowy przy pałacu), nr rej.: A/4494/980/Wł z 27.12.1983. Zespół dworsko-pałacowy Gladishof został wzniesiony w XVIII wieku, następnie przebudowany w XIX wieku w stylu neogotyckim. Wokół pałacu znajduje się park z tarasowym układem zieleni. Pałac potocznie nazywany jest „zamczyskiem”, obecnie stanowi własność prywatną.
- d. gimnazjum Braci Morawskich, obecnie ośrodek szkolno-wychowawczy, ul. Szkolna 6, 1894-96, nr rej.: A/1012 z 28.05.2007⁴⁸. Jest to trójskrzydłowy gmach wybudowany w latach 1894-1896.

Poza ww. obiektami na terenie gminy znajdują się liczne budynki wpisane do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu oraz Gminnej Ewidencji Zabytków.

⁴⁸ Za: http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/stan%20na%2030.09.2015/DLN-rej.pdf (07.12.2015)

Piława Górna posiada czytelny układ wsi dwurzędowej, wzbogacony w XVIII wieku o czworokątny rynek. Centralną część miasta stanowi kompleks budowlany o nazwie Osiedle Braci Morawskich, położony między ulicami: Fabryczną i Kasztanową. Na osi rynku, na wzgórzu, usytuowano duży zespół pałacowo-parkowy. Jest to obecnie reprezentacyjny pałac fabrykancki o eklektycznej, bardzo urozmaiconej bryle, otoczony parkiem. Szczególne nagromadzenie obiektów zabytkowych znajduje się właśnie w tej części miasta. Stan większości obiektów zabytkowych wskazuje na konieczność podjęcia pilnych działań rewitalizacyjnych.

Fot. 3. Reprezentacyjne miejsce Piławy Górnej, Plac Piastów Śląskich, część Osiedla Braci Morawskich

Źródło: Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. (autor: M. Karłowski)

Fot. 4. Zdegradowany obiekt przy Placu Piastów Śląskich w Piławie Górnej

Źródło: Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. (autor: M. Karłowski)

W sferze technicznej – system zaopatrzenia w ciepło – który wpływa na zjawisko tzw. niskiej emisji.

Gminny system ciepłowniczy oparty jest o zdecentralizowane źródła ciepła. Część budynków w mieście Piława Górna ma zapewnione ciepło realizowane w oparciu o kotłownie zlokalizowane w budynkach oraz w kotły lub piece zlokalizowane w mieszkaniach.

Zapotrzebowanie na ciepło w budynkach znajdujących się na terenie gminy Piława Górna, wykorzystywane na potrzeby centralnego ogrzewania, a także przygotowania wody użytkowej, pokrywane jest głównie przez indywidualne instalacje grzewcze. Oszacowano, że w mieście Piława Górna 55-60% budynków ogrzewanych jest z kotłowni lub pieców węglowych ze znacznym wykorzystaniem biomasy, a 35-40% ogrzewanych jest za pomocą kotłów gazowych.

Etazowe systemy grzewcze wyposażone są w urządzenia grzewcze na paliwo stałe: w piece kaflowe, „kozy”, charakteryzujące się niską sprawnością wartości systemu grzewczego od 35% do 45%, (średnio 38%) oraz wydajniejsze, bardziej uniwersalne, kotły na węgiel, drewno oraz dwufunkcyjne kotły najczęściej standardowe (na gaz ziemny, rzadziej olej lub LPG), których średnia sprawność systemu grzewczego wynosi od 45% do 70%. Istnieją duże rezerwy w zakresie poprawy efektywności energetycznej w istniejących systemach grzewczych. W przypadku stosowania węgla jako stałego paliwa podstawowego, dodatkowo stosowane tańsze i ogólnie dostępne, w różnych postaciach i różnego pochodzenia, jest drewno. Drewno uznawane jest za paliwo odnawialne oraz ekologiczne. Bilans CO₂ teoretycznie jest zerowy. Dzieje się tak, gdy w analizach bierzemy pod uwagę energię finalną (końcową), a nie pierwotną.

Na terenie gminy nie występują scentralizowane systemy ogrzewania. Poszczególne budynki użyteczności publicznej, mieszkalnictwa zbiorowego ogrzewane są lokalnymi kotłowniami lub za

pomocą indywidualnych, etażowych źródeł ciepła. Własne gazowe kotłownie posiadają szkoły na terenie miasta oraz spółdzielnia mieszkaniowa.

Taki stan rzeczy sprzyja „niskiej emisji” - jest to emisji pyłów i szkodliwych gazów pochodzących z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Duża ilość kominów o niewielkiej wysokości powoduje, że wprowadzane do środowiska zanieczyszczenia są bardzo uciążliwe, gdyż gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej.⁴⁹

W sferze technicznej – niezadowalający stan techniczny obiektów budowlanych.

Stan techniczny budynków tworzących mieszkaniowy zasób gminy jest zróżnicowany. Większość budynków w mieście została wybudowana przez 1945 rokiem, co w połączeniu z wieloletnimi zaniedbaniami inwestycyjnymi i organizacyjnymi, sprawia, że stan techniczny budynków wymaga znacznej poprawy. Dokonany przegląd techniczny pozwolił stwierdzić, że wiele lokali mieszkalnych i socjalnych w gminie wymaga pilnych remontów, obejmujących: wymianę instalacji elektrycznej, gazowej i c.o., wodno-kanalizacyjnej, remonty lub budowę nowych pieców kaflowych, wymianę podłóg oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Licznych interwencji wymaga także stan posesji i zaplecza budynków komunalnych i budynków wspólnot mieszkaniowych.

Mimo podejmowanych działań i inwestycji, zasoby mieszkaniowe gminy nadal cechuje niski standard techniczny i deficyt ilościowy. Stan techniczny większości budynków oceniany jest jako dostateczny (w 2013 roku było to 99 budynków na 113 istniejących) – są to budynki, w których elementy konstrukcji są w dobrym stanie, naprawy, konserwacji lub wymiany wymagają natomiast inne elementy budynku (np. wymiana okien, konserwacja pokrycia dachowego, wymiana instalacji wewnętrznych).

W gminie Piława Górna nie zdiagnozowano występowania negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej.

⁴⁹ Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Piława Górna

Fot. 5. Obiekty mieszkalne przy ulicy Piastowskiej w Piławie Górnej (w sąsiedztwie Placu Piastów Śląskich)

Źródło: Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. (autor: M. Karłowski)

Fot. 6. Obiekty mieszkalne przy ulicy Piastowskiej w Piławie Górnej (w sąsiedztwie Placu Piastów Śląskich)

Źródło: Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. (autor: M. Karłowski)

Fot. 7. Obiekty mieszkalne przy ulicy Piastowskiej w Piławie Górnej (w sąsiedztwie Domu Kultury)

Źródło: Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. (autor: M. Karłowski)

KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK – OBSZAR ZDEGRADOWANY

W celu ustalenia na jakim obszarze gminy Piława Górna następuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, a wraz z tymi zjawiskami współwystępują negatywne zjawiska gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne, poszczególnym zjawiskom problemowym przypisano odpowiadające im wskaźniki statystyczne. Punktem odniesienia terytorialnego był podział miasta na ulice. Uznanie danego zjawiska za problemowe, w przypadku twardych danych statystycznych, następowało w przypadku stwierdzenia wartości powyżej średniej dla gminy (lub poniżej w zależności od charakteru zjawiska).

Tabela 25. Wskaźniki użyte do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w gminie Piława Górna

Lp.	Negatywne zjawisko	Wskaźnik pomiaru
<i>Sfera społeczna (max. 5 punktów)</i>		
1.	Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> Odsetek osób bezrobotnych do ogółu ludności w 2015 roku (1 - powyżej średniej gminnej, 0 - poniżej średniej gminnej).
2.	Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> Dynamika zmian ilości osób korzystających z pomocy społecznej 2015/2013 (1 - powyżej średniej gminnej, 0 - poniżej średniej gminnej), Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w 2015 r. do ogółu ludności (1 - powyżej średniej gminnej, 0 - poniżej średniej gminnej).
3.	Niedostateczne uczestnictwo w życiu kulturalnym	<ul style="list-style-type: none"> Odsetek czytelników wśród stałych mieszkańców w 2015 r. (1 - powyżej średniej gminnej, 0 - poniżej średniej gminnej).
4.	Przestępczość	<ul style="list-style-type: none"> przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu i mieniu w 2015 r. (1 - co najmniej 1 zdarzenie w roku, 0 - brak zdarzeń w ciągu roku).
<i>Sfera gospodarcza (max. 3 punkty)</i>		
5.	Niska aktywność osób w wieku produkcyjnym w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w 2015 r. (1 - poniżej średniej dla gminy, 0 - równo i powyżej średniej dla gminy).
6.	Niska konkurencyjność gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> Różnica między nowymi i wykreślonymi podmiotami gospodarczymi w 2015 r. (1 - ujemna różnica, 0 - bez zmian i dodatnia różnica), Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w 2015 r. (1 - poniżej średniej dla gminy, 0 - równo i powyżej średniej dla gminy).
<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna (max. 2 punkty)</i>		
7.	Niezadawalający stan terenów zielonych	<ul style="list-style-type: none"> Tereny zieleni miejskiej w 2015 r. (1 - oznacza brak terenów zielonych, 0 - co najmniej jeden obiekt w ciągu ulicy).
8.	Niezadawalający stan obiektów zabytkowych	<ul style="list-style-type: none"> Zabytki nieruchome, archeologiczne i obszary zabytkowe w 2015 r. (1 - oznacza co najmniej jeden obiekt, 0 - brak obiektów w ciągu ulicy).

Źródło: Opracowanie własne

Powstała na bazie ww. wskaźników mapa wskazuje na miejsce koncentracji negatywnych zjawisk społecznych występujących na obszarze Piławy Górnej, współwystępujących z innymi zjawiskami problemowymi.

Tabela 26. Podsumowanie analizy wskaźników użytych do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w gminie Piława Górna – w podziale na poszczególne ulice miasta

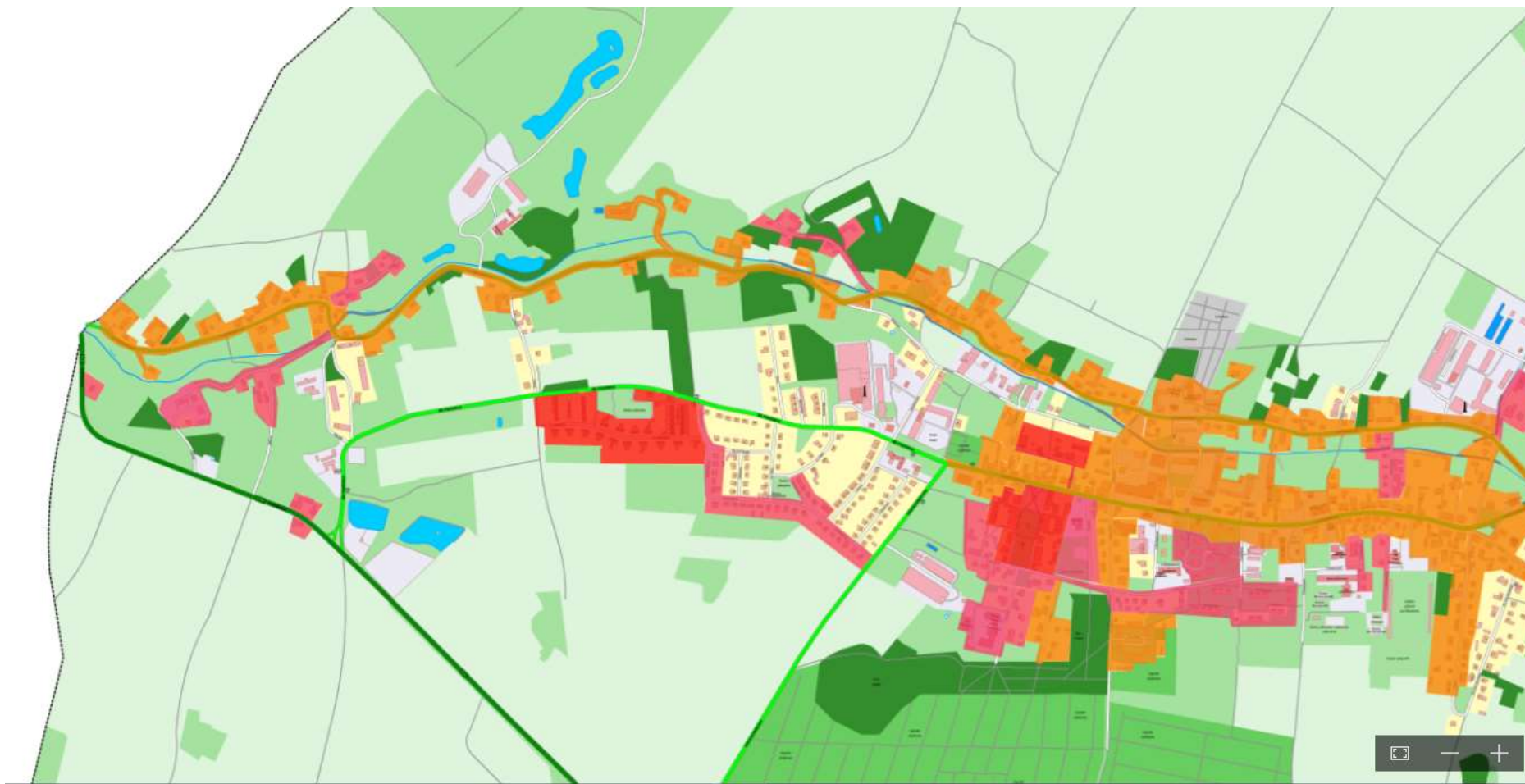
Piława Górna - ulice	Suma negatywnych ocen w sferze SPOŁECZNEJ (max. 5 pkt.)	Suma negatywnych ocen w sferze GOSPODARCZEJ (max. 3 pkt.)	Suma negatywnych ocen w sferze PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ (max. 2 pkt.)	Suma ocen ocenianych sfer (max. 10 pkt.)	Suma ocen wg założeń rewitalizacji (min. jeden problem sfery społecznej i min. jeden z pozostałych sfer)
Mała	4	2	2	8	8
Osiedle Młyńskie	3	3	2	8	8
Plac Piastów Śląskich	3	3	2	8	8
Sąsiedzka	5	2	0	7	7
Fabryczna	3	2	2	7	7
Krótką	3	2	2	7	7
Kwiatowa	3	2	2	7	7
Sienkiewicza	3	2	2	7	7
Polna	3	2	2	7	7
Wąska	3	2	2	7	7
Partyzantów	4	2	0	6	6
Żytnia	4	2	0	6	6
Osiedle Nowe	3	2	1	6	6
Piastowska	4	0	2	6	6
Kośmińska	3	1	2	6	6
Bohaterów Getta	4	1	0	5	5
Górna	3	2	0	5	5
Kościuszki	3	2	0	5	5
Poziomkowa	3	2	0	5	5

Wrocławska	2	3	0	5	5
Bolesława Chrobrego	4	0	1	5	5
Staszica	1	2	2	5	5
Kilińskiego	3	1	0	4	4
Kolejowa	2	2	0	4	4
Okrzei	2	2	0	4	4
Zielona	2	2	0	4	4
Cicha	1	3	0	4	4
Wiejska	3	0	1	4	4
Szkolna	2	0	2	4	4
Lipowa	2	1	0	3	3
Leśna	2	1	0	3	3
Herbaciana	1	2	0	3	3
Ligocka	1	2	0	3	3
Budowlanych	1	2	0	3	3
Struga	1	1	0	2	2
Niecała	2	0	0	2	0
Kosynierów	2	0	0	2	0
Liliowa	2	0	0	2	0
Rolnicza	2	0	0	2	0
Ząbkowicka	2	0	0	2	0
Limanowskiego	2	0	0	2	0
Dalsza	1	0	0	1	0
Gospodarcza	1	0	0	1	0
Ludowa	1	0	0	1	0
Łąkowa	1	0	0	1	0
Mickiewicza	1	0	0	1	0
Młynarska	1	0	0	1	0
Nowa	1	0	0	1	0

Rumiankowa	1	0	0	1	0
Słoneczna	1	0	0	1	0
Stawowa	1	0	0	1	0
Tulipanowa	1	0	0	1	0
Groszowiecka	1	0	0	1	0
Makowa	0	2	0	2	0
Osiedle Małe	0	2	0	2	0
Osiedlowa	0	2	0	2	0
Kasztanowa	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

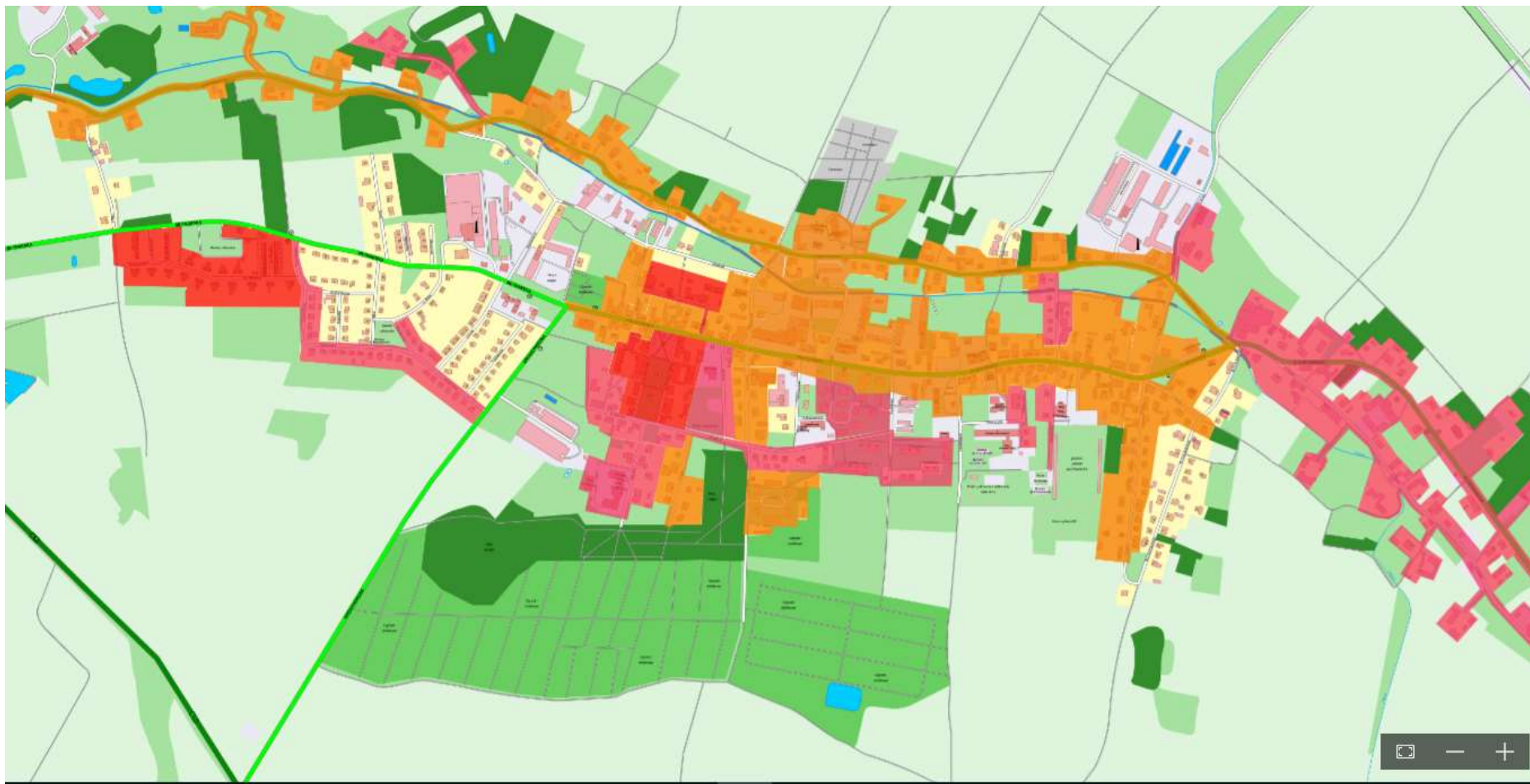
Mapa 9. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcyjnych w zachodniej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej⁵⁰

Źródło: Opracowanie własne na podstawie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

⁵⁰ Kolorystyka oznaczeń zgodna z kolorystyką użytą w tabeli nr 26.

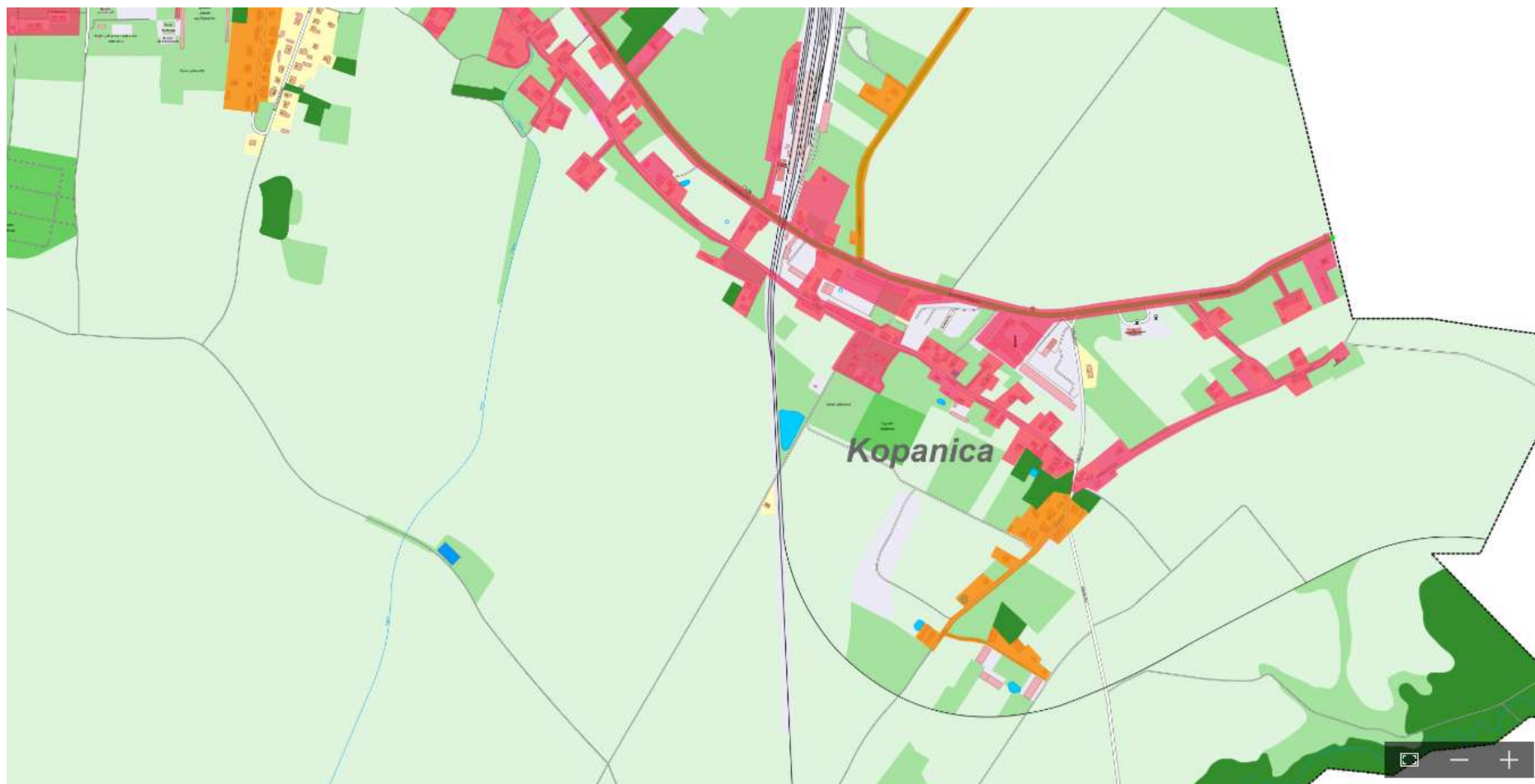
Mapa 10. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcyjnych w centralnej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej⁵¹

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

⁵¹ Kolorystyka oznaczeń zgodna z kolorystyką użytą w tabeli nr 26.

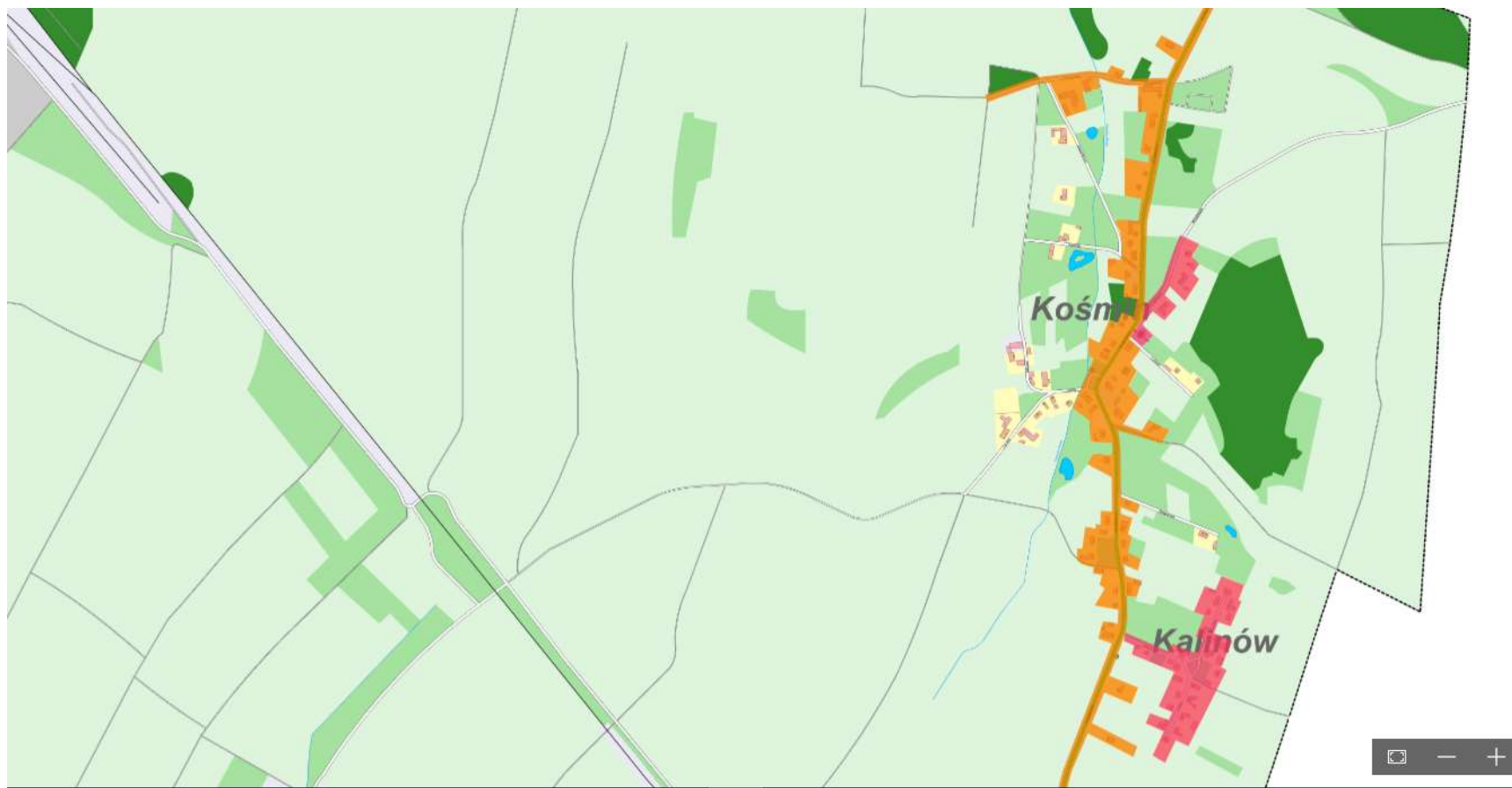
Mapa 11. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych we wschodniej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej⁵²

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

⁵² Kolorystyka oznaczeń zgodna z kolorystyką użytą w tabeli nr 26.

Mapa 12. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcyjnych w północnej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej⁵³

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

⁵³ Kolorystyka oznaczeń zgodna z kolorystyką użytą w tabeli nr 26.

Dodatkowo uznano w trakcie sesji warsztatowych z liderami lokalnymi, że problemem w sferze technicznej jest szczególna koncentracja złego stanu technicznego obiektów budowlanych, która występuje w ciągu następujących ulic miasta: Mała, Osiedle Młyńskie, Plac Piastów Śląskich, Fabryczna, Krótka, Kwiatowa, Sienkiewicza, Polna, Wąska, Osiedle Nowe, Piastowska (na wysokości Placu Piastów Śląskich), Staszica, Szkolna, Wiejska, Chrobrego, Kościńska 27-29.

Koncentrację występowania złego stanu technicznego obiektów budowlanych obrazuje poniższa mapa.

Mapa 13. Mapa występowania obszaru ze szczególną koncentracją złego stanu obiektów budowlanych w gminie Piława Górna.

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

3.2. Obszar zdegradowany

Stan kryzysowy w gminie Piława Górna związany jest z występowaniem negatywnych zjawisk społecznych, takich jak:

- Niekorzystne zjawiska demograficzne, związane z depopulacją oraz starzeniem się społeczeństwa gminy,
- Bezrobocie,
- Ubóstwo,
- Przeszłość,
- Niedostateczne uczestnictwo w życiu kulturalnym, politycznym oraz społecznym.

Dodatkowo na obszarze gminy występują negatywne zjawiska o charakterze gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym.

Do negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, występujących na obszarze gminy Piława Górna należą:

- Niska aktywność osób w wieku produkcyjnym w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości,
- Niska konkurencyjność lokalnej gospodarki.

Do negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcyjnej, występujących na obszarze gminy Piława Górna należą:

- Niezadowalający stan terenów zielonych,
- Niezadowalający stan obiektów zabytkowych.

Do negatywnych zjawisk w sferze technicznej, występujących na obszarze gminy Piława Górna należą:

- System zaopatrzenia w ciepło – który wpływa na zjawisko tzw. niskiej emisji,
- Niezadowalający stan techniczny obiektów budowlanych.

Mając na uwadze przeprowadzoną diagnozę zjawisk kryzysowych, występujących na obszarze gminy Piława Górna, a także przeprowadzone konsultacje z lokalnymi liderami – za obszar zdegradowany należy uznać obszar obejmujący następujące ulice:

- Mała,
- Osiedle Młyńskie,
- Plac Piastów Śląskich,
- Sąsiedzka,
- Fabryczna,
- Krótka,

- Kwiatowa,
- Sienkiewicza,
- Polna,
- Wąska,
- Partyzantów,
- Żytnia,
- Osiedle Nowe,
- Piastowska,
- Kościńska,
- Bohaterów Getta,
- Górna,
- Kościuszki,
- Poziomkowa,
- Wrocławska,
- Bolesława Chrobrego,
- Staszica,
- Kilińskiego,
- Kolejowa,
- Okrzei,
- Zielona,
- Cicha,
- Wiejska,
- Szkolna,
- Lipowa,
- Leśna,
- Herbaciana,
- Ligocka,
- Budowlanych,
- Struga.

Uzasadnienie:

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wskazała, że w wyżej wymienionych lokalizacjach wystąpiły negatywne zjawiska społeczne, na które nałożyły się negatywne zjawiska ze sfery gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Do kluczowych problemów obszaru zdegradowanego w Piławie Górnej należą:

- **powstrzymanie depopulacji** – przede wszystkim ograniczenie emigracji,
- zaspokojenie rosnących potrzeb **starzejącego się** społeczeństwa,
- wyprowadzanie z trudnej sytuacji osób korzystających z **pomocy społecznej**,
- podnoszenie **kwalifikacji i doświadczenia** zawodowego osób bezrobotnych (w szczególności trwale bezrobotnych),
- umiejętne **pobudzanie przedsiębiorczości**,
- ograniczanie **niskiej emisji**.
- poprawa **stanu technicznego** obiektów budowlanych.

3.3. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący **całość lub część obszaru zdegradowanego**, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego**, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji

- nie może obejmować terenów większych niż **20% powierzchni** gminy,
- oraz zamieszkałych przez więcej niż **30% mieszkańców**.

Mając na uwadze przeprowadzoną diagnozę, obszarami wskazanymi do rewitalizacji w gminie Piława Górna powinny być miejsca:

- podnoszące jakość życia i zamieszkania w Piławie Górnej,
- wspierające integrację i włączenie społeczne, w szczególności osób starszych oraz osób będących w trudnej sytuacji,
- wspierające aktywność zawodową osób bezrobotnych,
- wspierające rozwój przedsiębiorczości,
- pozytywnie oddziaływujące na zdrowie ludzi oraz środowisko,
- przyczyniające się do poprawy wizerunku miasta, jako miejsce o wysokich walorach estetycznych, przestrzennych oraz kulturowych.

W toku prac warsztatowych oraz bazując na wynikach badań z mieszkańcami zdecydowano się wyznaczyć do rewitalizacji jeden obszar priorytetowy oraz cztery pozostałe obszary.

Obszary wyznaczone do rewitalizacji w gminie Piława Górna zamieszkuje 1224 osób, co stanowi 18,54% mieszkańców gminy. Łączna powierzchnia tych obszarów wynosi 19,54 ha, co stanowi 0,93% powierzchni gminy.

OBSZAR NR 1 – PRIORYTETOWY – OSIEDLE BRACI MORAWSKICH

Lokalizacja:

- Plac Piastów Śląskich 1, 1a ,2, 3, 3a, 4, 4a ,4b, 4c, 5, 5a, 5b, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
- Ul. Piastowska 63, 65, 68, 70, 70a, 70b, 72, 74, 76, 78, 80,
- Ul. Mała 2, 2a, 2b, 4, 6, 8, 12, 16,
- Ul. Młynarska 4.

Liczba mieszkańców: 722 osoby

Powierzchnia: 5,9 ha

Opis:

Obszar o szczególnych walorach estetycznych, przestrzennych oraz kulturowych, obejmujący swoim zasięgiem obszar tzw. Osiedla Braci Morawskich. W obszarze tym występuje szczególne nagromadzenie obiektów dziedzictwa kulturowego. Plac Piastów Śląskich jest wizytówką miasta, ważnym miejscem integracji społeczności miasta, miejscem organizacji szeregu przedsięwzięć kulturalnych i społecznych.

Problem:

Obszar ten cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Wraz z parkiem miejskim tworzy ważną przestrzeń do wypoczynku i rekreacji w przestrzeni miejskiej.

Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na wspieraniu integracji społecznej oraz włączenie społeczne, pozwalające zmniejszać problem ubóstwa. Działania powinny być skierowane także do grup seniorskich. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej konieczne jest podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu obiektów zabytkowych oraz mieszkalnych. Z uwagi na ukształtowanie terenu problemem tego obszaru może być zanieczyszczenie powietrza, spowodowane przez indywidualne źródła ciepła. Istotne jest więc podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia niskiej emisji.

Szczególnym priorytetem, z uwagi na fatalny stan obiektów mieszkaniowych, jest Plac Piastów Śląskich, ulica Kwiatowa oraz Piastowska. Oprócz złego stanu obiektów budowlanych, zwraca uwagę estetyka całego obszaru, widoczna np. w stanie poszczególnych podwórek.

Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze powinno być przywrócenie charakteru wizytówki miasta, przyciągającej nowych mieszkańców, przedsiębiorców oraz turystów.

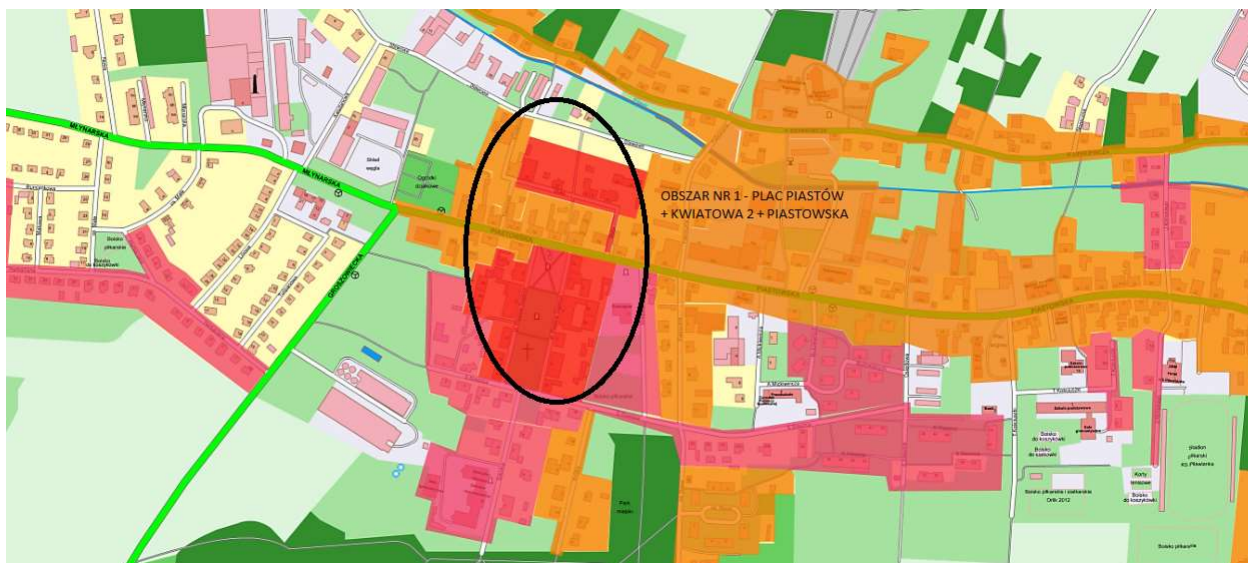
Syntezę czynników rozwojowych dla obszaru rewitalizacji zaprezentowano w postaci analizy SWOT, która traktuje mocne i słabe strony jako cechy wewnętrzne (obszaru do rewitalizacji), natomiast szanse i zagrożenia jako cechy zewnętrzne (leżące poza obszarem do rewitalizacji).

Tabela 27. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 1 w Piławie Górnej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Centralne usytuowanie miejsca w mieście, • Powiązanie funkcjonalno-przestrzenne z parkiem miejskim, • Funkcja reprezentacyjna miejsca, w obrębie którego odbywają się przedsięwzięcia kulturalne i społeczne, • Wysokie walory estetyczne i kulturowe obszaru do rewitalizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kumulacja negatywnych zjawisk społecznych, w tym ubóstwa, bezrobocia, przestępczości, • Znaczny stopień degradacji zasobów mieszkaniowych oraz obiektów zabytkowych, • Problem niskiej emisji, • Niski poziom przedsiębiorczości.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Przeciągnięcie nowych mieszkańców, • Przeciągnięcie turystów, • Większa aktywność społeczno-kulturalna, która przyczyni się do wypromowania obszaru rewitalizacji. • Wykorzystanie wsparcia zewnętrznego na realizację przedsięwzięć aktywizujących społeczność oraz realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom przedsiębiorczości oraz słaba konkurencyjność lokalnej gospodarki, • Niska aktywność społeczna i świadomość ekologiczna.

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 14. Obszar do rewitalizacji nr 1 (priorytetowy) – Osiedle Braci Morawskich

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

OBSZAR NR 2 – ULICA PIASTOWSKA OD SKRZYŻOWANIA Z ULICĄ KOŚCIUSZKI DO ULICY KILIŃSKIEGO

Lokalizacja:

- Ul. Piastowska (cz. południowa) 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33,
- Ul. Piastowska (cz. północna) 26, 28, 28a, 30, 32, 34, 36, 38, 38a, 40, 40a, 42.

Liczba mieszkańców: 255 osób

Powierzchnia: 1,8 ha

Opis:

Obszar znajdujący się w centrum Piławy Górnej, w miejscu, w którym zlokalizowane są ważne instytucje publiczne (m. in. sąsiedztwo Miejskiego Ośrodka Kultury w Piławie Górnej), w ciągu najważniejszego szlaku komunikacyjnego Piławy Górnej, ulicy Piastowskiej. Z uwagi na pełnioną funkcję tej części miasta, obszar wskazany do rewitalizacji jest ważnym miejscem reprezentacyjnym Piławy Górnej.

Problem:

Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych. Zauważalna jest dysharmonia przestrzeni publicznych, tj. odnowione obiekty np. Miejskiego Ośrodka Kultury w Piławie Górnej sąsiadują z obiektami o bardzo złym stanie technicznym i walorach estetycznych.

Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na poprawie stanu technicznego obiektów budowlanych. Istotne jest także podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia niskiej emisji.

Szczególnym priorytetem, z uwagi na fatalny stan obiektów mieszkaniowych są obiekty zlokalizowane przy ulicy Piastowskiej nr 21, 23, 28, 29.

Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze powinno być przywrócenie harmonii przestrzeni publicznej.

Syntezę czynników rozwojowych dla obszaru rewitalizacji zaprezentowano w postaci analizy SWOT, która traktuje mocne i słabe strony jako cechy wewnętrzne (obszaru do rewitalizacji), natomiast szanse i zagrożenia jako cechy zewnętrzne (leżące poza obszarem do rewitalizacji).

Tabela 28. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 2 w Piławie Górnej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Centralne usytuowanie miejsca w mieście, w ciągu najważniejszego szlaku komunikacyjnego, Funkcja reprezentacyjna miejsca, w obrębie którego odbywają się przedsięwzięcia kulturalne (Miejski Ośrodek Kultury). 	<ul style="list-style-type: none"> Znaczny stopień degradacji zasobów mieszkaniowych, Problem niskiej emisji.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie wsparcia zewnętrznego na realizację przedsięwzięć aktywizujących społeczność oraz realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Niski poziom przedsiębiorczości oraz słaba konkurencyjność lokalnej gospodarki, uniemożliwiający pełne wykorzystanie potencjału tego miejsca, Niska aktywność społeczna i świadomość ekologiczna.

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 15. Obszar do rewitalizacji nr 2 w Piławie Górnej (ulica Piastowska)

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

OBSZAR NR 3 – ULICA SIENKIEWICZA OD NR 2 DO 20

Lokalizacja:

- Sienkiewicza 2, 2a, 2b, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 10a, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 24/

Liczba mieszkańców: 198 osób

Powierzchnia: 4,4 ha

Opis:

Obszar znajdujący się w centrum Piławy Górnej, w ciągu ulicy Sienkiewicza, będącej obok ulicy Piastowskiej, drugą najważniejszą arterią komunikacyjną miasta. Obszar znajduje się w sąsiedztwie Kościoła pw. świętego Marcina z Tours.

Problem:

Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych. Zauważalna jest dysharmonia przestrzeni publicznych, tj. zagospodarowane otoczenie kościoła sąsiadujące z obiektami o bardzo złym stanie technicznym i walorach estetycznych.

Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na poprawie stanu technicznego obiektów budowlanych. Istotne jest także podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia niskiej emisji.

Szczególnym priorytetem, z uwagi na fatalny stan obiektów mieszkaniowych są obiekty zlokalizowane przy ulicy Sienkiewicza nr 5, 6, 8, 17, 20.

Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze powinno być przywrócenie harmonii przestrzeni publicznej.

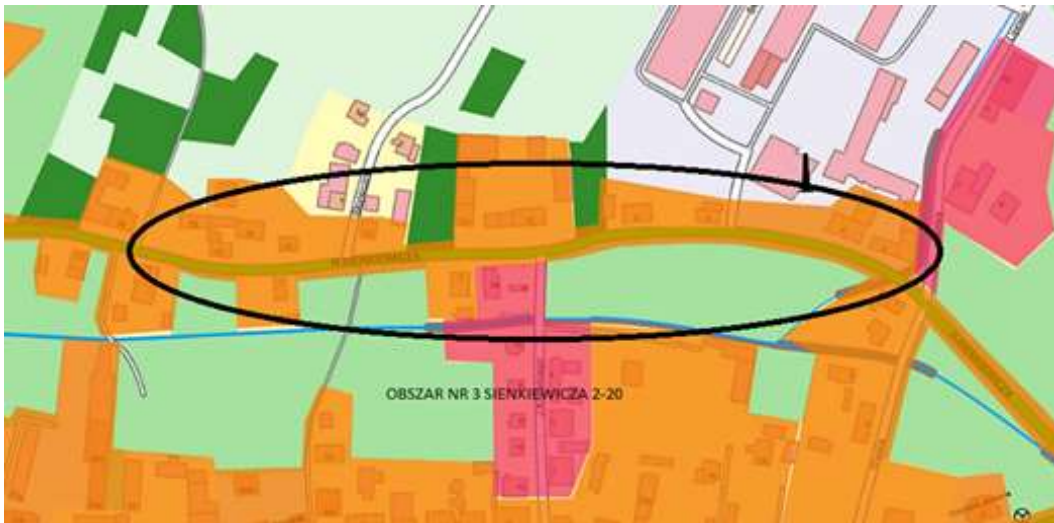
Syntezę czynników rozwojowych dla obszaru rewitalizacji zaprezentowano w postaci analizy SWOT, która traktuje mocne i słabe strony jako cechy wewnętrzne (obszaru do rewitalizacji), natomiast szanse i zagrożenia jako cechy zewnętrzne (leżące poza obszarem do rewitalizacji).

Tabela 29. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 3 w Piławie Górnej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Usytuowanie miejsca w mieście, w ciągu ważnego szlaku komunikacyjnego,• Funkcja reprezentacyjna miejsca, ze względu na sąsiedztwo kościoła pw. św. Marcina z Tours.	<ul style="list-style-type: none">• Znaczny stopień degradacji zasobów mieszkaniowych,• Problem niskiej emisji.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• Wykorzystanie wsparcia zewnętrznego na realizację przedsięwzięć aktywizujących społeczność oraz realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych.	<ul style="list-style-type: none">• Niska aktywność społeczna i świadomość ekologiczna.

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 16. Obszar do rewitalizacji nr 3 w Piławie Górnej (ulica Sienkiewicza)

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

OBSZAR NR 4 – ULICA KOŚMIŃSKA 27 – 31

Lokalizacja:

- ulica Kościńska od nr 27 do 31.

Liczba mieszkańców: 49 osób

Powierzchnia: 0,44 ha

Opis:

Obszar znajdujący się w centrum dzielnicy Kośmin, w sąsiedztwie węzła komunikacyjnego.

Problem:

Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych. Zauważalna jest dysharmonia przestrzeni publicznych, tj. zagospodarowane otoczenie węzła komunikacyjnego sąsiadujące z obiektami o bardzo złym stanie technicznym i walorach estetycznych.

Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na poprawie stanu technicznego obiektów budowlanych. Istotne jest także podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia niskiej emisji.

Szczególnym priorytetem, z uwagi na fatalny stan obiektów mieszkaniowych są obiekty zlokalizowane przy ulicy Kościńskiej nr 27, 29, 31.

Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze powinno być przywrócenie harmonii przestrzeni publicznej.

Syntezę czynników rozwojowych dla obszaru rewitalizacji zaprezentowano w postaci analizy SWOT, która traktuje mocne i słabe strony jako cechy wewnętrzne (obszaru do rewitalizacji), natomiast szanse i zagrożenia jako cechy zewnętrzne (leżące poza obszarem do rewitalizacji).

Tabela 30. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 4 w Piławie Górnej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Usytuowanie miejsca w centrum dzielnicy Kośmin, w miejscu lokalizacji węzła komunikacyjnego (przystanek), • Funkcja publiczna miejsca, ze względu na węzeł komunikacyjny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczny stopień degradacji zasobów mieszkaniowych, • Problem niskiej emisji.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie wsparcia zewnętrznego na realizację przedsięwzięć aktywizujących społeczność oraz realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność społeczna i świadomość ekologiczna.

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 17. Obszar do rewitalizacji nr 4 w Piławie Górnej (ulica Kościńska)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

OBSZAR NR 5 – PARK MIEJSKI

Lokalizacja:

- Park miejski w Piławie Górnej.

Liczba mieszkańców: obszar niezamieszkaany

Powierzchnia: 7,0 ha

Opis:

Największy obszar zieleni w obrębie miasta, z powierzchnią ok. 7,0 ha, znajdujący się w rejonie ul. Szkolnej, z enklawą starego cmentarza wspólnoty Bracia Morawscy.

Problem:

Wizja lokalna przeprowadzona w ww. parku wykazała degradację i zły stan infrastruktury rekreacyjnej takiej jak ścieżki, miejsca odpoczynku, ławki, śmietniki. Z uwagi na położenie tego obszaru zieleni w centralnej przestrzeni miasta oraz jego powierzchnię, stanowi on najważniejszy obszar rekreacji dla mieszkańców miasta. Zwraca uwagę szczególnie degradacja zachodniej części parku, posiadającej unikatowe wartości przyrodnicze oraz historyczne (miejsce, gdzie produkowano rakiety V1, V2). Obejmuje ona wyniesiony, zalesiony obszar, o charakterze zbliżonym do naturalnego. Na jego obszarze znajdują się zabezpieczone bunkry oraz punkt widokowy. Kiedyś na tym terenie istniała ścieżka zdrowia. W sąsiedztwie tej części parku miejskiego zlokalizowany jest ośrodek szkolno-wychowawczy. Część środkowa parku to część wypoczynkowa z zarysem alejek. Istniejące ścieżki tworzyły w przeszłości promenadę. Konieczne jest odnowienie układu alejek. Na tym terenie znajduje się plac zabaw, który wymaga odnowienia i ogrodzenia. W części wschodniej parku miejskiego znajduje się ciekawe miejsce historyczne, byłe Lapidarium Braci Morawskich, które wymaga zabezpieczenia miejsca oraz oznakowania turystycznego. W odniesieniu do całego parku konieczne jest odtworzenie alejek, budowa ławek oraz oświetlenia.

Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na poprawę stanu małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, poprawę bezpieczeństwa mieszkańców np. poprzez montaż oświetlenia oraz udostępnienie parku dla ruchu turystycznego, poprzez wyeksponowanie walorów przyrodniczych, kulturowych np. w postaci informacji turystycznych oraz poprzez powiązanie funkcjonalno-przestrzenne z obszarem centrum miasta (ciągi piesze, ścieżki rowerowe, oznakowanie).

Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze powinno być tworzenie atrakcyjnych przestrzeni do wypoczynku i rekreacji wraz z eksponowaniem walorów kulturowych i przyrodniczych.

Syntezę czynników rozwojowych dla obszaru rewitalizacji zaprezentowano w postaci analizy SWOT, która traktuje mocne i słabe strony jako cechy wewnętrzne (obszaru do rewitalizacji), natomiast szanse i zagrożenia jako cechy zewnętrzne (leżące poza obszarem do rewitalizacji).

Tabela 31. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 5 w Piławie Górnej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Usytuowanie miejsca w sąsiedzie centrum miasta i powiązanie z nim funkcjonalno-przestrzenne poprzez ciągi piesze,• Znaczny powierzchnia parku,• Walory przyrodnicze oraz kulturowe,• Istniejąca infrastruktura rekreacyjno-wypoczynkowa.	<ul style="list-style-type: none">• Postępująca degradacja części parku,• Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-wypoczynkowa,• Brak oświetlenia,• Niedostateczne powiązanie funkcjonalno-przestrzenne całego parku (brak ścieżek),• Brak wyeksponowania walorów, przyrodniczych i kulturowych, m.in. w kontekście ruchu turystycznego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• Wykorzystanie wsparcia zewnętrznego na realizację przedsięwzięć aktywizujących społeczność oraz realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych.	<ul style="list-style-type: none">• Niska aktywność społeczna i świadomość ekologiczna, skutkująca dalszą degradacją parku.

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 18. Obszar do rewitalizacji nr 5 w Piławie Górnej (Park miejski)

Źródło: Opracowanie własne na podkładzie udostępnionym przez Urząd Miasta w Piławie Górnej

4. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przemian na **obszarze rewitalizacji** (czyli wizja tego obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych) **MUSI BYĆ SPÓJNA** z wizją rozwoju całego obszaru, w skład którego wchodzi obszar rewitalizacji.

Spójność wizji obszarów wskazanych do rewitalizacji, analizowana była w odniesieniu do następujących dokumentów strategicznych:

- Program Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Piława Górna na lata 2014-2020.

Tabela 32. Brzmienie wizji dokumentów strategicznych istotnych dla rozwoju gminy Piława Górna

DOKUMENT	Najcenniejszy zasób	Wizja obszaru	Cechy charakterystyczne obszaru
Strategia Rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej	Kapitał ludzki	Atrakcyjne miejsce do życia	<ul style="list-style-type: none"> • konkurencyjna gospodarka, • wysoki poziom usług publicznych, • efektywne i zrównoważone wykorzystanie przestrzeni.
Program Rewitalizacji Ziemi Dzierżoniowskiej	-	Zintegrowany rozwój będący efektem poprawy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej obszarów zdegradowanych	<ul style="list-style-type: none"> • konkurencyjna gospodarka, • wysoki poziom usług publicznych, • efektywne i zrównoważone wykorzystanie przestrzeni.
Strategia Rozwoju Gminy Piława Górna na lata 2014-2020	-	Miejsce zapewniające wysoką jakość życia mieszkańcom	<ul style="list-style-type: none"> • stworzone warunki do rozwoju, zamieszkania, pracy i wypoczynku, • otwarty na potrzeby zmieniającego się otoczenia, • uwzględniający partycypację społeczną i konsensus.

Źródło: Opracowanie własne

Wizja obszarów wskazanych do rewitalizacji powinna nawiązywać do kierunków rozwoju całego obszaru gminy. Działania rewitalizacyjne powinny być realizowane w taki sposób aby:

- Wspierać rozwój konkurencyjnej gospodarki,

- Wspierać świadczenie usług publicznych na wysokim poziomie,
- Wspierać efektywne i zrównoważone wykorzystanie przestrzeni,
- Wspierać tworzenie warunków do rozwoju, zamieszkania, pracy i wypoczynku,
- Umożliwiać otwarcie się na potrzeby zmieniającego się otoczenia,
- Uwzględniać partycypację społeczną i konsensus.

Ponadto wizja powinna nawiązywać do kluczowych problemów obszaru zdegradowanego w Piławie Górnej, do których należą:

- powstrzymanie depopulacji – przede wszystkim ograniczenie emigracji,
- zaspokojenie rosnących potrzeb starzejącego się społeczeństwa,
- wyprowadzanie z trudnej sytuacji osób korzystających z pomocy społecznej,
- podnoszenie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego osób bezrobotnych (w szczególności trwale bezrobotnych),
- umiejętne pobudzanie przedsiębiorczości,
- ograniczanie niskiej emisji.
- poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych.

Wizja obszarów wskazanych do rewitalizacji na obszarze gminy Piława Górna

Obszar	Opis	Wizja
Obszar nr 1 – Priorytetowy – Osiedle Braci Morawskich	Obszar o szczególnych walorach estetycznych, przestrzennych oraz kulturowych, obejmujący swoim zasięgiem obszar tzw. Osiedla Braci Morawskich. W obszarze tym występuje szczególne nagromadzenie obiektów dziedzictwa kulturowego. Plac Piastów Śląskich jest miejscem, będącym wizytówką miasta, ważnym miejscem integracji społeczności miasta, miejscem organizacji szeregu przedsięwzięć kulturalnych i społecznych.	Wizja: OBSZAR PODDANY REWITALIZACJI WIZYTÓWKĄ MIASTA Działania rewitalizacyjne ukierunkowane będą na wspieranie integracji społecznej oraz włączenia społecznego. Działania skierowane będą także do grup seniorskich. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej nastąpi poprawa stanu obiektów zabytkowych oraz mieszkalnych. Ograniczone zostanie zjawisko niskiej emisji. Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze będzie przywrócenie charakteru wizytówki miasta, przyciągającej nowych mieszkańców, przedsiębiorców oraz turystów.
Obszar nr 2 – ulica Piastowska od skrzyżowania	Obszar znajdujący się w centrum Piławy Górnej, w miejscu, w którym zlokalizowane są ważne	Wizja: OBSZAR PODDANY REWITALIZACJI WYSOKIEJ JAKOŚCI PRZESTRZENIĄ PUBLICZNĄ

<p>z ulicą Kościuszki do ulicy Kilińskiego</p>	<p>instytucje publiczne (m. in. sąsiedztwo Miejskiego Ośrodka Kultury w Piławie Górnej), w ciągu najważniejszego szlaku komunikacyjnego Piławy Górnej, ulicy Piastowskiej. Z uwagi na pełnioną funkcję tej części miasta, obszar wskazany do rewitalizacji jest ważnym miejscem reprezentacyjnym Piławy Górnej.</p>	<p>Stworzona zostanie harmonia przestrzeni publicznych, tj. odnowione zostaną obiekty sąsiadujące m. in. z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Piławie Górnej, tworząc atrakcyjną przestrzeń publiczną. Działania rewitalizacyjne pozwolą na poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych. Ograniczone zostanie zjawisko niskiej emisji.</p> <p>Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze będzie przywrócenie harmonii przestrzeni publicznej.</p>
<p>Obszar nr 3 – ulica Sienkiewicza od nr 2 do 20</p>	<p>Obszar znajdujący się w centrum Piławy Górnej, w ciągu ulicy Sienkiewicza, będącej obok ulicy Piastowskiej, drugą najważniejszą arterią komunikacyjną miasta. Obszar znajduje się w sąsiedztwie Kościoła pw. świętego Marcina z Tours.</p>	<p>Wizja:</p> <p>OBSZAR PODDANY REWITALIZACJI WYSOKIEJ JAKOŚCI PRZESTRZENIĄ PUBLICZNĄ</p> <p>Stworzona zostanie harmonia przestrzeni publicznych, tj. odnowione zostaną obiekty sąsiadujące m. in. z Kościołem pw. św. Marcina z Tours, tworząc atrakcyjną przestrzeń publiczną. Działania rewitalizacyjne pozwolą na poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych. Ograniczone zostanie zjawisko niskiej emisji.</p> <p>Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze będzie przywrócenie harmonii przestrzeni publicznej.</p>
<p>Obszar nr 4 – ulica Kościuska 27 – 31</p>	<p>Obszar znajdujący się w centrum dzielnicy Kośmin, w sąsiedztwie węzła komunikacyjnego.</p>	<p>Wizja:</p> <p>OBSZAR PODDANY REWITALIZACJI WYSOKIEJ JAKOŚCI PRZESTRZENIĄ PUBLICZNĄ</p> <p>Stworzona zostanie harmonia przestrzeni publicznych, tj. odnowione zostaną obiekty sąsiadujące z węzłem komunikacyjnym (przystankiem), tworząc atrakcyjną przestrzeń publiczną. Działania rewitalizacyjne pozwolą na poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych. Ograniczone zostanie zjawisko niskiej emisji.</p> <p>Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze będzie przywrócenie harmonii przestrzeni publicznej.</p>
<p>Obszar nr 5 – Park miejski</p>	<p>Największy obszar zieleni w obrębie miasta, z powierzchnią ok. 7,0 ha, znajdujący się w rejonie ul. Szkolnej, z enklawą starego cmentarza wspólnoty Bracia Morawscy.</p>	<p>Wizja:</p> <p>OBSZAR PODDANY REWITALIZACJI WYSOKIEJ JAKOŚCI PRZESTRZENIĄ DO WYPOCZYNKU I REKREACJI</p> <p>Działania rewitalizacyjne spowodują poprawę stanu małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, poprawę bezpieczeństwa mieszkańców np. poprzez montaż oświetlenia oraz udostępnienie parku dla ruchu turystycznego, poprzez wyeksponowanie walorów</p>

		<p>przyrodniczych, kulturowych np. w postaci informacji turystycznych oraz poprzez powiązanie funkcjonalno-przestrzenne z obszarem centrum miasta (ciągi piesze, ścieżki rowerowe, oznakowanie).</p> <p>Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych w tym obszarze będzie tworzenie atrakcyjnych przestrzeni do wypoczynku i rekreacji wraz z eksponowaniem walorów kulturowych i przyrodniczych.</p>
--	--	--

5. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

W oparciu o przeprowadzone analizy sytuacji społeczno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej gminy Piława Górna, które przedstawiono w poprzednich rozdziałach, a także przy uwzględnieniu zapisów dokumentów strategicznych sporządzonych na wyższych szczeblach (krajowym i wojewódzkim) sformułowane zostały cele rewitalizacji gminy Piława Górna. Zgodnie z logiką główne cele rewitalizacji odnoszą się do zidentyfikowanych obszarów problemowych, wyznaczonych na podstawie analizy wskaźnikowej oraz konsultacji społecznych.

CELE REWITALIZACJI:

- 1. CEL GŁÓWNY: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ POBUDZANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.**
- 2. CEL GŁÓWNY: ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I INTEGROWANIE MIESZKAŃCÓW.**
- 3. CEL GŁÓWNY: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.**

1. CEL GŁÓWNY: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ POBUDZANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego.

Kierunki działań:

- 1.1.1 Aktywne poszukiwanie inwestorów zewnętrznych oraz stworzenie preferencyjnych warunków dla inwestorów chcących ulokować swoją działalność na terenach zdegradowanych.
- 1.1.2 Wspieranie tworzenia i organizowania szkoleń i warsztatów dla przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych na rozwój prowadzonej działalności.
- 1.1.3 Współpraca na rzecz promowania i rozwijania kształcenia dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy.
- 1.1.4 Wspieranie rozwoju bazy turystyczno-rekreacyjnej (m.in. miejsca noclegowe, atrakcje turystyczne, infrastruktura rekreacyjno-wypoczynkowa, gastronomia) na potrzeby obsługi turystów krajowych i zagranicznych.
- 1.1.5 Aktywna promocja gospodarcza, inwestycyjna i turystyczna gminy, w szczególności obszaru rewitalizowanego.
- 1.1.6 Rozwijanie systemu zachęt finansowych i prawnych dla prowadzących działalność gospodarczą.
- 1.1.7 Wykorzystanie zasobów pegmatytów piławskich do rozwoju gospodarczego i turystycznego, jako lokalnej specjalizacji gminy.

1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm.

Kierunki działań:

- 1.2.1. Wspieranie tworzenia i organizowania szkoleń i warsztatów w zakresie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
- 1.2.2. Wspieranie i realizacja projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądanym branż oraz wspieranie tworzenia specjalizacji gminy w określonych branżach.
- 1.2.3. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienie dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo.
- 1.2.4. Uruchomienie lokalnego inkubatora przedsiębiorczości.
- 1.2.5. Zagospodarowanie lokali gminnych z przeznaczeniem dla nowopowstających firm.
- 1.2.6. Wsparcie tworzenia i funkcjonowania spółdzielni socjalnych.
- 1.2.7. Opracowanie i wdrożenie gminnego programu ulg i wsparcia dla osób chcących założyć własną działalność gospodarczą.

2. CEL GŁÓWNY: ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I INTEGROWANIE MIESZKAŃCÓW.

2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wspieranie włączenia społecznego.

Kierunki działań:

- 2.1.1. Powstawanie miejsc do integrowania się społeczeństwa (miejsca spotkań, świetlice, itp.).
- 2.1.2. Podejmowanie działań mających na celu konsolidację międzypokoleniową.
- 2.1.3. Promowanie działań mających na celu wymianę wiedzy między pokoleniami.
- 2.1.4. Organizacja wydarzeń (kulturalnych, sportowych, rozrywkowych itp.) integrujących mieszkańców.
- 2.1.5. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w kierunku realizacji projektów angażujących mieszkańców gminy.
- 2.1.6. Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych dla seniorów.
- 2.1.7. Inicjowanie działań integrujących aktywność obywatelską np. poprzez budżet obywatelski.
- 2.1.8. Tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb w zakresie uruchamiania i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola), seniorami (domy dziennego pobytu) oraz osobami niepełnosprawnymi.

2.2. Cel szczegółowy: Wspieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.

Kierunki działań:

- 2.2.1. Wspieranie działań aktywizujących społecznie i zawodowo osoby dotknięte ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz osoby niepełnosprawne na obszarze rewitalizowanym.
- 2.2.2. Aktywne włączenie społeczne, w szczególności osób starszych, do działań mających na celu zwiększenie szans osób wykluczonych na zatrudnienie.
- 2.2.3. Podjęcie działań ułatwiających dostęp do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych.
- 2.2.4. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej oraz ekonomii społecznej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.
- 2.2.5. Wspieranie działań w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizowania porad psychologicznych i prawnych dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych.

3. CEL GŁÓWNY: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.

Kierunki działań:

- 3.1.1. Budowa nowoczesnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- 3.1.2. Poprawa stanu technicznego budynków poprzez modernizację i rewitalizację budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów zabytkowych na terenie gminy.
- 3.1.3. Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, parków, placów zabaw, siłowni zewnętrznych etc. – we współpracy ze społecznością lokalną.
- 3.1.4. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej głównie na terenach wiejskich
- 3.1.5. Poprawa jakości infrastruktury drogowej (w tym chodniki, parkingi, oświetlenie, ograniczniki prędkości, ścieżki rowerowe) na terenach rewitalizowanych.
- 3.1.6. Budowa oraz adaptacja istniejących obiektów na cele mieszkaniowe (mieszkania socjalne i komunalne).
- 3.1.7. Modernizacja oraz rozbudowa obiektów małej architektury.
- 3.1.8. Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.

3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

Kierunki działań:

- 3.2.1. Poprawa bezpieczeństwa publicznego.
- 3.2.2. Poprawa estetyki zabudowy miejskiej, w tym remonty elewacji budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizowanym.
- 3.2.3. Ograniczenie niskiej emisji poprzez rewitalizację budynków i wykorzystanie nowoczesnych technologii.

- 3.2.4. Wprowadzenie systemu wsparcia dla mieszkańców w postaci dopłaty do zmiany systemu ogrzewania mieszkań.
- 3.2.5. Budowa ścieżek rowerowych na terenie obszaru zdegradowanego.
- 3.2.6. Równy dostęp do obiektów gminnych i infrastruktury poprzez likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych i sanitarnych.
- 3.2.7. Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, parków, placów zabaw, siłowni zewnętrznych etc. – we współpracy ze społecznością lokalną.

6. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Lista A)

Karta projektu nr A.1

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Gmina Piława Górna ul. Piastowska 69 58-240 Piława Górna Insp. ds. budownictwa i zamówień publicznych
Tytuł projektu	Modernizacja, dostosowanie obiektu przy ul. Piastowskiej 29 w Piławie Górnej dla pełnienia funkcji dziennego domu seniora oraz regionalnej izby pamięci.
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego. 2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem. 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. Ponadto celem projektu będzie: - poprawa stanu techn. budynku, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców, - propagowanie poszanowania tradycji i dziedzictwa narodowego, - promocja gminy, - rozwijanie umiejętności poszukiwania, selekcji i interpretacji źródeł historycznych (pamiątki rodzinnej).
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: - instalacja wod. - kan. wraz z sanitariatami - instalacja c.o. wraz z wymianą pieca, - instalacja elektryczna wraz z p. pożarową, - dostęp dla niepełnosprawnych, - adaptacja pomieszczeń dla seniorów (socjalne, rehabilitacyjne, na warsztaty oraz służbowe dla pracowników) - adaptacja pomieszczeń na regionalną izbę pamięci, warsztaty zajęciowe dla zwiedzających, mieszkańców, - elewacja, - schody, - odwodnienie

Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Obiekt użyteczności publicznej ul. Piastowska 29 w Piławie Górnej (obszar od rewitalizacji nr 1)
Szacowana wartość projektu	1 mln zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	W odniesieniu do celów rewitalizacji, uzyskanie poprawy stanu techn. budynku, zmodernizowanie obiektu, dostosowanie dla osób niepełnosprawnych, starszych, poprawa poziomu życia mieszkańców miasta.

Karta projektu nr A.2

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Gmina Piława Górna Ul. Piastowska 69 58-240 Piława Górna Insp. ds. budownictwa i zamówień publicznych
Tytuł projektu	Rewitalizacja budynku przy Placu Piastów Śląskich 4 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	<p>Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji:</p> <p>2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego.</p> <p>3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</p> <p>Ponadto celem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu techn. budynku zabytkowego (z 1884r.) zlokalizowanego w zespole zabudowań dawnej wspólnoty ewangelickiej, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców, - poprawa warunków mieszkaniowych, - skrócenie czasu oczekiwania na mieszkania komunalne, - propagowanie poszanowania tradycji i dziedzictwa kulturowego, - promocja gminy, - rozwijanie umiejętności poszukiwania, selekcji i interpretacji źródeł historycznych (pamiątki rodzinnej), - integracja mieszkańców, - uzyskanie nowych mieszkań oraz zatrzymanie w mieście ludzi młodych.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	<p>Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych.</p> <p>Przedmiotem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwentaryzacja elementów i detali architektonicznych, - wykonanie odlewów, - rozbiórka dobudówki, - instalacja odwadniająca i kanalizacja deszczowa, - izolacja pionowa ścian fundamentowych, - nowe pokrycie dachowe z zabezpieczeniem i wzmocnieniem więźby dachowej, - nowe przewody kominowe i wentylacyjne, - montaż okien i włazów dachowych, ław i stopni kominiarskich, - obróbki blacharskie z rynnami i rurami spustowymi,

	<ul style="list-style-type: none"> - instalacja odgromowa, - skucie tynków zewnętrznych i wewnętrznych, - nowe przyłącza zewnętrzne, - rozbiórka ścian działowych, - wymiana istniejących stropów drewnianych na gęsto żebrowe, istniejącej drewnianej kl. schodowej na żelbetową, - remont schodów do piwnicy i wejściowych do budynku, - wzmocnienia ścian konstrukcyjnych, sklepień ceglanych, - wykonanie nowych ścian działowych i przebić, - odtworzenie otworów drzwiowych i okiennych – rozbiórka zamurowań, nowa stolarka okienna, stolarka drzwiowa wewnętrzna i zewnętrzna, - wewnętrzna instalacja (wod-kan, elektroenergetyczna, gazowa, teletechniczna, c.o. itd) - tynki wewnętrzne - posadzki i podłogi - kotły c.o. etażowe; wyposażenie sanitarne wraz z osprzętem, - nowe tynki renowacyjne elewacyjne, - zagospodarowanie terenu, - miejsca parkingowe, chodniki, - osłona śmietnikowa,
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Obiekt mieszkalny: Plac Piastów Śląskich 4 w Piławie Górnej (obszar od rewitalizacji nr 1)
Szacowana wartość projektu	5 mln zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	<p>Wyremontowany obiekt i nowe pomieszczenia</p> <p>Piwnica</p> <ul style="list-style-type: none"> – pomieszczenia nieużytkowe – komunikacja <p>Parter</p> <ul style="list-style-type: none"> – pomieszczenia Regionalnej Izby Pamięci – pomieszczenia Świetlicy Środowiskowej wraz z zapleczem sanitarnym i kuchennym – lokale mieszkalne w tym lokal dla osoby niepełnosprawnej – pomieszczenia gospodarcze (komórki lokatorskie) – komunikacja <p>I piętro</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokale mieszkalne (jedno, dwu i trzypokojowe) – komunikacja <p>Poddasze użytkowe</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokale mieszkalne (jedno, dwu i trzypokojowe) – komunikacja <p>Poddasze nieużytkowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - strych

Karta projektu nr A.3

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Gmina Piława Górna Ul. Piastowska 69 58-240 Piława Górna Insp. ds. budownictwa i zamówień publicznych
Tytuł projektu	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej Natura 2000 wraz ze ścieżką edukacyjną ekologiczną

<p>Cele projektu (max. 500 znaków)</p>	<p>Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji:</p> <p>2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego.</p> <p>3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.</p> <p>3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</p> <p>Ponadto celem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców, - promocja gminy, - integracja mieszkańców.
<p>Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)</p>	<p>Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych.</p> <p>Przedmiotem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont wydzielonej sali w budynku Gimnazjum im. Zesłańców Sybiru przy ul. Wiejskiej 2 w Piławie Górnej, - budowa ścieżki ekologicznej z przystankami na terenie Parku Miejskiego (wykonanie utwardzenia ścieżek) - obiekty małej architektury (wyposażenie w tablice edukacyjne, a także ławki i kosze na śmieci, elementy brył różnych rodzajów skał wraz z odpowiednimi opisami), - rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej odwadniającej niektóre remontowane ścieżki, - rozbudowa sieci oświetleniowej. - zagospodarowanie otoczenia wokół płyt nagrobnych znajdujących się na terenie parku – utworzenie tzw. Lapidarium, - stworzenie tzw. parku skalnego dla dzieci i młodzieży w ramach miejskiej trasy geoturystycznej (ustawienie skał wraz z ich opisaniem) - wydzielenie miejsc postojowych - nowe nasadzenia drzew i krzewów- jako uzupełnienie ubytków w istniejącym drzewostanie, - cięcia pielęgnacyjne i sanitarne istniejącego drzewostanu.
<p>Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)</p>	<p>Park Miejski w Piławie Górnej (obszar do rewitalizacji nr 5) Gimnazjum im. Zesłańców Sybiru, ul. Wiejska 2, (sala lekcyjna ok. 40 m2)</p>
<p>Szacowana wartość projektu</p>	<p>2 mln zł</p>
<p>Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)</p>	<p>Utworzenie miejsc spotkań i integracji mieszkańców.</p> <p>Zdobycie lub poszerzenia wiedzy na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wartości przyrodniczych terenu parku, Piławy Górnej i powiatu dzierzoniowskiego, • form ochrony przyrody, • funkcji terenów zieleni w mieście, • wartości biocenotycznej roślin, • skał i minerałów (różnice, powstawanie i inne). <p>Zdobycia umiejętności praktycznych dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawania wybranych gatunków drzew liściastych i iglastych rosnących na terenie parku, • określania podstawowych parametrów drzew – pierśnicy, wieku, wysokości,

	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawania skał występujących na terenie Piławy Górnej np. sjenit, amfibolit, migmatyt, możliwości zastosowania skał, minerałów w przemyśle usługach itp.
--	---

Karta projektu nr A.4

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Kościńska 29 58-240 Piława Górna Prezes Zarządu Zygmunt Wołek
Tytuł projektu	Remont kapitalny budynku Kościńska 29 w Piławie Górnej (obszar od rewitalizacji nr 4)
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: - poprawa stanu techn. budynku, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców, - utworzenie mieszkań o wyższym standardzie.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: Remont kapitalny budynku - wykonanie izolacji pionowej, wzmocnienie fundamentów, - wymiana tynków zewnętrznych 100% - wzmocnienie, klamrowanie ścian, - wymiana częściowa konstrukcji dachu, - wykonanie nowego pokrycia dachowego, - rozebranie istniejących kominów, - nowe przewody kominowe i wentylacyjne, - obróbki blacharskie z rynnami i rurami spustowymi, - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Obiekt mieszkalny: Piława Górna ul. Kościńska 29
Szacowana wartość projektu	320.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	W odniesieniu do celów rewitalizacji, uzyskanie poprawy stanu techn. budynku, zmodernizowanie obiektu, dostosowanie dla osób niepełnosprawnych, starszych, poprawa poziomu życia mieszkańców, poprawa funkcjonalności użytkowej budynku, wydłużenie czasu eksploatacyjnego obiektu.

Karta projektu nr A.5

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. ul. Piastowska 15a 58-240 Piława Górna Prezes Zarządu Zygmunt Wołek
Tytuł projektu	Remont dachu i elewacji budynku Sienkiewicza 20 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: - poprawa stanu technicznego budynku, - usunięcie zagrzybenia i wilgoci ścian, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: Remont dachu i elewacji budynku: - wymiana pokrycia dachowego - przemurowanie kominów - wymiana tynków zewnętrznych - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej - izolacja pionowa ścian fundamentowych - wykonanie wentylacji nawiewno-wywiewnej budynku - obróbki blacharskie z rynnami i rurami spustowymi.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny: Piława Górna ul. Sienkiewicza 20 (obszar od rewitalizacji nr 3)
Szacowana wartość projektu	150.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	W odniesieniu do celów rewitalizacji zmiana wizerunku elewacji budynku, usunięcie zagrzybenia, naprawa pęknięć tynku i cokołów, zabezpieczenie przed wilgocią, usunięcie przecieku dachu, polepszenie komfortu dla mieszkańców budynku, poprawa walorów użytkowych w budynku.

Karta projektu nr A.6

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. ul. Piastowska 15a 58-240 Piława Górna Prezes Zarządu Zygmunt Wołek
Tytuł projektu	Remont dachu i elewacji budynku Sienkiewicza 17 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

	<p>Ponadto celem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu technicznego budynku, - usunięcie zagrzybienia i wilgoci ścian, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców,
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	<p>Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych.</p> <p>Przedmiotem projektu będzie: Remont dachu i elewacji budynku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana pokrycia dachowego - przemurowanie kominów - wymiana tynków zewnętrznych - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej - izolacja pionowa ścian fundamentowych - wykonanie wentylacji nawiewno-wywiewnej budynku - obróbki blacharskie z rynnami i rurami spustowymi.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny: Piława Górna ul. Sienkiewicza 17 (obszar od rewitalizacji nr 3)
Szacowana wartość projektu	200.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	W odniesieniu do celów rewitalizacji zmiana wizerunku elewacji budynku, usunięcie zagrzybienia, naprawa pęknięć tynku i cokołów, zabezpieczenie przed wilgocią, usunięcie przecieku dachu, polepszenie komfortu dla mieszkańców budynku, poprawa walorów użytkowych w budynku.

Karta projektu nr A.7

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	<p>Wspólnota Mieszkaniowa ul. Piastowska 21 58-240 Piława Górna Prezes Zarządu Zygmunt Wołek</p>
Tytuł projektu	Remont elewacji budynku Piastowska 21 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	<p>Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji:</p> <p>3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.</p> <p>3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</p> <p>Ponadto celem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków eksploatacyjnych budynku oraz życia mieszkańców, - poprawa wyglądu i estetyki ścian zewnętrznych, a także zabezpieczenie elewacji budynku przed postępującą degradacją.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	<p>Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych.</p> <p>Przedmiotem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont elewacji budynku, - wzmocnienie i klamrowaniem ścian, - izolacja pionowa ścian fundamentów, - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej.

Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny: Piława Górna ul. Piastowska 21 (obszar od rewitalizacji nr 2)
Szacowana wartość projektu	220.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	Poprawa funkcjonalności użytkowej budynku, przywrócenie stanu pierwotnego, wydłużenie czasu eksploatacyjnego obiektu, poprawa estetyki miasta

Karta projektu nr A.8

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Pl. Piastów Śląskich 5A 58-240 Piława Górna Prezes Zygmunt Wołek
Tytuł projektu	Remont elewacji budynku Plac Piastów Śl. 5A w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: - poprawa stanu technicznego budynku, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: Remont elewacji budynku wraz z izolacją ścian pionowych oraz remont schodów zewnętrznych.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny: Piława Górna ul. Pl. Piastów Śl. 5A (obszar od rewitalizacji nr 1)
Szacowana wartość projektu	130.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	Poprawa efektywności funkcjonowania budynku, poprawa estetyki i izolacyjności budynku, przywrócenie stanu pierwotnego budynku i urządzeń.

Karta projektu nr A.9

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Pl. Piastów Śl. 3 58-240 Piława Górna Prezes Zarządu Zygmunt Wołek
Tytuł projektu	Remont elewacji budynku Pl. Piastów Śl. 3 w Piławie Górnej

Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: - przywrócenie stanu pierwotnego budynku, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: Remont elewacji budynku wraz z izolacją ścian pionowych oraz remontem schodów zewnętrznych.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny: Piława Górna ul. Pl. Piastów Śl. 3 (obszar od rewitalizacji nr 1)
Szacowana wartość projektu	100.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	Poprawa funkcjonalności użytkowej budynku, przywrócenie stanu pierwotnego, wydłużenie czasu eksploatacyjnego obiektu, poprawa estetyki miasta.

Karta projektu nr 10

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Sienkiewicza 8 58-240 Piława Górna Prezes Zarządu Zygmunt Wołek
Tytuł projektu	Remont elewacji budynku Sienkiewicza 8 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: - przywrócenie stanu pierwotnego budynku, - poprawa estetyki i wizerunku miasta, - wzrost poziomu życia mieszkańców.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: Remont elewacji budynku wraz z remontem schodów wejściowych do budynku.

Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny: Piława Górna ul. Sienkiewicza 8 (obszar od rewitalizacji nr 3)
Szacowana wartość projektu	100.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	Poprawa funkcjonalności użytkowej budynku, przywrócenie stanu pierwotnego, wydłużenie czasu eksploatacyjnego obiektu, poprawa estetyki miasta.

Karta projektu nr 11

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Wspólnota Mieszkaniowa przy Plac Piastów Śl. 5 58-240 Piława Górna Kontakt: administracja "ZUMIX" Zajac Jan ul. T. Kościuszki 2F 58-200 Dzierżoniów tel. 74 831 26 26 e-mail: zumix@poczta.fm
Tytuł projektu	Remont połączenia dachowej budynku Pl. Piastów Śl. 5 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: - poprawa wyglądu i estetyki połączenia dachowej w tym wykonanie opierzeń kominów, orynnowania dachowego i innych elementów konstrukcyjnych oraz gzymsów elewacji frontowej.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: Zdjęcie dachówek wraz z łatami i innymi elementami połączenia dachowej, a następnie założenie izolacji paroszczelnej, łat, kontrłat, dachówki, nowych opierzeń i nowego orynnowania wraz z odprowadzeniem rur spustowych.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny przy Pl. Piastów Śl. 5 w Piławie Górnej - lokalizacja przy głównym Placu w mieście (obszar od rewitalizacji nr 1).
Szacowana wartość projektu	Około 200 000,00 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	W odniesieniu do celów rewitalizacji zmiana wizerunku budynku, poprawa estetyki placu i miasta, usunięcie przecieków połączenia dachowej, dobre odprowadzenie deszczówki, polepszenie warunków bytowych mieszkańców i możliwość realizacji kolejnego etapu jakim jest wykonanie elewacji budynku.

7. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Lista B)

Karta projektu nr B.1

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Piastowska 28 58-240 Piława Górna Kontakt: administracja "ZUMIX" Zajac Jan ul. T. Kościuszki 2F 58-200 Dzierżoniów tel. 74 831 26 26 e-mail: zumix@poczta.fm
Tytuł projektu	Remont elewacji budynku przy ul. Piastowskiej 28 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: Poprawa wyglądu i estetyki ścian zewnętrznych w tym wysuniętych cokołów jak i gzymsów na elewacji, rozpoczęcie procesu konserwacji i zabezpieczenia elewacji budynku przed postępującą degradacją.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: Zbicie tynków, naprawa cokołów i gzymsów na elewacji. Następnie wykonanie nowych tynków wzmocnionych siatką i nałożenie szlachetnych tynków zewnętrznych barwionych w masie, osadzenie parapetów.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny przy ul. Piastowska 28 w Piławie Górnej lokalizacja przy głównej ulicy miasta (obszar od rewitalizacji nr 2).
Szacowana wartość projektu	Około 60 000,00 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	W odniesieniu do celów rewitalizacji zmiana wizerunku elewacji budynku, poprawa estetyki, usunięcie zagrzybienia, naprawa pęknięć, ubytków tynku, gzymsów i cokołów, zabezpieczenie przed wilgocią, polepszenie komfortu dla mieszkańców budynku.

Karta projektu nr B.2

Podmiot zgłaszający / odpowiedzialny za realizację (nazwa, dane adresowe, osoba kontaktowa)	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Sienkiewicza 5 58-240 Piława Górna
Tytuł projektu	Remont dachu budynku Sienkiewicza 5 w Piławie Górnej
Cele projektu (max. 500 znaków)	Projekt wpisuje się w następujące cele Programu rewitalizacji: 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto celem projektu będzie: - poprawa warunków eksploatacyjnych budynku, - likwidacja przecieków dachu, - poprawa poziomu życia mieszkańców, - poprawa estetyki i wizerunku miasta.
Przedmiot projektu, zakres prowadzonych prac (max. 1000 znaków)	Problem: obiekt zlokalizowany jest w obszarze, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, w tym bezrobocia, ubóstwa, przestępczości oraz problemów funkcjonalno-przestrzennych i technicznych. Zauważalny jest bardzo zły stan obiektów mieszkalnych oraz obiektów zabytkowych. Przedmiotem projektu będzie: - wymiana pokrycia dachowego papowego, - naprawa i uzupełnienie deskowania dachu, - wzmocnienie konstrukcji belek, - obróbki blacharskie z rynnami i rurami spustowymi.
Lokalizacja projektu (adres, obszar objęty projektem)	Budynek mieszkalny: Piława Górna ul. Sienkiewicza 5 (obszar od rewitalizacji nr 3)
Szacowana wartość projektu	35.000 zł
Oczekiwane rezultaty projektu (w tym odniesieniu do celów rewitalizacji) (max. 500 znaków)	W odniesieniu do celów rewitalizacji, uzyskanie poprawy stanu technicznego budynku, poprawa życia mieszkańców poprzez likwidację przecieku dachu, wydłużenie czasu eksploatacyjnego obiektu, poprawa wizerunku miasta.

W programie rewitalizacji ujęto również działania komplementarne i uzupełniające w stosunku do zdefiniowanych celów rewitalizacji, wynikające z założeń Strategii Rozwoju Gminy Piława Górna na lata 2014-2020.

L.p.	Tytuł projektu	Opis	Spójność z programem rewitalizacji
1.	Ogłoszenie konkursu „Przedsiębiorca Roku Piławy Górnej”.	Zadanie polegające na ogłoszeniu konkursu „Przedsiębiorca Roku Piławy Górnej” ma pobudzać lokalnych przedsiębiorców do promowania swoich usług na rynku lokalnym. Kapituła konkursu zostanie powołana pod przewodnictwem Burmistrza Piławy Górnej. W skład kapituły będzie wchodził: Burmistrz, przedstawiciele Rady Miasta, instytucji społecznych i gospodarczych. Tytuł przedsiębiorcy roku mógłby być przyznawanym podmiotom, które w danym roku osiągnęły sukces.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm.
2.	Kampanie informacyjne na temat szkoleń dla przedsiębiorców i rolników w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych.	Zadanie będzie polegało na prowadzeniu kampanii informacyjnej na stronie internetowej Urzędu Miasta i w lokalnej gazecie na temat szkoleń dla przedsiębiorców i rolników w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych. Celem zadania jest informowanie społeczeństwa na temat możliwości skorzystania ze szkoleń organizowanych przez instytucje pośredniczące ogłaszające konkursy w nowej perspektywie finansowej. Szkolenia pozwolą przygotować się przedsiębiorcom i rolnikom do pozyskiwania dotacji unijnych na rozwój działalności. Jednocześnie za pomocą tego zadania będzie rozpowszechniana wiedza na temat funduszy unijnych w nowej perspektywie finansowej.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm.
3.	Kampanie informacyjne na temat szkoleń i warsztatów w zakresie organizacji i prowadzenia działalności gospodarczej.	Zadanie polegać będzie na prowadzeniu kampanii informacyjnej na temat organizowania szkoleń z zakresu organizacji i prowadzenia działalności gospodarczej. Celem zadania jest podniesienie wiedzy przedsiębiorców na temat dobrych praktyk zarządzania w przedsiębiorstwie. W konsekwencji przedsiębiorstwa z rynku lokalnego staną się bardziej konkurencyjne.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez

			ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm.
4.	Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia.	Zadanie polega na poprawie kompetencji osób bezrobotnych. W ramach zadania przewiduje się organizację szeregu szkoleń z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych w ramach projektów unijnych. Uczestnicy szkoleń dowiedzą się ponadto o formach samozatrudnienia (roboty publiczne, prace społecznie – użyteczne, prace interwencyjne, staże oraz o źródłach finansowania takich form zatrudnienia). Cyklicznie będą organizowane również giełdy pracy, przy współpracy z PUP przekazywane będą informacje o ofertach pracy oraz informacje dotyczące funkcjonowania Funduszu Poręczeń Kredytowych. Realizacja zadania ma się przyczynić do spadku bezrobocia na terenie Piławy Górnej.	1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm. 2.2. Cel szczegółowy: Wspieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.
5.	Stwarzanie warunków do rozwoju mikro i małej przedsiębiorczości poprzez między innymi stworzenie lokalnego inkubatora przedsiębiorczości.	Zadanie polega na stworzeniu lokalnego inkubatora przedsiębiorczości, który posiadałby lokale użytkowe na działalność usługową, organizowałby pomoc w pozyskiwaniu środków.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm.
6.	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych.	Zadanie polega na wyposażeniu, doposażeniu, unowocześnieniu już istniejących terenów rekreacyjnych lub ich utworzeniu. Tereny rekreacyjne dostosowane do potrzeb społeczności lokalnej umożliwią mieszkańcom komfortowy wypoczynek. Ponadto pośrednio będą przyciągać inwestorów do lokowania swoich inwestycji na terenie Gminy Piława Górna. Na lata 2014 –2016 planowane jest zrealizowanie plenerowego centrum rekreacji ze skate parkiem, siłownią plenerową i niewielkim placem zabaw.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

7.	Tworzenie miejsc noclegowych.	Zadanie polega utworzeniu miejsc noclegowych, rozbudowie już istniejącej bazy noclegowej na terenie Gminy Piława Górna. W chwili obecnej na terenie gminy baza noclegowa jest słabo rozwinięta, co powoduje, że część turystów rezygnuje z pobytu w atrakcyjnie położonej miejscowości. Nowoczesna baza noclegowa podniesie rangę gminy tak pięknie położonej geograficznie.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego.
8.	Budowa ścieżek pieszo – rowerowych.	Zadanie polega na tworzeniu ścieżek pieszo – rowerowych oraz rozbudowie już istniejących. Zadanie ma przyczynić się do stworzenia warunków do aktywnego wypoczynku wśród mieszkańców tej miejscowości jak i również wśród turystów odwiedzających Piławę Górną.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
9.	Zwiększenie ilości atrakcji turystycznych gminy poprzez rozbudowę i modernizację bazy wypoczynkowej, sportowej i rekreacyjnej.	Zadanie będzie polegało na budowie hali sportowej, boisk sportowych przy szkołach, modernizację kompleksu sportowego KS „Piławianka”, tworzeniu i modernizacji placów zabaw dla dzieci, parku miejskiego, wytyczanie i budowie ścieżek pieszo - rowerowych.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
10.	Organizacja otwartych imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i regionalnym.	Zadanie polega na organizowaniu cyklicznych imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i regionalnym w celu przyciągnięcia turystów, przedsiębiorców na teren Piławy Górnej. Imprezy mają przyczynić się do promocji regionu. Ponadto imprezy mają być rozrywką dla turystów, mieszkańców, przedsiębiorców oraz mają stanowić element integracji wspólnoty lokalnej.	2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego.

11.	Opracowanie i wdrożenie planu promocji miasta.	Zadanie polega na opracowaniu planu promocji Miasta Piława Górna. Celem zadania jest wykreowanie wizerunku gminy, co w konsekwencji przyczynia się do pozyskania nowych przedsiębiorców, napływu turystów. Ponadto plan promocji miasta pozwoli konkurować tutejszemu regionowi z innymi miastami. Brak planu promocji powoduje, że Gmina Piława Górna jest słabo rozpoznawalna wśród przedsiębiorców i turystów.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego.
12.	Internetowy Link Dla Przedsiębiorców.	W ramach zadania zostanie stworzony Internetowy Link Dla Przedsiębiorców, który będzie służył przekazywaniu bieżących informacji o gminie, firmach funkcjonujących na terenie gminy, informacji dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej, możliwości pozyskiwania środków finansowych z UE i środków krajowych. Prezentowane informacje mają pomóc w rozwoju i konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego.
13.	Opracowanie profesjonalnych materiałów informacyjno – promocyjnych.	Zadanie realizowane obecnie już przez władze gminy. Celem zadania jest opracowanie profesjonalnych materiałów promocyjnych.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego.
14.	Prowadzenie aktywnych form poszukiwania inwestorów.	Władze gminy, podmioty działające będą brały udział w różnego rodzaju wydarzeniach gospodarczych, promocyjnych w celu pozyskiwania inwestorów (prasa, portale internetowe, targi).	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm.
15.	Wprowadzenie standardów obsługi inwestorów w urzędzie.	W ramach zadania przewiduje się opracowanie standardów obsługi inwestorów w urzędzie. Skuteczne pozyskanie inwestora wiąże się z jasno określonymi zasadami	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów,

		i standardami jego obsługi. Dzięki zadaniu potencjalny nowy inwestor będzie wiedział, jaką ścieżkę ma przejść w urzędzie w celu ulokowania swojej działalności w gminie.	udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 1.2. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm.
16.	Konkurs na opracowanie logo, hasła i maskotki miasta.	W celu reklamowania i promowania miasta należy stworzyć logo, hasło i maskotę miasta. Stworzenie tych narzędzi marketingowych pozwoli identyfikować miasto wśród potencjalnych inwestorów oraz turystów. Dodatkowo wymienione narzędzia marketingowe pozwolą na integrację społeczności lokalnej. Logo, hasło i maskotka powinny być wybrane w drodze konkursu. Ponadto na wybór ostatecznego logo, hasła i maskotki powinni mieć wpływ mieszkańcy, oddając głosy w konkursie.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego.
17.	Udział w targach, festynach i wystawach regionalnych, krajowych i zagranicznych.	Podmioty działające na lokalnym rynku oraz sama gmina powinna promować się poprzez udział w targach zagranicznych i krajowych. Promocja za pomocą targów spowoduje, że potencjał tego regionu zostanie rozpoznawalny wśród turystów i inwestorów. Ponadto udział w targach pozwala nawiązać liczne kontakty biznesowe.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego.
18.	Opracowanie i lokalizacja tablic informacyjnych dotyczących zasobów kulturowych i przyrodniczych.	Zadanie polega na opracowaniu tablic informacyjnych dotyczących zasobów kulturalnych i przyrodniczych, które znajdują się na terenie gminy. Umieszczenie informacji na temat historii danego zabytku czy miejsca ułatwi turystom zwiedzanie regionu. Ponadto społeczność lokalna będzie mogła zgłębić wiedzę na temat swojego regionu.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
19.	Nowoczesna infrastruktura sportowo rekreacyjna w tym: Budowa	Zadanie polega na budowie pełnowymiarowej hali sportowej. Dzięki realizacji zadania zostanie zapewniony	2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków

	pełnowymiarowej hali sportowej przy szkole podstawowej.	prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży. W chwili obecnej na terenie Gminy Piława Górna brak jest takiego obiektu. Przedmiotowy obiekt służyłby społeczności lokalnej do aktywnego wypoczynku oraz jako miejsce spotkań. Ponadto w ramach zadania powstaną: siłownia plenerowa, skate park, boiska sportowe, place zabaw dla dzieci.	i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego. 3.1. Cel szczegółowy: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
20.	Ochrona substancji gminnej w tym poprawa stanu technicznego budynków poprzez modernizację i rewitalizację: budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej, rewitalizację substancji zabytkowej na terenie gminy, terenów zielonych.	Przedwojenna zabudowa miasta wymaga pilnych remontów. Zniszczone są części wspólne budynków, tj. elewacje, izolacje przeciwwilgociowe, klatki schodowe. Naprawy lub wymiany potrzebują pokrycia dachowe, instalacje wewnętrzne typu elektryka, czy gaz. Nastąpi poprawa wizerunkowa oraz wyeliminuje się zagrożenie zdrowia lub życia mieszkańców.	3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
21.	Budowa i przebudowa dróg gminnych (w tym chodniki, parkingi, oświetlenie, ograniczniki prędkości, ścieżki rowerowe).	Zadanie polega na dostosowaniu dróg gminnych do obowiązujących standardów. W zadaniu przewidziano również budowę dróg, które posłużą do transportów płodów rolnych. Ponadto w ramach zadania przewiduje się budowę miejsc postojowych, chodników, ścieżek rowerowych, placów (np. placów targowych).	3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
22.	Tworzenie centrum informacyjnego i lokalnego inkubatora przedsiębiorczości.	Zadanie polega na stworzeniu, przy dostępności środków finansowych zewnętrznych, centrum informacyjnego i lokalnego inkubatora przedsiębiorczości. Zadaniem Centrum było by udzielanie informacji na temat gminy (np. miejsca warte odwiedzenia, informacje o bazie noclegowej, ofercie kulturalnej, terenach inwestycyjnych), natomiast rolą inkubatora byłoby stworzenie możliwości rozpoczęcia działalności dla potencjalnych przedsiębiorców.	1.1. Cel szczegółowy: Wzrost aktywności gospodarczej obszarów zdegradowanych, w szczególności poprzez przyciąganie inwestorów, udzielanie wsparcia lokalnym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów, w tym turystycznego. 3.2 Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
23.	Budowa lub adaptacja istniejących obiektów na cele mieszkaniowe (mieszkania socjalne i komunalne).	W ramach zadania przewidziano budowę oraz adaptację już istniejących obiektów na cele mieszkaniowe. Zadanie będzie realizowane w miarę możliwości finansowych gminy i dostępności środków zewnętrznych. Dzięki realizacji	2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.

		zadania mieszkańcy mieliby szanse posiadania własnego mieszkania.	
24.	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.	W ramach zadania przewidziano wsparcie finansowe i pozafinansowe dla organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy. Dzięki realizacji zadania gmina zyska realne wsparcie w realizacji zadań publicznych zdefiniowanych w Programie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi (w zakresie sportu, przeciwdziałania patologiom społecznym, udzielanie pomocy osobom starszym, będącym w trudnej sytuacji życiowej, w zakresie dożywiania, zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży).	2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego.
25.	Wzmocnienie działań w zakresie: profilaktyki AA, profilaktyki przeciwnarkotykowej, profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, porad psychologa w placówkach oświatowych gminy, porad prawnych dla mieszkańców gminy.	Zadanie przewiduje wzmocnienie obecnie prowadzonych działań oraz otwartość na nowe rozwiązania. W wyniku realizacji zadania mieszkańcy będą mieli możliwość uzyskania fachowej porady oraz dostępność do tych porad.	2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.
26.	Stworzenie programu likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.	Zadanie polega na eliminowaniu barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. Dzięki zadaniu osoby niepełnosprawne będą miały większy dostęp do infrastruktury, co w konsekwencji spowoduje, że staną się one bardziej aktywne w życiu osobistym i zawodowym.	2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.
27.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych.	Zadanie polega na opracowaniu i wdrożeniu standardów umożliwiających aktywizację społeczną i zawodową osób najbardziej potrzebujących na terenie gminy. W ramach zadania organizowano by bezpłatne szkolenia, kursy dla najuboższych i niepełnosprawnych mieszkańców. Ponadto osoby ubogie mogłyby w pierwszej kolejności korzystać z prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie – użytecznych, staży na terenie miasta.	2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.
28.	Promocja zdrowia.	Zadanie polegałoby na promowaniu zdrowego trybu życia wśród mieszkańców oraz poprawienie dostępności do opieki specjalistycznej na terenie Pilawy Górnej. Jednym z głównych elementów promocji byłoby stworzenie takiego	2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.

		programu promocji zdrowia, zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację i realizacja w kolejnych latach.	
29.	Kontynuacja działań z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, z problemem uzależnień i przemocy.	Zadanie polegałoby na kontynuacji działań, które ułatwiłyby pomoc rodzinom niewydolnym społecznie. Ponadto w ramach zadania prowadzone byłyby zajęcia, których celem nadrzędnym byłaby pomoc osobom zmagającym się z zależeniem, w oparciu o instytucje działające na terenie gminy. Efektem realizacji zadania byłby spadek patologii społecznych wśród mieszkańców miasta.	2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.
30.	Szkolenia przy wsparciu środków finansowych zewnętrznych w celu popularyzowania technologii teleinformatycznych.	Celem zadania jest rozpowszechnienie poprzez szkolenia technologii teleinformatycznej wśród mieszkańców, w szczególności wśród osób starszych. W chwili obecnej osoby starsze w małym stopniu korzystają z technologii teleinformatycznej. Wynika to z tego, iż nie miały możliwości nauczenia się jak z niej korzystać. Dzięki realizacji zadania nabeżdą umiejętności, które pozwolą im korzystać z technologii informatycznej oraz podniosą ich kwalifikacje.	2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego. 2.2. Cel szczegółowy: Wpieranie włączenia społecznego, w tym włączenia społecznego osób starszych oraz walka z ubóstwem.
31.	Gminne punkty dostępu do Internetu.	Zadanie polegałoby na tworzeniu punktów dostępu do Internetu na terenie miasta. Celem zadania byłoby zmniejszanie wykluczenia cyfrowego oraz możliwość korzystania z sieci dla wszystkich mieszkańców naszego miasta.	2.1. Cel szczegółowy: Integracja międzypokoleniowa mieszkańców, w tym poprzez kreowanie warunków i rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do integrowania mieszkańców oraz wpieranie włączenia społecznego.

8. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych, które mogą być współfinansowane ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego, lub technicznego, lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wskazują na następujące rodzaje komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji:

- komplementarność przestrzenna,
- komplementarność problemowa,
- komplementarność proceduralno-instytucjonalna,
- komplementarność międzyokresowa,
- komplementarność źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnie stosowanych, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.

W celu zapewnienia komplementarności międzyokresowej IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020.

W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.

Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian.

Oznacza to, że budowa i realizacji programu rewitalizacji jest zabiegiem złożonym. Wymaga bowiem przeprowadzenia wielu działań o charakterze diagnostycznym, konsultacyjnym, negocjacyjnym, planistycznym, prawnym, wdrożeniowym i monitoringowym – korygowania projektów i działań w trakcie ich realizacji oraz kompleksowej oceny po zakończeniu. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymaga utworzenia lub wyznaczenia przez podmiot rewitalizacji organu, któremu czynność ta zostanie powierzona.

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji – wskazuje, że jednym z najważniejszych narzędzi realizacji programu rewitalizacji – zapewniających jego uspołecznienie oraz komplementarność jest Komitet Rewitalizacji.

Traktując zapisy Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji jako wykładnię dobrych praktyk, które warto wdrożyć lub naśladować również w przypadku działań rewitalizacyjnych prowadzonych w gminie Piława Górna, proponuje się powołać Zespół ds. rewitalizacji, który spełniać będzie podobną funkcję i rolę jak opisany w tejże Ustawie Komitet Rewitalizacji.

Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą burmistrza. Dopuszcza się powołania osobnych Zespołów ds. rewitalizacji dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji.

- Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Zespołu ds. rewitalizacji ustala się uwzględniając jego funkcję oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zasady określa, w drodze uchwały, rada gminy przed uchwaleniem programu rewitalizacji albo w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia jego uchwalenia. Podjęcie uchwały jest poprzedzone konsultacjami społecznymi.
- Burmistrz niezwłocznie po podjęciu przez radę gminy uchwały powołuje Zespół ds. rewitalizacji.
- W przypadku gdy Zespół ds. rewitalizacji został powołany przed uchwaleniem programu rewitalizacji, w programie tym określa się niezbędne zmiany w uchwale dot. zasad wyznaczania składu oraz zasady działania Zespołu ds. rewitalizacji, w tym dotyczące powołania Zespołu ds. rewitalizacji dla podobszaru rewitalizacji objętego tym programem.
- Zmiana uchwały, w sposób zgodny z programem rewitalizacji, następuje niezwłocznie po uchwaleniu tego programu. Po zmianie uchwały burmistrz zmienia zarządzenie powołujące Zespół ds. rewitalizacji.
- Obsługę organizacyjną Zespołu ds. rewitalizacji zapewnia urząd obsługujący burmistrza.
- W przypadku gdy Zespół ds. rewitalizacji zajmuje stanowisko w drodze głosowania, przedstawiciele gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, w tym gminnych osób prawnych, nie biorą udziału w głosowaniu, jeżeli dotyczy ono projektów dokumentów, których opracowanie jest zadaniem burmistrza.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się powołać, w oparciu o wyżej wymienione zasady, ZESPÓŁ DS. REWITALIZACJI, który pełnić będzie wskazaną wyżej rolę.

Zgodnie z Ustawą⁵⁴ o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji (Zespół ds. rewitalizacji w gminie Piława Górna) stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy. Ustawa, jak również analiza zakresu realizacji programu rewitalizacji, wskazuje, że największy ciężar organizacyjny, zarządczy i finansowy – będzie udziałem samorządu lokalnego i jego jednostek podległych. Dla zapewnienia „dobrego zarządzania” procesem rewitalizacji, a tym samym komplementarności realizowanych działań – istotne wydaje się być stworzenie lub dostosowanie istniejących struktur administracyjno-zarządczych do specyfiki i potrzeb realizacji programu rewitalizacji – także w kontekście właściwego funkcjonowania Zespołu ds. rewitalizacji (obsługę organizacyjną Zespołu ds. rewitalizacji zapewnia urząd obsługujący burmistrza).

⁵⁴ Przep. w niniejszym opracowaniu rozwiązania dot. uspołecznienia procesu realizacji programu rewitalizacji zaproponowane w Ustawie o rewitalizacji traktowane są jako przykłady dobrych praktyk.

Proponuje się zatem powołanie przez Burmistrza **Zespołu ds. Rewitalizacji**, który realizować może wiele różnorodnych działań koncepcyjnych, organizacyjnych, koordynacyjnych, ewaluacyjnych i informacyjnych związanych z programem. Zespół realizować powinien także działania monitoringowe, w obszarze których mieści się pomiar efektów rewitalizacji. Nie jest konieczne sytuowanie Zespołu w strukturze organizacyjnej urzędu gminy jako odrębnej komórki organizacyjnej, bowiem w jego skład wchodzić będą przede wszystkim osoby z różnych istniejących już komórek, np. zastępca burmistrza (jako przewodniczący), członek rady gminy, skarbnik miasta, kierownicy wybranych wydziałów urzędu.⁵⁵

⁵⁵ Na podstawie: Andrzej Sztando – Pomiar rezultatów programu rewitalizacji miasta, Samorząd Terytorialny, 2008 rok.

9. Indykatywne ramy finansowe

Zabezpieczenie finansowe działań związanych z realizacją Programu Rewitalizacji stanowią przede wszystkim środki budżetowe gminy. Jednakże środki własne gminy wspomagane będą środkami zewnętrznymi pochodzącymi m. in. ze środków Unii Europejskiej.

Podstawowe źródła pozabudżetowe wykorzystywane do realizacji strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

Tabela 33. Indykatywne ramy finansowe związane z realizacją Programu Rewitalizacji, w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych z listy A i B

L.p.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Szacowana wartość projektu	Termin realizacji	Źródła finansowania
A.1.	Modernizacja, dostosowanie obiektu przy ul. Piastowskiej 29 w Piławie Górnej dla pełnienia funkcji dziennego domu seniora oraz regionalnej izby pamięci.	Gmina Piława Górna	1 mln zł	2016-2020	UE, Gmina
A.2.	Rewitalizacja budynku przy Placu Piastów Śląskich 4 w Piławie Górnej	Gmina Piława Górna	5 mln zł	2016-2020	UE, Gmina
A.3.	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej Natura 2000 wraz ze ścieżką edukacyjną ekologiczną	Gmina Piława Górna	2 mln zł	2016-2020	UE, Gmina
A.4.	Remont kapitalny budynku Kościńska 29 w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Kościńska 29, Piława Górna	320 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
A.5.	Remont dachu i elewacji budynku Sienkiewicza 20 w Piławie Górnej	Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. ul. Piastowska 15a, Piława Górna	150 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
A.6.	Remont dachu i elewacji budynku Sienkiewicza 17 w Piławie Górnej	Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. ul. Piastowska 15a, Piława Górna	200 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
A.7.	Remont elewacji budynku Piastowska 21 w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Piastowska 21, Piława Górna	220 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
A.8.	Remont elewacji budynku Plac Piastów Śl. 5A w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Pl. Piastów Śląskich 5A, Piława Górna	130 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
A.9.	Remont elewacji budynku Pl. Piastów Śl. 3 w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Pl. Piastów Śl. 3, Piława Górna	100 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
A.10.	Remont elewacji budynku Sienkiewicza 8 w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Sienkiewicza 8, Piława Górna	100 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
A.11.	Remont połaci dachowej budynku Pl. Piastów Śl. 5 w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa przy Plac Piastów Śl. 5, Piława Górna	200 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
B.1.	Remont elewacji budynku przy ul. Piastowskiej 28 w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Piastowska 28, Piława Górna	60 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
B.2.	Remont dachu budynku Sienkiewicza 5 w Piławie Górnej	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Sienkiewicza 5, Piława Górna	35 tys. zł	2016-2020	UE, środki prywatne
	RAZEM		9 515 tys. zł		

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.⁵⁶

⁵⁶ Źródło: Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji

Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji.

Forma konsultacji	Opis
1. Warsztaty	<p>Proces formułowania Programu Rewitalizacji realizowany był w oparciu o metodę partycypacji społecznej. Określenie wizji rozwoju, celów głównych, szczegółowych i wreszcie formułowanie kluczowych zadań realizowane było w oparciu o partnerstwo lokalne przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego gminy Piława Górna.</p> <p>Przeprowadzono łącznie trzy sesje warsztatowe.</p> <ul style="list-style-type: none">• 29.01.2016 roku – prezentacja diagnozy, publiczna dyskusja nt. problemów gminy Piława Górna, definiowanie stanów kryzysowych,• 18.02.2016 roku – wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszarów do rewitalizacji w gminie Piława Górna,• 25.02.2016 roku – wypracowanie wizji obszarów rewitalizacji oraz celów, kierunków i projektów rewitalizacyjnych w gminie Piława Górna. <p>Sesje warsztatowe poprowadzili moderatorzy z firmy Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o. z Wrocławia – dr Przemysław Wołczek oraz mgr inż. Marek Karłowski.</p>
2. Ankiety	<p>W badaniu wzięło udział 306 osób – dorosłych mieszkańców gminy Piława Górna. Badania ankietowe przeprowadzone zostały w styczniu 2016 roku.</p>
3. Korespondencyjne zbierania pomysłów rewitalizacyjnych.	<p>Przeprowadzone zostało korespondencyjne zbieranie pomysłów i projektów rewitalizacyjnych w oparciu o przygotowany i uzgodniony formularz projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgłoszone projekty i pomysły zostały ujęte w programie rewitalizacji.</p>

Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji.

Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko Gmina, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji powinien informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szanse wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Poniżej prezentowane są zasady, którymi kierować się będzie Gmina Piława Górna w realizacji procesu konsultacji społecznych.

Zasady partycypacji w projekcie:

1. Dwustronny przepływ informacji.
2. Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji.
3. Angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych.

4. Wieloetapowość konsultacji społecznych.
5. Wieloaspektowość konsultacji społecznych.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane zostaną bierne i czynne formy konsultacji społecznych:

1. Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Gminy, bądź też w lokalnych mediach. Komunikacja jednokierunkowa będzie miała głównie charakter informacyjny.
2. Formy czynne tzn. komunikacja dwukierunkowa będzie miała charakter informacyjno-konsultacyjny i prowadzona będzie w sposób dedykowany.

Założenia koncepcji procesu konsultacji społecznych:

1. Proces uspołecznienia realizacji programu rewitalizacji realizowany będzie wśród interesariuszy programu rewitalizacji, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na które rezultaty będą miały wpływ.
2. W ramach procesu następować będzie komunikacja jedno- i dwukierunkowa z zespołami i osobami zarówno biorącymi bezpośredni udział w projektach rewitalizacji, jak również z zespołami i osobami, powiązanymi pośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi.
3. Wstępnie zidentyfikowane w niniejszym opracowaniu grupy interesariuszy (przedsiębiorcy, organizacje społeczne, lokalni liderzy, mieszkańcy, jednostki organizacyjne gminy, parafie) będą szczegółowo zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych.
4. Uspołecznienie będzie prowadzone w sposób bezpośredni.
5. Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia zostaną szczegółowo zweryfikowane po zapoznaniu się z oczekiwaniami, potrzebami i możliwościami uczestników procesu.
6. Po każdym spotkaniu konsultacyjnym/warsztatowym dotyczącym programu rewitalizacji zostanie sporządzony raport.

Istotnym narzędziem partycypacji społecznej jest działalność Zespół ds. rewitalizacji.

11. System realizacji programu rewitalizacji

Opracowanie i przyjęcie programu rewitalizacji rozpoczyna pierwszy i najistotniejszy etap procesu wdrażania. Proces wdrażania zależy od podejmowanych działań, a proces realizacji programu – od procedur gwarantujących jej realizację oraz od organizacji prac nad programem, czyli podziału obszarów odpowiedzialności za realizację pomiędzy struktury/jednostki organizacyjne Gminy.

Dla powodzenia wdrożenia programu rewitalizacji należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, czyli współpracę poszczególnych aktorów rozwoju (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców) oraz zasadę partycypacji społecznej, czyli prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie gminy, w zakresie wdrażania programu rewitalizacji.

Współpraca podmiotów powinna dotyczyć w szczególności:

- prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich komplementarności,
- budowy trwałej sieci partnerstwa na rzecz rozwoju gminy, a tym samym zapewnienia kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w programie rewitalizacji,
- kojarzenia partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz projektów, poprzez tworzenie płaszczyzny i podstaw wymiany pomysłów, potencjału i potrzeb,
- poprawy skuteczności działania tych podmiotów poprzez wymianę doświadczeń i informacji o trendach/pomysłach rozwojowych,
- prowadzenia badań i analiz w zakresie zmian społeczno-gospodarczych w gminie, które są rezultatem prowadzonych działań rewitalizacyjnych,
- współdziałania w zakresie doboru rozwiązań zapobiegających sytuacjom kryzysowym o charakterze społeczno-gospodarczym,
- budowy warunków sprzyjających wdrażaniu programu rewitalizacji,
- wdrażania programu rewitalizacji.

Skuteczność realizacji programu rewitalizacji i jego celów zapewnić będzie sprawny system oceny skuteczności wdrażania obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Prace nad realizacją działań rewitalizacyjnych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu programu rewitalizacji. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Proces tworzenia oraz realizacji programu rewitalizacji można podzielić na kilka istotnych etapów:

- 1) Przygotowanie do sporządzania programu rewitalizacji.
- 2) Sporządzenie projektu programu rewitalizacji.
- 3) Konsultacje społecznego programu rewitalizacji.
- 4) Opiniowanie projektu programu rewitalizacji.
- 5) Wprowadzenie zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych i uzyskanych opinii oraz uchwalenie programu rewitalizacji.
- 6) Realizacja programu rewitalizacji.

12. System monitoringu

Monitoring

Monitoring procesu wdrażania programu rewitalizacji i jego efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania programu.

Proces realizacji będzie monitorowany i oceniany przez zespół zadaniowy (Zespołu ds. rewitalizacji).

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji programu rewitalizacji są:

- cele główne i szczegółowe wytyczone w programie,
- Kierunki działań i poszczególne przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne.

Proces monitorowania polegać będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w programie. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

Monitoring programu będzie odbywał się w dwóch etapach:

- Roczne sprawozdania z realizacji celów, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi gminy wg wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów.

Ewaluacja

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji programu rewitalizacji oraz jego wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu program rozwiązuje realne problemy gminy i jej społeczności.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów programu, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w programie),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób program, a w szczególności poszczególne działania i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpłyną na grupy docelowe, przyczynią się do poprawy sytuacji na terenie gminy,

- ocena w trakcie realizacji działań - odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań - ocena długoterminowego wpływu programu rewitalizacji na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania strategii są trwałe.

WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

1. CEL GŁÓWNY: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ POBUDZANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2020 roku
Dochody własne gminy	Zł	GUS/BDL	1 raz na rok	Wzrost
Liczba podmiotów gospodarczych ujętych w REGON na obszarze gminy	Szt.	GUS/BDL	1 raz na rok	Wzrost
Stopień zagospodarowania terenów inwestycyjnych gminy	Liczba nowych inwestycji gospodarczych na obszarze gminy	Urząd Gminy	1 raz na rok	Zwiększenie
Liczba turystów odwiedzających gminę	Liczba noclegów udzielanych na obszarze gminy w obiektach noclegowych	GUS/BDL	1 raz na rok	Wzrost

2. CEL GŁÓWNY: ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I INTEGROWANIE MIESZKAŃCÓW.

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2020 roku
Saldo migracji	Liczba osób	GUS/BDL	1 raz na rok	Zmiana lub zahamowanie negatywnego trendu, w szczególności na obszarach zdegradowanych
Ruch naturalny	Liczba osób	GUS/BDL	1 raz na rok	Zmiana lub zahamowanie negatywnego trendu przewagi zgonów nad urodzeniami
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób	GUS/BDL	1 raz na rok	Zwiększenie liczby osób oraz odwrócenie negatywnego trendu spadku liczebności tej grupy

Liczba mieszkańców gminy	Liczba osób	GUS/BDL	1 raz na rok	Zmiana lub zahamowanie dynamiki spadku liczby mieszkańców obszarów zdegradowanych
Liczba bezrobotnych	Osoby	PUP	1 raz na rok	Utrzymanie niskiego poziomu bezrobocia w skali gminy oraz zmniejszenie bezrobocia na obszarach zdegradowanych
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Osoby	PUP	1 raz na rok	Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych, w szczególności na obszarach zdegradowanych
Poziom przedsiębiorczość i na obszarze gminy	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców gminy	GUS/BDL	1 raz na rok	Wzrost przedsiębiorczości indywidualnej
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób	OPS	1 raz na rok	Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, w szczególności na obszarach zdegradowanych

3. CEL GŁÓWNY: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2020 roku
Dane nt. stanu środowiska	Stan wód, emisja gazów i pyłów	1. PIOŚ, Urząd Miasta	1 raz/rok	Poprawa lub zachowanie stanu środowiska

13. Załączniki

13.1 Wykaz zabytków nieruchomych, obszarów zabytkowych i zabytków archeologicznych

Tabela 34. Wykaz zabytków nieruchomych w gminie Piława Górna

Miejscowość	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	ulica	nr	nr rejestru	data
Piława Górna	zespół	zespół kościelny				
Piława Górna	kościół	kościół paraf. p.w. św. Marcina			A/1737/1366	13.08.1965
Piława Górna	cmentarz	cmentarz przykościelny				
Piława Górna	plebania	plebania	Sienkiewicza	32		
Piława Górna	zespół	zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem	Sienkiewicza			
Piława Górna	pałac	pałac	Sienkiewicza	96	A/4493/916/Wł	31.12.1982
Piława Górna	gospodarczy	obora w zespole pałacowym	Sienkiewicza	96		
Piława Górna	gospodarczy	obora w zespole pałacowym	Sienkiewicza	96		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy w zespole pałacowym	Sienkiewicza	96		
Piława Górna	dom mieszkalny	oficyna w zespole pałacowym	Sienkiewicza	96a		
Piława Górna	park	park pałacowy	Sienkiewicza		A/4494/980/Wł	27.12.1983
Piława Górna	zespół	zespół dworski z folwarkiem	Bolesława Chrobrego	32		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom oficjalistów w zespole dworskim	Bolesława Chrobrego	32		
Piława Górna	gospodarczy	gorzelnia w zespole dworskim	Bolesława Chrobrego	32		
Piława Górna	gospodarczy	magazyn gorzelni w zespole dworskim	Bolesława Chrobrego	32		
Piława Górna	gospodarczy	spichlerz i magazyn w zespole dworskim	Bolesława Chrobrego	32		
Piława Górna	oficyna	oficyna pałacowa	Szkolna	5		

Miejscowość	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	ulica	nr	nr rejestru	data
Piława Górna	szkoła	szkoła podstawowa	Bolesława Chrobrego	21		
Piława Górna	szkoła	szkoła podstawowa	Kośmińska	3		
Piława Górna	szkoła	budynek gospodarczy z WC przy szkole podstawowej	Kośmińska	3		
Piława Górna	szkoła	szkoła z internatem, ob. budynek Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. ks. Jana Twardowskiego	Szkolna	6	A/1012	28.05.2007
Piława Górna	publiczny	poczta	Piastowska	53		
Piława Górna	park	park miejski				
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	3		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	4		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	5		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	13		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego	35		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Fabryczna	4		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Fabryczna	5		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Fabryczna	7		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Górna	6		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kośmińska	29		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Krótką	4		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Krótką	6		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Krótką	8		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kwiatowa	1		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kwiatowa	2		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lipowa	2		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mała	2a, 2b		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mała	6/8		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mała	12		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy	Mała	16		
Piława Górna	oficyna	oficyna mieszkalna I w zespole dworskim	Młynarska	2a		

Miejscowość	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	ulica	nr	nr rejestru	data
Piława Górna	gospodarczy	stodoła II w zespole dworskim	Młynarska			
Piława Górna	gospodarczy	stodoła I przy oficynie mieszkalnej I w zespole dworskim	Młynarska			
Piława Górna	oficyna	oficyna mieszkalna II w zespole dworskim	Młynarska	2b		
Piława Górna	gospodarczy	obora przy oficynie mieszkalnej II w zespole dworskim	Młynarska			
Piława Górna	oficyna	oficyna mieszkalna III w zespole dworskim	Młynarska	2c		
Piława Górna	gospodarczy	spichlerz przy oficynie mieszkalnej III w zespole dworskim	Młynarska			
Piława Górna	gospodarczy	stodoła III w zespole dworskim	Młynarska			
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy	Niecała	6		
Piława Górna	gospodarczy	obora	Niecała	6		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	3		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	8		
Piława Górna	gospodarczy	budynek gospodarczy - bramny	Okrzei	8		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	29		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	4		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	6		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	19		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	27		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. Urząd Miasta	Piastowska	29		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	30		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	34		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	37		
Piława Górna	dom mieszkalny	willa, ob. przychodnia	Piastowska	41		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	43		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	44		
Piława Górna	dom mieszkalny	willa	Piastowska	45		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	48		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	50		

Miejscowość	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	ulica	nr	nr rejestru	data
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	52		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	55		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	57		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	62		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	63		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	64		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	65		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	67		
Piława Górna	dom mieszkalny	willa, ob. przedszkole	Piastowska	69		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	70		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	70a		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	72		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	74		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	76 / 78		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	80		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	82		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	1		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	2		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	3/3a		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny, d. Dom Braci Morawskich	Piastów Śląskich pl.	4	A/5905	14.03.2014
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	5, 5a, 5b		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	6		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	7		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	8		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	9		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	10		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastów Śląskich pl.	11		
Piława Górna	dom mieszkalny	willa	Polna	8		

Miejscowość	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	ulica	nr	nr rejestru	data
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sąsiedzka	6		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	4		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	10		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	10a		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom wycużny z przejazdem bramnym na majdan	Sienkiewicza	10a		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	23		
Piława Górna	dom mieszkalny	willa	Sienkiewicza	28		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	31		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	34		
Piława Górna	gospodarczy	budynek gospodarczy przy domu	Sienkiewicza	34		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	39		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	68		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	108a		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Staszica	1		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Staszica	4		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Staszica	6		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy	Staszica	8		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy	Staszica	10		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Staszica	16		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Szkolna	1		
Piława Górna	dom mieszkalny	willa	Szkolna	3		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Szkolna	5		
Piława Górna	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wiejska	1		
Piława Górna	wiatrak	wiatrak	Nowa			
Piława Górna	dworzec	zespół dworca kolejowego	Kolejowa			
Piława Górna	dworzec	dworzec kolejowy	Kolejowa			
Piława Górna	dworzec	wiąta peronowa w zespole dworca kolejowego	Kolejowa			
Piława Górna	dworzec	wieża ciśnień w zespole dworca kolejowego	Kolejowa			

Miejscowość	rodzaj obiektu	obiekt, zespół	ulica	nr	nr rejestru	data
Piława Górna	dworzec	budynek magazynowy ekspedycji towarowej w zespole dworca kolejowego	Kolejowa			
Piława Górna	dworzec	budynek WC w zespole dworca kolejowego	Kolejowa			
Piława Górna	dworzec	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	4		
Piława Górna	dworzec	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	4		
Piława Górna	dworzec	dom mieszkalny w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	10		
Piława Górna	przemysłowy	budynek administracyjny zespołu tkalni	Młynarska	4		
Piława Górna	przemysłowy	zespół tkalni perkalu	Bolesława Chrobrego	34 / 36		
Piława Górna	przemysłowy	tkalnia	Bolesława Chrobrego	1		
Piława Górna	przemysłowy	hala produkcyjna II w zespole tkalni	Młynarska	4		
Piława Górna	przemysłowy	hala produkcyjna I w zespole tkalni	Młynarska	4		

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu (<http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92696>, 07.12.2015)

Tabela 35. Wykaz obszarów zabytkowych i zabytków archeologicznych w gminie Piława Górna

Gmina	Wykaz obszarów zabytkowych	Wykaz zabytków archeologicznych	
Piława Górna	historyczny układ urbanistyczny-Osada Braci Morawskich	X	obszar obserwacji archeologicznej wyznaczony dla osady Braci Morawskich
Piława Górna	historyczny układ urbanistyczny obejmujący teren dawnej wsi, obszar miejski z XIX i pocz. XX w., w tym historyczną zabudowę przemysłową	X	obszar obserwacji archeologicznej dla średniowiecznej wsi w granicach nowożytnego siedliska
Piława Górna	historyczny układ ruralistyczny dawnej wsi Kośmin	2 w obszarze d. wsi Kośmin	obszar obserwacji archeologicznej dla średniowiecznej wsi w granicach nowożytnego siedliska
Piława Górna	historyczny układ ruralistyczny dawnej wsi Kopanica	3 w obszarze d. wsi Kopanica	X
Piława Górna	X	5 w granicach administracyjnych Piławy Górnej, poza w/w obszarami	X

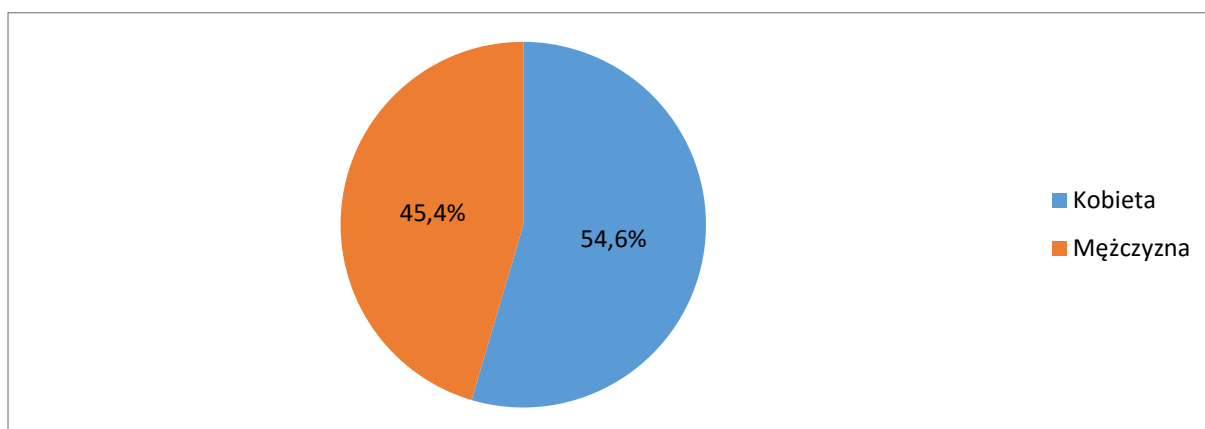
Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu (<http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=92696>, 07.12.2015)

13.2 Raport z badań ilościowych

1. Charakterystyka osób badanych

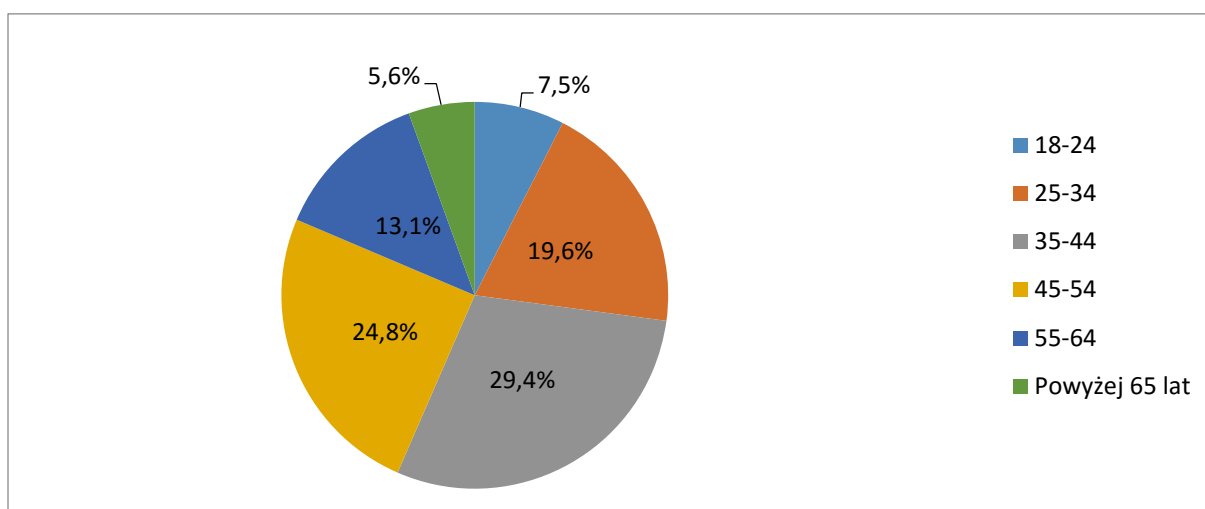
W badaniu wzięło udział **306 osób** – dorosłych mieszkańców Piławy Górnej. Większą część tej grupy (54,6%) stanowiły kobiety. Mężczyzn było 45,4%.

Wykres 13. Płeć respondentów

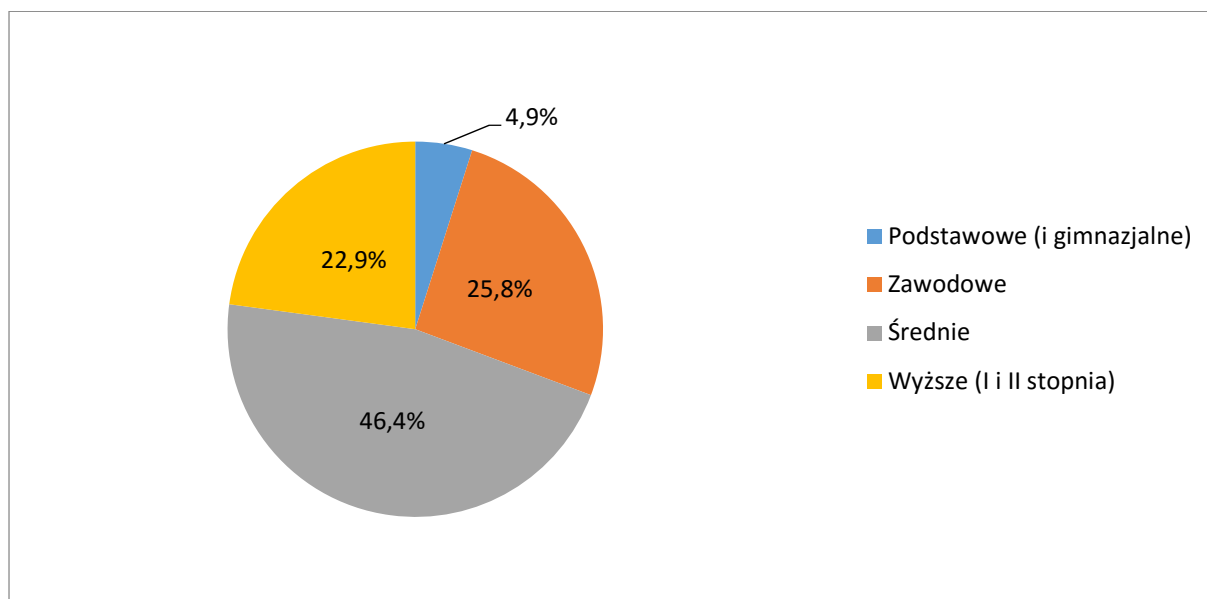
Wiek osób badanych był zróżnicowany – w próbie znaleźli się przedstawiciele wszystkich grup wiekowych. Najliczniejszą stanowili respondenci w wieku 35-44 lata (29,4%) oraz 45-54 lata (24,8%). Wielu było także badanych w wieku 25-34 lata (19,6%). Pozostałe grupy były mniej liczne. Badanych w wieku 55-64 lata było 13,1%, a najstarszych w wieku pow. 65 lat – 5,6%. Najmłodszy badani mający od 18 do 24 lat stanowili 7,5%.

Wykres 14. Wiek respondentów

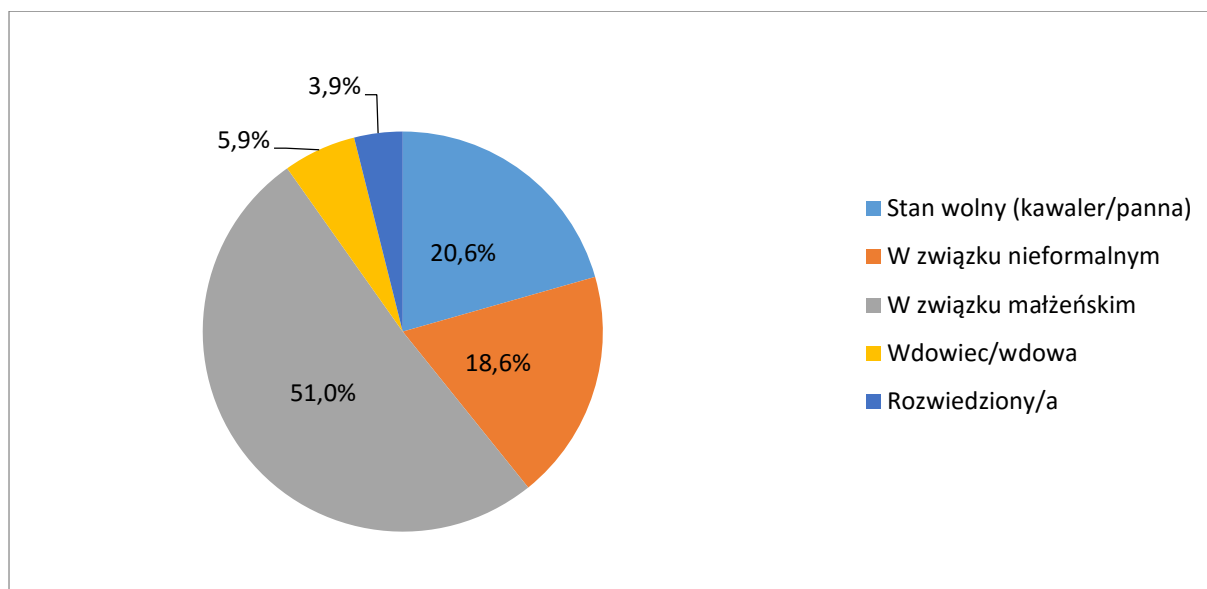
Największa grupa respondentów (46,4%) posiada wykształcenie średnie. Znacznie mniej posiada wykształcenie wyższe (22,9%) oraz zawodowe (25,8%). Najmniejszą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne (4,9%).

Wykres 15. Wykształcenie respondentów

Ponad połowa badanych (51,0%) żyje w związkach małżeńskich a kolejne 18,6% w związkach nieformalnych. Jedna piąta badanych (20,6%) jest stanu wolnego. Oprócz tych grup w badaniu wzięło udział 5,9% wdowców/wdów oraz 3,9% osób rozwiedzionych.

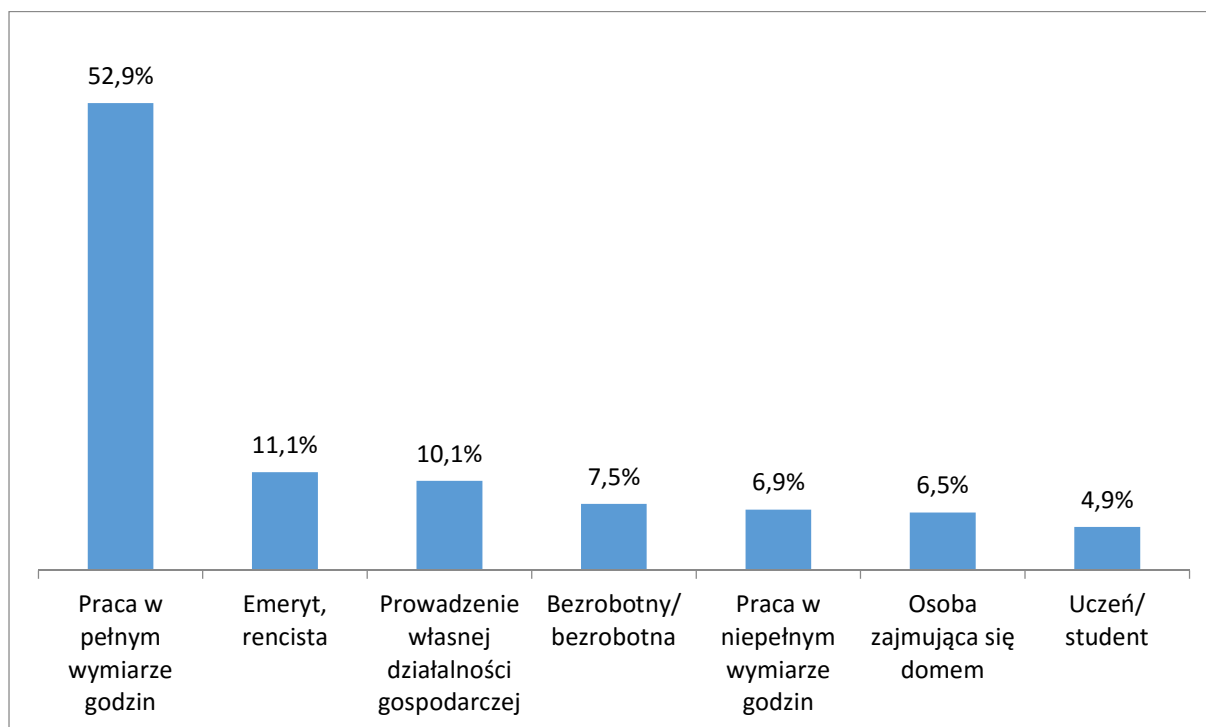
Wykres 16. Stan cywilny respondentów

Ponad połowa badanych pracuje w pełnym wymiarze godzin (52,9%), a kolejne 6,9% w niepełnym. Do aktywnych zawodowo zaliczają się również osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, stanowiące 10,1% badanych. Pozostali respondenci są bierni zawodowo. Najliczniejszą ich część

stanowią emeryci i renciści (11,1%). Oprócz tego wśród badanych znalazło się 7,5% osób bezrobotnych, 6,5% osób zajmujących się domem oraz 4,9% uczniów/studentów.

Wykres 17. Sytuacja zawodowa respondentów

2. Wyniki badania

2.1. Postulowane obszary rewitalizacji na terenie Piławy Górnej

Pierwsza część badania skupiała się na zdiagnozowaniu obszarów miasta, które zdaniem mieszkańców, powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji.

Każdy z badanych mógł wskazać łącznie trzy obszary, które powinny zostać poddane rewitalizacji, w związku z czym odpowiedzi, które wskazuje Wykres 18 oraz Tabela 36 nie sumują się do 100% i wskazują łączną liczbę odpowiedzi większą niż liczba respondentów.

Jako obszar, który wymaga rewitalizacji, największa grupa mieszkańców wskazała ogólnie – centrum miasta (52,9%). Na drugim miejscu pojawiła się ulica Piastowska (30,4%), na trzecim osiedle Młyńskie (28,8%), na czwartym Kopanica (20,3%), na piątym osiedle Nowe (17,0%), a na szóstym ulica Bolesława Chrobrego (14,1%). Pozostałe obszary wskazane zostały przez mniej niż 10% badanych. Do często wskazywanych obszarów (ponad 3% badanych) należą także: ulica Sienkiewicza, Kośmin, Zamczysko, plac Piastów Śląskich oraz postulaty poprawy komunikacji i budowy hali sportowej.

Zestawienie procentowe dwudziestu najczęściej wskazywanych obszarów przedstawia Wykres 18, a pełne zestawienie wskazanych obszarów wraz z liczbą osób o nich wspominających Tabela 36.

Wykres 18. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji

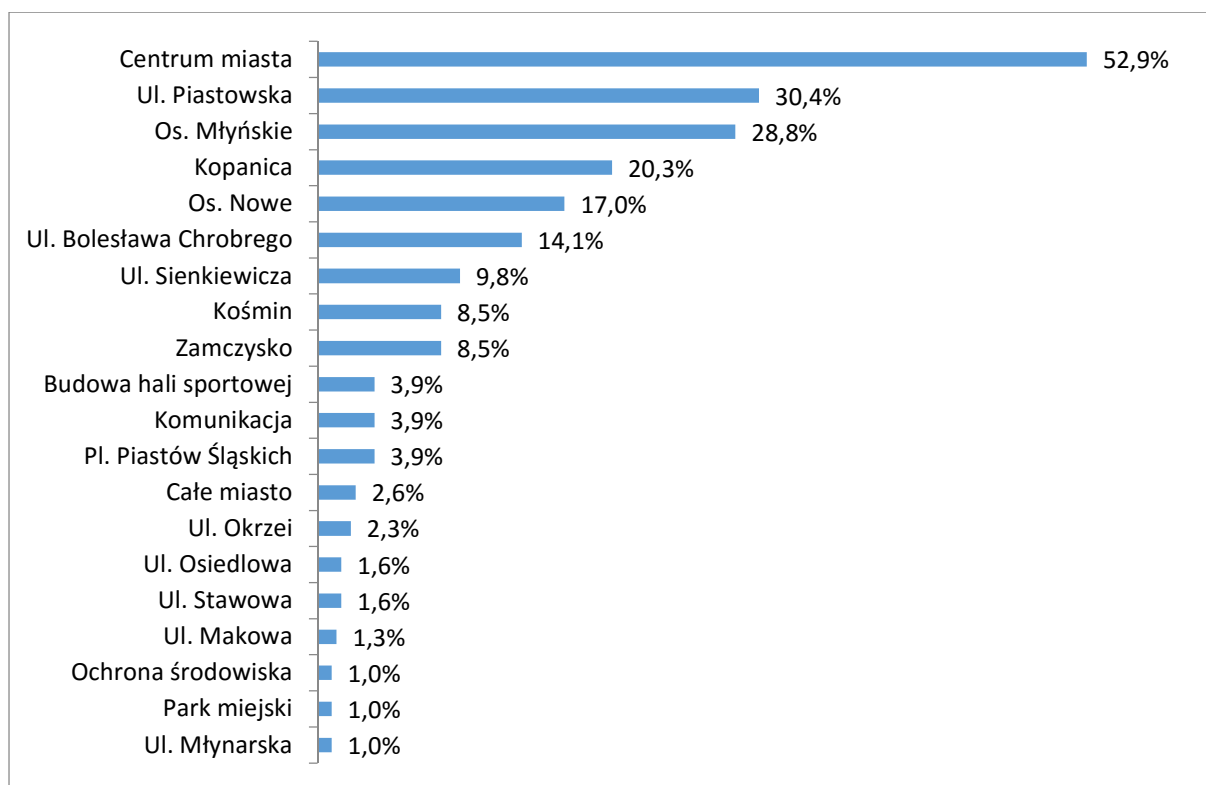

Tabela 36. Pełna lista obszarów, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji

L.p.	Obszar	Liczba wskazań	Procent
1	Centrum miasta	162	52,9%
2	Ul. Piastowska	93	30,4%
3	Os. Młyńskie	88	28,8%
4	Kopanica	62	20,3%
5	Os. Nowe	52	17,0%
6	Ul. Bolesława Chrobrego	43	14,1%
7	Ul. Sienkiewicza	30	9,8%
8	Kośmin	26	8,5%
9	Zamczysko	26	8,5%
10	Budowa hali sportowej	12	3,9%
11	Komunikacja	12	3,9%
12	Pl. Piastów Śląskich	12	3,9%
13	Całe miasto	8	2,6%
14	Ul. Okrzei	7	2,3%
15	Ul. Osiedlowa	5	1,6%
16	Ul. Stawowa	5	1,6%
17	Ul. Makowa	4	1,3%
18	Ochrona środowiska	3	1,0%
19	Park miejski	3	1,0%
20	Ul. Młynarska	3	1,0%
21	Brak mieszkań, polityka mieszkaniowa	2	0,7%
22	Komunikacja autobusowa	2	0,7%

23	Lokalizacja stacji benzynowej	2	0,7%
24	Poprawa stanu dróg	2	0,7%
25	Remont zabytków	2	0,7%
26	Teren wokół szkoły podstawowej	2	0,7%
27	Ul. Tulipanowa	2	0,7%
28	Usługi	2	0,7%
29	Wszystko jest	2	0,7%
30	Bobo - zakład w ruinie	1	0,3%
31	Budynki Morawskich	1	0,3%
32	Chodniki	1	0,3%
33	Dwa światy	1	0,3%
34	Firma produkująca zwierzęcą karmę	1	0,3%
35	Gimnazjum	1	0,3%
36	Hala sportowa	1	0,3%
37	Internet	1	0,3%
38	Kłomb przy ul. Piastowskiej	1	0,3%
39	Kośmin - remont dróg	1	0,3%
40	Odnowa kamienic	1	0,3%
41	Okolice kościoła	1	0,3%
42	Os. Nowe - naprawa drogi	1	0,3%
43	Park, ul. Staszica	1	0,3%
44	Place zabaw	1	0,3%
45	Praca	1	0,3%
46	Przedmieścia Piławy Górnej	1	0,3%
47	Punkty usługowe	1	0,3%
48	Skwerki	1	0,3%
49	Teren DSS	1	0,3%
50	Teren za os. Nowym	1	0,3%
51	Trasy spacerowe, rowerowe	1	0,3%
52	Ul. Bohaterów Getta	1	0,3%
53	Ul. Staszica	1	0,3%

Badani zostali także poproszeni o wskazanie tego, który spośród podanych przez nich wcześniej maksymalnie trzech obszarów powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności.

Trzy najczęściej pojawiające się odpowiedzi, wskazują na ulicę Piastowską – remont kamienic i zabytków znajdujących się na niej (13,4%) oraz ogólnie na remonty kamienic i zabytków w mieście (6,5%), a także na osiedle Młyńskie, gdzie postulowane jest dokończenie remontu (6,2%).

Na czwartym i piątym w kolejności miejscu pojawiają się postulaty budowy tanich mieszkań lub też mieszkań komunalnych (5,2%), a także przeciwdziałania bezrobociu (4,2%), co w ogóle nie było akcentowane w gronie najczęściej pojawiających się odpowiedzi w poprzednim pytaniu.

Badani często akcentowali też takie obszary, jak plac Piastów Śląskich (4,2%) i ulica Sienkiewicza (2,3%) oraz postulowali lepszą komunikację autobusową i kolejową z Dzierżoniowem (3,9%), budowę dróg i poprawę ich stanu (3,3%), budowę hali sportowej (2,9%), budowę mieszkań socjalnych (2,9%) oraz budowę ścieżek rowerowych (2,0%).

Zestawienie obszarów wskazanych przez co najmniej 2% badanych prezentuje Wykres 19, a pełne zestawienie Tabela 37.

Wykres 19. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności

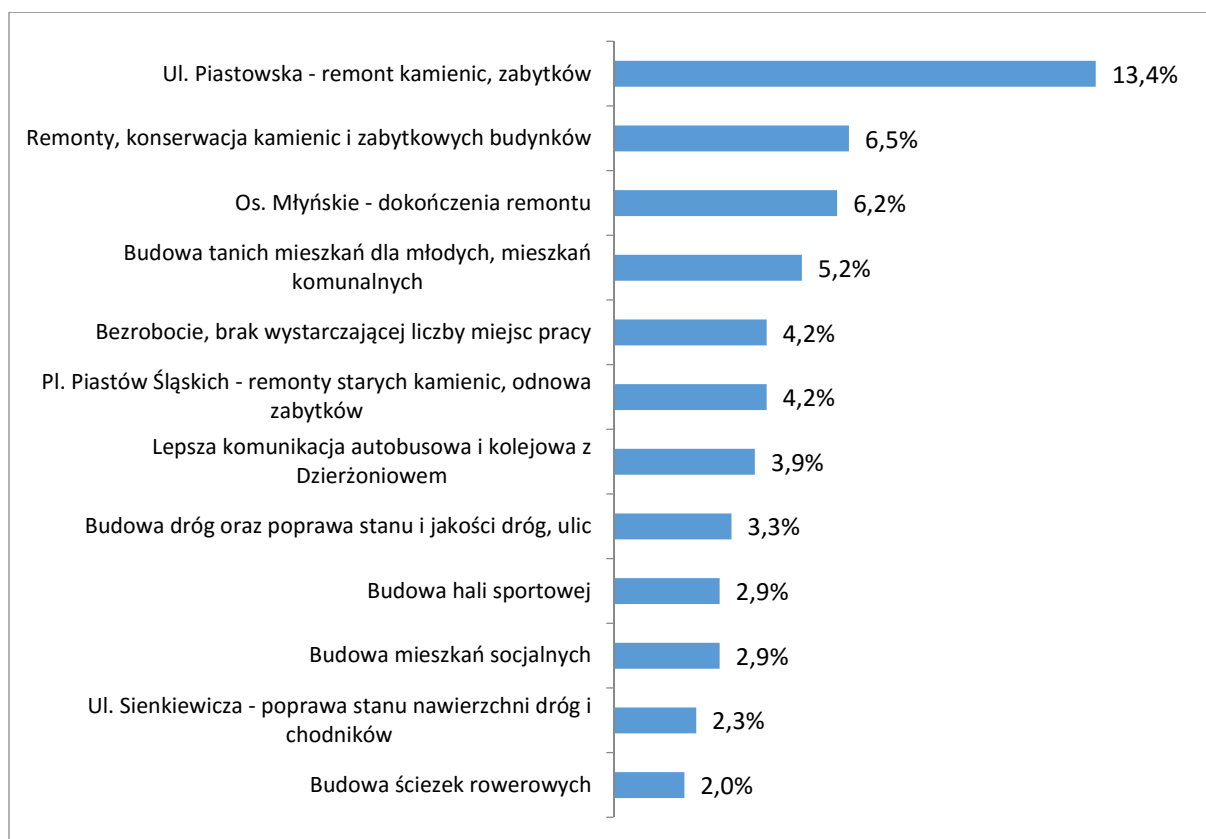

Tabela 37. Pełna lista obszarów, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności

L.p.	Obszar	Liczba wskazań	Procent
1	Ul. Piastowska - remont kamienic, zabytków	41	13,4%
2	Remonty, konserwacja kamienic i zabytkowych budynków	20	6,5%
3	Os. Młyńskie - dokończenia remontu	19	6,2%
4	Budowa tanich mieszkań dla młodych, mieszkań komunalnych	16	5,2%
5	Bezrobocie, brak wystarczającej liczby miejsc pracy	13	4,2%
6	Pl. Piastów Śląskich - remonty starych kamienic, odnowa zabytków	13	4,2%
7	Lepsza komunikacja autobusowa i kolejowa z Dzierżoniowem	12	3,9%
8	Budowa dróg oraz poprawa stanu i jakości dróg, ulic	10	3,3%
9	Budowa hali sportowej	9	2,9%
10	Budowa mieszkań socjalnych	9	2,9%
11	Ul. Sienkiewicza - poprawa stanu nawierzchni dróg i chodników	7	2,3%
12	Budowa ściezek rowerowych	6	2,0%
13	Budowa i remonty chodników	4	1,3%
14	Lepsza komunikacja autobusowa i kolejowa	4	1,3%
15	Ochrona środowiska, zmniejszenie emisji spalin, alternatywne ogrzewanie	4	1,3%
16	Odnowa starych kamienic, zabytkowej zabudowy	4	1,3%
17	Os. Nowe - remonty kamienic, ulic, położenie chodników	4	1,3%
18	Ul. Chrobrego - remont przejazdu kolejowego	4	1,3%

19	Ul. Makowa - remont drogi	4	1,3%
20	Ul. Poziomkowa - remont	4	1,3%
21	Pl. Piastów Śląskich	3	1,0%
22	Pl. Piastów Śląskich - remont kamienicy braci Morawskich	3	1,0%
23	Przeniesienie stacji benzynowej z ul. Sienkiewicza do innej lokalizacji	3	1,0%
24	Rozbudowa bazy turystycznej	3	1,0%
25	Ul. Piastowska - brak wiaty autobusowej	3	1,0%
26	Ul. Sienkiewicza - dokończenie remontu	3	1,0%
27	Budowa centrum rekreacji	2	0,7%
28	Budowa centrum sportowego	2	0,7%
29	Budowa chodnika w kierunku Piławy Dolnej	2	0,7%
30	Kośmin - naprawa i poprawa jakości dróg	2	0,7%
31	Likwidacja uciążliwych sklepów całodobowych w centrum miasta	2	0,7%
32	Odnowa starej betoniarni	2	0,7%
33	Os. Młyńskie - poprawa jakości dróg, chodników	2	0,7%
34	Park miejski	2	0,7%
35	Poprawa bezpieczeństwa	2	0,7%
36	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, na jezdniach	2	0,7%
37	Poprawa infrastruktury komunalnej	2	0,7%
38	Promocja czystej, zielonej energii	2	0,7%
39	Remont dworca PKP	2	0,7%
40	Rewitalizacja opuszczonych budynków, zagospodarowanie pustostanów	2	0,7%
41	Tworzenie nowych miejsc wypoczynku i rekreacji	2	0,7%
42	Ul. Okrzei - poprawa stanu dróg	2	0,7%
43	Ul. Okrzei i Dwa Światy - remont starej betoniarni	2	0,7%
44	Ul. Osiedłowa - remont i poprawa nawierzchni	2	0,7%
45	Ul. Piastowska	2	0,7%
46	Ul. Piastowska - remont zaplecza	2	0,7%
47	Ul. Tulipanowa - remont nawierzchni drogi	2	0,7%
48	Więcej punktów usługowych (np. pralnia chemiczna, szewc, krawcowa)	2	0,7%
49	Wszystko zostało zrobione, nie ma takich miejsc	2	0,7%
50	Budowa dobrego systemu internetowego dla wszystkich	1	0,3%
51	Budowa placów zabaw	1	0,3%
52	Budowa szlaków spacerowych i rowerowych w całym mieście	1	0,3%
53	Budowa wspólnej kotłowni dla budynków w centrum	1	0,3%
54	Budynki braci Morawskich	1	0,3%
55	Całe miasto	1	0,3%
56	Firma produkująca zwierzęcą karmę w dawnych magazynach zbożowych, ze względu na stałe silne zasmrodzenie terenu.	1	0,3%
57	Inwestycja w hale kupców	1	0,3%
58	Kopanica - chodniki	1	0,3%
59	Ograniczenie spalania paliw kopalnych	1	0,3%
60	Okolice urzędu pocztowego	1	0,3%
61	Os. Młyńskie	1	0,3%
62	Os. Młyńskie - budowa placów zabaw	1	0,3%
63	Poprawa jakości powietrza	1	0,3%
64	Promocja miasta, rozwinięcie turystyki	1	0,3%

65	Przebudowa pustostanów na mieszkania socjalne	1	0,3%
66	Przystosowanie chodników dla osób niepełnosprawnych	1	0,3%
67	Remonty klatek schodowych	1	0,3%
68	Renowacja terenów zielonych	1	0,3%
69	Rozbudowa placów zabaw	1	0,3%
70	Skwerki i podwórka	1	0,3%
71	Ul. Bohaterów Getta - remont elewacji	1	0,3%
72	Ul. Makowa - dokończenie remontu	1	0,3%
73	Ul. Młynarska	1	0,3%
74	Ul. Młynarska - poprawa stanów chodników	1	0,3%
75	Ul. Okrzei - remont kamienic	1	0,3%
76	Ul. Piastowska - ograniczyć prawa konserwatora zabytków i pozwolić na remonty lub wyburzenia domów	1	0,3%
77	Ul. Piastowska - remont chodników	1	0,3%
78	Ul. Piastowska - tereny rekreacyjne	1	0,3%
79	Ul. Piastowska - więcej punktów usługowych	1	0,3%
80	Uruchomienie stacji paliw	1	0,3%
81	Walka ze spalaniem śmieci	1	0,3%
82	Zamczysko, ul. Sienkiewicza - dokończenie remontu ulicy, brak chodników	1	0,3%

Zdecydowana większość badanych, wskazując obszar priorytetowy pod względem rewitalizacji, podała swoje miejsce zamieszkania (95,1%). Dla prawie jednej piątej (18,3%) jest to miejsce pracy, dla 10,1% miejsce rekreacji i wypoczynku, 4,9% odwiedza ten obszar jako klient, a 3,9% prowadzi tam działalność gospodarczą.

Dane, które prezentuje Wykres 20 nie sumują się do 100%, ponieważ każdy z respondentów miał możliwość wskazania więcej niż jednego obszaru.

Swój związek ze wskazanym przez siebie obszarem w inny sposób przedstawiło 2,6% badanych. Najwięcej spośród nich nie ma żadnego związku z tym obszarem, wskazując jedynie, że powodem wskazania jest fakt, iż jest to centrum, wizytówka miasta (1,0%). Dla części osób jest to też miejsce zamieszkania rodziny oraz planowane miejsce zamieszkania w przyszłości (po 0,7%). Pełną listę odpowiedzi prezentuje zamieszczona niżej Tabela 38.

Wykres 20. Związek respondenta z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji

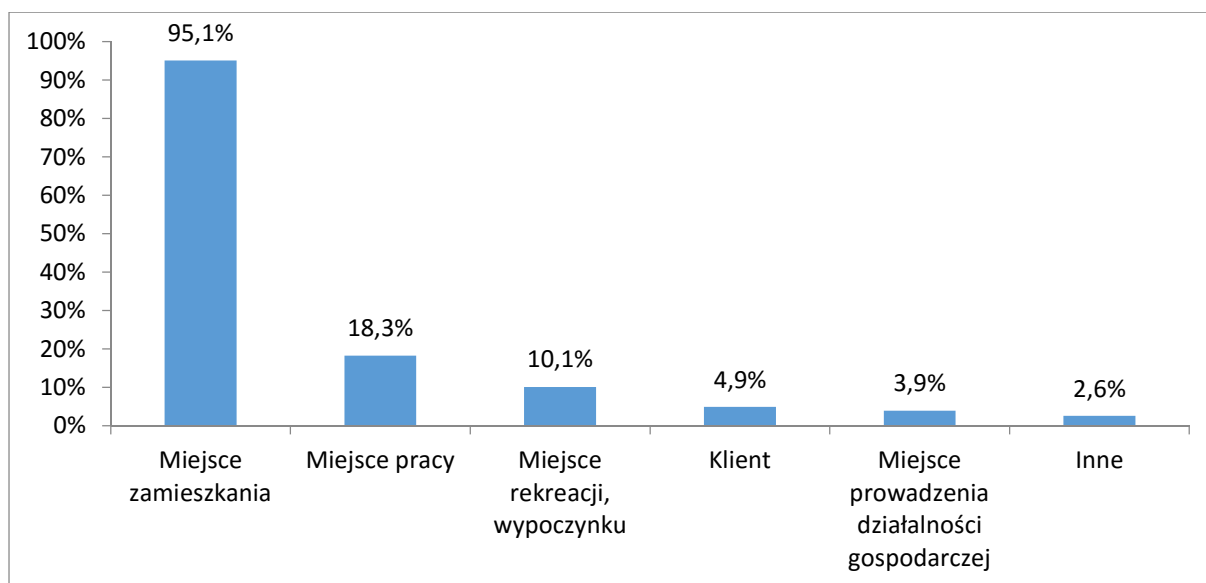

Tabela 38. Związek respondenta z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji – odpowiedzi „Inne”

Inny związek	Liczba wskazań	Procent
Ponieważ to jest centrum miasta, wizytówka miasta	3	1,0%
Chciałbym tu zamieszkać po studiach/ po szkole	2	0,7%
Tu mieszka moja rodzina	2	0,7%
To moje miasto i chciałbym by było piękne	1	0,3%

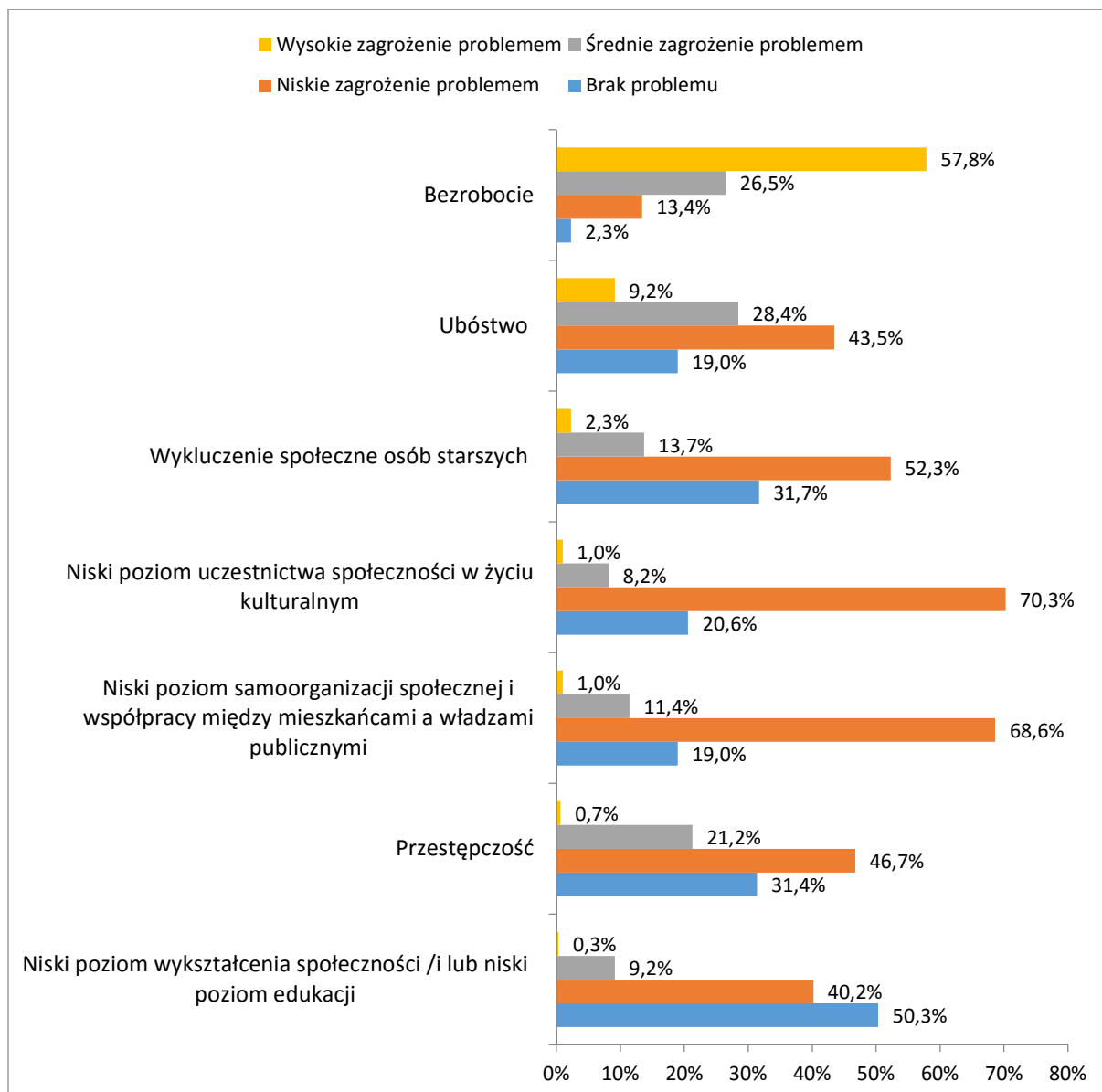
2.2. Negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji

Respondenci zostali w dalszej kolejności poproszeni o ocenę stopnia zagrożenia poszczególnymi negatywnymi zjawiskami społecznymi na wskazanym przez nich obszarze rewitalizacji. Ocena dokonywana była na skali od 1 do 4, przy czym 1 oznaczało brak problemu, 2 niskie zagrożenie problemem, 3 średnie zagrożenie problemem, a 4 wysokie zagrożenie problemem.

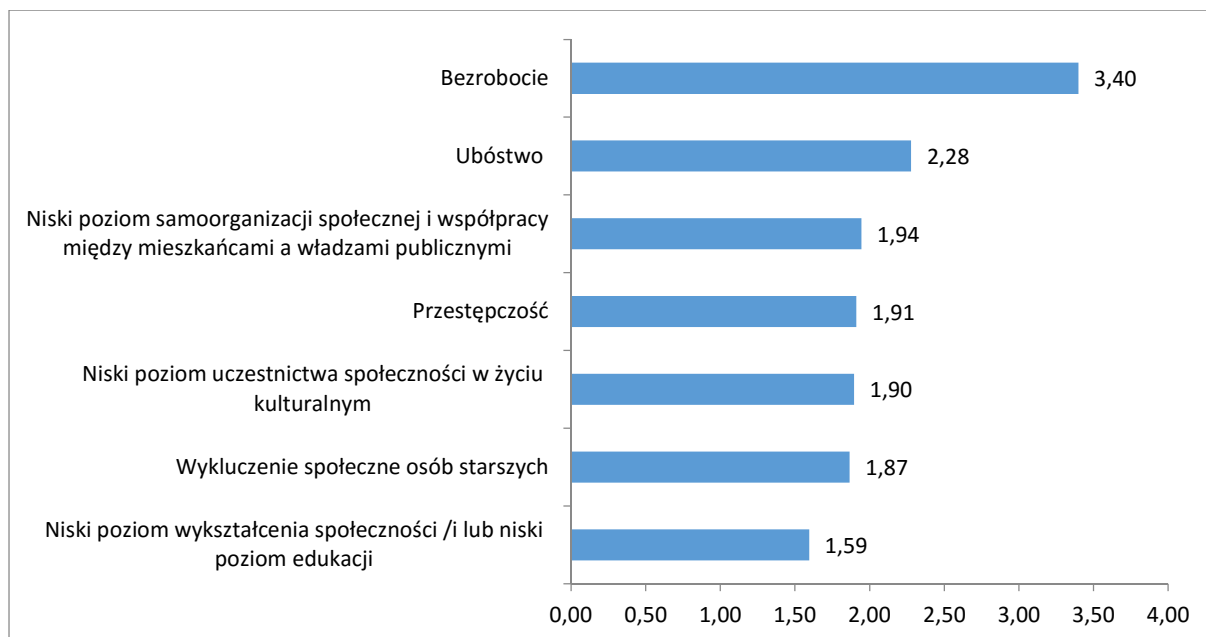
Wykres 21 przedstawia pełny rozkład odpowiedzi dla każdego z poszczególnych analizowanych problemów społecznych. Zauważyć należy, że wysokie zagrożenie problemem w przypadku bezrobocia wskazywane jest przez ponad połowę badanych (57,8%). W przypadku innych problemów odsetek osób uznających wysokie zagrożenie jest znacznie niższy i wynosi 9,2% w przypadku ubóstwa, 2,3% w przypadku wykluczenia społecznego osób starszych oraz nie więcej niż 1% badanych w przypadku pozostałych problemów społecznych. Spoglądając natomiast na odsetek osób, według których na postulowanym obszarze rewitalizacji dany problem społeczny nie występuje w ogóle, również zauważa się znaczną różnicę pomiędzy bezrobociem a innymi elementami. W przypadku bezrobocia brak problemu wskazuje 2,3% badanych, w przypadku ubóstwa, czy niskiego poziomu samoorganizacji społecznej po 19,0%, w przypadku niskiego poziomu uczestnictwa społeczności w życiu kulturalnym 20,6%, a w przypadku pozostałych ponad 30%.

Ze wskazanych odpowiedzi na ww. skali wyciągnięta została także średnia arytmetyczna, która pozwala posegregować poszczególne problemy społeczne w kolejności od tych stwarzających największe zagrożenie do tych najrzadziej występujących. Z analizy, którą obrazuje Wykres 22 wynika, że na wskazanych obszarach rewitalizacji występuje największe zagrożenie bezrobociem (średnia $M=3,40$), a w dalszej kolejności ubóstwem ($M=2,28$) i niskim poziomem samoorganizacji społecznej oraz współpracy pomiędzy mieszkańcami, a władzami publicznymi ($M=1,94$). Stosunkowo najniższe jest natomiast zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych ($M=1,87$) oraz niskim poziomem wykształcenia społeczności ($M=1,59$).

Wykres 21. Negatywne zjawiska społecznych występujące na wybranym przez respondentów obszarze rewitalizacji

Wykres 22. Negatywne zjawiska społecznych występujące na wybranym przez respondentów obszarze rewitalizacji – analiza średnich (skala 1: brak zagrożenia problemem – 4: wysokie zagrożenie problemem)

2.3. Elementy związane z jakością życia na obszarze rewitalizacji

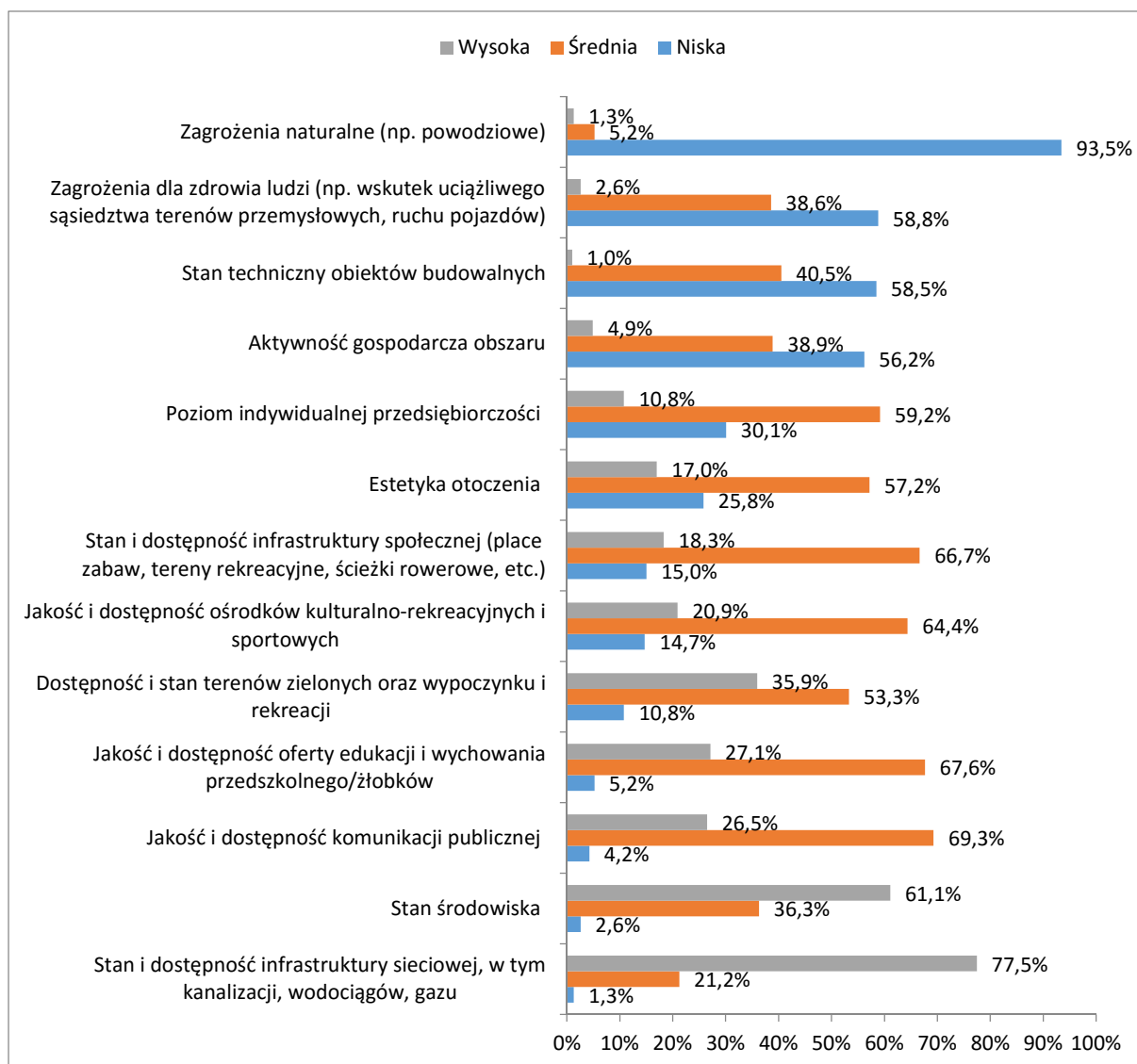
Kolejną kwestią, na temat której wypowiadali się badani były różne elementy związane z jakością życia na wskazanym przez nich obszarze rewitalizacji. Respondenci oceniali je na skali od 1 do 3, gdzie 1 oznaczało ocenę niską, 2 ocenę średnią, a 3 ocenę wysoką.

Wykres 23 przedstawia pełny rozkład odpowiedzi dla każdego z analizowanych elementów. Podkreślić należy, że w przypadku sześciu elementów liczba ocen negatywnych jest przewyższa liczbę ocen pozytywnych. Prawie wszyscy badani (93,5%) niską ocenę przyznali zagrożeniom naturalnym, na przykład powodziom, co można interpretować jako brak poczucia zagrożenia przez mieszkańców ze strony tych zagrożeń. Niska ocena przyznawana była ponadto w szczególności takim elementom związanym z jakością życia, jak zagrożenia dla zdrowia ludzi, np. wskutek uciążliwego sąsiedztwa terenów przemysłowych, ruchu pojazdów (58,8% ocen niskich), stan techniczny obiektów budowlanych (58,5%), aktywność gospodarcza obszaru (55,2%), poziom indywidualnej przedsiębiorczości (30,1%) oraz estetyka otoczenia (25,8%). Pozostałe elementy zostały przez więcej osób ocenione wysoko niż nisko. Największy odsetek ocen wysokich dotyczy stanu i dostępności infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji, wodociągów, gazu (77,5% ocen wysokich), a także stanu środowiska (61,1%), dostępności terenów zielonych oraz wypoczynku i rekreacji (35,9%) i jakości oraz dostępności oferty wychowania przedszkolnego i w żłobkach (27,1%). Szczegółowe zestawienie wszystkich elementów znajduje się na poniższym wykresie.

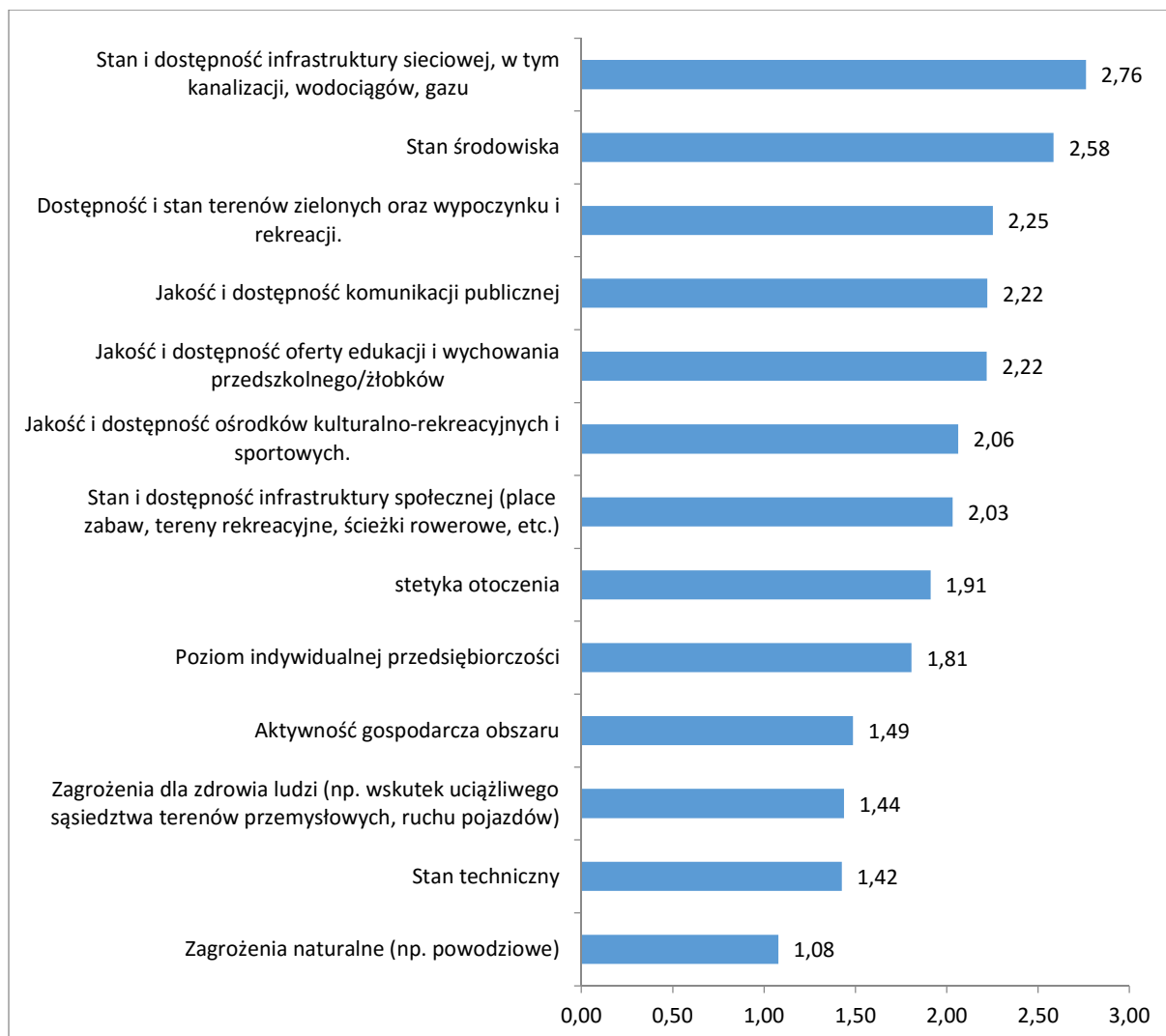
Z odpowiedzi na omówionej skali 1-3 wyciągnięta została także średnia arytmetyczna, która pozwala posegregować poszczególne elementy związane z jakością życia w kolejności od tych uzyskujących oceny najwyższe do tych uzyskujących oceny najniższe. Z analizy, którą obrazuje Wykres 24 wynika, że na wskazanych obszarach rewitalizacji najwyższe oceny uzyskuje stan i dostępność infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji, wodociągów i gazu (średnia $M=2,12$) oraz stan środowiska ($M=2,58$). Relatywnie dobrze oceniono także w kolejności: dostępność i stan terenów zielonych oraz wypoczynku

i rekreacji (M=2,25), jakość i dostępność komunikacji publicznej (M=2,22), jakość i dostępność oferty edukacji i wychowania przedszkolnego/żłobków (M=2,22), jakość i dostępność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych (M=2,06) oraz stan i dostępność infrastruktury społecznej, tj. placów zabaw, terenów rekreacyjnych, ścieżek rowerowych, etc. (M=2,03). Pozostałe elementy uzyskały średnią poniżej 2,0, co oznacza przewagę ocen negatywnych nad pozytywnymi. Najniższą ocenę uzyskał stan techniczny obiektów budowlanych (M=1,42) oraz zagrożenia dla zdrowia ludzi (M=1,44).

Wykres 23. Ocena poszczególnych elementów związanych z jakością życia na wskazanych przez respondentów obszarach rewitalizacji

Wykres 24. Ocena poszczególnych elementów związanych z jakością życia na wskazanych przez respondentów obszarach rewitalizacji – analiza średnich (skala 1-3, tj. 1: niska; 2: średnia; 3: wysoka)

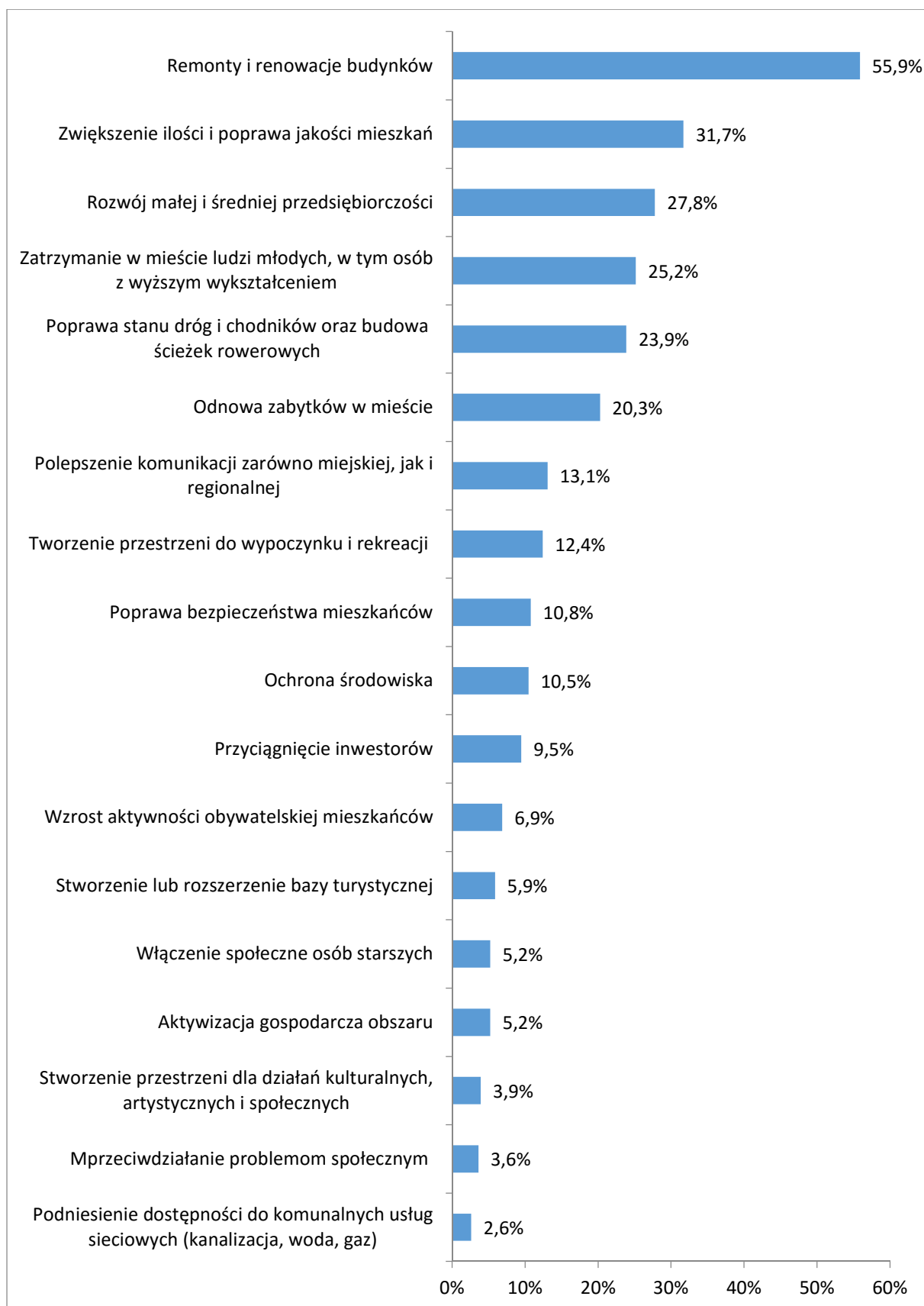

2.4. Pożądane efekty rewitalizacji

Mieszkańcy Piławy Górnej zostali także poproszeni o wskazanie, jakie, ich zdaniem, efekty powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji wskazanych przez nich obszarów miasta. Każdy z badanych mógł wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.

Zdecydowanie najczęściej wskazywanym elementem, jaki powinien zostać osiągnięty w procesie rewitalizacji są remonty i renowacje budynków (55,9% wskazań). Wielu mieszkańców przywoływało także zwiększenie ilości i poprawy jakości mieszkań (31,7%), rozwój małej i średniej przedsiębiorczości (27,8%), zatrzymanie w mieście ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem (25,2%), poprawę stanu dróg i chodników oraz budowę ścieżek rowerowych (23,9%), a także odnowę zabytków w mieście (20,3%). Pozostałe pożądane efekty rewitalizacji wskazywane były przez mniej niż 15% badanych. Ich pełne zestawienie zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 25. Efekty, jakie zdaniem respondentów powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji wskazanych przez nich obszarów

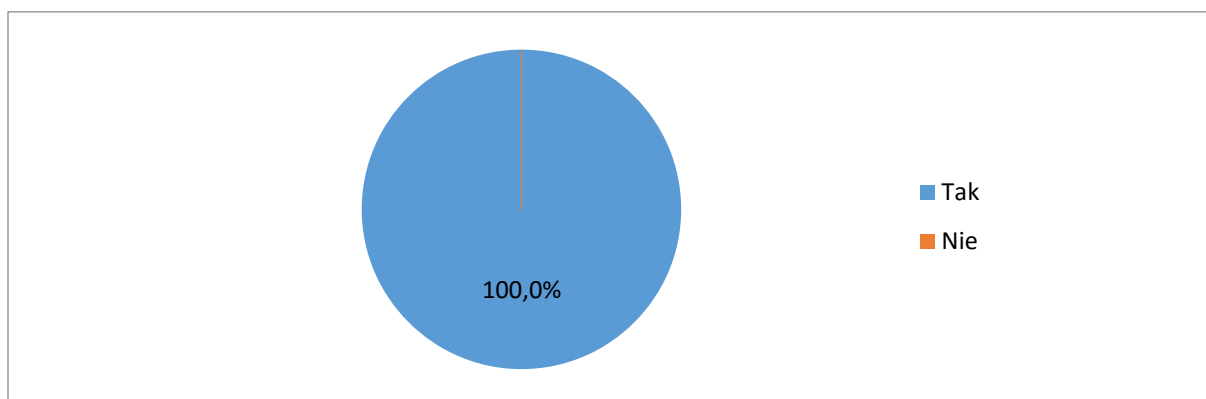

2.5. Istotność problemu rewitalizacji

Ostatnią kwestią, o jaką zapytano respondentów była istotność problemu rewitalizacji – czy jest ona ważna dla miasta oraz dla respondenta osobiście.

Pierwsze spośród tych dwóch pytań dotyczyło tego, czy problem rewitalizacji jest ważny dla miasta. Wszyscy respondenci (100,0%) uważają, że problem ten jest dla miasta ważny. Nikt nie był przeciwnego zdania ani też nikt nie twierdził, że nie ma zdania na ten temat.

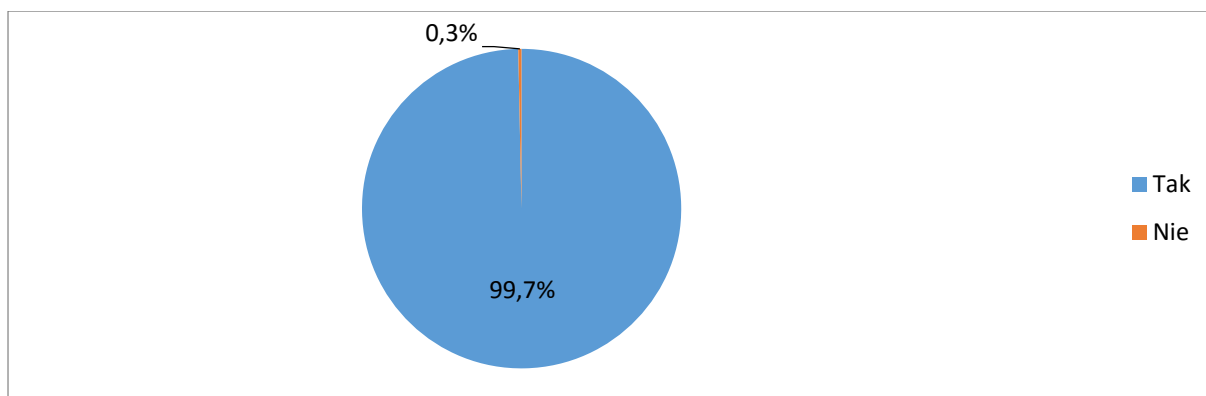
Wykres 26. Czy uważa Pan(i) że problem rewitalizacji jest ważny dla miasta?

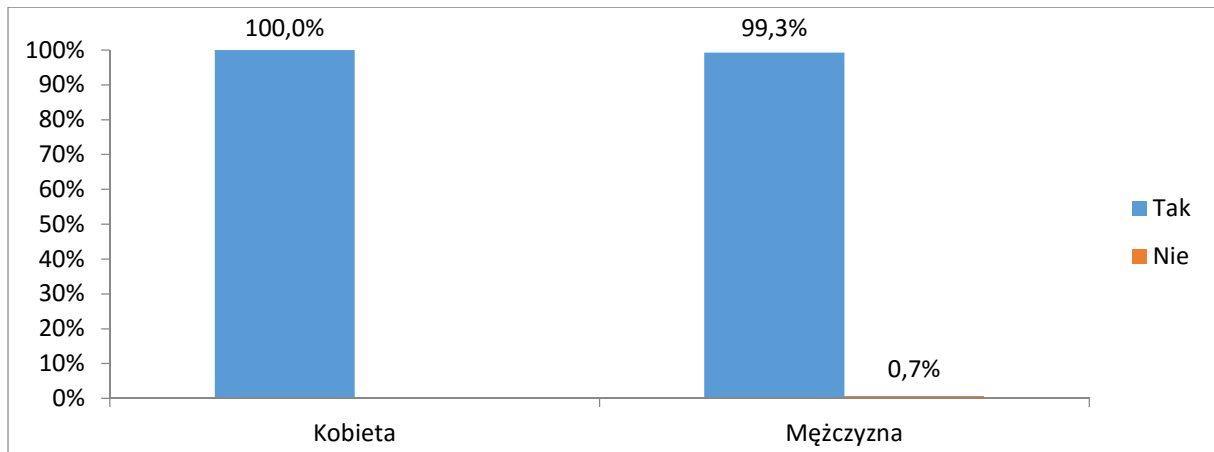
Drugie pytanie odnoszące się do kwestii istotności problemu rewitalizacji dotyczyło tego, czy jest on ważny dla respondenta osobiście. W tym przypadku jeden respondent (0,3%) odpowiedział przecząco, a wszyscy pozostali (99,7%) twierdzą, że problem rewitalizacji jest ważny także dla nich osobiście.

Analiza dwóch kolejnych wykresów, na których przedstawiony został rozkład odpowiedzi na to pytanie ze względu na płeć i wiek, wskazuje, że osobą, dla której problem rewitalizacji nie jest ważny osobiście jest mężczyzna w wieku 55-64 lata. W związku jednak z faktem, że jest to jednostkowy przypadek, nie można wskazywać, jakoby wiek, czy płeć miały wpływ na to, czy problem rewitalizacji jest ważny osobiście dla danego respondenta.

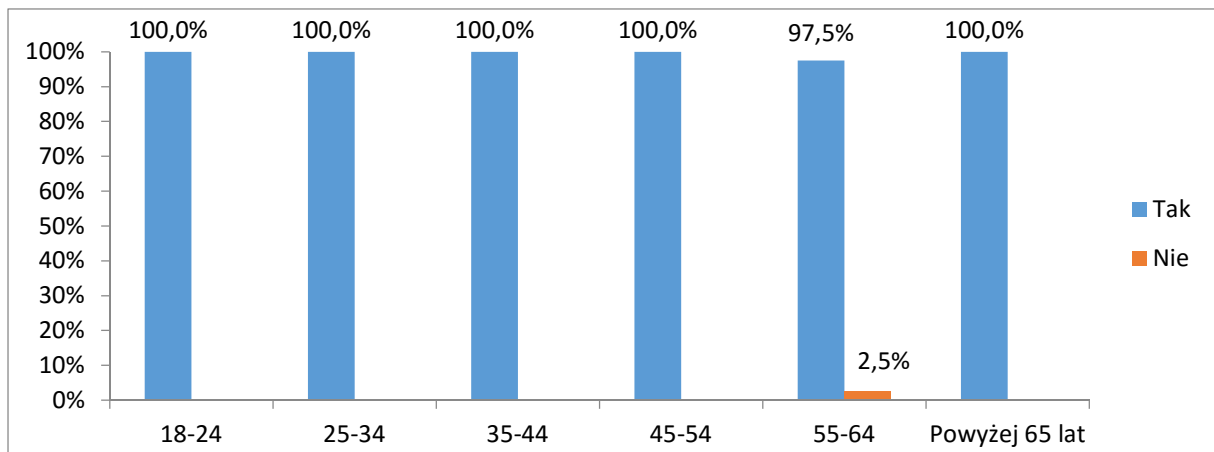
Wykres 27. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście?

Wykres 28. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście? - podział ze względu na płeć

Wykres 29. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście? - podział ze względu na wiek

3. Kluczowe wnioski

W badaniu wzięło udział 306 osób – dorosłych mieszkańców Piławy Górnej. Jako obszar, który wymaga rewitalizacji, największa ich grupa wskazała ogólnie – centrum miasta. Na drugim miejscu pojawiła się ulica Piastowska, na trzecim osiedle Młyńskie, na czwartym Kopanica, na piątym osiedle Nowe, a na szóstym ulica Bolesława Chrobrego. Do często wskazywanych obszarów (ponad 3% badanych) należą także: ulica Sienkiewicza, Kośmin, Zamczysko, plac Piastów Śląskich oraz postulaty poprawy komunikacji i budowy hali sportowej.

Zdecydowana większość badanych, wskazując obszar priorytetowy pod względem rewitalizacji, podała swoje miejsce zamieszkania. Dla prawie jednej piątej jest to miejsce pracy, dla co drugiego miejsce rekreacji i wypoczynku, co dwudziesty odwiedza ten obszar jako klient, podobny odsetek osób prowadzi też tam działalność gospodarczą.

Zdaniem badanych na wskazanych obszarach rewitalizacji występuje największe zagrożenie bezrobociem, a w dalszej kolejności ubóstwem i niskim poziomem samoorganizacji społecznej oraz współpracy pomiędzy mieszkańcami, a władzami publicznymi. Stosunkowo najniższe jest natomiast zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych oraz niskim poziomem wykształcenia społeczności.

Na obszarach tych najwyższe oceny uzyskuje stan i dostępność infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji, wodociągów i gazu oraz stan środowiska. Relatywnie dobrze oceniono także w kolejności: dostępność i stan terenów zielonych oraz wypoczynku i rekreacji, jakość i dostępność komunikacji publicznej, jakość i dostępność oferty edukacji i wychowania przedszkolnego/żłobków, jakość i dostępność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych oraz stan i dostępność infrastruktury społecznej.

Zdecydowanie najczęściej wskazywanym elementem, jaki powinien zostać osiągnięty w procesie rewitalizacji są remonty i renowacje budynków. Wielu mieszkańców przywoływało także zwiększenie ilości i poprawy jakości mieszkań, rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, zatrzymanie w mieście ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem, poprawę stanu dróg i chodników oraz budowę ścieżek rowerowych, a także odnowę zabytków w mieście

Wszyscy respondenci uważają, że problem rewitalizacji jest dla miasta ważny. Nikt nie był przeciwnego zdania ani też nikt nie twierdził, że nie ma zdania na ten temat. W przypadku pytania o to, czy problem rewitalizacji jest natomiast ważny dla respondenta osobiście, tylko jedna osoba nie udzieliła twierdzącej odpowiedzi, a wszyscy pozostali (99,7%) twierdzą, że problem rewitalizacji jest ważny także dla nich osobiście.

Załącznik – narzędzie badawcze

Szanowni Państwo,

Pragniemy poznać Państwa opinię na temat rewitalizacji terenów w naszym mieście.

Informacja uzyskana dzięki Państwa informacjom umożliwi nam opracowanie programu rewitalizacji i pozwoli na podjęcie działań miasta i jego partnerów o pozyskanie europejskich funduszy na realizację projektów. Celem rewitalizacji jest poprawa zdegradowanych obszarów miejskich powiązana z ich aktywizacją społeczną. Badanie jest anonimowe, a wyniki posłużą jedynie do opracowania programu rewitalizacji dla miasta.

Rewitalizacja - działanie skupione na zdegradowanym obiekcie, którego celem jest znalezienie dla niego nowego zastosowania i doprowadzenie do stanu, w którym obiekt, obszar staje się wartościowy i funkcjonalny. Rewitalizacja dotyczy nie tylko infrastruktury, ale przede wszystkim stworzenia odpowiednich warunków do poprawy warunków życia społeczności lokalnej, znajdującej się na rewitalizowanym obszarze.

I. Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji (można wskazać kilka terenów).

-
-
-
-

Proszę podać jeden teren, który Pana(i) zdaniem powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności.

.....
.....

II. Proszę podać Pana(i) związek z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji (można wskazać kilka odpowiedzi).

- miejsce zamieszkania
- miejsce pracy
- miejsce prowadzenia działalności gospodarczej
- klient
- miejsce rekreacji, wypoczynku
- inne (jakie)

III. Które z negatywnych zjawisk społecznych Pana(i) zdaniem występują na wybranym przez Pana(ią) obszarze?

Lp.	Wyszczególnienie	Brak problemu	Niskie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Wysokie zagrożenie problemem
1.	Bezrobocie	☐	☐	☐	☐

Lp.	Wyszczególnienie	Brak problemu	Niskie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Wysokie zagrożenie problemem
2.	Ubóstwo	☐	☐	☐	☐
3.	Przestępczość	☐	☐	☐	☐
4.	Niski poziom wykształcenia społeczności /i lub niski poziom edukacji	☐	☐	☐	☐
5.	Niski poziom samoorganizacji społecznej i współpracy między mieszkańcami a władzami publicznymi.	☐	☐	☐	☐
6.	Niski poziom uczestnictwa społeczności w życiu kulturalnym	☐	☐	☐	☐
7.	Wykluczenie społeczne osób starszych	☐	☐	☐	☐

IV. Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia na wskazanym przez Pana(nią) obszarze rewitalizacji.

Lp.	Wyszczególnienie	Niska	Średnia	Wysoka
1.	Aktywność gospodarcza obszaru	☐	☐	☐
2.	Poziom indywidualnej przedsiębiorczości	☐	☐	☐
3.	Stan środowiska	☐	☐	☐
4.	Zagrożenia naturalne (np. powodziowe)	☐	☐	☐
5.	Zagrożenia dla zdrowia ludzi (np. wskutek uciążliwego sąsiedztwa terenów przemysłowych, ruchu pojazdów)	☐	☐	☐
6.	Stan i dostępność infrastruktury społecznej (place zabaw, tereny rekreacyjne, ścieżki rowerowe, etc.)	☐	☐	☐
7.	Stan i dostępność infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji, wodociągów, gazu	☐	☐	☐
8.	Jakość i dostępność komunikacji publicznej	☐	☐	☐
9.	Jakość i dostępność oferty edukacji i wychowania przedszkolnego/żłobków	☐	☐	☐
10.	Jakość i dostępność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych.	☐	☐	☐
11.	Estetyka otoczenia	☐	☐	☐
12.	Dostępność i stan terenów zielonych oraz wypoczynku i rekreacji.	☐	☐	☐
13.	Stan techniczny obiektów budowlanych	☐	☐	☐

V. Jakie Pani/Pana zdaniem efekty powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji wskazanych przez Panią/Pana obszarów Miasta? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a) aktywizacja gospodarcza obszaru
- b) przyciągnięcie inwestorów
- c) rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
- d) stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej
- e) ochrona środowiska
- f) poprawa stanu dróg i chodników oraz budowa ścieżek rowerowych
- g) podniesienie dostępności do komunalnych usług sieciowych (kanalizacja, woda, gaz)

- h) stworzenie przestrzeni dla działań kulturalnych, artystycznych i społecznych
- i) tworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji
- j) poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
- k) polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak i regionalnej
- l) wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców
- m) przeciwdziałanie problemom społecznym
- n) włączenie społeczne osób starszych
- o) zatrzymanie w mieście ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem
- p) odnowa zabytków w mieście
- q) zwiększenie ilości i poprawa jakości mieszkań
- r) remonty i renowacje budynków

VI. Czy uważa Pan(i) że problem rewitalizacji jest ważny dla Pana(i) miasta?

Tak

Nie

Nie mam zdania

VII. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście?

Tak

Nie

Nie mam zdania

VIII. Metryczka

1. Płeć

- a) Mężczyzna
- b) Kobieta

2. Wiek

- a) 18-24
- b) 25-34
- c) 35-44
- d) 45-54
- e) 55-64
- f) Powyżej 65 lat

3. Wykształcenie

- a) Podstawowe (i gimnazjalne)
- b) Zawodowe
- c) Średnie
- d) Wyższe (I i II stopnia)

4. Stan cywilny

- a) Stan wolny (kawaler/panna)
- b) W związku nieformalnym
- c) W związku małżeńskim
- d) Wdowiec/wdowa
- e) Rozwiedziony/a

5. Dochód netto na osobę w gospodarstwie domowym

- a) Do 1000 zł
- b) Od 1001 do 1500 zł
- c) Od 1501 do 2000 zł
- d) Od 2001 zł do 3000 zł
- e) 3001 zł i więcej
- f) Odmowa odpowiedzi

6. Sytuacja zawodowa

- a) Uczeń/student
- b) Praca w pełnym wymiarze godzin
- c) Praca w niepełnym wymiarze godzin
- d) Prowadzenie własnej działalności gospodarczej
- e) Emeryt, rencista
- f) Osoba zajmująca się domem
- g) Bezrobotny/bezrobotna

13.3 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Projektowany dokument został poddany procedurze zapytania o konieczność i zakres opracowywania prognozy oddziaływania na środowisko. Jako, że opracowywany dokument, nie jest dokumentem wymienionym w art. 46 pkt 1 i 2 ustawy OOŚ, stąd wobec tego dokumentu nie mają zastosowania przepisy art. 48 ustawy OOŚ.

Jednak kierując się zasadą przezorności, w przedmiotowym przypadku wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) z wnioskiem o stwierdzenie, na podstawie Art. 47 Ustawy OOŚ, czy dla dokumentu, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

13.4 Załączniki graficzne

Obszary wskazane do rewitalizacji

OBSZAR NR 1 – PRIORYTETOWY – OSIEDLE BRACI MORAWSKICH

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

OBSZAR NR 2 – ULICA PIASTOWSKA OD SKRZYŻOWANIA Z ULICĄ KOŚCIUSZKI DO ULICY KILIŃSKIEGO

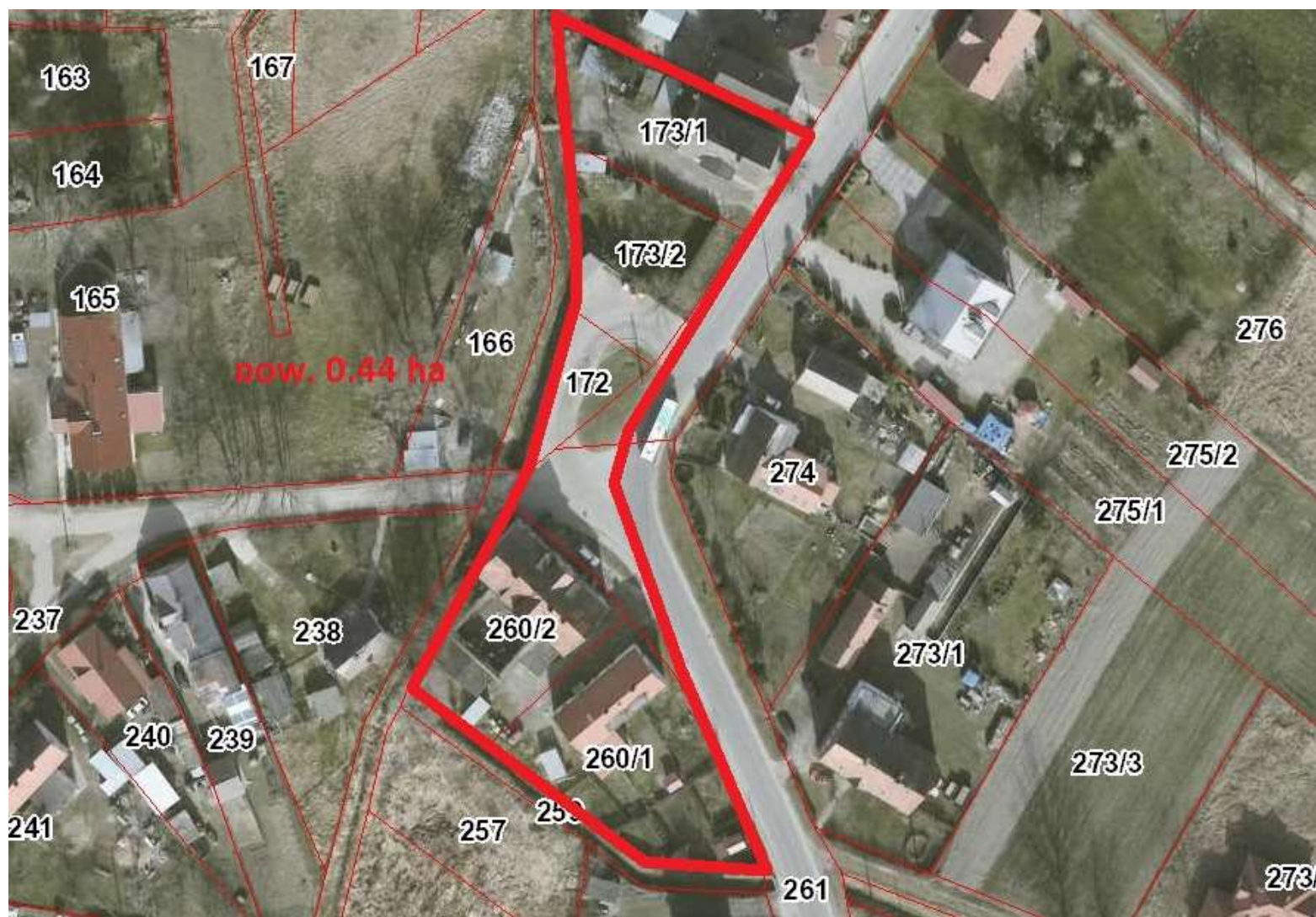
Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

OBZAR NR 3 – ULICA SIENKIEWICZA OD NR 2 DO 20

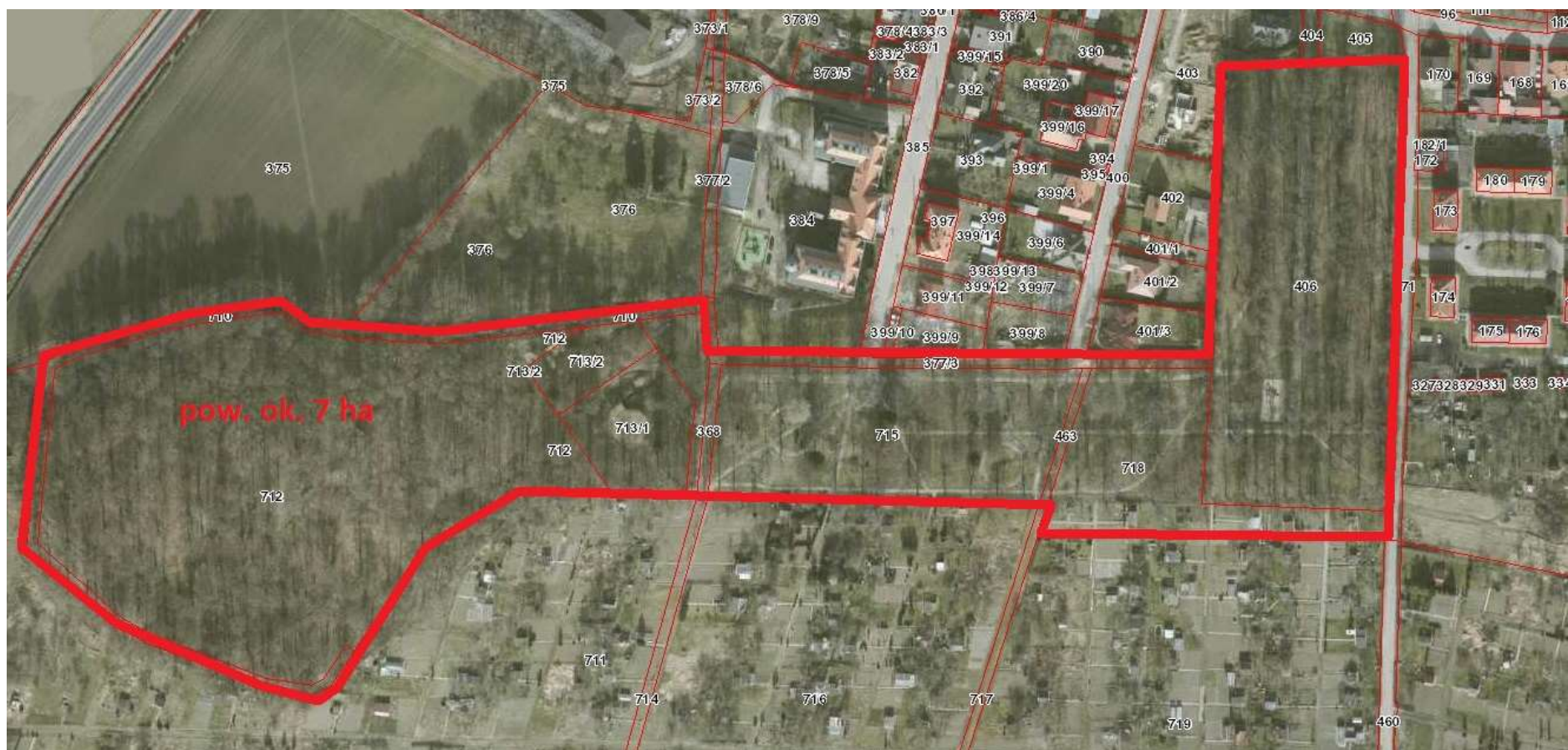
Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

OBSZAR NR 4 – ULICA KOŚMIŃSKA 27 – 31

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

OBSZAR NR 5 – PARK MIEJSKI W PIŁAWIE GÓRNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

14. Spis fotografii, map, tabel, wykresów

Fot. 1. Zachodnia część parku miejskiego w Piławie Górnej	95
Fot. 2. Centralna część parku miejskiego w Piławie Górnej	95
Fot. 3. Reprezentacyjne miejsce Piławy Górnej, Plac Piastów Śląskich, część Osiedla Braci Morawskich	97
Fot. 4. Zdegradowany obiekt przy Placu Piastów Śląskich w Piławie Górnej.....	98
Fot. 5. Obiekty mieszkalne przy ulicy Piastowskiej w Piławie Górnej (w sąsiedztwie Placu Piastów Śląskich).....	100
Fot. 6. Obiekty mieszkalne przy ulicy Piastowskiej w Piławie Górnej (w sąsiedztwie Placu Piastów Śląskich).....	100
Fot. 7. Obiekty mieszkalne przy ulicy Piastowskiej w Piławie Górnej (w sąsiedztwie Domu Kultury)	101
Mapa 1. Obszary wskazane do rewitalizacji na podstawie analizy wskaźnikowej oraz konsultacji społecznych	22
Mapa 2. Położenie powiatu dzierzoniowskiego na tle województwa dolnośląskiego.....	28
Mapa 3. Położenie gminy Piława Górna na tle powiatu dzierzoniowskiego.....	28
Mapa 4. Plan miasta Piława Górna.....	29
Mapa 5. Mapa ilustrująca rozmieszczenie zinwentaryzowanych obiektów geoturystycznych (geostanowisk) na terenie gminy miejskiej Piława Górna.	72
Mapa 6. Położenie zlewni rzeki Piławy na tle podziału administracyjnego powiatu dzierzoniowskiego.	79
Mapa 7. Położenie zlewni rzeki Ślęzy na tle podziału administracyjnego powiatu dzierzoniowskiego.....	79
Mapa 8. Ocena aktualnych zdolności retencyjnych na obszarze zlewni.....	81
Mapa 9. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych w zachodniej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej	106
Mapa 10. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych w centralnej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej	107
Mapa 11. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych we wschodniej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej	108
Mapa 12. Mapa koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych w północnej części gminy Piława Górna, opracowana na podstawie metody wskaźnikowej	109
Mapa 13. Mapa występowania obszaru ze szczególną koncentracją złego stanu obiektów budowlanych w gminie Piława Górna.	110
Mapa 14. Obszar do rewitalizacji nr 1 (priorytetowy) – Osiedle Braci Morawskich	115
Mapa 15. Obszar do rewitalizacji nr 2 w Piławie Górnej (ulica Piastowska)	116
Mapa 16. Obszar do rewitalizacji nr 3 w Piławie Górnej (ulica Sienkiewicza).....	118

Mapa 17. Obszar do rewitalizacji nr 4 w Piławie Górnej (ulica Kościńska).....	119
Mapa 18. Obszar do rewitalizacji nr 5 w Piławie Górnej (Park miejski).....	121

Tabela 1. Cele strategiczne, operacyjne i zadania Strategii Rozwoju Gminy Piława Górna na lata 2014-2020.....	7
Tabela 2. Cele strategiczne, priorytety, cele operacyjne i zadania Strategii Rozwoju Ziemi Dzierżoniowskiej na lata 2014 – 2020.....	16
Tabela 3. Liczba mieszkańców Piławy Górnej w latach 2010 i 2015 (z podziałem na płeć i rodzaj zameldowania).....	30
Tabela 4. Podstawowe wskaźniki demograficzne w latach 2010-2014.....	31
Tabela 5. Bezrobotni z terenu gminy Piława Górna według stanu na koniec listopada 2015 roku (z podziałem na ulice).....	32
Tabela 6. Bezrobotni z terenu gminy Piława Górna w latach 2010-2015.....	34
Tabela 7. Beneficjenci Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w latach 2013-2015 (z podziałem na ulice).....	36
Tabela 8. Beneficjenci Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w ogóle stałych mieszkańców w 2015 roku (z podziałem na ulice).....	37
Tabela 9. Lokalizacja zaistniałych przestępstw na terenie miasta Piława Górna w latach 2013-2015.....	41
Tabela 10. Lokalizacja zaistniałych przestępstw przeciwko rodzinie na terenie miasta Piława Górna w latach 2013-2015.....	42
Tabela 11. Liczba dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Piławie Górnej.....	43
Tabela 12. Liczba uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. K.K. Baczyńskiego w Piławie Górnej.....	43
Tabela 13. Liczba uczniów uczęszczających do Gimnazjum im. Zesłańców Sybiru w Piławie Górnej... ..	43
Tabela 14. Czytelnicy Biblioteki Publicznej w Piławie Górnej wg stanu na dzień 23.11.2015 r.	50
Tabela 15. Frekwencja w wyborach prezydenckich w latach 2000, 2005, 2010 i 2015.....	52
Tabela 16. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w latach 2001, 2005, 2007, 2011 i 2015.....	52
Tabela 17. Frekwencja w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014.....	53
Tabela 18. Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych w Piławie Górnej w okresie od 1 stycznia do 26 listopada 2015 roku.....	57
Tabela 19. Tereny zieleni miejskiej w Piławie Górnej.....	73
Tabela 20. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w gminie Piława Górna w latach 2010-2014.....	82
Tabela 21. Lokale mieszkalne stanowiące mieszkaniowy zasób gminy z prognozą do 2018 roku.....	83
Tabela 22. Podstawowe wskaźniki demograficzne w latach 2010-2014.....	87
Tabela 23. Bezrobotni z terenu gminy Piława Górna w latach 2010-2015.....	89
Tabela 24. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	92
Tabela 25. Wskaźniki użyte do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w gminie Piława Górna.....	102
Tabela 26. Podsumowanie analizy wskaźników użytych do oceny koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w gminie Piława Górna – w podziale na poszczególne ulice miasta.....	103
Tabela 27. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 1 w Piławie Górnej.....	114
Tabela 28. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 2 w Piławie Górnej.....	116
Tabela 29. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 3 w Piławie Górnej.....	117
Tabela 30. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 4 w Piławie Górnej.....	119
Tabela 31. Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji nr 5 w Piławie Górnej.....	120
Tabela 32. Brzmienie wizji dokumentów strategicznych istotnych dla rozwoju gminy Piława Górna.....	122

Tabela 33. Indykatywne ramy finansowe związane z realizacją Programu Rewitalizacji, w odniesieniu do podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	155
Tabela 34. Wykaz zabytków nieruchomych w gminie Piława Górna	164
Tabela 35. Wykaz obszarów zabytkowych i zabytków archeologicznych w gminie Piława Górna	169
Tabela 36. Pełna lista obszarów, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji	173
Tabela 37. Pełna lista obszarów, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności.....	175
Tabela 38. Związek respondenta z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji – odpowiedzi „Inne”	178

Wykres 1. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w latach 2010-2014	31
Wykres 2. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Piławie Górnej w latach 2010-2014 (z podziałem na płeć).....	34
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie dzierzoniowskim, województwie dolnośląskim i kraju w latach 2010-2014.....	35
Wykres 4. Liczba imprez i uczestników imprez organizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Piławie Górnej w latach 2010-2015	49
Wykres 5. Podstawowe dane dotyczące czytelnictwa w Piławie Górnej w latach 2010-2014	50
Wykres 6. Podmioty gospodarcze, które wskazały miejsce wykonywania działalności gospodarczej w Piławie Górnej w latach 2010-2015	56
Wykres 7. Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Piława Górna w latach 2011-2014.....	61
Wykres 8. Ludność zamieszkała w gminie Piława Górna na przestrzeni lat 2004 – 2014.....	87
Wykres 9. Ludność gminy Piława Górna według grup wiekowych w 2004 i 2014 roku	88
Wykres 10. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w gminie Piława Górna wg kryterium dochodowego	90
Wykres 11. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w 2014 roku	90
Wykres 12. Podmioty gospodarcze, które wskazały miejsce wykonywania działalności gospodarczej w Piławie Górnej w latach 2010-2015	93
Wykres 13. Płeć respondentów.....	170
Wykres 14. Wiek respondentów	170
Wykres 15. Wykształcenie respondentów	171
Wykres 16. Stan cywilny respondentów	171
Wykres 17. Sytuacja zawodowa respondentów	172
Wykres 18. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji. 173	
Wykres 19. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności.....	175
Wykres 20. Związek respondenta z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji	178
Wykres 21. Negatywne zjawiska społecznych występujące na wybranym przez respondenta obszarze rewitalizacji.....	179
Wykres 22. Negatywne zjawiska społecznych występujące na wybranym przez respondenta obszarze rewitalizacji – analiza średnich (skala 1: brak zagrożenia problemem – 4: wysokie zagrożenie problemem).....	180
Wykres 23. Ocena poszczególnych elementów związanych z jakością życia na wskazanych przez respondentów obszarach rewitalizacji.....	181

Wykres 24. Ocena poszczególnych elementów związanych z jakością życia na wskazanych przez respondentów obszarach rewitalizacji – analiza średnich (skala 1-3, tj. 1: niska; 2: średnia; 3: wysoka)	182
Wykres 25. Efekty, jakie zdaniem respondentów powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji wskazanych przez nich obszarów	183
Wykres 26. Czy uważa Pan(i) że problem rewitalizacji jest ważny dla miasta?	184
Wykres 27. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście?	184
Wykres 28. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście? - podział ze względu na płeć	185
Wykres 29. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście? - podział ze względu na wiek	185

15. Zespół autorski

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PIŁAWA GÓRNA NA LATA 2015 – 2020

Opracowany został przez zespół projektowy

Instytutu Badawczego IPC Spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, ul. Ostrowskiego 9

W składzie:

Mgr inż. Marek Karłowski – kierownik zespołu

Dr Przemysław Wołczek

Mgr Katarzyna Blicharska

Mgr Sławomir Cieśla

Mgr Artur Kotliński